



Le traitté de lor de jean
Pie Lamirande est dans le
2. vol du theatre chimique

Collationné [illegible]

Ce livre provient de la biblio[illegible]
de Marie de Médicis.
P.D.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ARTIS AVRIFERAE, QVAM CHEMIAM VOCANT, VOLVMEN Secundum.

QVOD CONTINET

Morieni Romani scripta de Re Metallica, atque de Occulta summaq; antiquorum Medicina, cum alijs Authoribus, quos versa pagina indicat.





BASILEÆ,
Typis CONRADI VVALDKIRCHII.
cIↃ IↃ XCIII.

AVTHORES.

Bernardi Treuirensis respõsio ad Thomam de Bononia de Mineralibus, & Elixiris compositione, Roberti Vallẽsis Tabulis illustrata.

Liber de Arte Chimia incerti Authoris nũquam hactenus in Lucem editus.

Scala Philosophorum.

Ludus puerorum.

Rosarium.

Arnaldi:
- Rosarium cum figuris.
- Nouum lumen.
- Flos Florum ad Regem Aragonum.
- Epistola super Alchimia ad Regem Neopolitanum.

Rogerius Bacho Anglus de mirabili Potestate artis & naturæ.

LIBER DE COMPOSITIONE ALCHEMIÆ, QVEM EDIDIT MORIENVS Romanus, Calid Regi Aegyptiorum: quem Robertus Castrensis de Arabico in Latinum transtulit.

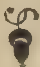
PRAEFATIO CASTRENSIS.

LEGIMVS in historÿs veterum diuinorum, tres fuisse Philosophos, quorũ vnusquisque Hermes vocabatur. Primus autem illorum fuit Enoch, qui alio nomine Hermes, & alio nomine Mercurius. Secundus verò fuit Noe, qui similiter alio nomine Hermes, & alio nomine Mercurius est nuncupatus. Eorum autem tertius, fuit Hermes, qui post diluuium in Aegypto regnauit, & eius regnum diu obtinuit. Iste autem à nostris antecessoribus dictus est Triplex, propter trinam virtutum collectionem, sibi videlicet à domino Deo attributam. Erat autem iste Rex, & Philo-

ſophus, & Propheta. Iſte verò fuit Hermes, qui poſt diluuium omnium artium, & diſciplinarum, tàm liberalium, quàm etiam mechanicarum, primus fuit inuentor & editor. Omnes namque qui poſt ipſum fuêre, ſuo itinere incedere, & ſuis veſtigijs inhærere nitebantur. Quid plura: longum eſſet nobis, & etiam difficile, tanti ac magni viri virtutum ornamenta & acta, ad memoriam in præſens reducere. Cùm & hoc genus docendi in huius libri diuini translatione non ſuſcepimus: nec etiam noſtri ingenij tenuitas, aut ſtudium vel ſcribendi negotium, vobis ad hoc explicandum poſſint ſufficere. Sed idcirco eius nomen in huius libri Prologo introduximus: quoniam iam ille hunc librum primus inuenit & edidit. Hic eſt namque liber diuinus, & diuinitate pleniſsimus. In eo enim duorum teſtamentorum (veteris ſcilicet & noui) continetur vera & perfecta probatio. Si quis namque in hoc libro multum ſtuduerit, & eum plenariè intellexerit, veritas virtusq́; teſtamenti, nec non & vtriuſque vitæ modus, & ſufficienter illum latere non poterunt.

runt. Hic est autem liber, qui nominatus est liber de Compositione Alchymiæ. Et quoniam quid sit Alchymia, & quæ sit sua compositio, nondum verè vestra cognouit latinitas, in præsenti sermone elucidabo. Posui istud verbum, licet ignotum & admirabile, vt sub diffinitione claresceret. Hermes verò Philosophus, & alij qui post ipsum fuêre, hoc vocabulum ita diffiniunt, vt in libro de Substantiarum mutatione: Alchymia, est substantia corporea ex vno, & per vnū composita, preciosiora ad inuicem per cognationem, & effectum coniungens, & eadem naturali commixtione, ingenijs melioribus naturaliter conuertens. In sequentibus verò hoc quod diximus explanabitur: vbi & de eius compositione ad plenum tractabitur. Sed nos, licet in nobis iuuene sit ingenium, & latinitas permodica: hoc tamen tātum ac tam magnum opus ad transferendum de Arabico in Latinum suscepimus. Vnde & de singulari gratia nobis à Deo inter modernos collata, summo illi Deo viuo, qui trinus extat & vnus, grates referimus. Nomen autem meum in principio

Prologi taceri non placuit, ne aliquis hunc nostrum laborem sibi assumeret, & etiam eius laudem & meritum sibi quasi propriũ vendicaret. Quid amplius? humiliter omnes rogo & obsecro, ne quis nostrorum erga meum nomen mentis liuore (quod sæpe à multis fieri consueuit) tabescat. Scit namq; Deus omnium, cui suam conferat gratiam: & spiritus ex gratia procedit, qui quos vult inspirat. Meritò igitur gaudere debemus, quum omnium creator & conditor omnibus quasi particularem suam monstret diuinitatem. 11[illegible]



1182.

MORI

MORIENI ROMANI EREMITAE HIEROSOlymitani Sermo.



OMNES Philosophię partes, mẽs Hermetis diuina plenariè attigit. Quum autem ille per annos multos in magisterij superioris inuentione & editione studuisset, tandem magisterium inuenit primus, & edidit: ac de eo librum composuit, quem sibimet proprium deputauit, & post suum obitũ suis discipulis in hæreditatem dereliquit. Post obitum verò illius, discipuli eius in hoc libro & eius præceptis, per multa tempora studuêre, vt scil. eius effectum adipisci possent. Postquam ergo suum consecuti sunt effectum, de eo varia, & etiam innumerabilia dedêre præcepta. Quod idcirco fecerunt, ne ipsi qui post ipsos hanc adepti fuissent scientiam, eam quasi vulgarem insipientib. detegissent. Post multum verò temporis à passione Domini nostri Iesu Christi, surrexit quidam homo diuinus, donis spiritualibus præditus, qui quum in diuinitate permultum temporis studuisset, inter libros diuinos hunc librum inuenit. Fuit autem vir iste ab Alexandria oriundus: vnde suo nomine Adfar Alexandrinus vocabatur. Hic verò postquã librum prętatum inuenit, mente

peruigili atque induſtria in eo ſtudere non deſinebat. Poſtquam verò in eo ſtuduiſſet diu, eius effectum atq; ſcientiam ad plenum eſt adeptus. Ex hac igitur ſcientia vir iſte diuinus multa varia & innumerabilia dedit præcepta: quæ quum ſub ſuo nomine per vniuerſas noſtræ regionis partes diuulgata fuiſſent, mihi tunc temporis in vrbe Roma moranti, huius viri nominis, & illius ſcientiæ fama quaſi volando peruenit. Nam in eo tẽpore fui ego Romæ (vnde & ortus fueram) conſtitutus. Eram autem tunc iuuenis, cuius videlicet mentum prima lanugo nondum obduxerat, ſtudens ſcilicet, & doctrina Chriſtianus à primæ ætatis gradu ab vtroque parente effectus: cui etiam ſe tota iam latinitas detexerat. Audito ergo huius viri nomine & fama, parẽtes & patriam ſimul feſtinus deſerui, nec quieti nimiæ meos artus exhibui, quouſque Alexandriam deueniſſem. Ingreſſus verò ſum ciuitatem, ac tamdiu per vicos & calles nouus hoſpes inceſſi, donec huius viri domum inueniſſem. Tandem verò illius domum inueni, & eam ingreſſus ſum: quam cùm ingreſſus fuiſſem, hunc virum in ſuo oratorio ſedentem, & in ſuis libris ſtudentẽ inueni. At ille poſtquam oculos ſuos in me defixit, intuens me ait: Amice, huc accede. Acceſſi autem ad illum, & iuxta eum ſuper ſtramentum, quod ibi fuerat appoſitum, conſedi. Erat vir iam multum ætate decrepitus,

ſed

ſed adhuc vultu ſtrenuus, & facie & ſtatura corporis decorus. Nam & eius vultus omnia quæ in illius mente latebant, ſe diligenter intuentibus indicabat. Poſtquam autem confabulati ſumus, quæſiuit ille, quo nomine nuncuparer, & vnde eſſem oriundus, & quæ meæ viæ cauſa extitiſſet. At ego reſpondi & illi dixi: Ego Morienus vocor, natione Romanus, quem videlicet tui nominis & ſcientiæ fama, de parentibus & patria diſcedere coëgit. At ille ſubiunxit: Quǽnam eſt fides tua, aut cuius deorum cultor exiſtis? At ego reſpondi: Fidem meam Chriſtianam profiteor. nam Chriſti ſum cultor, & illum Deum trinum & vnum adoro. Poſtea dixit Adfar: Bonum eſt autem te me quæſiuiſſe, & adhuc me homine mundano ſeptum inueniſſe. Propalabo namque tibi totius diuinitatis ſecreta, quæ ferè omnibus hactenus detegere recuſaui. Tu verò mihi totis mentis tuæ viribus intentus adeſto: nam & ego te faciam totius meæ diſciplinæ filium. His igitur altrinſecus dictis, nimio gaudio ſum gauiſus. Quid plura? Longum eſſet nobis in huius operis inſtitutis ſingula de quibus ad inuicem tractauimus, enumerare & dicere. Remanſi tandem cum illo, & me illi in tantum amabilem exhibui, quòd ille mihi totius diuinitatis ſecreta dixerit. Poſtea mortuus eſt Adfar: & ego poſt eius obitum, poſt dies paucos ab Alexandria receſſi, & Hieroſo-

lymam deueni, in cuius etiá finib. mihi eremũ elegi, in quo vitam meæ fidei & professioni habilẽ ducere potuissem. Inde verò nõ post multos annos surrexit quidam Rex in Ægypto nomine Macoya. Hic autem genuit filiũ, nomine Gezid, qui post mortẽ sui patris in Ægypto regnauit, & illius regnũ obtinuit. Gezid autem genuit filium nomine Calid, qui post mortem sui patris diu in Ægypto regnauit. Fuit autem Rex iste sapiens & prudẽs vir, & in omni scientia perspicuus: diligebat enim multùm sapientes & Philosophos, propter huius libri scientiam. Iste verò nõ sinebat incessanter per prouincias notos & ignotos inquirere, si aliquem inuenisset, qui sibi huius libri documenta reuelare potuisset. Hoc igitur amore cõpulsus, multos sapientum & Philosophorũ secum retinebat, qui huius libri magisteriũ se scire professi essent, cùm penitus ignorarent. Hos multis & maximis ditabat donis, in eorũ verbis diu confisus. Me itaq; die quadam in eremo existente, fama huius regis mihi à quodá peregrino delata est: quam quum audissem, eremum dimisi, & quàm citius potui, ad suę regionis fines trãsmeaui: non scil. vt ab eo diuitias, seu dona inquirerem, sed vt diligenter donis spiritualibus instruerem. Postquam verò suos fines sum ingressus, loca quàm plurima eundo lustraui, & tãdem regem inueni. Quem cùm inuenissem, & de quibusdam secum contulissem, inueni illum

lum magnæ ſapientiæ virum, & omni virtute ornatum ac prudentiſſimum. Dixi ergo ad illum: O bone Rex, Deus te ad melius conuertat. Volo autem vt iubeas mihi domũ, & meo magiſterio commodam præparari. Iuſſit ergo Rex mihi domum præparari, & ad meum votum ornari. Introiui autem hanc domum, neque ab illa exiui, donec totum compleuerim magiſterium, & completum domi reliqui: ſed circa vas in quo fuerat poſitum, hæc verba depinxi: OMNES QVI SECVM OMNIA HABENT, ALIENO AVXILIO NVLLATENVS INDIGENT. Poſtquam hæc ſcripſi verba, ab vrbe, & omni ipſa regione clàm diſceſſi, & ad meum eremũ ſum regreſſus. Poſtea verò Rex domum, quam dimiſeram, eſt ingreſſus, & magiſteriũ perfectum quod dimiſeram inuenit. Quod cùm magis ac magis diligentiùs intueretur, vidit verba, quæ circũ vas ſcripta dimiſerã: quib. perfectis ac bene intellectis, ilicò me abſentem defleuit, & omnibus quos huius magiſterij cauſa per multos annos ſecum retinuerat, iuſſit capita amputari. Dixit poſtea Rex: Aduocate Galip meum ſeruum fidelem. Erat autem Galip ſuus captiuus, quem ſibi eius pater Gezid ante eius obitum, ob ſui fidelitatem dederat. Confidebat enim in eo Rex multum, qui dixit ei: O Galip ſerue mi, neſcio quid mihi poſthac ſit agendum. Dixit autem Galip ad regẽ: Dux mi, Deus prouidebit quid

deinceps ſimus acturi. Triſtatus eſt autem rex multum, & vltrà quàm credatur die ac nocte condoluit. Factum eſt autem deinde poſt annos aliquot, dum rex quadam die ad locum, qui dicitur Dirmaroni, venandi ſtudio exiret, quòd Galip captiuus, hominem quendam in ſolitudinibus orantem inueniſſet: Interrogauit eum & dixit ei: Amice, quis nam es tu, aut vnde venis, vel quò vadis? At ille homo reſpondit: Ego Hieroſolymitanus ſum: nam ego in Hieruſalem natus ſum, & per multos annos in montibus Hieroſolymitanis cum quodam eremita conuerſatus ſum: me autem ibi morante, audiui quomodo Rex Calid inceſſanter perquireret, qui ſibi magiſteriũ Hermetis demonſtraret. Poſtquam autem hoc de rege audiui, mox à mea patria diſceſſi, vt & hoc Regi Galid nũciaſſem. Scio enim hominem in hoc magiſterio doctiſſimum quem Regi demonſtrare valde deſydero. Tunc ait Galip: Tace frater, tace, hucuſque tibi dixiſſe ſufficiat. Malo autem te viuere quàm mori: nam multi ad Regem venerunt, qui hoc magiſterium ſe ſcire profitebantur, qui cùm ad ſuæ profeſſionis exitum peruenire non potuiſſent, à Rege interfecti ſunt: Timeo ergo, & tu ſi cum huiuſmodi ſermone in conſpectu Regis aſtiteris, ne interficiaris. Tunc homo ille ait: Noli timere hoc, ſed in conſpectu Regis me venire ne differas. Galip igitur dicit: Hoc mihi iam placet, ſed

ſed caue ne moriaris. Adduxit ergo Galip hũc hominem, & ſtatuit eum coram Rege & ait: O bone Rex, ecce homo qui mori non metuit. Vt ergo rex ſuos oculos in eum defixit, intuẽs illum ait: Quiſnam es tu? At ille reſpondens ait: Hieroſolymitanus ſum, qui quum in montibus cum quodam Eremita conuerſatus fuiſſem, audiui à multis tui nominis & bonitatis famam: & quomodo tu indeſinenter quæras ſapientes & doctores, qui videlicet magiſteriũ Hermetis ſeriò tibi oſtendiſſent. Veni ergo ad te, ô bone rex, & tu meis acquieſcas conſilijs, & tui deſyderij compos efficiaris. Scio namq; virum in montibus Hieroſolymitanis habitantem, cui omnis ſapientia â domino Deo reuelata eſt. Nam in ſua fide firmiſſimus à Deo & hominibus iudicatur. Die namque quadam, quum in ſuo eremo de rebus quàmplurimis tractaremus, contigit caſu quòd mihi diceret, ſe hoc magiſterium poſſe perficere. Quo audito, cùm in ſua veritate ſæpiùs mihi cognita confiſus, tum ex hoc, quòd in omni anno multa auri & argenti pondera, vti ego ſępiùs videram, ad Hieruſalem ciuitatem tranſmittebat, ſuo ſermone certiſſimus mecum conferebam: quòd ſi ego in conſpectu tuo aſſiſterem, multis mę ac magnis ditares donis, & nunquam à tua gratia me ſeparares. Tunc rex ait: Quis eſt huiuſmodi ſermo, quem tu dicis? aut quæ mẽs ignara huc vſque te venire perſuaſit? Neſcis

ſtultiſſime, neſcis quot & quales propter huiuſmodi ſermonem à me interfecti ſunt? Sed & ſi ea quæ tu dicis (quod non opinor) vera eſſent, & multis tu ditareris donis, & nũquam à mea gratia à modo ſepararereris. Nam ſi vera non fuerint, maximum ſcias te ſubire tormentum. Tunc homo ille ait: O bone Rex, vtroq; tui promiſſo ſum placatus: tu tamen meis acquieſcas conſilijs. Item Rex ait: O homo, de qualitate huiuſmodi viri & eius habitu mecum pauca conferas: venit namque ad me annis præteritis vir quidam, qui, vt verum tibi confitear, mihi hoc magiſterium perfecit: qui cùm perfeciſſet, rem effectá, ſed non eius ſcientiam mihi dimiſit, & clàm ſeceſſit & abijt. Tũc homo ille ait: Vir iſte nimis eſt ætate decrepitus, ſtatura magnus, vultu & facie præclarus, moribus ornatus: cuius etiam vita & habitus Deo non diſplicent: eſt enim in montibus Hieroſolymitanis eremita. Sed etſi nomen eius multum ſcire deſideras, Morienus Romanus, ſenex, eremita nominatur. Tunc conuerſus Rex ad ſuum ſeruum Galip, dicit: Hic verè eſt homo ille, de quo hactenus tecum condolui. Dixit autem Galip: O bone Rex, ita eſt, vt ego exiſtimo. Gauiſus eſt Rex multùm, & vltrà quàm credi poteſt, hunc hominem benigniùs accepit. Iuſſit ergo Rex huic homini dona dari quáplurima, & inſuper maiora ei promiſit. Hæc eſt igitur hiſtoria Morieni Romani, quo-

ni, quomodo ſcilicet ipſe magiſterium Hermetis eſt adeptus.

Incipit ſermo Galip, ſerui & captiui, regis Calid, filij Gezid, filij Macoya.

Dixit Galip captiuus: Poſt paucos quidem dies, poſtquam hæc ab eo homine regi nunciata fuiſſent, venit hic homo & ſtetit coram rege & ait: O Rex bone, Deus ad bonum te conuertat. Nolo autem vt ea quæ tibi promiſimus, diutiùs differamus. Aduoca ergo omnes tuos ſubditos ſeruos natu meliores, & ex eis mihi aliquos accommoda, qui mecum veniant, & mecum ſimul reuertantur: grandis enim nobis reſtat via. At Rex vultu placido illum intuens ait: Bene dicis, fiat. Tunc iuſſit me Rex feſtinãter coram ſe aduocari: qui quũ coram ſe ſtetiſſem, dixit: O Galip ſerue bone, congrega omnes meos natu meliores tecum, & ex illis quot & quales huic homini placuerint elige, qui videlicet vobiſcũ ſimul vadãt & reuertantur: nam ille dixit, grãdis nobis reſtat via. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præceperat: & poſt paucos dies iter noſtrũ incepimus. Hieruſalẽ quidem iter incepimus, & per multa loca inuia & deſerta eũdo, multos dies cõſumpſimus, & tãdem Hieroſolymam deuenimus. Qui quum in ſolitudinibus montium errando fatigaremur, inuenimus eremũ, in quo Morienus Romanus, ſenex eremita vitam ſuá ducebat. Quem quũ ingrederemur, inuenimus ibi

quendam virum senem, statura lōgum, in corpore macrum, vultu & facie pręclarum, de cuius etiam situ & habitu multum sumus admirati. Eius namque tota cutis ab asperitate cilicij, quo erat indutus, rugosa existebat. Tunc dixit nobis homo ille, qui nos secum huc adduxerat: O socij, hic est Morienus Romanus senex Eremita. At ego dum magis ac magis illum diligētiùs intuerer, eum ilicò agnoui: quo agnito, illum ex parte regis Calid salutaui. Cuius audito nomine, vir bonus subrisit, & nos propiùs iussit accedere. Gauisi sumus ergo, & læti cum eo consedimus. Interrogauit autem nos vir Dei, & de statu nostri Regis, & de statu Regni. quæ quum illi nuntiarem, viæ nostræ causam sibi propalaui. At ille ad se conuersus ait: Multum gaudeo filij, quoniam me inuenistis. Ibo enim vobiscum: vt & Rex Calid me diu exoptatum videat, & quæ sit mira Creatoris potentia à me recognoscat. Postquam igitur per dies aliquot artus nostros labore itineris fatigatos recreauimus, redeuntes iter incepimus, & in nostram patriam regressi sumus. Qui quum coram rege venissemus, vidit rex virum Dei: quem cùm vidisset, ilicò eum cognouit, & me recipiens ait: O Galip serue bone, hic est verè vir propter quem tecū diu condolui. Volo autem vt ea quæ vobis in itinere obuiauerunt, mihi protinus edisseras. At ego totam rem à suo principio sibi ordine digessi.

Aduo-

Aduocauit ergo rex virum Dei, quem adduximus, & eum iuxta se sedere fecit, & dixit ei: O senex, ego volo vt tu nomen tuum mihi dicas, & tuæ professionis modum pandas: non enim in altera vice licuit hæc omnia à te inquirere. De tuis namq; verbis adhuc diffidebam. Tunc vir Dei respondit: Ego Morienus Romanus vocor. Mea autem professio, fidei Christianæ est. Mea quoq; religio & habitus, sunt eremitæ. Tunc Rex ait: O Moriene quot transierunt anni, postquam vitam & habitum Eremitæ elegisti? At ille respondit: Post quatuor quidem annos à morte Herculis Regis, eremita inceedo. Placatus est igitur multùm Rex super huius viri prudentiam, & eius humilitatem, & eius patientiam & verecũdiam ac venustatem. Non enim erat ille lingua verbosus, aut mente elatus: erat autem humilis, prudens & beneuolus, vti talem esse decebat. Postea dixit rex: O Moriene nonne esset tibi melius cum conuentibus qui Deum orant, in ecclesijs consistere, quàm solus in montibus & eorum solitudinibus habitare? At Morienus dixit: Bene habeas, mi Rex: Bonum quod nũc habeo, & in futuro expecto, ex Deo est, & in eius manu collocatum. Ipse autem quod velit faciat: Nec ego dubito, quin mihi inter conuentus & cœtus maior inueniatur requies, & in solitudinibus & mõtibus labor, sed nemo metit nisi qui seminat: & quod seminauerit, hoc etiam me-

tet. Spero itaq; quod diuinitatis bonitas, in vita huius Mundi me non derelinquat: nam requiei aditus nimis est coarctatus, neque ad illam quisquam potest ingredi, nisi per animæ afflictionem. Dixit ergo Rex: Omnia quidem quæ dicis, indubitanter vera sunt: sed quia ex fideli procedunt animo, falsa videntur. Hoc autem dicebat Rex, quoniam adhuc cultor idolorum erat. Respondit autem Morienus: Si ea quæ profero, tu vera esse concedis, animum, à quo illa procedũt, te verum esse & veridicum concedere necesse est. Nam ex veris & vera procedunt: & ex falsis, falsa: ex ęternis, æterna: ex transitorijs, transitoria: ex bonis, bona: & ex malis, mala. Dixit itaq; Rex: O Moriene, multa quidem mihi de te, & tua constãtia, & tua fide sunt relata: vnde vehementer admiror, cùm & illa videam & audiam iam esse vera. Hæc itaq; fuit causa, quare multum & te videre, simulq; audire diu exoptaram. Volo namque vt inter quædam (de quib. erimus tractaturi) me quibusdã alijs quasi documentis instruas, simulq; edoceas. Tunc dixit illi Morienus: O Rex, omnipotens Deus te ad melius conuertat: nam ego non sum de quo multùm debeas admirari. Ex filijs Adæ vnus existo. Omnes quidem ex vno processimus, & iterum ad vnum, licet diuerso tramite, reuertemur. Temporum quidem longa mutatio, hominem sub tẽpore constitutum cõfundit, & mutat. Nec ego adhuc in

tantum

tantum ſum mutatus, quòd alij multi, qui ante me fuerunt, magis non mutentur. Vltimam autem mutationem mors dira ſubſequitur, qua videlicet nulla pœna deterior iudicatur. Nam ante corporis & animæ coniũctionem & poſt eorum diſſolutionem, pœna omni morte crudelior animam expectat. Sed & omnipotens Creator, qui omnia ex ſeipſo creat & format, ſemper ſit in noſtro auxilio. Tũc dixit illi Rex: O Moriene, ex his quæ modò dicebas, video quid tu exiſtimes me te velle deridere. Iuxta ergo hanc opinionem, licet ſenex & prudens videaris, potiùs es deridendus quàm laudandus. Poſthæc aduocauit me Rex & dixit mihi: O Calip ſerue bone, vade & quære huic homini domum, intus ſcilicet & extra pulchram, & multo ornamento ornatam, ſitq; vicina palatio: ſimul quæras & hominem ſuæ fidei profeſſorem, doctum ſcilicet & ſenem ac moribus ornatum, cuius dictis & monitis conſoletur, & eius animus in pace reſideat. Video enim illum quaſi deterritum, & in me minimè confidentem. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præcepit. Rex verò ad eum quotidie veniebat, & cum illo per horas aliquot reſidebat. Alloquebatur enim illum, & confortabat, nihil tamen de ſuo magiſterio eum interrogabat. Poſtquá autẽ inter illos magna notitia creuit, & amor, Morienus ſe regi multũ credidit, & in eo confidit. Interrogabat autem Rex de Romanorum

legibus, & vtrum secundum temporis circuitum eorum leges mutarentur: de Regum, & Consulum consuetudine, nec non & de Græcorum historijs simul interrogabat. Et Morienus in his omnibus illi decenter respondebat. Dilexit igitur Rex Morienum intantum, in quantum antea neminem dilexerat. Factum est igitur, dum quadam die in vnum fabularentur, quòd Rex Morieno diceret: O senex sapiẽtissime omnium, scito quòd diu ego à multis quæsiui magisterium Hermetis, sed neminem hactenus inuenire potui, qui rem eius veram mihi panderet. Ob hoc igitur in altera vice, quando tu à nostris finibus clam discessisti, postquam literas, quas circa vas, in quo positum fuerat magisterium, scripseras, legissem, & earum intellectũ accepissem, omnibus, quos propter hanc sciẽtiam mecum per annos multos retinueram, ilicò iussi capita amputari. Rogo igitur te, ô senex bone, & omnium sapientissime, quatenus eius rationem veram, atque eius speciem & substantiam mihi edisseras, vt mea diuturna expectatio gaudẽter per te compleatur. Quod quidem si feceris, & me ipsum, & omnia quæ mecum possideo, acquires: & si libuerit, in tuam patriam vnà reuertemur. Nolo enim amodo te in me quoquomodo dubitare, neque tuo animo vllum timorem ex vlla opinione conferas. Tunc Morienus respondit: O bone Rex & sapiens, Deus te conuertat

ad me-

ad melius: Nunc autem bene intelligo, quapropter ad me misisti: indigebas enim me multùm & idcircò misisti. Ego autem ad te gaudenter adueni, vt & te hoc magisterium edoceam, & quæ sit mira Dei virtus, manifestè demonstrem. Timorem autem, de quo paulò antè dicebas, non timeo, nec de te hactenus despero. Omnis enim qui timuerit, in veritate non est perfectus. Et maximè sapientem timere aliquid non decet. Nam si timuerit, citò desperabit. Quòd si desperauerit, eius animus vacillabit: nec vllatenus suæ intentionis consequetur effectum. Et quoniam iam nunc intelligo te me minimo amore amplecti, videoque te multum in tua inquisitione seuerum moribus esse, & actu pium, & patientem, non decet me diutius hoc magisterium tibi recondere, vel celare. Iam nunc ad tuum propositum, & tuam longam inquisitionem facilius omnium seperuenisti. Sit nomen Domini per secula seculorum benedictum. Ad hæc ergo subrisit Rex, & ait: Nunc verò scio quòd omni homini præstat Deus patientiam. crudeliter confunditur: Festinatio enim ex parte diaboli est. Ego autem sum nepos Machoya, & filius Regis Gezid. Et nō est aliqua fortitudo, nisi cum summo Deo qui vnus est altissimus. Dixit autem Morienus: O bone Rex, Deus ad melius te conuertat. Esto modò ad iudicium huius magisterij, & scies illud bene, & intelliges. In

illius verò introitu, & exitu, multum studere memento: quoniam omnia quæ illi pertinent, annuente Domino, faciliùs consequeris.

Hæc enim res, quam iamdiu quæsiuisti, per vim aut iram non accipitur, nec perpetratur. Accipitur enim per patiẽtiam, & humilitatem, & amorem certum, ac perfectissimum. Cõfert enim Deus hanc diuinam, & puram scientiam suis fidelibus & seruis: illis scilicet quibus eam à primæua rerum natura cõferre disposuit, sua mirabili fortitudine. Quæ quum alicui ex suis fidelibus collata fuerit, decet ipsum priùs præuidere, cui postea eam committat & detegat. Nam hęc res nihil nisi donum Dei altissimi potest: qui prout vult, & etiá cui vult, ex suis seruis & fidelibus illud committit, & monstrat. Decet igitur, omnipotenti Deo esse in omnibus humiles, & omnino subiectos. Tunc Rex ait: nos quidẽ verè scimus & cognoscimus, quoniam nulla est rerum perfectio, absque diuinitatis auxilio, & eius demõstratione. Ipse enim est altissimus & impermutabilis. Postea adiurauit me Rex, & mihi dixit: O Galip serue bone, sede citò, & tuo stylo omnia, de quibus nũc inter nos conferemus, memoriæ commenda. Tunc dixit Morienus: Omnipotens Dominus, & omnium creator, ex omnipotentia sanos omnipotentes creauit: quoniam ipsi nequeunt eis ordinem transmutare: id est, nequeunt postponere ea, quæ ipse præponit, aut præpo-

præponere ea quæ ipse postponit. Nec est aliquid scire possibile illis, nisi per illius demonstrationem: nec etiam aliquid consequi potestrunt, nisi ille eos consequi illud præiudicauerit: Nec quicquam retinere valebunt, nisi per fortitudinem à summo Deo sibi diuinitus collatum. Sed & (vnde magis est admirandum) animos suos etiam ipsi regere nõ possunt diutius, nisi vsque ad terminum, qui à Deo super eos constitutus est. Præponit enim dominus ex suis seruis quos vult, & eligit, vt hanc scientiam diuinam homini celatã quærant, & quæsitam secum retineant.

Hæc enim scientia est, quę dominum suum abstrahit ab huius Mundi miseria, & ad scientiam bonorum futurorum reducit. Temporibus verò præteritis semper vicissim hanc sapientiam sibi hæreditabant: postea verò ista scientia ferè fuit contempta. Sed libri multi veterum dominorum remanserunt, in quibus illa continetur tota vera, & sine mendacio: nec tamen quisque inueniebatur, qui videlicet ipsam tunc ad effectum perduceret: propter nomina multa & diuersa, quæ rebus ei attinentibus à sapientibus antiquioribus iamdudũ fuerant imposita. Sed ego huius rei veritatẽ, vt olim tu cognouisti, perfectè retinui. Nostri quidẽ antecessores, huius magisterij nomina multiplicata & variata tradebãt, grauissimis sophisticis circumtecta: sed omnia tamen veridica,

& sæpiùs comprobata. Quod totum egisse arbitrabantur, propter stultorum insipientiam: vt dicta sua non intelligerēt, nisi qui tali & tanto magisterio digni iudicarentur. Si quis ergo eorum dicta inuenerit, in illis diligenter studeat, donec ea recto modo intelligat. Non enim decet quenquam se ab hoc magisterio retrahere: sed debet suam fidem, & suam spem in Deo altissimo firmiter configere, & illum assiduè hoc efflagitare, quatenus istud diuinum & admirabile opus possit perficere. Similiter Deum omnipotentem, & eius auxilium implorare, vt eū Deus ad res meliores pulchriori modo conuertat: & faciat illum huius magisterij scientiam super lineam rectam absque omni deuiatione fœliciter adipisci. Tunc Rex ait: Iam si libet, ô Moriene, hæc dicta atq; mandata dici sufficiant. Ego enim intellecta consequor, & intellecta pro virili obseruabo: & maximè quum tu senex & sapiens, hoc magisterium mihi edocere non negligas. Explana igitur mihi hoc quod diu exopto, explanatione facillima: ne eius studij grauitas in hac re me diu confundat. In primis igitur ab eius exordio mihi iam edisseras, & dicas, vt omnis ordo prępostерus procul à nostra disputatione abijciatur. Ad hæc Morienus respondit: Rem quidem ex ordine digestam tibi declarabo. Tu verò ea quæ velis nunc inquirere non differas.

INCI-

INCIPIVNT INTERROGAtiones Regis Calid, & responsiones Morieni, de omnibus, de quibus artificium magisterij Hermetis constare comprobatur.

CALID Rex, O Moriene, primùm quærere libet, quæ & qualis sit huiusmodi rei principalis substátia & materia: & vtrum multæ aut plures sint: aut ex vna tantummodò conficiatur. MORIENVS: Omnis autem res, vsque dum per suum effectum dignoscatur, multorum testimonio verior comprobatur. Sed antequam antiquiora testimonia tibi ad præsens adducam, hoc quidem quod nos de eius principali substantia & materia sæpe comprobauimus, explicabo. Si autem ea quæ tibi dixero, & testimonia antiquorum rectè inspexeris, apertè cognosces nos omnes in vno côuenire, & omnia quæ dicimus vera proferre. Quod igitur interrogasti, sic accipe. Huius rei prima & principalis substantia & materia est vna, & de ea est vnum, & cum ea sit, neque aliquid sibi additur vel minuitur. Ecce iam habes quod interrogasti. Nunc verò testimonia antiquorum tibi adducam, vt omnes in vnum concordare iudicemur. Hercules verò quidam Rex sapiens & Philosophus, cùm à quibusdam suorum interrogaretur, dixit: Hoc autem magisteriũ ex vna primùm radice pro-

cedit, quæ postmodum in plures res expanditur, & iterum ad vnum reuertitur: & scito fore necesse recipere aërem. Arsicanus quoq; Philosophus ait: quatuor autem elementa: id est, calor, frigus, humiditas & siccitas, ex vno fonte procedunt, & eorum quædam alia ex alijs ijsdem cõficiuntur. Ex his verò quatuor quædam sunt quasi radices: & quędam quasi ex his radicibus composita. Quæ verò sunt radices, sunt aqua & ignis: quæ verò ex his composita, terra & aër. Item Arsicanus ad Mariam: Nostra inquit, aqua nostram terram habet superantiá, quæ est magna, lucida & pura. Nam & de grossitie aquæ terra concreatur. Hermes quoque ait: Terra est mater elemẽtorum: de terra procedunt, & ad terram reuertuntur. Hermes iterum ait: Quomodo omnia ex vno procedunt, sic meum magisterium ex vna fit substantia, & materia. Et vt elementa quatuor in corpore humano continentur, sic Deus creauit illa sita & distincta, & coniuncta, collecta quoque ac per totum corpus diffusa: quoniá vnum corpus illa commergit, & in vnum retinet, & tamen vnumquodque illorum efficit opus ab opere alterius dissimile. Et licet in vno sint corpore: tamen diuersum habent colorem & diuersum dominiũ. Eodem igitur modo de hoc magisterio intelligendum est. Multa quoque huiusmodi testimonia, Philosophi de hoc magisterio dixêre: quorum quædam in sequenti-

bus

bus dicemus. Rex Calid: Quo modo, & qua ratione fieri poteſt, quod huius magiſterij vna ſit radix & vna ſubſtátia & vna materia, quum apud Philoſophos eius radicis nomina multa, & multiplicia inueniantur? Morienus: Multiplicia quidem ſunt eius radicis nomina, ſed ſi ea quæ ſupradicta ſunt, recto ordine inſpexeris, vnam eius radicem & ſubſtantiam & materiam inuenies. Quod vt faciliùs accipias, adhuc quædam antiquorum teſtimonia tibi reſerabo. Rex Calid: Perfice, mihi narrando huius operis magiſterium. Morienus: Hercules quidam ad quoſdam diſcipulorum dixit: Lapillus autem dactili, ex palma nutritur, & palma ex ſuo lapillo, & cuius etiam radice plurimi Ramuli concreſcunt, qui ſuum numerum multiplicent & augeant propter eam. Hermes autem ait: Reſpice Rubeum completum, & Rubeum à ſua rubedine diminutum, omnemq́ue rubedinem: Conſidera quoque citrinum completum, & citrinum à ſua citrinitate diminutum, omnemq́ue citrinitatem: & nigrum quoque completum, & nigrum à ſua nigredine diminutum, omnemq́ue nigredinem. Similiter ſpica ex grano procedit, & multi Ramuli ex vna arbore exeunt, licet arbor à ſuo germine ortum aſſumat. Quidam quoque homo ſapiẽs, qui propter Deum, totum Mundum dimiſerat, exemplum conſimile nobis adducit. Ait enim: Prima hominis creatio eſt

ſperma, & de vno grano centũ grana procreantur, & de germine, magna concreſcit arbor, & de vno homine ſibi ſimilis mulier extrahitur, ex quibus ſæpe multi filij & filiæ in colore & aſpectu, vel apparentia naſcuntur diſſimiles. Iterum idem ſapiens dicit: Cõſidera ſartorem, qui ſcilicet veſtes ſuere conſueuit, quoniam de panno interulam, ſiue veſtem quamlibet aliam componit, cuius ſcilicet partes, diuerſa nomina ſortiuntur: quæ etiamſi naturaliter conſiderentur, ex ipſo panno formatæ inuenientur: eſt tamen vnus pãnus & materia principalis ex qua veſtis conficitur. Nam torale, & manicæ, & girones, licet, quantum ad veſtis partes, diuerſa habeant nomina, tamen principalis eorum materia eſt pannus. Nam & de ipſo panno fila, quibus partes ipſius veſtis in vnum iungantur, extrahuntur, non quòd ipſe pannus alio à ſe diuerſo ad hoc indigeat. Simili igitur modo hoc magiſterium eſt vnum per ſe exiſtens, nec alio indiget. Quoniam apud Philoſophos hoc magiſterium eſt tectum & abſconſum, & vbicunq; fuerit, mille nominibus nominatur. Eſt etiam ſigillatum, neque niſi ſapientibus apertum: quoniam ſapientes hoc magiſterium multum quærunt, & quæſitum inueniunt, & inuẽtum ſimul amant & ornant: ſtulti verò illud deridẽt, & apud illos pro minimo, aut quod verius, pro nihilo reputatur. Ignorant enim quid hoc ſit: & hæc nomina

mina sunt illa, quæ sapientes nominauerunt in lib. suis, quorum vnum est sperma, quod quando vertitur, in sanguinem mutatur: ac demum coagulatur, & fit quasi frustum carnis commixtum: & tali modo fit, donec vna creatura alteram habeat formam, scil. hominis succedentem, & tunc hominem fieri necesse est. Ex his quoq; nominibus, est aliud nomen vt palma, quemadmodum ex colore pomorum eius, atque ex colore naturarum eius, antequam ad suam perfectionem perueniant. Aliud quoq; nomen est vt arbor malorum granatorum: & veluti triticum & lac, atq; alia nomina quamplurima, quorum omnium est vna radix: sed secundùm diuersos effectus, diuersos colores, diuersas naturas, & nomina multa atq; diuersa ipsi rei imponunt, vt Herizartem ait Philosophus: Ego veritatem dico, quòd nihil aliud huius magisterij artifices in errores detrusit, nisi varietas & eius nominum multitudo. Sed si quis rectè cognouerit, quòd hæc nomina non sunt nisi colores in coniunctione apparentes, in huius magisterij via non deuiabit. Rex Calid: Multum autem intelligere desidero, vtrum isti colores, de quibus paulò antè dicebas, eos scil. de vno in aliud mutari, vna dispositione vel confectione, vel duabus seu pluribus sic mutentur. Morienus: Vna sola confectione vel specie sic materia mutatur: sed quantò magis ei ignis colorem innouat, tantò

magis ea plurima nomina imponuntur: vnde Datin Philoſophus ait ad Euticem: Ego tibi oſtendam, quod ſapiẽtes huius magiſterij diſpoſitiones vel confectiones alia de cauſa non multiplicauerunt, niſi vt ſapientes in hoc magiſterio inſtruerent, & inſipientes penitùs excæcarent. Quoniam hoc magiſterium vnum nomẽ habet, & hoc proprium ſibi deputatur: ſic etiam vnam habet diſpoſitionem atque etiam vnam viam linearem. & hoc modo, licet Sapientes eius nomina & ſua dicta mutarunt, tamen noluerunt niſi rem vnam intelligere, & vnam diſpoſitionem. Sufficiat igitur tibi, ô bone Rex, de huiuſmodi hactenus inquirere ac perſcrutari. Nam ſapientes qui ante nos fuerunt, multas nominauerunt confectiones, & multa pondera & multos colores: & ſic ſuper vulgus dicta ſua allegorizauerunt: neq; tamen ſunt mentiti: ſed locuti ſunt vt eis bonum videbatur, & vt ipſi ad inuicem intelligebant, vt etiam hoc alios lateret. Rex Calid: De eius natura atq; ſubſtantia tibi iam dixiſſe ſufficiat. Nunc verò de eius colore mihi manifeſtare digneris: quia nolo vt ſub allegoria aut ſimilitudine aliquid mecum inde cõferas. Morienus: Mos autem erat ſapientum, quod ſuum aſſos de eo & cum eo ſemper faciebant. Aſſos Arabicè, alumen interpretatur Latinè. Sed & hoc faciebant, antequam aliquid cum eo tingerent. O bone Rex, ſufficiunt tibi hæc quæ ego

profero:

profero: an ad antiquiora reuertemur testimonia? Quòd si exemplum desideras, dicta Datin Philosophi sic accipe. Ait enim: Noster quidem Lato, quamuis primùm sit rubeus, tamen est inutilis: sed si post rubedinem in album vertatur, multum valebit. Ob hoc itaque idem Datin dicit ad Euthicem: O Euthice, ista restent sic firma & omnino bene credita: nam sapientes de hoc sic dixerunt: Iam abstulimus nigredinem, & cum sale anatron: id est, sale nitri, & almizadir, cuius complexio est frigida & sicca, fiximus albedinem: quare ei hoc nomen imponimus Borreza, quod Arabicè Tincar dicitur. Dictum autem Datin Philosophi, per dictum Hermetis comprobatur. Dicit autem Hermes: In primis est nigredo: postea cum sale anatron sequitur albedo: & in primis fuit Rubeum, & in vltimis album, & sic eius nigredo omnino aufertur, ac demùm vertitur in suborē lucidum & nimis clarum. Maria quoque dicit: Quando autem Laton cum allzebric: id est, sulphure comburitur, & mollicies super eum funditur, ita vt feruor illius tollatur, tunc omnis eius obscuritas atque nigredo, ab illo aufertur, & sic in aurum purissimum conuertitur. Item Datin Philosophus ait: Si autem Laton cum sulphure comburatur, & mollicies super eum frequenter fundatur, eius natura de bono in melius auxilio Dei conuertetur, Alius quoque dicit: Quando

autem purus laton tamdiu decoquitur, donec veluti oculi piſcium eluceſcat, eius vtilitas expectanda erit. Et tunc ſcito, quòd ille ad ſuam naturam atque colorem reuertetur. Et alius ſimiliter dicit: quòd quantò magis aliquid abluitur, tantò magis limpidius hoc melius apparebit: quòd ſi ablutus non fuerit, limpidus non apparebit, neque ad ſuum colorem reuertetur. Et item Maria dicit: Nihil eſt, quod à latone ſuam obſcuritatem, vel ſuum poſſit auferre colorem. Sed Azoc eſt quaſi eius tegumentum. Primùm videlicet quando decoquitur: nam & eum colorat & album reddit: ac iterum dominatur laton Azoc: id eſt, vinum, vel Rubeum reddit.

Alius quoque Philoſophus ait: Quòd Azoc nequit ſubſtantialiter Latoni ſuum auferre colorem, vel eum mutare, niſi quãtum ad viſum, ſed latonem ab Azoc, ſuam auferre ſubſtantialem albedinem: quoniam ineſt mirabilis fortitudo, quæ ſuper omnes colores apparet. Nam quum colores abluuntur, & nigredo atq; immunditia aufertur, ita quòd album appareat, laton quidem Azoc poſtea nominatur, & eum reddit rubicundum. Datin quoque Philoſophus ait: quòd omnis res, non eſt niſi de eo & cum eo: & quòd omnis tinctura, à ſuo conſimili procedit. Adarmath ſimiliter ſapiens & Philoſophus ait: Quòd omnia harum rerum nomina, & earum ſimilitudines, nulla alia de

cauſa antiquis vocantur, neque variantur, niſi vt vos intelligatis, quòd huius rei principium ſuper ſuum finem teſtificatur, & ſuus finis, ſuper ſuum principium. Et vt ſciatis, quòd hoc totum non eſt niſi vna res, quæ ſcilicet habet patrem & matrem: & eius pater & mater eam nutriunt, atque paſcunt, non quòd ipſa à ſuo patre aut matre aliquo modo differre poſſit. Euthicen quoque dicit: Quî fieri poteſt, quòd ſpecies à ſuo genere tingatur? Datin quoque Philoſophus ſimiliter dicit: Vnde eſt quidem quod ex eo proceſſit, & in illum reuertetur? Rex Calid: Hactenus & de huiuſmodi lapidis natura & eius colore ſatis diſputauimus: nunc verò de illius naturali compoſitione, eius tactu, nec non & illius pondere & guſtu differamus. Morienus: Tactus autem huius lapidis, 171
mollis eſt: & maior mollicies eſt in eo, quàm in ſuo corpore. Pondus verò illius multum eſt graue: & eius guſtus dulciſſimus: & eius natura aërea. Rex Calid: Qualis eſt ergo eius odor ante & poſt ſuam confectionem? Morienus: Ante confectionem nimis eſt grauis & fœtidus: & poſt confectionem eſt eius odor bonus iuxta hoc quod ſapiens dicit: Iſta quidem aqua à corpore mortuo, & iam inanimato tollit odorem. Nam & eius odor eſt malus, & odori ſepulchrorum aſſimilatur. Vnde etiam ait ſapiens: Quicunque animam dealbauerit, & eam rurſum aſcendere fecerit, & corpus bene

custodierit, & ab eo omnem obscuritatem abstulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipsam in corpus infundere poterit. Et in hora coniunctionis maxima miracula apparebunt. Vnde quidam Philosophorũ, dum coram Maria simul conuenissent, ad illam dixerunt: Beata es Maria, quoniam diuinum secretum occultum & semper ornatum tibi reuelatũ est. Rex Calid: Expone mihi naturas mutantes: id est, quomodo id quod est inferius, superius ascendit, & qua ratione, quod est superius inferius descendit: & qualiter vnum eorum alteri coniungitur, ita quòd ad inuicem misceantur.

Quid etiam sit hoc, quod ea faciat misceri: quomodo etiam veniat aqua benedicta, illa adaquare & rigare, & à suo odore fœtido mundare. Hic enim est odor, qui assimilatur odori sepulchrorum, in quibus videlicet mortui sepeliuntur. Morienus: Ista quidem res est, de qua meritò scribit Philosophus Azinabam. Ait enim Oziambe, quibus nominibus potest hæc res naturaliter appellari? At ille dicit: naturaliter hæc res vulphi: id est, animal appellatur. Et postea fit eius odor suauis & bonus, nec remanet in ea quicquam obscuritatis neque fœtoris. Rex Calid: Hæc à modo de huius rei communi inquisitione nobis sufficiant. Nunc autem quærere libet, vtrũ hæc res multum vilis, an cara inueniatur? Tu ergo inde mihi verum respondeas.

Morie-

Morienus: Vide quid dixerit ſapiens: quod videlicet hoc magiſterium ex vna ſola re fieri conſueuit. Hoc igitur tuo animo adhibeas, & tecum inde conferas: neque ſit aliquid quod tibi in hoc contradicat. Scito igitur quòd ſulphur zarnet: id eſt, auripigmentum citò comburitur, & à combuſtione citò conſumitur: ſed Azoc diutiùs ſuſtinet combuſtionem: Omnes enim ſpecies igni appoſitæ citò conſumuntur. Quomodo ergo expectabis bonum ab eo, quod citò ab ignis combuſtione conſumitur, & ab igne comburitur, & in carbonem redigitur? Hoc etiam te ſcire conuenit, quòd nullus lapis neque germen huic magiſterio conuenit. Sed conſidera ſi poteris rem puram atque mundiſſimam rectè dirigere: ſin autem tua operatio inefficax eſſet. Sapientes autem diſpoſuerunt, & dixerunt, quòd ſi hoc quod quæris in ſterquilinio inueneris, illud accipe: ſi verò in ſterquilinio non inueneris, tolle manum à marſupio. Omnis enim res quæ magno emitur precio, in huiuſmodi artificio mendax, & inutilis reperitur. Hæc igitur expoſitio, in hoc loco tibi ſufficiat. Sed caue ne in hoc magiſterio quicquam expendas: quoniam poſtquam completum fuerit, expēſis non indigebis. Vnde Datin Philoſophus ait: Ego autē tibi commendo, ne in ſpecierum pōderibus quicquam expendas, & maximè in auri magiſterio. Item ait: Quicunq; ad hoc magiſteriū aliud ab hoc

lapide quæſiuerit, aſſimilabitur viro per ſcalam abſque gradibus nitenti aſcendere, quòd quum nequiuerit, ſuper ſuam faciem pronus in terram decidit. Rex Calid: Hoc quod tu dicis eſt ne rarum, an multum de eo inuenitur? Morien. Non eſt hoc niſi, ſicut ſapiens dicit, ad diuitem ſcilicet & pauperem, & ad largum & ad auarum, euntem quoque & ſedentem. Nam hoc in vijs proijcitur, & in ſterquilinijs ſuis calcatur, & multi iam in ſterquilinijs foderunt, vt hoc ab eis extraherent, & in hoc decepti ſunt: Sed ſapientes ipſam rem cognouerunt, & eam rem vnam ſæpiùs probauerunt: quæ ſcilicet in ſe continet quatuor elementa, & illis dominatur. Rex Calid: Quo in loco, vel in qua minera quæritur hæc res, donec inueniatur? Ad hoc Morienus obticuit, & fronte demiſſa, diu cogitauit quid Regi poſſet reſpondere: tandem erexit ſe, & dixit: O Rex, verum tibi confiteor, quòd hęc res diuino nutu in ſua creatione magis configitur. Omnis enim qui à Deo creatur, ſine ea perſiſtere non poteſt. Rex Calid: Explicandum eſt hoc quod dixiſti. Morienus ait: Diſcipuli autem Herculis ipſum interrogauerunt & dixerunt: O bone magiſter, ſapientes qui ante nos fuerunt, libros de hoc magiſterio expoſitos, ſuis filijs & diſcipulis dimiſerunt: Precamur te magiſter, quatenus huius magiſterij expoſitionem nobis non taceas, ſed hoc quod ab antiquis quaſi obſcu-

obſcurum relinquitur, nobis declarare non differas. At ille dixit: O filij ſapientiæ, ſcitote quòd Deus creator altiſſimus benedictus, Mũdum ex quatuor elementis diſſimilibus creauit, poſuitq́ue hominem inter ipſa elementa maius ornamentum. Rex Calid: Adiunge mihi adhuc ſuper hoc (quomodo dixiſti) explanationem. Morienus: Quid tibi multa referam? Hęc enim res à te extrahitur: cuius etiam minera tu exiſtis, apud te namque illam inueniunt, & vt verius cõfitear, à te accipiũt: quod quum probaueris, amor eius & dilectio in te augebitur. Et ſcias hoc verum & indubitabile permanere. Rex Calid: Nouiſti ne vnquam alium lapidẽ, qui huic lapidi aſſimiletur, & cuius effectu & potentia, hoc idem poſſit perpetrari? Morienus: Non noui ego alium lapidem, qui huic lapidi aſſimiletur, neque qui illius habeat effectum. In hoc enim lapide quatuor continentur elemẽta, aſſimilaturq́; Mundo, & Mundi compoſitioni neque in Mundo alius lapis inuenitur, qui huic aſſimiletur, in creatione ſcilicet vel natura. Quicunque igitur alium lapidem in hoc magiſterio quæſierit, eius operatio omnino fruſtrabitur. Adhuc etiam eſt tibi aliquid addiſcendum, ſcilicet huius magiſterij principium. Nam & ego ab omni errore te auferam. Vide ergo ne hanc radicem prætereas, neque aliquando quæras eius mutationes: quoniam fructum neque bo-

num tibi quæsitum poteris inuenire. Item te moneo, vt ea quæ dicta sunt superiùs, penitùs obserues. Rex Calid: O Moriene, mihi modo edissere qualitatem huius dispositionis. Deus enim in nostro iam erit auxilio. Morienus:

Ego eam tibi dicam, vt ab antiquis est mihi tradita: Bene enim interrogas. In directione igitur huius cōfectionis, has dispositionis partes suo ordine rationabiliter constitutas obserues, & nullatenus prætermittas. Prima earum est coitus: secunda est conceptio: tertia, prægnatio: quarta, ortus: quinta, nutrimentum. Si non fuerit igitur coitus, non erit conceptio: & si non fuerit conceptio, non erit prægnatio: & si non fuerit prægnatio, ortus vllo modo non sequetur. Hæc est enim huius dispositionis directio, quæ scil. homini creationi assimilatur. Omnipotēs enim creator altissimus, magnus, cuius nomen semper sit benedictum, creauit hominem, non ex partibus constitutiuis, vt est domus, quæ ex suis partibus constat constitutiuis: Non est enim res quę homini esse constituat. Domus autem constat ex suis partib. constitutiuis: vt est paries, tectum, & fundamentū. Hæc enim sunt partes domus, & res inuentæ dicuntur. Homo verò non sic cōstat: quoniam creatura est. Nam homo quum mutatur eius essentia, de re ad rem meliorē transire videtur: & sic semper persistit homo in creatione, qui à rebus inuentis multum distare videtur: & sic proce-

procedit de die in diem, & de mense in mensem, vsq; dum creator altissimus magnus suam compleat creaturam, in tẽpore scilicet certo, diebus diffinitis. Quia licet quatuor elementa prius in spermate fuissent, creator tamẽ Deus posuit illius tempus diffinitum, in quo scilicet compleatur: quod quum finitum fuerit, firmatur & ipsa creatura. Talis enim est fortitudo & sapientia Dei altissimi. Scire etiam tibi conuenit, ô bone Rex, quòd hoc magisterium nihil aliud est nisi arcanum & secretum secretorum Dei altissimi & magni. Ipse enim hoc secretum suis Prophetis commendauit: quorum scilicet animas in suo Paradiso collocauit. Si autem sapientes qui post illos fuerunt, suas expositiones de qualitate vasis in quo cõficitur, non inuenissent, nũquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent. Ergo hæc tuæ commenda memoriæ. Ostendi namque superius, quòd hoc magisterium non multum distat ab hominis creatione: nunc quoq; tibi dico quòd nunquam fuit animatum aliquid, aut natiuitate creatum, neque crescens, nisi post putredinem, & eius mutationem. Vnde ait sapiens, quòd tota fortitudo huius magisterij non est nisi post putredinem. Ait enim, si putridum non fuerit, fundi aut solui non poterit: & si solutum hoc non fuerit, ad nihilum reuertetur. Rex Calid: Quidnam erit hoc post putredinem? Morienus: Post putredinẽ verò ad hoc

deueniet, cum quo omnipotens Deus & omnium creator altissimus perficiet quæsitam compositionem. Scito itaque quòd istud magisterium duabus indiget creationibus, atque duabus confectionibus: quæ ita ad inuicem sunt connexæ, quòd quando vna earum perficitur, altera earum tunc incipit: & quando altera perficitur, totum magisterium terminatur. Rex Calid: Quonam modo indiget hoc magisterium duabus creationibus atque duabus confectionibus, quum antea dixisses eius rem, ac eius viam vnam & linearem persistere? Morienus: Verum est hoc quod dixi: nam totum hoc magisterium ex re vna, & via vna constat. Eius namque vna dispositio talis est, qualis & altera. Rex Calid: Quænam est igitur illa dispositio, qua paulò antè dixisti totum posse perfici magisterium? Morienus: O Rex bone, Deus ad melius te conuertat. Hæc est illa dispositio, quæ scilicet manibus perfici nõ potest. De illius namque difficultate, quamplures sapientes conquesti sunt. Dixerunt namque: Si quis sua eruditione & labore dispositionem hanc inuenerit, facilè totum magisterium eius scientia perficiet. Qui verò illam eius labore & eruditione non inuenerit, totum magisterium latebit. Rex Calid: Quænam est igitur hęc admirabilis dispositio? Morienus: Si sapientum dicta diligenter inspexeris, facilè illam scire poteris: de ipsa namque

dixerunt:

lixerunt: Hæc namque diſpoſitio eſt natura-
um mutatio: & earum naturarum calidi & hu
midi, cum frigido & ſicco ſubtili diſpoſitione
admirabilis commixtio. Rex Calid: Quum
hæc diſpoſitio hominum non fiat manibus, i-
gitur quæ nam eſt res ipſa, qua perfici poſſit?
Morienus: Hæc autem diſpoſitio fit, vt ait ſa-
piens, qui dicit, quòd Azoc & ignis Latonem
abluunt atque mundificant, & eius obſcurita-
tem ab eo penitus eripiunt. Nam & ſapiēs ait:
Si rectè ignis modum diſpoſueris, Azoch &
ignis in hac diſpoſitione, dante Deo, tibi ſuffi-
cient. Vnde Elbo interfector ait: Dealbate la-
tonem, & libros rumpite, ne corda veſtra cor-
rumpantur. Rex Calid: Hæc autem diſpoſitio
eſt ne ante vel poſt putredinem? Morienus:
Diſpoſitio putredinem præcedit: ſed ante ta-
lem diſpoſitionem nulla penitus eſt. Rex Ca-
lid: Quidnam eſt ergo? Morienus: Tota ope-
ratio noſtra non eſt aliud niſi extractio aquæ à
terra, & huius aquæ ſuper terram remiſſio, do-
nec ipſa terra putreſcat. Hæc enim terra cum
aqua putreſcit, & mūdificatur: quæ cùm mun-
data fuerit, auxilio diuinitatis totum magiſte-
rium dirigetur. Hæc eſt enim ſapientum diſ-
poſitio: quæ eſt tertia pars totius magiſterij.
Hoc etiam te ſcire conuenit, quòd ſi corpus
immundum perfectè non mundaueris, & il-
lud non deſiccaueris, neque ipſum bene deal-
batum reddideris, & in illud animam non mi-

ſeris, & eius omnem fœtorem non abſtuleris, donec poſt ſuam mundificationem tinctura in illud decidat, nihil penitus huius magiſterij direxiſti. Hoc quoque te ſcire decet, quòd anima citò corpus ſuum ingreditur, quæ cum corpore alieno nullatenus coniungitur. Rex Calid: Creator in noſtro ſemper ſit auxilio. Tu verò ſecundam diſpoſitionem mihi ediſſere: vtrum ſcilicet illa ſit finis prioris diſpoſitionis. Morienus: Ita eſt vt dicis. Nam quando corpus immundum vt iam dictum eſt, direxeris, mitte cum eo poſtea de fermento quartam ſui partẽ. Fermentum enim auri, aurum eſt; ſicut panis fermentum panis eſt: quod quum in eum miſeris, pone illud in Sole ad decoquendum, donec hæc duo in vnum corpus redigantur. Inde verò ſub Dei benedictione illud abluere incipias. Ad illius ergo ablutionem partem vnam de re mortifera accipias, quam videlicet per tres dies decoquas: & caue ne de ſuis diebus aliquẽ aut obliuiſcaris, aut minuas. Eius quoque ignis indeſinenter æqualiter ardeat: ita ſcilicet, quòd neque inualeſcat, neque debilior exiſtat. Sit ergo eius ignis blandus & mitis, qui per ſuos dies ardendo æqualis perduret: aliter maximum ſequetur damnum.

Poſt 17. noctes, vas in quo hæc omnia coquũtur viſites, & aquam quam in eo inuenies extrahas, & alteram ei imponas: quod ſcilicet tribus vicibus agendum eſt. Vas autem prędictum

um fornaci suæ semper immobiliter adhæ-
at, donec totum tempus fermentationis au-
compleatur, & donec ad octauam partẽ suæ
ncturę dirigatur. quod quum post 20. noctes
xtractum sit, deinde bene desiccatum fuerit.
rabicè hoc Vexir nũcupatur. Inde verò cor-
us ablutum & præparatum accipias, & super
ornacem artificiosè adaptes: vt ibi in suo vase
uotidie cum quarta parte rei mortiferæ, quá
cilicet tunc tecum habeas, irrigetur; cauendo
tiam ne flamma ignis præfatum vas attingat:
am in damnum omnia vertuntur. His igitur
mnibus perfectis, prædictum vas in fornace
nagna artificiosè locetur, & ignis super os e-
us accendatur: qui scilicet duobus diebus ac
otidem noctibus, ibidem æqualis sine au-
gmento aut sui diminutione ardeat, quibus o-
nnibus expletis, à fornace, cum omnibus quę
n eo sunt, tollitur: quoniam auxilio Dei ex-
pleta est artis iteratio. Rex Calid: Hoc modo
quod tu dicis, & nos similiter agemus, sitque
nomen Domini benedictum. Morienus: O
Rex bone, scire etiam te oportet, quòd omnis
huius magisterij perfectio in captura corpo-
rum coniunctorum, & concordantium cõstat.
Nam & hæc corpora naturali artificio substan
tialiter ad inuicem coniunguntur, & concor-
dant, & funduntur, & etiã ad inuicem recipiun
tur. Nam semetipsa ad inuicem emendant &
dirigunt, vt super fortitudine ignis pulchriora

apparcant. Quum enim inquisitor sapienti horum corporum capturam, & eorum decantationem, eorumque solutionem atq; disposi tionem necessariam, & eorum mixtionem at que decoctionem perfectè cognouerit, scia postea eorum ignis quantitatem, & suæ forna cis constitutionem, & sui ignis accẽsionem, i quo scilicet loco fornacis accẽdi debeat igni numerum quoque dierum suorum, & eorui ponderum mensuram. Nam si hęc omnia pro uidentia & ratione tractauerit, auxilio diuin tatis impleta erit eius intentio. Omnis igitu festinatio procul ab ipso artifice pellatur, & prouidentia, & ratio, & firma expectatio adh beatur. Quod autem hęc corpora maximè co aptat, sanguis est: nam illa viuificat atque cor iungit, & ex istis omnibus vnum corpus effi cit. Quapropter ignis blandus diutiùs appor debet, qui in suis diebus semper duret æqua lis. Nam calore ignis in corpore citò serpente festina combustione ipsum corpus consumi Nam si eudica eis apponitur, ipsa corpora i terram mutata, ab omni combustione curabit Nam corpora postquam suas iam non retinẽ animas, citò comburuntur. Eudica (fæx vitri quidem bene omnibus corporibus conuenit nam ea viuificat & aptat, & ab omni combu stione defendit: immittit namq; quædam eo rum in alijs, & ista simul post immissa à nimio calore postea defendit. Et quando eudicam

quærere

quærere volueris, in vitreis vasis eam quære: quam quum inueneris, eam reconde, neque quicquam cum ea facias, donec acidum fiat: anima non existat: quoniam tua intentio penitùs destrueretur. Terra quoque fœtida citò recipit albas scintillas, & vetat sanguinem, ne ille in decoctione damnetur: vis namque sanguinis & eius fortitudo nimis est magna: quábrem sanguis est frangendus ne impediat, ut proficiat: quæ quidem fractio fiat postquam fuerit dealbatum. hoc quod de coloribus remansit, nigredinem occupat: coloribus, inquam, venarum priùs effusarum, ex nouo esse, quod quidem huic magisterio pertinet: in cuius initio veritatem non videris, est omnino fallax & inutile. Illud quoque huius magisterij secretum est, quod hîc in vnum breuiter collegi, & collectum tibi exposui: quòd videlicet huius rei pars vna, mille partes argenti in aurum purissimum conuertit. Hæc ergo quæ iam dicta sunt, ad hoc magisterium tibi sufficiunt. Sed adhuc restant quædam, sine quibus magisterium compleri non potest. Sed & te scire conuenit, quòd intentio hominis hanc scientiam diuinam & puram quærentis, aliud arbitrari non decet, nisi donum Dei altissimi & magni, qui eam suis commendat, cuius nomen semper sit benedictum. Sed & tu bone Rex, nunc totus sis mihi mente, vt audias & intelligas ea, quæ tibi nunc dicam. Rex

Calid: Dic vt libet: nam & erectis auribus tib assisto præsens.

Morienus dicit de nominibus specierum.

O bone Rex etiam perfectiss. in primis scire decet, quòd fumus rubeus & fumus citrinus & fumus albus, & leo viridis, & Almagr & mortis immunditia, & limpidum, & sangu & eudica, & terra fœtida, sunt ea, in quibus to ta huius magisterij constat efficacia: quæ sin his nullatenus rectè tractari potest. Rex Calid: Explana mihi hæc nomina. Morienus: I fine libri exponam ea: quoniam ad præsens d illis, quorum hæc nomina, coram te magiste rium conficiam, vt ea quæ iam diximus, per i psius rei effectum comprobentur. Est enim hæc huius sciẽtiæ radix, vt scilicet ille, qui eam discere voluerit, eius doctrinam priùs à magistro suscipiat, & postea magister coram disc pulo suo eam frequenter pertractet. Sunt autem quidam: qui hanc scientiam in venis di quærunt, neque tamen illam inueniunt. Tu autem semper in his, vt me operari videbis, operare: nec aliud in hoc magisterio quæras, quo si feceris, proculdubiò errabis. Sunt autẽ multa huius scientiæ obstacula. Nam vt ait Sapiens: Multa distantia est inter sapientem & insipientem, & inter cæcum & videntem: nequ enim ille, qui dispositionem huius magisteri etiam comprobationẽ perfectè cognouit, ei vt ille qui adhuc in eius inquisitione per libro persistit

persistit. Sunt namque libri sub figura de hac arte compositi, quorum pars maior multùm obscura videtur, ac scientia connexa, nec nisi à suis compositoribus potest intelligi. Sed hæc est scientia quæ inter alias maximè inquiri debet, quum per illam, ad aliam magis admirabilem peruenire possimus. Rex Calid: Omnia autem quæ profers vera loqueris, & eorum veritas in sua expositione florescit, & admirabiliter illucescit.

INCIPIT DISPOSITIO SApientum, ad aptationem corporis immundi, antequam Elixir super illud mundum durum effectum ponatur, & antequam album efficiatur, & antequam anima in eo mittatur.

Dicit Morienus: Quoniam Elixir nisi à corpore bene mundificato, neque fœtido, vt eius tinctura quando super eum introiuit, formosior appareat, non recipitur: & hæc prima dispositio est. Incipe ergo sub Dei auxilio, & primum fac vt fumus rubeus fumum album capiat, ac deorsum ambos effunde ac coniunge, ita scilicet, vt in eorum commixtione ex vtroque par pondus apponatur. Quibus commixtis in vase spisso, iuxta mensuram ferè vnius libræ perfectè ponantur: cuius scilicet os cum bitumine cōuenienter obturetur. Sunt enim in eis vēti, qui si in vase de-

tenti non fuerint, euadent, & sic magisterium annihilabitur. Bitumen verò sit illud, quod in libris Philosophorum Lutum appellatur. In quo videlicet ante conclusionem modicum salis apponas, vnde magis confirmetur, & ignis combustioni diutiùs possit resistere. Inde verò fornacem calefacias, & ea iam calefacta, vas prædictum cum omnib. quæ in se continet in eo sublimetur: quæ scilicet sublimatio post Solis occasum fiat, & ibi donec dies frigescat, dimittatur. Postea vas ipsum extrahas, & eum confringas. Quòd si ea quæ intus posueras in vnum corpus ad modū lapidis commixta inueneris: accipe illud, & tere bene atque tantarisa: quod quum feceris, aliud vas, cuius fundus sit rotundus, accipe, & hoc iam bene tritum atque bene tantarisatum intus pone, & os vasis cum bitumine Philosophorum vndique claudas: inde verò fornacem Philosophorū construas, in qua ignem Philosophicum, more Philosophorum accēdas, qui etiam spatio 21. dierum æqualis perduret ardendo. Ignis verò Philosophicus talis est, quòd eius materia bina partitione partitur. Aut enim eius materia ex stercore ouino erit composita, aut ex folijs oliuarum: nihil enim est quod ignem in combustione æqualem faciat perdurare melius his. Igitur diebus prædictis transactis, præfatū vas à fornace extrahas, & quod intus inueneris exsicca: postea verò ex ea vnā

partem

partem accipias, & eam cum decem partibus mundati commiſceas, & iterum vnam partem mundati aſſumas, & eam cum decima parte mundi ſimiliter miſceas. & ſic deinceps iuxta hunc ordinem & numerum eorum alteri apponatur, vt in vnum miſceantur. quibus in vnum commixtis, fac ex eo Elixir: hoc eſt, illud diſſipa, & ſi in eo album remanſerit, & bene firmatum, neque propter ignis aduſtionem receſſum inueneris, iam duas partes huius magiſterij expleuiſti. Hic eſt igitur modus, quo album cum immundo recentiſſimè coniungitur, neque præter iſtum modum alius inuenitur. Anima enim citò corpus ſuum ingreditur, quam ſi alieno corpori coniungere ſtudueris, in caſſum laborabis. Nam ipſa veritas magis eſt lucida. Rex Calid: Omnia quæ dicis vera ſunt, vt iam nos vidimus: & Deus animas ſuorum Prophetarum in manu ſua recipit.

INCIPIT DISPOSITIO SEcunda ex dictis Morieni Romani, quam cum Calid Rege, filio Egezid, filij Madoya habuit.

Dixit Morienus: Sume fumum album & leonem viridem, & Almagra rubeum, & immunditiam mortui: hæc omnia diſſolue: quibus diſſolutis, fac ea aſcēdere, & poſt aſcenſionem in vnum coniungere: ita ſcilicet quòd in vnaquaque parte viridis leonis tres

partes de immunditia mortui apponantur. Similiter de fumo albo vnam facias partem, & de Almagra duas, quę in vase viridi omnia ponantur, & in eo coquantur. Os autem eius vasis firmiter, secundùm quod prædictum est, claudatur. Postea verò hoc in Sole ponatur, & desiccetur ibi: & quando desiccatum fuerit, Elixir sibi appone, ac demùm pone super eum aquam sanguinis, quãta super eum natet. Post tres dies similiter & noctes riga cum aqua fœtida, cauendo ne de suis diebus aliquem minuas, neque eius ignis extinguatur, aut ardendo inualescat, aut minuendo eius adustio minuatur. Transactis igitur septendecim noctibus, prædictum vas aperies, & aquam quá intus inueneris extrahas, & iterum alteram fœtidam aquam in eo reponas: quod scilicet tribus noctibus agendum est, cauendo etiam ne vas vllatenus à sua fornace remoueatur: apposito verò aquæ fœtidæ, semel in vnaquaq; noctium trium, fiat. Inde verò transactis 21. noctibus, vas à fornace extrahas, & Elixir quod in eo fuerit, desicces, postea corpus albũ sumas, in quo videlicet albũ iam fixisti, & ponas eum in vase paruissimo, quod est iuxta quantitatem fornacis magisterij, quam postquam construxeris fiat. Inde verò vas illud firmiter fornaci coniunge, ne eum flamma ignis comburat, vel contingat. Elixir quoque quod superius in eo diximus, debet proijci taliter, vt si de albo corpore

pore partem ei proieceris, de elixir partes 11. proijcias: quibus cõmixtis ſuper vnamquanq; huius corporis cõmixti vnciam, quartam partem vnius dragmatis de Eudica ſolum proijcias. Hoc ita facto, in magna fornace hoc vas ponas, & per duos dies, & totidẽ noctes eum ibi dimittas: ſuper cuius caput ignis per tot dies & noctes non extinguatur. His igitur diebus & noctibus completis, hoc quod in vaſe inueneris extrahas, & lauda Creatorem altiſſimum magnum, ſuper ea quæ tibi tribuit.

INCIPIT EXPOSITIO ſpecierum.

DIxit Morienus: O Rex bone & ſapientiſſime, hæc eſt expoſitio ſpecierũ, quæ huic magiſterio pertinent, quas ſcilicet anteceſſores noſtri multis atque diuerſis nominibus nominabant, vt hi qui hoc magiſterium indignè quærerent, contra ipſius veritatem penitus errarẽt. Scito igitur, quòd immundum corpus eſt plumbum, quod alio nomine Affrop interpretatur. Corpus verò mundum eſt ſtannum, quod alio etiam nomine Arena nuncupatur. Leo viridis eſt vitrum, Almagra quoq; eſt laton, licet ſuperius eam eſſe terram rubeam diceremus. Sanguis quoq; eſt auripigmẽtum; & terra fœtida eſt ſulphur fœtidum. Sed & Eudica omnium horum eſt ſecretum, quod ſcil. alio nomine Moſzhacumia dicitur,

quod quidem Latinè fex vitri, vel vitri immũditia dici potest. Fumus verò rubeus est auripigmentum rubeum. Fumus quoq; albus est argẽtum viuum; & fumus citrinus, est sulphur citrinum. Ecce iam nomina specierum tibi exprimo, quarum tamen tres ad totum magisterium tibi sufficient: id est, fumus albus, & leo viridis, & aqua fœtida. Habes igitur tres species, nec suam confectionem nemini dicas vel detegas: sed sine stultos circa hoc magisteriũ quælibet alia quærere, & quærendo errare: quoniam ad eius effectum non peruenient: vsque dum Sol & Luna in vnum corpus redigãtur, quod ante Dei præceptum euenire non potest. Existimant enim quidam, quòd secretum huius magisterij sit terra, aut lapis, aut vinum, aut sanguis, aut etiam acetum: & per se hæc omnia terunt, & coquunt, & à sua decoctione extrahunt, & extractum sepeliunt: quia iuxta opinionem suam facere credunt, vt suus error magis confortetur, & ne desperent de hoc, quod quærunt inuenire. Sed scito quòd terra & lapis, & hæc omnia ad magisteriũ sunt inutilia, & malum exitum habẽtia. Hoc etiam te scire conuenit, quòd maxima huius operis efficacia in suo igne perpenditur: nam cum eo mineræ aptantur, & malæ animæ in suis corporibus retinentur: eius quoque ignis est tota eius natura, huius rei natura atq; perfecta probatio. Quicquid etiam ad hoc magisterium effeceris,

feceris, in cuius principio vnum non inuene-ris, inutile eſt. Quod namque bonum ſperari poteſt, quum ipſa res non faciat, neque ſecum in Mundo cõficiat? Ita ſcilicet vt in vnum corpus redigatur. Si autem ſecundum quod diximus, iſta tractaueris, auxilio Dei tua complebitur intentio. Quid ergo diximus, tu bene intellige, & intellecta tuæ commenda memorię, & iuxta ſuum ordinem illam diſpoſitionem, & in eorum diſpoſitione frequenter ſtude. Nam eius frequens ſtudium, viam eius rectiorem tibi oſtendet. Similiter ſcias, maior radix huius operis eſt in inquiſitione ſpecierum, quæ ſunt meliores ad hoc magiſterium. Nam vnaquæque minera, multorum eſt generum. De hoc quoque, quod de fumo albo interrogaſti, ſcire te conuenit, quòd fumus albus eſt tinctura, & etiam anima horum corporum ſolutorũ, & etiam mortuorum, quorum videlicet animas iam extraximus, & iterum eas, ſuis corporibus coniunximus. Nam omne corpus, quando anima caruerit, tenebroſum & obſcurum erit: & fumus albus eſt qui in corpus, veluti anima defluit, vt eius nigredinem, atq; eius immundiciam ab eo penitùs auferat, & corpora in vnum conſolidet, & eorum aquam multiplicet. Nam immundum, nigrum eſt, & multum leue: & ideo quando ſua aufertur nigredo, ſua albedo confortatur, & ſua aqua multiplicatur, ac ſua pulchritudo magis erit appa-

rens, & tinctura tunc magis in eo operabitur. Quid plura? Si hæc omnia benè tractata fuerint, tinctura in eo bene operabitur, & exibit eius aurum purissimum & rubicundum, quo scilicet nullum melius, atq; magis purum inuenire poteris. Ob hanc igitur causam, hoc aurum à quibusdam aurũ, vel Ethees Romanum solet appellari. Hoc etiam te scire volo, quoniam si fumus albus non esset, nullatenus aurum Ethees Alchymiæ purũ, siue vtile perpetrari posset. Hoc est etiam huius magisterij capitulum, & quasi tota sua directio. Quòd si quando Alchymia cõfecta fuerit, eius vna pars inter nouem partes argenti ponatur, quoniam totum in aurum purissimum conuertetur. Sit ergo Deus benedictus Amen, per cuncta seculorum secula.

Explicit liber Alchymiæ de Arabico in Latinum translatus, anno millesimo centesimo octuagesimo secundo, in mense Februarij, & in eius die vndecimo.

ROBERTVS VALlensis Rugl.

Spiritus intus inest, quem sumito, (corporis hæc est
Sectio) seiunctis fæcibus: arte leui.
Fæcibus ac terra demißis, fonte benigno
Sæpius aspersis: sic tibi Elixir erit.

BERN.

BERNARDI TREVIRENſis ad Thomam de Bononia medicum Regis Caroli ~~octaui~~ Septimi. Reſponſio.

OBSEQVIIS mihi poſſibilibus tibi exhibitis, venerande Doctor, & domine honorãde. Noueris me per dominum Aldericum recepiſſe immenſam & copioſam epiſtolam tuam, vnà ſimul lapidem ſecretiſſimi operis tui: quod certè inſigne argumentum fuit amicitiæ: ex quo manifeſta & grauiſſima quidem eſt confidentia tibi mihi exhibita, & quammagno & acri præfulgeas ingenio. Nunc autem tuæ epiſtolæ lubens reſpondebo. Quędam enim à te doctè & ingenioſe ſcripta approbo, quædam verò non arroganter redarguam, ſed ſtrictius & Philoſophicè perſtringendo, aliter honoris tui cauſa & obſeruantia pertractabo. In hac enim arte ſacra & occulta, vt in alijs, experientia practicæ veritatem theoricæ debet corroborare. Quare venerande Doctor, nunc talibus reſcriptis & libellis nos mutuò viſitemus, quando præſentia corporali vniri non valemus. Cæterùm tuæ ſapientiæ eſt (vt optimè noſti) res per cauſas cognoſcere & intueri, quoniam experimentum fallax eſt, cuius notitia non præceſſerit. Philoſophantibus enim ineſt firma diſcretionis meditatio, vt operis

quod fieri debeat perfectio ad extremum commodè perducatur. Erroris nempe contingentia euenit ad opus accedere volentibus, omisso & neglecto mentalis practicę iudicio, quam theorica in anima operatur priusquá ad opus conficiendum operationes accedant. Nam opus sequitur naturam, & non contrà. Qui ergo vult quicquam efficere, animam disponat, vt rerum naturas & euentus intelligat: postea verò tutò manus ad operandum emittat. In his siquidem animũ tuum apertè nosco sublimem, experimento tuo in epistola tua pręscripto. Nam vt aqua quę natura sua frigida & humida est, si vegetabilibus permixta fuerit, aliá suscipit qualitatem, & in decoctione rei permixtæ suscipit & induit qualitatem: sic & argentum viuum in reb. sibi familiaribus & permixtis, alteras suscipit naturas & qualitates: vt si Soli iũgatur, Solis qualitates: si Lunæ, Lunæ qualitates: si Veneri, Veneris: & ita in alijs speciebus metallicis: vnde hæ species decoquendæ sunt in eo, & ipse Mercurius est aqua earũ, in quo alterando conuertibiliter suscipit mutationes harum. Et aqua hæc naturam ab ipsis contrahit in similitudine vegetabilium in simplici aqua decoctorum: quamuis hæc species extrinsecè sub forma fluxus non alteretur in colore, ratione densitatis materiæ & terræ immersæ vnitę proportionabiliter aquæ Mercurij: in cęteris verò humoribus diaphanis aliter

repe-

eperitur. Alterata enim hæc natura alteratur, & color extrinſecè ei latet ſub ſpecie Mercu-ij, qui viſui non apparet. Hoc autem eſt à te diffuſiùs diſputatum & oſtenſum, quomodo aqua ſimplex fluminum eſt prima materia & nutrimentum vegetabilium, & ideo omnium animantium & ſenſibilium; Quare ſi quid omnium iſtorum in ea decoquatur, virtutem & proprietatem naturę illorum recipit & induit: vnde cùm ſummè frigida, ratione tamen in ea decoctorum, operatur in nobis effectum calidi in primo gradu, vt tuo vtar ſermone. Inſuper nihil eſt quòd magis nutriat quàm iuſculum ſiue decoctum bonarum carnium, & ſi aqua in qua carnes & olera ſunt decocta, ſiue res ipſæ in qua decoctæ, ſi madidæ ſumantur, aut ſi ipſa aqua ſimplex poſt decoctionem ſumatur aut bibatur: nihil quidem nocet, imò multum prodeſt & iuuat, quamuis priùs in eius ſimplicitate & natura fuiſſet nociua. Hoc autem fit, quia illa aqua nõ eſt talis qualis fuit antè. Similiter argentum viuum eſt omnium metallorum materia, & eſt veluti aqua propter homogeneitatem quam habet cum vegetabilibus & animalibus, & recipit virtutem eorum quæ ſibi in decoctione adhærent & cõmiſcentur: quòd cùm ſit frigidiſſimum, poteſt reddi calidiſſimum breui tempore: & eodem modo temperatum poteſt fieri cum temperatis ſubtiliſſimo artis ingenio. Nullum autem metal-

lorum melius ſibi adhæret quàm aurum (vt dicis) ideo vt quidam opinantur: Aurum non eſt aliud quàm argentum viuum coagulatum vi ſulphuris, &c. Ideo vis concludere, vt puto & bene, quòd ſi aurum in argento viuo decoquatur ſeu diſſoluatur debitè & via naturali artis, ipſum argentum viuum naturales proprietates illius auri acquiret. Veruntamen huius decoctionis & ſolutionis metallorum via, pauciſſimis nota eſt ac patet: quoniam eius diſſolutionis cauſa eſt argenti viui humiditas reſtricta denſitate homogeneæ terræ, & contrà: terræ frigiditas aqua ſibi homogenea homogeneitate qualitatum permanente: vt eſt ſimplex ſiccum in ea, & duplex frigidum & ſimplex humidum ſub diſproportione immaturitatis ad anaticam proportionem maturi Solis digeſti. Differt ergo ſoluens à ſoluendo, proportione & digeſtione, & non materia: quia præter vllam admixtionem natura hoc formaret ex illo, quemadmodum mirabiliter natura ex argento viuo aurum mirabiliter ac ſimpliciter procreat, vt doctè tua Epiſtola diſſeruiſti. Nam in vegetabilibus humor aquæ ſimplicis pro diſſolutione intrinſeca ſumitur, vt res arte congelatæ diffundant in illam ſuos effectus: & rerum diſſolutio contingit cum aquarum congelatione, & congelatio aquæ cum rerum diſſolutione, & contrà: ſic & eodem modo in aqua minerali cum ſuis ſpe-

iebus. Qui ergo nouit artem & ſecretum diſ-
olutionis, peruenit quidem ad artis ſecretum,
uod eſt ſpecies permiſcere, & naturas ex na-
uris extrahere, quæ in ipſis latent effectuosè.
Quomodo ergo veritatem reperit, qui argenti
iui naturam humidam deſtruit? vt fatui, qui
pſius ſpeciem à metallica diſpoſitione, ſiue
iſſolutione difformant, & humidum natura-
e diſſoluendo corrumpunt, & diſproportio-
ant argentum viuum à qualitate prima mi-
erali, quæ nihil aliud requirit quàm purita-
em & ſimplicem decoctionem. Exempli cau-
a: Qui in ſalibus, vitriolis, & aluminoſis rebus
ipſum deturpant, deſtruunt, & in aliud mutant
quàm ſit natura argenti viui. Semen enim
quod natura ſagacitate & clementia conſtru-
xit, ipſi violando & deſtruendo conantur per-
ficere, quod indubitanter deſtruunt ad operis
effectum. Semen enim in humanis & ſenſiti-
uis à natura formatur, & non ab arte, ſed arte
coniungitur & permiſcetur: nihil tamen ei ab-
ſtrahendo, nihilq; addendo, ſi eadem ſpecies
nouitate generis debeat procreari: ſic manen-
te & ſtante eadem materia, ſubſequitur eadem
forma, & non aliter. Quare egregie Doctor, fal
ſa & vana eſt omnis doctrina, quę alterat Mer-
curium, qui ſperma eſt, ante coniunctionem
metallicarum ſpecierũ cum ipſo. Si enim exic-
catus fuerit, non diſſoluit. Quid igitur faciet
in diſſoluendis ſpeciebus? Nam ſi calefactus

fuerit præter digeſtionem naturalem, non ef-
ficiet nec generabit calorem veluti febrilem
in mineralibus ſpeciebus, & impertinenter de
frigido calidum, & de paſſiuo faciet actiuum:
vnde error incorrigibilis erit & vanum opus.
Exempli cauſa: fatui ex minoribus minerali-
bus faciunt & extrahunt aquas corroſiuas, in
quas proijciũt ſpecies metallorum, & eas cor-
rodunt. Putant enim propterea illas ſolutas
eſſe ſolutione naturali, quę quidem ſolutio re-
quirit permanentiam ſimul, ſcilicet ſoluentis
& ſoluti, vt ex vtroque, nempe maſculino &
fœminino ſemine noua ſpecies reſultet. Amen
dico tibi, quòd nulla aqua naturali reductione
ſpeciem metallicam diſſoluit, niſi illa quæ per-
manet eis in materia & forma, & quam metal-
la ipſa ſoluta poſſunt recongelare. Quod in a-
quis fortibus non contingit, ſed potius eſt de-
turpatio compoſiti, vtpote, corporis diſſoluen-
di. Nec corporibus pertinet aqua in ſolutioni-
bus, quæ eis in congelationibus non perma-
net: & tandem Mercurius eſt huiuſcemodi, &
non aquæ fortes, ſeu quam fatui exiſtimant, a-
quam Mercurialem limpidam & diaphanam.
Si enim diuiſerint ſeu obſtruxerint homoge-
neitatem Mercurij, quomodo ſtabit & conſer-
uabitur proportio prima ſeminis fœminei?
Quia Mercurius non ſuſcipit congelationem
cum corpore diſſoluto, nec reſurget ſpecies in
adminiſtratione artis in poſterum, imò quid
aliud

aliud sordidum & inutile. Sic tamen soluere se putant, in natura errantes, sed non soluunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus vt priùs liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non soluuntur, & quantò magis corroduntur, tantò magis à metallica specie alienantur. Quare huiuscemodi solutiones non sunt fundamentum artis transmutatoriæ, sed potius imposturæ Alchymistarum sophisticorũ, qui putant in his hanc artem sacram latere. Dicunt quidem se solutiones facere, sed perfectas species metallicas non efficiẽt: quia naturaliter non manent sub proportione vel specie prima, quam Mercurius aqua in speciebus metallicis permittit. Corrumpitur enim Mercurius cum eis alteratiuè & non dissipatiuè. Quia dissoluta corpora in eo, nunquam ab eo separabuntur, sicut ab aquis fortibus vel cæteris corrosiuis, & species speciem induit atq; occultat habens illam latenter & perfectè: veluti Sol & Luna in eo dissoluta occultè retinẽtur. Nam natura illorum abscondita est in Mercurio vsque ad sui reinspissationẽ, cuius ipsa latentia erunt causa cùm lateant in ipso: & sicut Mercurius dissoluit ea, & abscondit in ventre suo, sic & ipsa congelãt eum: & quod fuit durũ, fit molle: & quod molle, durum, specie tamen permanente: quæ specie sunt metalla & argentum viuum. Qui ergo

ſic diſſoluit, potius congelat, & ſpecies corru-
ptæ coniunctæ priſtinam formam recipiun-
artis decoctione. Quamuis hæc diſſolutio di-
uerſos faciat apparere colores, ꝓpterea quò
ſpecies remanent velut mortuæ: proportion
tamen intrinſeca manente & integra. Vnd
Dominus in Euangelio ſimilitudinariè loqui-
tur de Vegetabilibus: Niſi (inquit) granu
frumenti cadens in terram mortuum fuerit,
pſum ſolum manet: ſi autem mortuum fueri
multum fructum adfert. Iſta igitur alteratiu
corruptio formas abſcondit, naturas abſolui
proportiones cuſtodit, & colores alterat a
initio ad finem. Quia incipiente aqua coope-
rire terram, incipit abſcondi color niger ſu
albo, & aëre cooperiente aquam & terram, ap-
paret color citrinus, qui tãdem vertitur in ru-
bedinẽ, igne videlicet tegente aërem ſiue rel-
qua tria elemẽta. Et iſti colores vltimi abſcon
ſè & intrinſecè permanent & apparẽt ſub ſpe-
cie ſpiritus albi in Mercurio liquido, vſque a
ſui reinſpiſſationem in puluere qui eſt in cor-
poribus: quia anima latet in ſpiritu, ſicut in in-
ſpiſſatione ſpiritus & anima latent in puluer
ſeu in corpore. Eſt enim corruptio in alteran-
dis rebus, ſed non diſſipatio partium, niſi fue-
rint partes ſuperfluæ abijciẽdæ, & inutiles ge-
nerationi: vnde artifex opus depurat, vt me-
liùs digeſtio contingat. Exemplũ patet in gra-
nis. Nam duorum granorum tritici, ſi vnum i
terram

terram bonam proijciatur, ibi putrefit & moritur, & exteriorem amittit formã, & nihil inde dissipatur, imò tempore suo crescit ad multitudinem fructus: & ita dicitur, & fit tantùm corruptio formæ & non dissipatio materiæ. Si verò aliud granum in ignem proijciatur, tũc corrumpitur & in materia & in forma, totumque dissipatur: & illa corruptio inutilis est generationi. Quare corpora non dissoluit aqua, nisi illa quæ fuerit suæ speciei, & quæ à corporibus poterit inspissari: nec vnquam nutriuntur corpora ad generationem, nisi cõsimili ad conseruandũ species perditas à corpore illo transmutatorio per operis artificium: quanuis vegetabilia ex diuersis speciebus nutriantur, quę tamen antequam primùm illa nutriant, dissolutione priùs facta ad proportionem attrahentium assimilantur. Notandum est igitur quòd diuersis modis dissolutiones metallorum contingunt: Vna est quam sciunt fatui: vt suprà dictum est, cum rebus extraneis non permanentibus cum ipsis metallis solutis: quæ vocatur potius destructio corrosiua & deturpatio compositi. Secunda solutio est quæ fit ignis potentia & vi, quæ etiam non est vera solutio, sed potius liquefactio partium elementalium adinuicem ligatarum. Ignis enim ardor extrinsecè compositum eius intrinsecè naturalem ignem siue natiuum interius reperit soluendo, qui etiam ignis interior &

proportionalis in aëre habitat, ideo ipsum aë
rem ſoluit. Aër autem ille ſolutus, in aqua reſi
det & habitat, & aqua in terra, ipſaq; aqua ter
ram ſoluit, ita quod actiuum & paſſiuū lique
facit, ſed illa liquefactio non eſt vera diſſolu
tio, imò diſſipatiua eſt: quia ſunt ſibi ibidem e
lementa homogenea de proportione fixa e
digeſtione mixta, & vnum de potentia alte
rius à reliquo generaliter eſt eductum. Et ide
hoc contingit in corporibus mundis, in quib
fixæ ſunt naturæ elementales. Quare in eis
gnis flamma liquefacit, & totum idem ſolu
compoſitum ad fluxum, & non ad ſeparatio
nem: quia ignis fluere non poteſt niſi fluxer
aër ſubſtantialis ſibi: nec aër fluit niſi ſoluatu
aqua: nec aqua fluit niſi & terra fluat, & con
trà: vt terra ab aqua diſſoluitur, ſic vice verſ
aqua aërem retinet & congelat, & eodem mo
do ſurſum aſcendendo, aër retinet ignem i
congelatione: quia magis fixa & figentia ele
menta ſibi coagentia fixionem efficiunt, vtpo
te terra & aqua; & viceuerſa, ignis & aër ad di
ſolutionem ſibi coagunt. Sed iſta ſolutio dic
tur liquefactio compoſiti, & non propriè eiu
ſolutio, quia partes non ſoluuntur abinuicem
ſeparabiles in generatione compoſiti, ſicut i
tertia & vera ſolutione Philoſophica fit, quan
do compoſitum prædicto modo diſſoluitu
partes tamen permanent inſeparatæ, quamu
ſeparabiles, ita quòd virtus digeſtiſſimorum
elemen

lementorum à diſſoluẽdis per diſſoluens ex-
rahi poteſt, ſcilicet per argentum viuum: &
partes groſſæ in diſſolutione tali capiunt lati-
udinem ſubtilitatis: propterea quòd corpus
n ſpiritum vertitur: & contrà, ſpiritus in cor-
pus, & fixa in volatilia, & volatilia in fixa con-
uertuntur. Iſta enim ſolutio eſt poſſibilis & na-
turalis, ſcil. per artem naturæ adminiſtrantis,
& ſola eſt & neceſſaria in opere Philoſopho-
rum: quę per nullam aliam rem fieri poteſt, ni-
ſi per ſolum argentum viuum cum proportio-
ne ſagaci: vt bonus artifex noſcens intrinſecus
naturas & proportiones, in operis initio de-
bet proportionare. Iſtud enim opus, Domine
mi, poſſunt hæc duo, & nihil aliud ingreditur
ſeu generat & multiplicat, vt priùs dictum eſt.
Præterea dicis, quòd aurum ſecũdùm opinio-
nem multorum nihil eſt aliud, quàm argẽtum
viuum coagulatum naturaliter vi ſulphuris: i-
ta tamen quòd in ſubſtantia auri nihil rema-
neat de ſulphure, quod ipſum aurum coagula-
uit: ſicut in fœtu humano quãdo in vtero con-
cipitur, nihil remanet de ſemine patris, ſecun-
dùm opinionem Ariſtotelis, ſed tãtùm ſemen
viri coagulauit ſanguinem menſtrui mulieris:
eodem modo poſtquam argentum viuum ſic
eſt coagulatum, dicis, quòd forma auri perfici-
tur in eo virtute cœleſtium, & maximè Solis:
Verùm pace tua ac reuerentia dixerim, non i-
ta ſentiendum eſſe. Nam cùm Philoſophicè

credendum ſit, aurum nihil aliud eſſe, quàm Mercurium anatizatum: id eſt, ęqualiter digeſtum in viſceribus terræ mineralis, & huiuſcemodi Philoſophi ſignificarunt fieri ex contactu ſulphuris coagulantis ipſum Mercurium, & ex cauſa operis eius, hoc eſt, ex Mercurio, calore proportionali ipſum digerente & inſpiſſante. Quare ſcire oportet, quòd aurum ſimul eſt ſulphur & Mercurius: hoc eſt, coagulans & coagulatum: & nihil aliunde accedit ei, niſi pura digeſtio vel maturatio quę multiplicat qualitates, & excitat elementum ab elemento de potentia pura eorum in actum, nulla re alia quauis adiecta. Hæc autem digeſtio ſeu maturatio prodit actiuè: ab altiorib. elementis, vtpote igne & aëre, quæ non actu, ſed potentia ſunt in Mercurio: calore tamen extrinſeco excitata & coadiuta, & proprio ac naturali calore digerente: ſubtiliant elemēta paſſiua in Mercurio actu, & non tantùm potentia exiſtentia verſus aquam ipſam: & aqua ſubtiliatur ad aërem, & aër ſubſequitur ad ignē: & in hac proportionali actione naturæ & Mercurij digeſtione, maſculinum & fœmininum ſimul manent naturis clauſis: fæmininum quidem, vt terra & aqua: maſculinum verò, vt aër & ignis: quam terram & aquam Mercurij in auro temperant Philoſophi, ſed aërem & ignem ipſi velut ſulphur in eo dixerunt: nec eſt alia extranea additio in viſceribus terræ. Et ideo nec

in arte

in arte super terram extranea additio ad Mercurij digestionem & in spissationem ad aureitatem seu speciem metallorum reperitur. Quamobrem Philosophi dixerunt quod sulphur & Mercurius efficiũt Solem, hoc est, corporeitatem & permanentiam. Et ideo non ex hoc concluditur, calorem extrinsecum artificialem excitantem & coadiuuantem proporcionalem intrinsecum ad digerendum & maturandum reliqua duo elementa minus digesta & immatura in Mercurio, vtpote aquam & terram, esse de compositi substantia. Calor enim extrinsecus non est permanẽs intus cum quantitate seu pondere rei, nec est addens ad ipsa. Calor verò intrinsecus proportionalis & naturalis simplex est permanens cum quantitate & pondere digesti ab eo Mercurij: quia calor ille pars est intrinseca & essentialis ipsius Mercurij, scilicet duo elementa actiuiora in eo, vtpote aër & ignis. Quare stulti malè & absurdè dictum illud Philosophicum intelligunt, quòd sulphur & Mercurius Solem generant: quia (vt notum satis est) quemadmodum nec aër in prima compositione Mercuriali, vel posthac digestione naturali metallica, recedunt & secernuntur ab aqua & terra: ita nec sulphur (quod idem est quod aër & ignis) recedit nec secernitur à Mercurio, qui idem est quod aqua & terra. Qui autem aliter sentit, aut contrarium asserit, non est Philoso-

phus naturalis: quia auri digestio tantùm contingit ac fit ex proportione prima Mercuriali, nulla additione facta subtus terram à natura, nec super terram ab arte, vt dictum est. Nec repugnat prædictis, quòd in hac arte purus Sol, & Mercurius mundus simul coniungantur: quia hoc ideò non fit, vt asseratur, aliud sulphur esse in Sole, & aliud in Mercurio: aut alium esse Mercurium in Sole, & alium in Mercurio: sed quia in Sole est maturior & perfectior digestio quàm in Mercurio, & in Sole sulphur est maturius, digestius, & ideò actiuius quàm in Mercurio. Vnde Philosophi dixerũt: Solem nihil aliud esse nisi maturum argentum viuum. Nam in Mercurio sunt tantùm duo elementa actu, scilicet, terra & aqua, quæ sunt passiua: elementa autem actiua, vt aër & ignis sunt in eo potestate tãtùm. Sed (vt notum est) quando illa, aër & ignis, in Mercurio mundo deducuntur de potentia ad actum, scilicet ad debitam digestionem & proportionalem decoctionem, tunc fit aurum. Quare in auro sunt quatuor elementa in æquali & anatica proportione coadunata, in quo propterea actu est sulphur maturius & actiuius, scilicet aër & ignis, quàm in Mercurio. Ea propter aurum dissoluitur arte cum Mercurio, vt ex maturo subueniatur immaturo, & sic arte decoquente & natura perficiente, maturatur compositio, Christi gratia. Vnde causa elici potest, quare opere

artis

artis Philoſophicæ citiùs & breuiori tempore generatur aurum perfectius, nobilius, & in gradibus ſublimius, quàm opere naturæ. Quia natura hoc tantùm agit & operatur, ſolùm Mercurium in viſceribus terræ abſque quouis adminiculo coquendo & digerendo: quod non poteſt ad debitam proportionem auri aut alterius metalli paruo tempore contingere. Ars autem noſtra iuuat opus naturæ admiſcendo Mercurio aurum maturum, in quo eſt ſulphur optimè digeſtum, & ideò maturans & citò digerens ipſum Mercuriũ ad anaticam auri proportionem, elementa illius ſubtiliando. Vnde arte ſequitur mira huius operis naturalis abbreuiatio. Quare, mi doctor, vt ad priora reuertar, non eſt exiſtimandum ſecundùm errorem illorum qui dicunt, quòd ipſum agens maſculinum fœminino in coaguládo accidit, poſtea verò recedit: quia vt notum eſt in omni generatione, fœtus eſt actiuum & paſſiuum. Oportet autem & paſſiuum: id eſt, omnia quatuor elementa ſimul ſemper manere, aliter non fieret permixtio, & ſpes generationis fœtus excideret. Nam in quouis homine ſemen maſculinum ad finem vſque vitæ dicitur in eo agens cùm permiſcetur ſpermati fœminino ab initio: ſi autem effunditur aut conſumitur, ob id tunc natura vegetat & augetur mirabiliter & nutritur, & conficit ſibi in eodem homine in eius lumbis ſimile ſemen ſpecificè. Similiter

ſentiendum eſt de ſemine fœminino in mulie-re: quare ambo ſemina ſemper ſtant & habenda ſunt pro originalibus agentibus & patientibus primis. Eſt tamen varia & differens natiuitas ſeu generatio mixtorum & vegetabiliũ. Nam ſimpliciter mixta dicuntur quæ præter noſtrum intuitum ſub terra naſcuntur, aut circa eius ſuperficiem ex ſola commixtione elementorum ad inuicem compoſitorum: ſeu ex reſolutione eorum prima: quia non vegetant, ſed quantum materiæ in eis compacta & mixta fuerit, tantundem priſtini ponderis eiſdem compoſitis reſeruatur. Exempli cauſa: Quantum primò ponderat ſubſtantiæ Mercurialis maſſa in viſceribus terræ ſub diſpoſitione minerali, tantundẽ auri inde digeſti pondus permanebit: & potius diminuitur ſcoria & fæx à ſe abiecta, quàm multiplicetur, ꝓpterea quòd non ſuſcipit alimentum. Huius autem primæ & ſimplicis mixtionis naturalis multiplex eſt gradus. Primus enim eſt elementorum quatuor nuda compactio ſeu compoſitio & immediata, in qua nondum eſt facta mutatio, ſeu exaltatio vnius elementi ad aliud: ſed ſimplex ſymbolizãtis compoſitionis eorum vnio perſeuerans & permanens. Cuius generis ſunt lapides. Secũdus autem gradus primum ſubſequitur, quia ex lapidibus prædictis mineralia (de quibus noſter eſt ſermo) generantur, & nobiliores ſubterraneæ ſpecies hinc emergũt

& oriun-

& oriuntur: Quia in his incipit elementorum actio & transmutatio ad inuicem, quamuis actio eorum non sit in tanta viuacitate & virtute, vt in vegetabilibus & sensibilibus, quia non vegetant nec sentiunt, vt priùs dictum est.

Tertius verò gradus lapides nobiles & gemmas comprehendit. Quia in ipsis actio perfecta & completa reperitur virtute elemẽtorum compactorum, agentium ad inuicem: vt fusiùs declaraui in Philosophia mea: vbi perspicuè ostendi, hunc tertium gradum simul cum secũdo medium esse inter primam compositionem rerum naturalium, & secundam. Ergo altera rerum natiuitas seu generatio est, quæ nõ simpliciter mixtorum, sed vegetabilium compositorum censetur: quæ quidem in quatuor genera seu impositiones distinguũtur & diuiduntur: vt in altero meo libro ad te misso diffusiùs disserui. Sunt enim vegetabilia, maximè verò sensitiua, quæ vt plurimum ex masculi & fœminæ seminibus coitu commixtis & concurrentibus, sibi similia generant quod naturę opus ars Philosophica imitatur ad generationem auri. Spermata quidẽ humana artificialiter nemo perficere potest, sed hominem dispo nere ad sui productiuam generationem, vtiq; per artem possumus. Nam semina vitalia tantùm à natura vegetabiliter in lumbis vtriusq; parentis digeruntur: possumus tamen ipsa parentum semina per coitum in vasis naturalib.

commiscere, qui coitus est veluti ars disponẽs & commiscens illa naturalia semina ad hominis generationem. Exempli causa: Semen viri tanquam maturius, perfectius & actiuius coniungitur artificio cum semine fœminæ immaturiori veluti passiuo. Quod viri semen quia magis actu in se continet elementa agentia, vt sunt aër & ignis: quare est maturius & actiuius ad digerendum. Fœminæ verò semen actu magis continet elementa indigesta & passiua, ideo digerenda, vt sunt terra & aqua, quibus in vasa naturalia fœminę effusis & permixtis, nulla rę extranea sibi addita (calore tamen extrinseco mulieris excitante & coadiuuante intrinsecum calorem proportionalem seminis viri, actiua elementa seminis viri digerunt, & maturant semen fœminæ, vnde homo generatur perfectus in natura. Ita consimilis est huic hominis generationi, ars nostra Philosophica: quia vt in Mercurio (ex quo aurum à natura in vasis mineralib. procreatur) fit naturalis coniunctio amborum seminum masculi & fœminæ, ita artificio nostro fit artificialis & consimilis coniunctio agẽtium & patientium. Nam elemẽta actiua quæ seminis masculini nomen sortiuntur cum elementis passiuis, quæ sunt veluti semen fœmininum, naturaliter coniunguntur, proportione tamen naturę debita semper obseruata. Dicitur autem coniunctio hæc prima Mercurialis digestio, in qua de potentia

surgit

git actus, ſcilicet maſculinum à fœminino: c eſt, aër & ignis à terra & aqua, mediante ra digeſtione & ſubtiliatione ipſorum. Phi-ſophi tamen & ingenioſi artifices naturam itantes, præter hanc naturalem in Mercu-o ſeminum digeſtionem, aliam ſubtiliſſimo genio coniunctionem ac digeſtionem fece-nt: vnde ne dum aurum ſimpliciter, ſed lon-è nobilius & perfectius procrearunt. Ipſi e-im aurum (in quo actiuiora ſunt elementa) nquam ſemen maſculinum cum Mercurio in quo paſſiua exiſtunt elementa) vt debitè iſſoluatur, coniungi præceperũt, omni re ex-anea ſemota, præter calorem extrinſecum dhibitum, qui adiuuádo excitat intrinſecum aturalem auri, ad digerendum & actiuè ma-urandum Mercurium. Et vt generatur per na uram homo, ita & per artem aurum. Quanuis amen arte eorum ſpermata ſeu ſemina gene-ari non poſſint, propterea quòd illam mixtio-em proportionis ad ſemina producenda ars neſcit, ignoratq; & compoſitionem in homi-ne, & mixtionem ſiue proportionem primam, & cauſas ſubterraneorum quæ effluunt ex ter-ra, vbi eſt proprius & naturalis locus genera-tionis eorum. Sed illa ſemina à natura produ-cta artificialiter coniunguntur, vt inde ex ipſis compoſitiuè producatur generandum, in quo ambo ſemina permanẽt ſimul permixta: quá-uis Ariſtot. vt ſcribis, aliter ſentire videatur.

Non ergo post coagulationem Mercurij re
dit semen masculinum siue sulphur nostru
vt falsò quidam asserunt, hoc ita accidere, i
pso Mercurio virtute Solis maximè, & qu
calore eius pręcipuè forma auri perficiatur
nonnulli putant, in subterraneis, imò pot
vi motus globi & orbis eius, ac vniuersali
totius cœli: quia radij solares tantùm supe
ciem terræ excalfaciunt & non intrinsecus
ca eius profunda, in quibus specierum mi
ralium generatio contingit, cùm nec ad ea
ca infima influentia cœli per radios dedu
pertingat, quanuis motus elementorum su
terraneus proueniant primùm à motu cœli
non à radijs luminis eius, nec ex eorum ca
re, vel alia influentia pręter motum: quomo
autem hoc cõtingat, & quænam sit causa h
iuscemodi motus subterraneorum, puto tua
reuerẽtiam non latere: ideò nunc supersede
Sol igitur non est præcipua causa auri, aut fo
ma eius, licet sit in eis similitudo nominu
quia sicut Sol est calidior cæteris planetis, s
aurum calidius est cæteris metallis, & con
mili proprietatum differentia. Cætera etia
metalla planetis consimilia sortita sunt nom
na, vnde surgit error stultorum. Credũt eni
quòd quilibet septem planetarum generalite
& specialiter per suam propriam influentia
vnam speciem metallicá generet, cui propri
tate quadam conuenit & in natura assimilatu

In sub

.ſubterraneis autem & vegetabilibus alio
ꝺdo contingit, vbi cœlum ſeu Sol non tan-
m propter motum eſt cauſa generationis i-
orum & augmentationis, imò etiam ratione
loris radiorum eius. Sol enim calefacit ipſa
getabilia, & ſuperficiem terræ, reflexis ſcili-
t elementis intentius vſque ad ipſam terræ
perficiem per radios eius, propterea quòd
dij eius illuc vſq; peruenire poſſunt. Exem-
li gratia: A duodecimo enim cœlo quod vl-
mum gradum ſublimitatis continet, inferius
rocedendo ſemper denſiores ſeu minus ſub-
les ſubſequuntur orbes vſque ad concauum
rbis Lunæ, vbi alterabilia localiter conſi-
tunt, ſeu incipiunt & terminantur elementa
ub hemiſpherio generabilium & corruptibi-
ium rerum permixta. Ideo ibidem ignis ſub-
ilior reperitur atque magis ſimplex, quanuis
non omnino purus. Quia ignis ſimpliciter pu-
rus nequaquam in ſpeciebus alteralibus repe-
riri poteſt ſeparatim, ſicut nec aliquod alio-
rum elementorum, quamuis in quolibet com
poſito ſimplex ignis mixtus cum alijs elemen
tis ſimplicibus reperiatur, aliter non eſſent e-
lementa plura, ſed vnum tantùm. Radij igitur
ſtellarum cœli, maximè verò Solis, pertranſ-
eunt regiones prædictas irrefracti, quouſque
vltra deorſum deſcendentes, in igne ratione
denſitatis eius reflectantur: deinde deſcenden
tes vltra per ſphærā ignis, ipſum ignē in aërem

densiorem mouendo reflectunt. Et consimi-
ter ipsi radij perpendiculariter progredien-
ad inferiora per sphęram aëris in ipsam aqu-
aëre densiore à qua in aërem reflectuntur.
sic suo modo ab aqua per eos mota in aër-
reflectuntur, quod etiam multò magis in te-
conspicitur cum densitate alia super elemé-
Ex hac autē decoctione & reflexione moue-
tur elementa inuisibiliter, licet non imper-
ptibiliter. Quia sentimus ex cœli motu ca-
ré, & semper ad superius seu subtilius eleme-
tum in suum inferius & densius reflectitur,
que ad superficiem terræ mediantibus rad-
stellarum perpendiculariter à sursum in in-
ma descendendo: sic autem reflexis motis,
per Solis radios ręflexos calor accidentalis
medio producitur, licet aliquando per radi-
aliorum stellarum aliæ qualitates hîc inferi-
producātur: vt siccitas, frigiditas, vt ex Astr-
nomia patet: non tamen propterea, quòd r-
dij sint ex se calidi, sed tantùm sunt causa cal-
ris, ratione iam dicta. Hæc autem vera esse
pertè notum est ex Astronomia & arte Persp-
ctiua, vnde agnoscuntur quomodo generati-
nes contingant seu influentiæ in vegetabil-
bus & sensitiuis. quare hæc sufficiant. Astrolo-
gi autem vani aliter sentiunt: & putant influe-
tias cœli esse virtute actiuitatis eius, & nō vi-
tute motus ipsius: quod falsum est: quia rad-
cœli in orbibus superioribus nihil producun

au

efficiunt, ex quo actiuè cœlum influat in
eriora. Nam tales radij in præfatos orbes
lecti non possunt, nec eis commisceri, sicut
elementis reflectuntur & cum eis commi-
ntur, non quidem compositiuè: sed eadem
menta motiuè reflectendo & commiscen-
, vt iam dictum est: in super cœlestibus au-
n nō est receptio nouarum qualitatum, seu
regrinarum impressionum: quamuis ipsi ra-
in elementis motis reflexibiliter miras effi-
ant qualitates. Quare Domine mi, Sol sin-
lariter non est causa generationis auri, nec
iam mediante suo calore est causa vegetabi-
im, aut super terram, aut circa superficiem e-
s miscibilium, quæ scilicet à radijs Solis ca-
fieri noscuntur, vt iam diximus, quod & A-
ronomiæ consonum est. Horum autem no-
tia longiorem non requirit disputationem,
b id ad reliqua pertranseo: quoniam si animū
d ea quæ diximus referas, sic intelligendum
t, & verum reperies, quòd actiuitate sulphu-
s Mercurium digerentis & coagulantis for-
na eius ab auro specialiter perficiatur: non ta-
nen ex quouis metallo alio aut stella quauis
oc sentire debes, quod in tua epistola scripse-
is. Quod autem dictum est, sic sentiendum
st de alijs metallis suo modo, differenter ta-
nen: quoniam in alijs metallis est duplex sul-
phur. Vnum, quod est superfluum, & quod po
est separari manente forma metalli. Aliud sul-

phur eſt pars eſſentialis metalli, vnita tam argento viuo inſeparabiliter, & non manet forma metallica ipſa: licet ipſum metallum in perfectum & ſulphureũ perfici poſſit per medicinam corrumpentem formam ipſius metalli & aliam introducentem. Sed quid ſentiendum ſit in arte Philoſophica de duplicitate ipſius ſulphuris quam aſſeris, precor mi doctor præclare, vt ſaluo iure amicitiæ noſtræ, tuæ auctoritatis cõſiderare velis. Non eſt hæc duplicitas ſulphuris ſic diſtincta in Mercurio coagulato in diuerſa metalla, ita vt vnum ad generationem metallicam pertineat intrinſecè & eſſentialiter, tanquam pars realis metalli cenſeatur, & aliud corruptioni tribuatur. Sed eſt in qualibet ſpecie metallica æquè vt in auro vel argento, ſimplex & vnicũ ſulphur: quod dicitur argentum viuum de compoſitione prima mercuriali, ſicut declaratũ iam eſt in generatione auri. Quoniam ſulphur & argentum viuum tantummodò ſunt quatuor elementa in ipſo Mercurio, ſic aut ſic proportionabiliter diſpoſita, vt requirit hæc vel illa ſpecies metallica. Illud autem quod exiſtimatur ſulphur ſecundum, & abijciendum eſt quædam ſcoria & fæx metallorũ in coagulatione Mercurij contracta, ſiue quædam ſuperfluitas quæ immunda & impura in Mercurij digeſtione ad metalli formam non ſuſtinuit congelationem: quia non erat de natura homogenea & proportiona-

lli Mercurij apta coagulari & digeri in metal
m. Hanc autem scoriam quidam Philosophi
pellauerunt sulphur combustibile, quia in
ramine metallorum nõ potest subsistere, sed
anescit, aut in fæcem secernitur. Et hoc ad-
ucam exemplum: sanguis in sensitiuis, & hu-
or in vegetabilibus in coagulatione alias &
ias sustinuerunt partes: quia quædam partes
nguinis carneæ sunt proportionis, & ideò
spissari possunt & verti in carnem, & carnis
tinent vniformitatem, & carnis nomen sor-
untur. Quędam verò superflui humoris sunt
artes in poris residentes, quæ in soliditatem
arnis minimè conuertuntur, & ideo per su-
ores aut per medicamenta reijciuntur extrà,
à vera carne separantur. Multò autem pau-
iora sunt superflua in sanguinea complexio-
e, quàm in cæteris. Sic suo modo similitudi-
ariè dicendum est de auro, & de alijs specie-
us metallicis: vt Mercurius purior vel impu-
ior in sua prima coagulatione plures vel pau-
iores continuerit & contraxerit superfluita-
es vel scorias naturales. Quamobrem diffe-
entia fit in Mercurij coagulatione, quæ speci-
icat & efficit diuersa metalla: & quicquid est
Mercurij in speciebus metallicis; incombusti-
ile & inseparabiliter permanẽs dicitur: quan-
uis in corporibus fixis fiat per artem volatile,
per naturã, tamẽ remanet inseparabile in pro-
portione elemẽtali. Quicquid verò erat scorię

contractæ in Mercurio, & in eo permixtæ
principio, vtique hoc est in congelatione p
calorem in prima compositione Mercurij
speciem metallicam digerentem: & ideò à m
curiositate seu Mercurij natura homogene
veluti deiecta & heterogenea per examen tc
litur, & à speciebus metallicis separatur. H
autem propriè non dicitur sulphur, sed scor
& superfluitas quædam, quia sulphur non e
aliud quàm actus purus aëris & ignis calef
ciens & digerens seu decoquens terram &
quam sibi proportionales & homogeneas i
Mercurio. Scoria autem est id quod in prim
compositione ad Mercurij naturam non pe
tinet, nec in primis elementis componend
& digerendis in Mercurio ad metallicam sp
ciem tenet proportionem. Ex his ergo notu
est, quòd in alijs metallicis speciebus ab aur
vel argēto non sunt sulphura distincta aut plu
ra, sed vnicum sulphur & simplex, quanuis i
eis sint plures superfluitates, & maiores quàn
in auro. Vnde ex hoc veritas dicti vestri not
est, quòd aurū inter cætera metalla magis ad
hæret Mercurio. Hoc autem fit ratione puri
tatis vtriusque, propterea quòd in illis minu
est scoriæ, siue fęcis aut superfluitatis, quàm i
alijs. Vnumquodque enim naturaliter appeti
permixtibiliter & vnitiuè coniungi magis sib
in natura simili & proportionali in homoge
neitate, quàm dispari sibiq; dissimili, vt notum
est;

est, quemadmodum aqua facilimè absque con tradictione aquæ alteri identitatiuè & vnionis mixtione citò coniungitur. In auro autem nihil est aliud quàm Mercurius, propterea cùm sint in eo modicæ scoriæ (quæ sunt præter naturam Mercurialem, vt ostẽsum est) non fit magna resistentia, quin Mercurius purus facilius adhæreat auro & argento, quàm cæteris metallis, in quibus multæ superfluitates & scoriæ prohibent & impediunt ipsorum metallorum, aut eorum Mercurij congelati cum alio Mercurio crudo permixtionis contactum vel adhærentiam. Superfluitates enim illæ, vt iam priùs dictum est, non sunt de prima compositione Mercurij, nec de homogeneitate naturali seu proportionali eiusdem: & quanuis essent de commixtione, non sunt tamen de proportione eius: quia quicquid est de proportione rei, non est superfluum. Propterea non possunt inseparabiliter cum Mercurio permisceri, non solùm cum Mercurio coaguládo per artem, sed nec cum Mercurio coagulato, qui à natura mineralitatis in eadem specie metalli coniunctus cum eis est: cùm tales scoriæ per examen ignis sint quid combustibile, & ideò separabiles. Quid ergo mirum si impediant naturalem commixtionem & vnitatem permanentem eorum metallorum quib. accidentaliter superuenerunt, cum Mercurio coagulato, aut cum alio Mercurio crudo? ob hanc

enim causam ipsum aurum quantumuis purum, longè difficilius permanere, coniungi & adhærere potest cum Mercurio immundo & scorioso, siue coagulato, siue non coagulato, quàm cum puro & mundo. Quia simplex natura simplici naturæ sibi in homogeneitate prima & proportione elementali simili & identica adhærendo congaudebit & perficietur: atqui vt dictum est, aurum non est aliud, quàm Mercurius digestione propria & elementali actione inspissatus: ideo quanuis in terra inter aurum & Mercurium differentia sit in maturitate (quia aurum Mercurio est maturius) nulla tamen in eorum materia diuersitas est. Quare quicquid aurum per maturitatis digestioné acquisiuit, potest id etiá idem Mercurius sine quocunq; extraneò sibi acquirere. Ars autem ad opus breuiandum & contrahendum iungit aurum Mercurio, vt dictum est, & ex duobus spermatibus artificio efficit & generat illud idem, quod natura ex vno spermate actu in mineralibus creauit: identitate tamen materiæ semper vbiq; seruata, sed non potentia actus. Et ideo vt in hoc opere in prima eius compositione nihil extraneũ suæ naturæ ingreditur, sic nec ipsum aliud multiplicat quod non est de dispositione eius prima. Quamobrem falsò quidam putant lapidem Philosophicum ex diuersis rebus, seu ex omnibus rebus componi, & ex his nutriri loco spermatũ prædictorum,
etsi

etſi eidem diuerſæ nominationes ſint impoſitæ. Nec comedit ſeu in ſe conuertit hoc opus Philoſophicum aliquid ſuæ naturæ extraneũ, quia non vegetat. Ideò quanuis in dicto lapide Philoſophico ſit corpus & anima ſeu ſpiritus, non propterea eſt vegetabiliter animatus vt arbores & plãtæ. Iſte enim lapis ſicut omnia mineralia, eſt primæ impoſitionis prædictæ, & non ſecundæ, aut alicuius ſuperioris impoſitionis, vt alibi dictum eſt. Arbores autem & plantæ ſunt impoſitionis ſecundæ, vt ſenſitiua ſunt tertiæ, aut quartæ, aut quintæ, aut vltimę impoſitionis: in iſtis enim quatuor poſtremis impoſitionibus mixta vegetant. Nam in eis elementa per plures tranſmutationes & pluries alterata, magis ſunt ſubtilia. quare ſunt actiuiora & perfectiora, quanuis non ſint in permixtione durabiliora & permanentia: quia elementa in eis non ſunt fixæ compoſitionis, ſed reſolubilis: propterea vegetabiliter nutrimentum ſuſcipiunt. Lapis autem noſter vt omnia mineralia, eſt impoſitionis primæ: quia non vegetat nec vegetabiliter nutritur, ſed potiùs contingit in eo nutrimentum per appoſitionem conſimilis naturæ ſibi, & non per vegetationem. Exempli gratia: nam, vt experimento patet, ex ſpermate fœminino, ſcilicet ex Mercurio vnitiuè, inſenſibiliter, & compoſitiuè ſibi appoſito, hic lapis Philoſophicus nutritur: mediante tamen caloris digeſtione.

Simile enim ſibi aſſumit & aſſimilat ad ſeipſum appoſitiuè, & non vegetabiliter multiplicandum. Quare in quantitate ponderoſior, & in qualitate actiuior & perfectior inde euadit: nec ignis ſiue calor hũc noſtrum lapidem multiplicat, tanquam debitum ſibi nutrimentum, quia non eſt de prima eius compoſitione, ſed extrinſeco accidenti calefacit ipſum. Quomodo enim flamma ſiue ignis multiplicabit ipſum lapidem, aut magis ponderoſum reddet per ſe, cùm non poſſit fixè & permanenter cum ipſo commiſceri, neque ſit primę compoſitionis nec formæ? Nihil ergo dictum lapidem nutrit & multiplicat ad generationem eiuſdem formæ, niſi ſperma fœmininum, quod nutrit ipſum mediáte colore: non quidem vegetabiliter, ſed appoſitiuè nutrit ipſum & commixtiuè. Qui ergo ſic multiplicat & nutrit, nõ errabit, quoniam hoc multiplicans & nutriens in eandem ſpeciem conuertitur. Poteſt autem quis ipſum lapidem, & eius põdus per res extraneas augere: ſed hoc fieret extra ſpeciem ſuam naturalem, nec in ipſum conuerſibilem. Illud enim pondus præter naturam fieret: hoc eſt, non in eandem ſpeciem, vel vnius ſpeciei vnitatem, imò diuerſarum ſpecierum fieret aggregatio & compoſitio accidentalis, quæ examine ſeparari poſſet. Quando verò Philoſophi dixerunt, lapidem fieri ex omni re, non ſanè intellexerunt (vt quidam peruersè interpretantur)

pretantur) quòd ex diuersis rebus sibi & specie & natura dissimilibus componatur lapis ille: aut (quod magis absurdum est) ex flamma extrinsecus administrata multiplicetur: ea potissimùm causa, quia ignis & flamma eius ferè ex omni re posset quadam productione emergere: impugnatio autem huius opinionis patet ex antedictis. Sed cùm Philosophi dicunt, quòd lapis fit ex omni re, intelligũt ipsum fieri ex quatuor elementis ad inuicem proportionabiliter anatizatis digestione debita & naturali: ex quibus quatuor elemẽtis fit omnis res generabilis & corruptibilis. Quare hac similitudine dicunt Philosophi: noster lapis ex omni re procreatur: id est, ex omni elemento: quia vno eorum mortificato aut destructo, tota proportio aureitatis periret, ac species eius: & quãuis in latitudine & genere alterabilium quodlibet generetur ex quatuor elementis actu vel potẽtia permixtis: non tamen de quolibet sic productibili, sed tantùm de aureo lapide nostro, vel cæteris anatizatis propriè dicitur, quòd fiat ex omni re: ea potissimûm ratione, quia in his quę non anaticè, sed proportione adæquata elementorum producuntur, non omnia elementa insunt actu, sed in sua adæquata actiuitate & passione existentia. Quædam enim elementa insunt potentia tantùm siue actiua siue passiua, reliqua verò insunt actu. Sed in lapide Philosophico, qui est aurum,

cùm ſit anaticum opus naturæ, omnia elemen ta quatuor actiua & paſſiua inſunt actu & inæquali proportione permanentia. Aureitas enim non eſt aliud, quàm quatuor elementa anatizata, non tamen quòd forma & materia illa anatica dicantur, ſed potentia & actus, hoc eſt: non ſunt anatica & adæquata quantitate ſcilicet, ſed qualitate: propterea quòd actiuum non excedit paſſiuum in agendo, nec contrà paſſiuum excedit idem actiuum in plus patiendo: quoniam æqua proportio menſurarum eſt in auro, ſeu medicina noſtra, duplex calidum, duplex humidum, duplex frigidum, duplex ſiccum, & omnia inſunt actu actionis & paſſionis, ſcilicet ignis, aër, aqua, & terra: vt iá priùs dictum eſt. Hæc autem omnia dicuntur anatica, & adæquata qualitate & non quantitate, quia ſunt æquè actiua & paſſiua, & ideo durabiliter in auro permanentia. Quia in eo paſſiuum permanenter conſiſtit in actiuo: & contrà, paſſiuum non inſurgit in actiuum. Nec oportet vt ſint anatica quantitate: id eſt, vt tantundem ſit de materia ignis, quantum de materia terræ. Quia tunc ignis præter ſui qualitatem eſſet vbique non adæquatæ actiuitatis cum terra paſſiua, ſed lõgè maioris. Quare in auro eſt multò magis de elemẽto grauiori & paſſiuiori, materia ſcilicet, & non qualitate, quàm de leuiori & actiuiori: id eſt, quantitate: in eo maior eſt terræ quantitas, quâm aquæ: &

quæ: & maior quantitas aquæ, quàm aëris: &
maior aëris, quàm ignis. Propterea omnium
metallorum est grauissimum. In hac tamen in-
æquali proportione quantitatis, est æqualis &
anatica proportio qualitatum, calidi, sicci, hu-
midi & frigidi: quia quodlibet horum est in au
ro, vt iam priùs dictum est. Cuius causa pon-
deris est permanentia soliditatis terræ & a-
quæ, & solutio aquæ homogeneæ cum terra:
quia aqua soluit terram homogeneam. Item
causa ponderis, est intrinseca eorum per mini-
ma permixtio: quia aqua non patitur terram
poros habere, tàm in auro quàm in argento
viuo: quod aliter est in reliquis metallis, in
quorum congelatione propter scoriam à mer-
curiositate seu Mercurij natura reiectá & he-
terogeneam eisdem metallis permixtam, pori
insensibiliter fiunt: vnde superuenit leuitas,
quæ non est aliud quàm absentia materiæ: &
eiusdem porositas vt grauitas non est aliud
quàm solida appositio materię. Quare si æqua-
li quantitate commensuratiua tantùm esset de
materia ignis soliditate, quantum de materia
terræ, ignis tanti esset ponderis quanti esset ter
ra. Causa autẽ grauitatis Saturni, est immatura
eius congelatio, quæ adhuc non reiecit scoriá
ad partes: vnde fiunt pori, sed simul in eo pu-
rum cum impuro permixtim permanet, sicut
in primo argẽto viuo crudo in quo debilis est
inspissatio & coagulatio, ob id Saturnus siue

plumbũ retinet eius argenti viui pondus, non ob puritatem materiæ ſolidæ, vt eſt aurum, ſed propter coagulationem ſiue immaturam eius coctionem. Quare ſi in hoc opere non vis deſtruere ignem & aërem, conſerues in proportione diſtincta & anatica compoſiti caliditatem. Si autem non vis deſtruere aërem & aquam, tunc in eodem compoſito foueas humidum: ita eodem modo ſerues aquam & terram, aut terram & ignem in dicto opere: oportet conſeruare debitè & artis Philoſophicæ artificio, frigidum & ſiccum. Quia eorum quolibet deſtructo, perit proportionalis & forma & ſpecies aureitatis. Ob id Philoſophi dicunt ex omni re: id eſt, ex omni elemento lapidem noſtrum componi, elemento quidem intrinſecè ſibi ſeruato, & ipſum componente actu. Quare omnia elementa ſunt principia intrinſecè actu vel potentia componẽdarum rerum omnium alterabilium: ea propter omnes res dicuntur. Inſuper honorande mi Doctor, honoris veſtri cauſa oportet vos Philoſophorum dicta intelligere ad naturę poſſibilitatẽ, & non ad ſonum verborum. Illi enim hanc ſacram artem & abditam, eiuſque ſecreta ſub ſimilitudinibus, fabulis, ænigmatibus, & verbis obſcuris tractauerunt, & data opera occuluerunt, ne indoctis, impijs, & indignis patefieret. Demùm, vt ad alia tuæ epiſtolæ capita progrediar, lapidis tui artificium ex auro quidem factum

tum intellexi, sed ex scriptis tuis animo com-
rehendere non possum: quia non præscribis
rimam illius compositionis originem. Pro-
ıde diffusiùs de ipso pertractare nó est opus,
lonec apertius compositionem & operatio-
ıem edocueris. Neq; verò Elixir, aut lapidem
Philosophicum consistere existimo ex signis
n eo apparentibus, atq; ex proprietatibus nu-
ritiuæ vegetationis flammæ, quas sibi attri-
ɔuis, vt ex iam dictis apertè ostésum est. Quan
do verò opus tuum ac donum tanti secreti ad
me missum accepi, tuum erga me studium vno
animo, tuamque in me fiduciam, ac immeritò,
cognoui. Quapropter ipsum lapidem amici-
tiæ tuæ gratia mihi cóseruo, & vt gratissimum
donum custodio, plura de illo ad te quando a-
pertiùs declaraueris scripturus. Quòd autem
dicis in lapide tuo esse tria: corpus, spiritum, &
animam (quod tibi tanquam experto & ope-
ranti patet) Philosophi quando in eorum lapi-
de artis naturalis illa tria esse dixerunt, simili-
tudinariè quidem & experimento intellexe-
runt. Terram enim vocauerunt corpus & ossa
eius: quia ipsa est astringens compositum &
prohibens fluida elementa à sua fluxibilitate
cruda, habens secum ignem symbolicè in sic-
citate. Aquam autem & aërem, spiritum dixe-
runt: quia ipsa sunt humectantia elementa &
terram dissoluentia. Aërem autem & ignem,
Animam vocauerunt: quia ipsa sunt maturan-

tia & digerentia totum compositum. Et
nominauerunt in similitudinem humana
Quia in carne complexionata oportet esse
sa sustentantia corpus, & in carne oportet
militer adesse viuacitatem accidentium veg
tabilium, quæ dicuntur spiritus eius: Cont
Paganorum Philosophorum errores, qui pu
tarunt spiritus vitales esse quid distinctum
corpore composito & componētibus ipsum
sic in carne humana oportet esse animam in
formatiuam digerentem in homine actus bru
tales, & facere in eo opus intellectuale. At i
lapide nostro Philosophico aliter sentiendu
est, in quo terra, ossium nomen habet, aqu
& aër, spiritus nomen sortiuntur, nec in e
est anima, nisi quia aërem & ignem continet
quod te perfectè scire satis intelligo. Sed ho
modo Philosophi diuiserunt. Nam per spiri
tum crudum, spiritum digestum extraxerun
de corpore soluto, & remansit eis cinis fixus
vlterius dissoluendus, in quo repererunt o
leaginositatem & gummositatem lapideam &
incombustibilem, quam animam dixerunt
quæ viuificat, coniungit, incerat, & naturas
facit vnitas: & in spiritu, naturas disiunxerunt.
sic in oleo reconiunxerunt. Lapis enim no-
ster non habet formam formabilem, vt vege-
tatiuam vel sensitiuam, sed tantùm habet for-
mam formatam, quæ forma est ipsamet ele-
menta: propterea quòd homogeneus est. Cor-
pus

s verò humanum & aliorum ſenſitiuorum, heterogeneum. Quia os, caro, ſanguis, me- ılla, crines & vngues in ipſo differenter di- noſcuntur. Quod aliter eſt in auro, in quo nicquid ineſt, vnicæ ſpeciei reperitur. Qua- venerande mi Doctor, hoc ſimilitudina- è dicunt Philoſophi propter artis admini- rationem, & naturæ operationem: non pro- terea quòd in lapide ſit anima, niſi metapho- cè (vt ſcitè intelligis) nec ſpiritus, nec cor- us, vt forma formabilis, ſicuti in homine, & æteris ſenſitiuis reperitur. Amen dico tibi, uòd oleum naturas naturaliter incerans & oniungens, ac naturaliter introducens me- licinam in alia corpora tingenda, non com- onitur ex alio extraneo, ſed tantùm ex viſce- ibus corporis diſſoluendi. Quod oleum ſpi- itus colorem retinet ſemper vſque ad ſui re- nſpiſſationem, & tunc primò arma regalia induit, ſcilicet citrinitatem & formam me- tallicam, quam omnibus facit apparere: ſi in auro, aureum: ſi in argento, argenteum. Quod oleum, ſi Sol eſt, rubicundum diſſolu- tum eſſe dignoſcitur intrinſecus, quanuis ex- trinſecè album appareat ſub forma liquidi ar- genti viui. Quidam autem oleum compone- re putant æquè generoſum & potens, vt o- leum iſtud, vtpote ex Mercurio exiccato, aut ex ſtanni ſubſtantia, aut ex corpore Solis cum mixtionibus rerum diuerſarum ſpecierum:

ſed eis ad opus noſtrum fallax experimentu
contingit. Poſſunt quidem ſpecies metall
rum in ſpeciem olei reducere: in ſpeciem a
tem metallicam, minimè, ſalua & integra co
miſcẽdorum proportione. Illud tamen oleu
ſenſitiuis ad medicinam prodeſſe poſſet: qu
auri ſpecies in eo ſoluta eſt: impertinenter t
mẽ & inutiliter ad opus noſtrum Philoſoph
cum. Præterea honorande mi Doctor, vt re
qua tuæ epiſtolæ capita perſtringam, diligen
ter & ſcitè animaduertere debes, quòd ign
& azoc latonem abluunt. Azoc autem non e
argentum viuum crudum à minera ſimplic
ter extractum, ſed eſt illud quod à corporibu
diſſolutis per ipſum argentum viuum extra
hitur: quod vtique maturius eſſe comproba
tur. Quapropter, ſi laton fuerit corpus immu
dũ, à tali azoc depuratur: quòd ſcribis te quon
dam habuiſſe: & hoc latone per azoc abluto
medicina noſtra conficitur ad omnem ægrum
curandum. Sanè hoc azoc ex Elixire fit: quia
Elixir non eſt aliud, quâm corpus in aquam
Mercurialem reſolutum: poſt cuius reſolutio-
nem, azoc ex eo extrahitur: id eſt, ſpiritus ani-
matus. Dicitur autem Elixir ab e, quod eſt ex,
& lixis, quod eſt aqua: quia ex aqua iſta omnia
fiunt: & eſt Elixir pars ſecunda in opere Phi-
loſophorum, ſicut Rebis pars prima dicitur in
eodem opere. Tinctura verò tertia pars con-
ſtituitur, quia vt materia huius compoſitionis
diuerſos

uersos facit effectus: sic alia & alia nomina
titur: Vnde liquidò constat, quòd azoc non
quiritur ad Elixir: quia in hoc opere Elixir
ęcedit azoc, & non contrà: sicut aqua, oleũ,
spiritus animam. Nam ex Elixire, elicitur &
trahitur azoc, tanquam ex aqua oleum, &
n contrà: vnde alibi fit mentio. Exempli
usa, vt in arte medica, aqua pura fontana, sim
ici & prima decoctione per elixationẽ cum
rne pulli coniungitur, & inde primo deco-
ionis gradu emergit ius & decoctum perfe-
um & bonũ, dissolutis scilicet humidis par-
bus aqueis & aëris actu pulli in aquam præ-
ctam: quanuis & ibi sint alia elementa actu.
erùm vt fiat medicina multò perfectior, &
d sanitatem corpori humano ægroto restau-
ndam generosior, carnes pulli decoctæ cum
rædicta aqua iam in ius & decoctum altera-
a, aut parte eius contunduntur, & fortiori de-
octione destillãtur, vnde fit ius & decoctum
multò nobilius & generosius totius pulli natu
am participans. Quia non tantùm hac secun-
a decoctione partes pulli humidæ, sed etiam
alidæ: id est, aëreæ & igneæ in ipsum ius seu
decoctum liquatæ permixtiuè soluuntur: &
deo tota virtus pulli tali decoctione in prædi-
ctum liquorem extrahitur. Similiter contingit
n opere Philosophico, quia spiritus mineralis
crudus tanquá aqua, coniungitur cum corpo-
re suo ipsum prima decoctione soluẽdo: vnde

Rebis nominatur: quia ex re bina & dupl
componitur, nempe ex ſemine maſculino
fœminino: hoc eſt, ex diſſoluendo: quanuis
nica ſit res & materia. Vnde verſus:

Res Rebis eſt bina coniuncta, ſed tamen vna,
Soluitur vt prima ſint, aut Sol aut ſpermata Lu

Ex iſtis autem duabus rebus ſimul diſſolut
componitur Elixir: id eſt, aqua tincta. Vn
verſus:

Elixir Græcè pars dicitur arte ſecunda,
Lixis nam de ſe ſunt facta corpora munda.

Ex hoc autem Elixere, honorande mi Doct
vt ex primo ſimplicis decoctionis iure ſeu d
cocto, azoc extrahitur, fortiori ſcilicet deſt
latione aciterata: quod azoc refert & partic
pat naturam, quæ eſt calida, corporis ſui,
quo extrahitur, illiusque virtutem in ſe ret
net, vtpote oleoſam naturam, quæ eſt cali
& humida: quia ipſum eſt ignis & aër act
quanuis in eo ſint omnia elementa eſſentia
compoſitione. Poſſunt ergo ex dictis meta
lis alio & alio artificio medicinæ componi a
morbos ſenſitiuorum curandos: illæ tamen c
peri Philoſophorum ſunt impertinentes, ſicu
pertinet Elixir ad Azoc: hoc eſt, ſpiritus vita
lis & anima fugitiua non ſunt diaphana, ne
tranſparentia, nec ſicut oculi lachryma clara
nec quiuis ſpiritus diſſoluens: quanuis ſint ſi
bi inuicem altiorum naturarum ſecũdùm gra
dus ſuos. vt anima eſt altior ſpiritu crudo, cùm
ſint

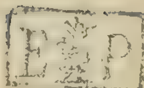
it vnius formæ. Quia vt anima latet ſub ſpe-
e ſpiritus diſſoluti ante reinſpiſſationem (a-
ma enim vt argentum viuum ex corpore
tracta ſemper apparet) ſic poſt inſpiſſatio-
em, anima & ſpiritus latent ſub ſpecie corpo-
s. Huius enim dicti reuerentia tua experi-
entum vidit in puluere quondam regi miſ-
, cuius es phyſicus, in quo experimento ar-
entum viuum ſub ſpecie argenti viui reper-
m eſt, quod ſi in fundo remanens coagulatũ
iſſet, eãdem certè pulueris ſpeciem ſuſcepiſ-
t. Puluis autem ille nomine tantùm tinctura
icetur, & non medicina metallorũ, quia non-
um planè fixus, quamuis vt medicina huma-
a optimè valeret. Sed hãc medicinam huma-
am, fixa medicina abſq; dubio omni virtute
xcedit, & ad metallum, & ad hominem: quod
a diaphano liquore claro & tranſparẽti fieri
on poteſt. Quoniam ſi Elixir & azoc prædi-
ta: id eſt, ſpiritus & anima diaphanitatem re-
errent ac haberent, iam in proportione terræ
quam dimiſiſſet, & ab illa ſeparata eſſet, quæ
nſpiſſauit & coagulauit partes eius, opacita-
em fecit in Elixir & azoc, fecitq; formam ſtare
ongelabilem metallicam. Nam in fixis ſpe-
iebus metallicis reſtringendis, oportet vt re-
tringens agat in reſtringibilem, & congelans
n congelabilem: quod fieri non poteſt in prę-
dicta aqua diaphana & clara. Aliter autem ac-
idit in vegetabilibus, in quib. aqua ſimplex &

diaphana per decoctionem in ipsa vegetabil
inspissatur, quæ tamen examine ignis tande
euanescit & euaporat : quia non est perm
nens & fixa in compositione : quia terram n
turaliter sibi homogeneam secum compo
tione non habuit sicut argentum viuum: qu
quidem terra causa est permanētis fixionis
homogeneis. Quare aqua simplex congel
tione nō potest fixari cum vegetabilibus, sic
Mercurius cum metallis. Si ergo Mercuri
diaphanitatē acceperit in opere Philosoph
rum, iure irrestringibilis substantiæ perman
bit, nec congelabitur super latonē ad forma
speciem & proportionem metallicam, qui
cum nec in se defert suimet ipsius congelati
nem, scilicet aqua terram : quæ quidem ter
(vt dictum est) est Mercurialis, & causa prim
inspissationis, coagulationis & fixionis. Si e
go ista aqua ita maneat extra proportionē m
tallicam, quomodo similes species ex hac co
positione procreari poterunt? Errant quoqu
illi qui sic putant aquam limpidam transpare
tem ex Mercurio extrahere, & ex illo mul
mira operari. Nam sit ita, quòd talem aqua
perficiant, nihil tamen prodesset opus, nec a
eius naturam & proportionem, nec posset r
staurare seu ædificare speciem perfectam m
tallicam. Quàm citò enim Mercurius à sua p
ma natura permutatur, tam citò prohibet
ingredi opus nostrum Philosophicum, qu
nian

niam perdidit naturam ſpermaticam, & naturam metallorum. Ex his ergo notum eſt, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena ſit opinio tua, cùm dicis, oportet (vt exiſtimo) ad perficiendum ſummum Elixir habere gummam, in qua ſunt omnia ei neceſſaria, & continẽtem quatuor elementa, & eſt aqua clariſſima, ſicuti oculi lachryma ſpiritualis facta, &c. quod facit aurum merum eſſe ſpiritũ. Nam corpus non penetrat corpus, ſed ſubtilis ſubſtantia ſpiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Eſto, vt dicis, honorande mi Doctor, quòd naturæ non coniunguntur niſi gumma, vel re oleoſa & anaticè proportionata, habente naturam ſpiritualem: clauſis tamẽ in ea fixè elementis: ad quam gummoſitatem: vltimò inceratiua reducitur totus lapis Philoſophicus ſub fluxu leui inceratiuè referens omnia elementa, ſtans vt æs & æris natura, ſtans inſuper vt ſubtilis ſubſtantia ſpiritualis, corpora metallica penetrans & colorás. Nam hic lapis in ſpiritu primo crudo ſublimando non amiſit ſpeciem, ſcilicet eiuſdem ſpiritus, nec etiam in gumma perfecta & magna amittit naturam ſuam primã. Quare oleum & gumma nihil ad hunc lapidem pertinent, niſi vt elementa anatizata ſimul clauſa, reſolubilia, vnita in viſcoſitate terræ, oleoſa, retenta, ſepulta, inſeparabiliter permixta. Hæc enim gumma ſeu oleum primò ex corpore extrahitur, in

inceratum ſpiritum ducitur quouſque aqua superflua humiditas in aërem vertatur, & ele mentum excitetur de elemento per digeſtio nem, & id quod fuit aqueæ formæ, fiat oleoſa naturæ: & ſic totus lapis vltimò nomen gum mæ ſuſcipit & ſulphuris. Hoc enim Geber do cet, quando dicit, vt tua epiſtola ſcripſiſti: ſi quis ſulphur noſtrum ſciuerit coniungere & amicari corporibus, inuenit vnum de ſecreti maximum, & vnam viam perfectionis: quaſi diceret: ſi quis corpus ad hoc perduxerit, qd efficiatur gumma permixtibilis cęteris corpo ribus imperfectis, inuenit maximum natura ſecretum, &c. quia lapis iſte perfectus eſt gum ma & ſulphur, vt ex iam dictis notũ eſt. Opor tet autem te intelligere, quòd Geber ſumma prudentia & miro artificio veritatem ſub vela mine occultat, multas obſcuritates aut falſita tes intermiſcens, quas inſcij prima fronte exi ſtimant veritatem eſſe: ille tamen Philoſophi cè ſub his paleis occultè loquens, veritatem a pertè, Philoſophicè & doctè deſcribit: quare imperiti & ſophiſtæ mentem ac ingeniũ illius, & rei veritatem nõ intelligentes, ad vulgarem expoſitionẽ ac ſonum verborum peruersè ſe ſe conuertunt. Inquit enim ille: Si illud ſcis, ti bi diximus aliquid: ſi verò non ſcis, nihil tibi diximus. Quare in legendis Philoſophorum libris naturę poſſibilitatem in primis conſide ra: quãquam aliquos huius artis Philoſophicæ

ſcriptores



ſcriptores aliquando erraſſe,& malè aut ambiguè tractaſſe contingit in naturæ veritate. Vt notatur Arnaldus de Villa noua dixiſſe, libro, quem Roſarium nominauit, quòd Mercurius crudus: id eſt,argentum viuum, quod ſua natura eſt frigidum & humidum,per ſublimationem efficitur calidum & ſiccum. Deinde per reuiuificationem fit calidum & humidum ſimile cõplexioni humanæ. Quid ergo,inquis, mirum erit, ſi coniungatur cum Sole, vtiquè effici Solis naturæ? Eſt enim Mercurius conuerſibilis naturę,ſicut cœleſtis Mercurius,qui talis eſt, qualis eſt ille planeta cum quo in cœlo coniungitur. Ille enim Arnaldus,licet in alijs ſcientijs fuerit reuerendus Doctor & ingenioſus: in hac tamen arte fortè experimenta ſine cauſarum doctrina tractauit. Quòd autem in prima purgatione, ſpiritum crudum à minoribus mineralibus ſalſuginoſis: ſublimari dicit,& quòd ipſe Mercurius, qui ſua natura frigidus eſt & humidus, efficitur puluis natura calidus & ſiccus, vt ait, nihil tamen operi noſtro Philoſophico prodeſt. Sit ita verò, quod ex Mercurio talem faciat puluerem qualem dicit, vtpote per ſublimationem à ſalſuginoſis exiccatum & calidum.Illę tamen purgationes vanæ ſunt & impertinentes, imò nociuæ ad opus noſtrum perficiendum. Quando etſi minora mineralia communicant cum metallis natura, non tamẽ ſpecie & proportione,

Sunt enim maiora & minora mineralia de natiuitate ſeu impoſitione ſubterranea, vnius & eiuſdem impoſitionis vniuerſaliter, & ideò eiuſdem naturæ: differunt tamen proportione, qualitate & ſpecie, ſeu forma. Quare ſi Mercurius cum ipſis minoribus mineralibus deſtillatus fuerit & exiccatus, tunc confunditur & diſproportionatur eius intrinſeca natura, & prohibetur, & inutilis eſt ad effectum ſpermatis fœminini, & inualidus efficitur ad opus metallorum. Quàm citò enim vertitur in ſpeciem pulueris præterquàm à ſuo corpore Solis vel Lunæ, tam citò exiccationem recipit operi Philoſophico inutilem. Non tamen improbo, quin poſſit & debeat ſcorioſus & immundus Mercurius per ſimplex ſal ſemel aut pluries ſecundùm experientiam Philoſophicam debitam ſublimari ſeu purgari, ad ſcoriá & immunditiam exteriorem mineralem amouendam, manente tamen illæſa ſemper Mercurij fluxibilitate, ſeu humido radicali: id eſt, mercurioſitate ſtante incorrupta, quæ eſt ex proportione naturali eius. Oportet enim ſpeciem Mercurialem & formam in tali opere manere incorruptam, ſicut iam priùs dictum eſt: nec debet in puluerem exiccatum eius forma extrinſeca deduci. Quoniam ſpecies extrinſeca corrupta oſtẽdit intrinſecam eius naturam confuſam, niſi forma generationis ipſum alteraret, vt perſpicuè videtur inſignis in opere appa-

apparentibus via naturæ. Sunt enim quædam Mercurij ſublimationes ab eius proprijs corporibus, quæ ſibi per intima amalgamãdo con iunguntur & commiſcentur, ex quibus pluries releuatus & reconiunctus ſuperfluitates reijcit & amittit, & non confunditur in natura: poſtea autem operi Philoſophico conuenit & potens eſt in ſpeciëbus metallicis ſoluendis, non tamen intrinſecè alteratur valde ad opus Philoſophicum, niſi à fixis corporibus in eo diſſolutis alteretur. Poſſunt etenim ex puluere exiccato mira fieri in medicinis ſenſitiuorum, ſiue in oleum reducatur, ſiue in aquá, ſeu in puluere remaneat, nihil tamen pertinebit ad experimẽtum Philoſophorum. Et ideò vniuerſaliter notandum eſt, quòd quàm citò Mercurius in puluerem cuiuſcunque ſpeciei vertatur, præter corporis ſui diſſoluendi naturam, tam citò operi Philoſophico erit inutilis. Sunt quidam ſophiſtæ deceptores, qui adiuncta ſibi venere, vel cæteris ſpeciebus additis, opus ſophiſticum faciunt: hoc eſt, æri imperfecto dant colorem, ſed non naturalem, apparentiam quidem inducunt, ſed non ſpeciem: id eſt, tranſmutationem: ſicut qui imaginem depingit mortuam, vel ex ligno cõponit: quæ apparet tantùm, & non eſt, & quantum differt homo viuus ab eius imagine aut pictura, tantum differt opus eorum ab opere Philoſophico: vnde iſta permixtio in examine ignis non

perseuerat, quanuis sit mineralis: quia natura non trahit eam à digestione proportionis, nec illa ars vehementer decoxit alterãdo permixtas naturas: quare illud æs ad superficiem tantùm & non intrinsecè permanens apparet esse tinctum. Quorum sophistarum deceptorum experientijs non est adhærendum: quia veritas artis naturalis hoc opus sophisticum inutile confutat, & falsum ostendit. Et si instando dicatur, quòd sicut per scoriarũ Mercurij purgationes dictus Arnaldus sublimando exiccauit in natura: sic etiam (vt dicis) per reuiuificationem ipsum rehumectauit, & reddidit ipsum Mercurium calidum & humidum, & cõformem suo corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctor reuerende, nec veritatem artis Philosophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, vt clarum est, Arnaldus docet, si sonum verborum spectes, Mercurium sic exiccatum per aquam feruentem, in quam proijcitur, reuiuificari, & dicit effici calidum & humidum, cùm primùm sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis verè Philosophus diceret, Mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumuis calidam & feruentem interna qualitate in natura mutari, seu humiditatem sibi naturalẽ acquirere, & sic reuiuificari? Nihil ergo in hac reuiuificatione acquirit Mercurius, propterea quòd aqua communis ipsum non decoquit,

nec

nec alterat: quia ipsum non intrat nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat: quia omne alterandum primò est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in Mercurio abstergere ab eodem, sed nouam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam Mercurius retinuit in puluerem redactus, & mortificatus per sublimationes, talem omnino naturam seruabit per aquam reuiuificatus. Hoc autem in reuerentiam & honorem dicti Arnaldi dictum esse volo: sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. Insuper mi honorande Doctor, vt hac mea responsione tuæ epistolæ satisfaciam & finem imponã, quæ paucis disserui, bono & æquo animo feras supplex oro, quod feci non redarguendo, sed tantùm disputando. Si quid verò tibi respondi quod tibi scrupulum ingerat, prudenter æquo & bono animo accipias, aut mihi literis significes, & pro virili tibi satisfaciam largiente & docente veracissimo Doctore domino nostro Iesu Christo filio Dei benedicto in secula seculorum.

Gratiæ sint Christo.

INGENIOSISSIMO VIRO Petro Douet Medico doctiss. Robertus Vallensis Rugl.

Mineralia quæ fiũt ex sulph. & argen. viu.
- *Maiora mineralia, siue metalla.*
- *Minora mineralia, siue atramenta, sales & sulphura.*
- *Lapides.*

Raym. Lul. in praxi testamenti.

Mercurius
- *Communis, qui est communis materia omnium mineralium.*
- *Vulgi, notus vulgo.*

Alia diuisio ex eodem Raym.

Mercurius
- *Philosophicus, qui est: vel,*
  - *Azoc, extrahitur à corporib. perfectis dissolutis per ipsum argentum viuum.*
  - *Communis, qui nõ est de materia, mineralis tamen, sed tantùm excitat calorẽ siue sulphur internum materiæ.*
- *Vulgi, notus vulgo.*

Methodus

lethodus rum co- toscenda- im.

- Definitio, quid est explicat, siue naturam rei.
- Diuisio, quot species habet.
- Resolutio, ex quibus partibus constat.
- Demonstratio, causam, paßionem, & omnium inexistentium rei docet.

Resolutione enim res agnoscitur, quare Exiris seu pulueris Philosophici compositio esolutione tibi nota erit, si eius partes, quibus constat, probè noueris, quæ hac sequenti Tabula, ex quamplurimis authoribus collecta comprehenduntur. Naturalem tamen mineralium compositionem ne contemnas.

Compositionis pulueris Philosophici partes duæ homogeneæ quæ ex eodem sublimatione extrahuntur, & earum nomina.

1 *Volatilis.* 2 *Argen. viu.* 3 *Superius.* 4 *Aqua.* 5 *Fœmina.* 6 *Beya.* 7 *Luna.* 8 *Fons.* 9 *Humidum.* 10 *Fuyant.* 11 *Mercurius.* 12 *Aqua.* 13 *Frater vterinus.* 14 *Vultur.* 15 *Viuum.* 16 *Aqua vitæ.* 17 *Argent. viuum.* 18 *Anima siue spiritus.* 19 *Cauda.* 20 *Cœlum.* 21 *Mulier candida.* 22 *Sudor eius.* 23 *Nebulæ nigræ.* 24 *Tinctura.* 25 *Anima subtilis & tingens.* 26 *Regina.* 27 *Pars figenda.* 28 *Pars seruata non fixa.* 29 *Pars subtilis.* 30 *Spiritus mundatus.* 31 *Eius aqua.* 32 *Acetum acerrimum.*

Singulæ singulis respondent.

1 Fixa. 2 Sulphur. 3 Inferius. 4 Terra. 5 Mas. 6 Gabertus. 7 Sol. 8 Rex. 9 Siccum. 10 Poursuiuant 11 Mercurius. 12 Carbo. 13 Frater vterinus. 14 Bufo. 15 Mortuum. 16 Nigrum nigrius nigro, siue corpus priuatum suo spiritu. 17 Calidum siccum. 18 Corpus. 19 Draco. 20 Terra. 21 Rubeus maritus. 22 Cinis. 23 Corpus earum vnde exierunt. 24 Terra. 25 Corpus calcinatum. 26 Rex. 27 Pars cæranda. 28 Pars terræ administratæ. 29 Pars terrea & grossa. 30 Corporis limatura optimè calcinata. 31 Terra siue puluis. 32 Aes siue sulphur.

Quibus sæpius coniunctis, sublimatio vera & Philosophica fit. Vnde Acuboces: O natura, quomodo vertis corpus in spiritum? sic enim spiritus vertitur in corpus, & corpus in spiritum. Hoc fac igne Philosophorum extrinseco excitante adhibito, & (Deo concedente) lætaberis.

INCI

INCIPIT LIBER SCALA PHILOSOPHO-rum dictus.

VT dicit venerabilis Raymũdus Lulij: Intentio naturæ ad faciendum nostrum magisterium est, quòd Lapis diuidendus est in quatuor elementa, vt quodlibet per se, secundùm exigentiam naturæ possit purificari. Et illa est præparatio rerum quæ præcedit operationem perfectæ præparationis, & propriè dicitur Separatio elementorum, quoniam illa diuidit omnes partes impuras à partibus puris, vt cum leuioribus & purioribus fiat successiuè cum naturali coniunctione nostra perfecta præparatio, quæ fit per reductionem humidi cum sicco, statim & immediatè præparatorum, per beneficium separationis elementorum, aliter humidum non amaret siccum, nec corpus spiritum, si primò non esset bene ab eorum infectionibus lauata cum distillationibus & calcinationibus, solutionibus & coagulationibus. Nam per separationem elementorum crematur salsatura suæ sulphureitatis comburentis, quæ veniebat ei per maculam originalem nostri menstrualis, quod est corruptio nostri lapidis. Idcirco terra corporũ calcinatur post extractionem æris, vt à sulphureitatibus salsis, & combustionibus sit optimè depurata. Ergo

constat, quòd si tũc materia corruptibilis no
esset posita per corruptionẽ lapidis, nunquai
oporteret eam purgari.

Et cùm sic necesse est, vt post corruptioner
lapidis compositum depuretur ipsius lapidi
ab omnibus suis sordibus, post separationei
illius per quatuor elementa cum distillation
& calcinatione, antequam Mercurius coniun
gatur cum corpore ad incipiendã realem præ
parationem, quæ est creatio nostri lapidis.

Ideò necesse est, quòd lapis diuidatur pe
quatuor elementa cum distillatione & calci
natione. Et ista diuisio est soluminodo, vt sub
stantia lapidis sit fortiter munda, & quòd to
tum sit purus Mercurius, qui portat in se pro
prietatem fundendi & fixandi. Tunc quand
vis corpus dissoluere post suam calcinationẽ
dissolue illud cum argento viuo, tracto ab ipsc
purificato septena distillatione: quoniam tun
corpus est multum efficax ad penetrandum,
& intrãdum per spongiositatem illius sui cor-
poris. Spiritus congelantis beneficio dissolu-
tionis naturæ fixę, & corporis, & mixtionis il-
lius cum argento viuo: & ista, si me intelligis,
est solennis materia dissolutionis, quæ fit cum
congelatione spiritus, & sine illo non: sed se-
parationem elemẽtorum non intelligas quòd
fiat, aut fieri possit, nisi putrefactione, per quã
miscetur spiritus in corpore, & cum suis ele-
mentis: & illa est quę reddit volatilia, sicut ap-
paret

aret in eorum separationibus. Propterea er-
o digere, & putrefac eleméta in eorum fimis
d finem, & hoc quãdo erit bene digestum ad
tisfaciendum nostræ voluntati, vt possit be-
e separare: & postea inhuma, vt res separata
ossit meliùs depurari, & efficiatur argentum
iuum in forma aquæ claræ. Sed si non diui-
is lapidem, videlicet substantiam quintam
ter quatuor elementa, scias, quòd ipsa vniri
on poterit naturaliter, nec coniũgi cum cor-
ore sicco, si quodlibet eorum nõ tenet de na-
ura quintæ essentiæ: quoniá illa est commix-
io omnium elementorum, & reductio eorum
n vnam puram substãtiam. Et conuenit, quòd
lla elementa sint bene depurata ab eorum in-
fectionibus. Et dicimus tibi, quòd sulphurei-
tates combustiuæ & combustibiles per bene-
ficium calcinationis separentur, & de toto an-
nihilétur ab igne & à terra, & corpus commi-
nuatur & subtilietur multum per talem dige-
stionem, & aquæ depurentur multum ab illo-
rum sordibus cum distillationibus, & subtiliã-
do vertantur in naturam aëris, per leuigatio-
nem leuitatis. Deinde potes facere coniun-
ctionem masculi cum fœmina, vt inter se gi-
gnant filium ignis, qui tantus est amore omniũ
Philosophorum. Et si me bene intelligis, hîc
iacet tota nostra Philosophia. Et hîc notandũ,
quòd in occulto nostri lapidis est caliditas &
siccitas, & in manifesto frigiditas & humidi-

tas: quare oportet eius manifestum occultar
& eius occultum manifestare: eò quòd calid
tas quæ est in occulto, est elementum, oleu
quoq; est siccum. Hoc enim siccum figit, qu
niam siccitas ignis tingit. Illud autem quod e
in manifesto, est frigiditas & humiditas. Op
tet ergo habere proportionem inter ista, vt fr
giditas & humiditas sint contemperata cal
ditati & siccitati, ita vt non fugiant ab igne. Fa
ergo vt humiditas & frigiditas recipiant cal
ditatem & siccitatem, quæ erant in occulto,
fiant substantia vna. Illa quidem frigiditas
humiditas est fumus aquosus & adustiuus, q
corrumpit & parit nigredinem, & ille lapis e
alterius virtutis & naturæ in occulto, & alte
rius in manifesto: sed in integra commixtion
est eiusdem virtutis & naturæ: & sic mutatu
species in corpus nobilissimum. Deinde f
currens vt oleum, quod est tinctura viua, mul
tiplicatiua, consolidatiua, coloratiua, declara
tiua, purgatiua, perpetuatiua & confirmatiua
In qua enim compositione sunt opera plane
tarum & eorum imagines suis locis & tempo
ribus sicut in fœtu operatiua? Nam in fœtu
primo mense cùm semen in matricem recipi
tur, operatur Saturnus coagulãdo & stringen
do materiam sua frigiditate, & sic in ipsa natu
ra in primam massam coagulatur.

Secundo mense operatur Iupiter digerẽdo
caliditate in quandã massam crudam, quæ vo
catur Embrio.

Tertio

Tertio menſe operatur Mars agendo in materia ſua caliditate & ſiccitate, diuidens ac ſequeſtrás illam maſſam, membraq; diſponens.

Quarto menſe operatur Sol, qui nutrit ſpiritus, & incipit viuere partus.

Quinto menſe operatur Mercurius, qui foramina & ſpiracula facit.

Sexto mẽſe operatur Venus: diſponit enim & ordinat oculos, ſupercilia & teſticulos.

Septimo menſe operatur Luna ſua frigiditate & humiditate, laborat ad expellendum infantem, & ſi tunc naſcitur, viuere poteſt: ſi verò non naſcitur, debilitatur.

Et octauo menſe iterum Saturnus opera conſtringendo, fit fœtus in matrice, & ſi tunc naſceretur, viuere non poſſet.

Nono autem menſe iterum Iupiter caliditate & humiditate nutriẽdo, reducit vires fœtui, & ſic completè naſcitur, & bene viuit.

Igitur ſciendum, quòd tribus menſibus aqua fœtum in matrice conſeruat. Aër quoque tribus menſibus fouet: ignis verò totidem cuſtodit. Quibus completis, ſanguis eius qui fouetur in vmbilico, eo præciſo egreditur ad mammas, ibique candorem niuis aſſumit. Igitur infanti nunquam patebit egreſſus quouſq; aëris flatus exhauriat.

Tunc autem egreſſus aperitur, & os eius, & lactatur. Ab iſtis trib. oportet nos intelligere, & acuto ingenio ſcire cõponere & extrahere

duo: nam à duobus non extrahuntur tria, se
bene è cõuerso. Vnde omnes qui cupiunt ho
scire, acuant ingenia sua ad acquirendum fu
turum thesaurum ex tribus verbis, in quibu
occultatur lapis, in quo etiam occulta est cal
ditas & siccitas, tinctura & profunditas tin
cturarum, & oleum calidum, & humidita
coniunctiua.

Sciendum, quòd quatuor sunt principali
lapidis nostri regimina, scilicet, soluere, ablue
re, coniungere & figere.

Soluere est corpora diuidere, & materiam
facere.

Abluere est inhumare, distillare, ascender
& descendere. Coniungere est imprægnare
dealbare & rubificare. Figere verò est fermen
tare & desponsare. Solutio conuertit lapidem
in primam suam materiã: id est, suam aquam
ablutio in aërem, coniunctio in ignem, fixio in
terram spiritualem & tingentem. Vnde Ari
stoteles: Cùm habueris aquam ex aëre, & aë
rem ex igne, & ignem ex terra: tunc habebi
plenam artem. Quia quatuor elementa sunt
tunc bene & perfectè præparata, & omnia ist
magister operis & ignis benefacit in vno solo
vase, in quatuor gradibus, scil. quatuor colorũ
species conuersionis, sicut inferiùs dicetur.

Ignis secundùm Auicennam soluitur, vt in
Mercurium cõuertatur, & in quatuor elemen
ta diuidatur, vt suam primam originẽ habeat

&v

& vt ſulphur Philoſophorum à corpore extra-
hatur, & argentum viuum mundum habeatur
ſuper terram, de illa materia, de qua aurum &
argentum ſubtus terram efficiuntur, ac illa ſi-
mul coniuncta decoquantur, quouſque fiant
vnum, ſtans, penetrans & profundans, tingẽs
& permanens: cuius vna pars conuertit mille
millia Mercurij, vel cuiuslibet corporis imper
fecti in veriſſimum aurum vel argẽtum, ſecun-
dùm quod Elixir fuerit præparatum. Et hoc
admiratus Richardus Philoſophus, & filius Rachaidibi
Regis Perſarum, ait: Super omne mirum eſt,
quòd vno igne & vno vaſe fit diſtillatio, ſubli-
matio, mortificatio, calcinatio, dealbatio, rubi-
ficatio, fuſio cum ſolutionibus & congelatio-
nibus. Et vult dicere de frigido & humido, &
facta eſt eius amicitia cum igne, & fit oleum
currens, penetratiuũ, coloratiuum, perpetua-
tiuum, oleum viuum, perſeueratiuum, depu-
ratiuum, color viuus, viuificatiuus, faciens re-
ſurgere mortuos. Et eſt fermentũ ſeipſum im-
prægnans, ſe concipiens, ſe parturiens. Hęc o-
mnia oportet eos ſcire, qui hanc quærunt artẽ.
Et notandum, quòd nulla alia eſt veritas in
hac ſcientia, niſi iſta ſolũmodo: videlicet quòd
ſi argentum viuum mundum, purum, coagu-
latum fuerit, per vim ſulphuris non vrentis, il-
lud erit res optima, quam recipere poſſunt Al-
chymiſtæ, vt exinde faciant eorum aurum, vt
dicit Ariſtoteles quarto Meteororum. Et ideo
Hh

concluditur, quòd ſine ſulphure albo non viuente, nec aurum nec argentum fieri poſſunt: eò quòd ſulphur optimum cum rubore clarum, non poteſt ad aurum, niſi primò fuerit album, eò quòd citrinum ex multo albo & permixto nigro componitur. Et ideo tradiderunt primò Philoſophi compoſitionem ſulphuris albi ad argentum: & poſtea ſulphuris rubei ad aurum: quia non poteſt fieri aurum, niſi priùs fuerit argentum. Sulphur autem album ex puriſſima argenti viui ſubſtãtia habetur, eò quòd ipſum continet in ſe totum quo indigemus. Ideo oportet artiſtam eſſe conſtantis voluntatis, nec pluribus vti, ſed ſolùm complemento intendere. Quia in rerum multitudine ars noſtra non perficitur.

Artem autem hanc: quia valde ardua eſt ſcire, doctrinam dare intendimus de ſecretis ipſius: & primò de Mercurio & eius aqua, de corpore, ſpiritu & anima, & de eorum operationibus, quæ apud quàmplures omnino non ſunt incognitæ & occultatæ.

Eſt enim aqua Mercurij aqua illa, qua, & nõ alia vti debemus in tota operatione noſtra. Sed in eius regimine conſtat totum ſecretum: & ideo in principio oportet te ſcire naturam Mercurij, & eius regimẽ, cum quo debitè præparato, totũ opus perficitur. Quia Mercurius calefacit & infrigidat, deſiccat & humectat, & facit opera contraria ſecundùm diuerſitatem, & mo-

emodum regiminis eius. Ergo in eius regi-
mine consistit totum secretum. Ideoq; oportet
operatorem eius regimen bene cognoscere,
ne errore, cùm per eãdem operationem non
peretur in eodem gradu contraria, quantum
st ex se: sed contrarietas operationis debet
præcedere à se sic disposito, & non ab alio, vi-
delicet per sublimem solutionẽ & congelatio-
nem, & permixtionem eius aquæ cum aqua
Solis, cum Sole purificato, & ante eius conge-
lationem non operatur, nisi vnicam operatio-
nem, vt si proijciatur supra cuprum, tantum-
modò tingit illud, & non adducit aliam com-
plexionem, quam priùs habuit: & hoc totum
quantum ad apparentiam, non quantum ad
existentiam: quia per examinationem ignis
possit fieri separatio tincturæ à corpore, non-
obstante tinctura fixa, sicut Luna separatur à
Sole. Sed in vera transmutatione cupri, vel al-
terius metalli requiritur vera colorati, & vera
colorantis vnio cum colorato, & colorationis
omnium elementorum vera transmutatio. Se-
cundus erit coloris fixio, & nouæ formæ indu
ctio, ad quam sequitur coloratio propria.

Ideo principia quæ tradidit Geber, per ea
nõ potest fieri medicina vera, nec per dicta Phi
losophorum in Turba, vt ego firmiter teneo.

Præterea Turba dicit: quòd medicina de-
bet esse composita ex quatuor elementis, con-
siderate eius complexionem. Ideo Turba non

loquitur hîc nisi de basis operibus: id est, de fundamento. Sic enim ait Geber: Vbi magis apertè & planè locuti sumus, ibi magis scientiam occultamus.

Quare sciendum secundùm authores, quòd vnus est lapis, si quis errat ab illo vno in principio, tædium sortietur in fine.

Hoc tamen vnum non est vnum in numero, sed genere: sicut masculus & fœmina sunt sufficientes ad prolem procreandum sine aliquo alio additamẽto. Et sic lapis Philosophorum ex duobus compositus sufficit ad medicinam intentam, scilicet spiritus & anima, quæ sunt Sol & Luna: & dicunt quidam quòd his duobus addatur tertium, scilicet corpus. Nam sicut homo ex corpore & anima & spiritu constat: ita & lapis noster. In hoc tamen sunt diuersæ opiniones: quidam enim dicunt, quòd alterum ipsorum est spiritus & corpus, & decipiunt homines de additione tertij. Alij dicunt, quòd tertium dicitur compositum ex duobus: quoniam neutris componentium assimilatur, & vocatur nomine omnicorporum. Alij dicunt quòd debet verè corpus his duobus adiungi: quia fortius erit opus, & in breui tempore ipsorum operatio finietur. Sed quocunque modo teneatur opinio, numerus non augetur. Ad euidentiam notandum, quòd Kibric est pater Mercurij & omnium liquabiliũ & hoc dicitur illud vnum, quod est carum &

vile;

ile: argentum verò viuum, quod est filius e-
us, licet ab eo sit complexionatiuè diuersum
& extraneum, & sic se habet, sicut pater & fi-
lius, & addatur his duobus tertium, videlicet
corpus metallicum, numerus duorum pro-
pter hoc non multiplicaretur, nec etiam no-
mina, eò quòd corpus metallicum ex his duo-
bus est compositum. Constat ergo manifestè,
quòd eius compositio, quocunque modo rei-
teres ex duobus constat. Et sciēdum est, post-
quam ista duo coniunguntur, semper vocan-
tur vno nomine. Hoc tamen vnum quod dici-
tur æs Philosophorum nominatur nominibus
omnium rerum istius Mundi. Et propter hoc
toti errãt, tùm propter multiplicitatem nomi-
num, tùm etiam propter ignorantiam debitæ
proportionis. Item quando audis aliquid de
fermento Philosophorum, nihil aliud intelli-
gis quàm corpus perfectum, scil. perfectissimè
mundum & sublimatum. Et tamen non cre-
dat aliquis, quòd possit spiritum & animam
coniungere corpori, per solam contritionem,
aut per simplicem solutionem. Exemplum de
argento viuo iunctum plumbo, videtur sibi
mixtum, sed in veritate non est: quia ignis vio-
lentia separatur. Quòd autem Philosophi di-
cunt: Solue & coagula: sic sine dubio intelligi-
tur solutio corporis & animæ in aquá, & con-
gelatio facit animam & spiritum corpori com-
misceri. Vnde si propter solam solutionem &

ſimplicem congelationem animæ & ſpiritus perfectè coniungeretur corpori, non dixiſſet Philoſophus: Iterum ſolue, & congela, & iterũ ſolue & congela, vt accreſcat lapidis tinctura, ſi in congelatione vnà iungi potuiſſent. Scito ergo pro certo, quòd quantò ſæpiùs ſoluitur & congelatur, tãtò plus anima & ſpiritus corpori coniunguntur, & retinentur ab ipſo, & ad hoc qualibet vice tinctura multiplicatur.

Et hîc ſciendum maximum arcanum, quòd lapides rubei & albi, facti ex aliarũ rerum elementis, poſſunt coniũgi cum Elixiri perfecto, & tunc addunt ad eius tincturam & non aliter.

Aliud quoque ſecretum: vt fiant aquæ acutæ, cum quibus ſoluitur corpus cum animabus & ſpiritibus perfecta ſolutione: & poſtea congelatur, Deo donante. Veruntamẽ omnes partes noſtri lapidis ſunt concreti & coeſſentiales. Huius autẽ lapidis operatio multiplex à Philoſophis ponitur. Quidam enim rectificant ſingulariter, & cõponunt, & poſtea perficiunt: & iſta operatio multipliciter variatur, & eſt laborioſa ac difficilis & ſubtilis, ideo multi in ea errant: quoniam adminiculum: id eſt, adiuuamen illius multa extranea exigit. Veruntamẽ huius lapidis operatio eſt vna, linearum, & in vno ſolo vaſe perficitur: Ignis tamen non eſt vniformis in actione totali. Et ideo vt ſtudẽtibus tractatus iſte ſufficiat, & proficiat: Dico quòd ignis huius operis intrã eſt ſicut calor

or Solis in Mundo maiori. Sol verò tempore Veris est moderatus & leuis in calore: aliter verò herbæ quę teneræ sunt, arefierent, & fructus nullatenus perferrent. Est autem iste calor intrans plantas, donec paulatim crescant, & quantò plus crescunt, tantò magis calor Solis gradatim quotidie crescit & augetur, quousque segetes dealbâtur, & finito Vere, incipit æstas, & quia tunc Sol fortior est: deinde fortissimus vsque ad finem Leonis, donec omnia suam debitam recipiant formam & perfectionem. Et benedictus Deus hæc sua sapiētia mirabiliter ordinauit. Simili ergo modo iste lapis regendus est. Dicũt enim quidam, quòd calor primi regiminis debet esse sicut gallinę cubantis oua sua ad pullos procreandos. Alij autem dicũt, quòd debet esse sicut calor naturalis digerens cibum, & nutriens corpus: alij, vt calor fimi, eò quòd calor iste est temperatus: alij, vt calor Solis in Ariete existētis, eò quòd Sol habet ibi principatum & exaltationē suam: quia ibi incipit mediocriter oriri & calescere.

Et propter hoc dixerunt quidam, quòd debemus incipere Sole existente in Ariete, & Luna in Tauro commorãte: Quæ quidem omnia ad designandum calorem moderatum circa primam huius operis actionem dicta sunt. Et quanuis huius lapidis actio vnica sit, scilicet decoctio cum igne naturali, tamen status caloris huius tripliciter variatur: quia primò erit

ignis moderatus, & durat ad nigredinem: & etiam donec illa in albedinem conuertatur, quę nigredo durat fortè 46. diebus, vel plus vel minus, secundùm studium operantis, & regimen fortunæ: & iste calor assimilatur calori Solis ex Ariete labentis in Taurum. Albedine quadam apparente augeatur ignis gradatim, vsque ad perfectam lapidis exiccationem seu incerationē, & iste calor assimilatur calori Solis in Tauro, discurrentis in Geminos.

Desiccato verò lapide & incinerato, iterum fortificatur ignis, donec lapis perfectissimè rubeat, & regali veste induatur ab igne.

Et iste calor assimilatur calori Solis in Leone. Hæc enim est suæ dignitatis domus. Deinde continuetur donec fit venenum.

Tunc enim draco noster in fixatione solari fulgens, radio cœlestium & terrestrium virtute decoratur. Hinc autem lapis Philosophicus omnia vincens, omnia digerens, qui corpori cuncta vitia corrigit & emendat. Huius nomina multiplicantur secundū multitudinem colorum apparentium. Nam in regimine primo, cùm niger est, vocatur terra, & Saturnus, & nominibus omnium nigrorū & terrestrium corporum. Deinde cùm dealbatur, vocatur aqua viua, & nominibus omnium aquarum & salium, aluminum, & rerum habentium albedinem. Postquam autem incitrinatur & sublimatur, & subtiliatur, tunc vocatur aër, oleum

citri-

trinum,& nominibus omnium ſpiritualium
volatilium. Deinde verò cûm rubeſcit, vo-
atur cœlum, ſulphur rubeum, aurum, carbun
ılus, & nominibus omnium rubeorum pre-
ioſorum pulchritudinem habentium, tàm in
pidibus quàm in animalibus & plantis.
Hîc notandum, quòd aqua noſtra dicitur
Maſculus, & terra dicitur Fœmina, quæ eſt
piſſitudo lapidis, & ſic terra fit ſpiritualis &
ërea, & ſubtilis, & hæc ſpiſſitudo ſiue terra di-
itur æs noſtrum & plumbum noſtrum.
Oportet ergo ipſum ſuauiter regere, vt ſul-
phur fiat incremabile, cum aqua, in qua illud
eſt. Aqua enim ipſum diſſoluit, & dealbat. Sed
dicunt quidam, quod alterum iſtorum, ſcilicet
fæx remanentis in fundo, quæ dicitur fumus,
eſt terra, & alterum quod aſcendit à terra, ſcili-
cet à fæce, eſt cœlum. Toties ergo reiteran-
dum eſt cœlum ſuper terram, donec terra fiat
cœleſtis & ſpiritualis, & cœlum fiat terreſtre,
& iungatur cum terra, tunc completum eſt o-
pus. Et hoc ſciendum, quod cûm corpus ſit
groſſum, & ſpiritus ſubtilis, vniuerſaliter per-
miſceri non poſſunt, niſi primò corpus in tan-
tum ſubtilietur à ſpiritu, vt ipſum corpus eidẽ
ſpiritui æquipolleat in ſubtilitate, & tunc fit
mixtio talis, quam ignis non ſeparat vel ſupe-
rat, ſi per mille annos continuè in ipſum age-
ret: quia ſic per minima permiſcentur, quòd
nullo ingenio poſtquam ſic ſe inuicem cæpe-

rint, poterint separari. Sic enim morietur draco, & sine illo non, hoc est, nisi cum ipso interficiatur. Et iste draco: id est, sulphur, extrahitur de corpore per magisteriũ, & est nostrum secretum sulphur. Quando ergo volueris tentare medicinam, pondus vnius grani tritici super laminam candentem cupri ponas, & si intrás cum pauco calore lamina se diffuderit per totum intus & extrà, est perfectè tingens, & in igne secum perseuerans est lapis, tunc est perfectus. Et sic patet quòd sunt tria, quæ complent nostrum Elixir quod fecimus: primum coniungit, duo componunt medicinam. Itaq; sunt vno corpore tria iuncta. Sed hoc notandum, quòd si iterum medicina soluatur, & per omnia regatur vt priùs: postea non erit finis suæ tincturæ, & constringit poros Lunæ efficiens illam ponderosam, & in cęteris corporibus faciet exire spumam & fœtorem, & ea perfectissimè tingit, & tandem mutabit in aurum vel argentum: & sic per artem nostram fit vera alteratio vnius naturæ in aliam.

Sed hîc sciẽdum, quòd omnis alteratio mineralium ad perfectionem mineralium stat in gradu sublimiori spiritualium. Non loquimur de angelis, nec de intelligentijs, sed de gradu subliminori perfectionis omnium metallorum, & hoc est in spiritu minerali: quia mineralia mineralibus, vegetabilia vegetabilibus conueniunt, vt nulla contrarietas sit, imò maxima conue-

nuenientia: quoniam ſpiritus iſte eſt mine-
e aureus, nec ab auro differt niſi in hoc, quod
ſum eſt fixum, ſpiritus verò non fixum.

Sic aurum noſtrum non eſt aurum vulgi, uoniam noſtrum eſt ſpirituale: quia diſſoluit mnia corpora imperfecta, ſeparando purum b impuro: quoniam natura non recipit niſi uòd ſuæ naturæ eſt: alienum verò reſpuit, quod ſignum perfectionis eius eſt. Et ideo illud omnia corpora diſſoluit, ſeparat, diuidit, depurat, & illuſtrat, tingit, & in aurum optimum transmutat: quia ſic eſt corpus fixum, ſpirituale factum, & ſecundùm diuerſum digeſtionis modum. Nam primò fuit argentum antequam fuit aurum: ideo aurum eſt maximè digeſtum, &c.

Primus gradus Scalæ Sapientum incipit.

DE modò naſcentibus nati. Bachon in ſpeculo Alchymiæ dicit: Nullus natus naſcitur, niſi ex viro & muliere, nec etiam vllum germen gignitur, niſi ex caliditate, humiditate, frigiditate & ſiccitate. Ergo nihil eſt operis, niſi ex eo quod eſt verè lucidū, vt ex Sole puriſſimo, qui ſuo lumine omnia lumina eſt illuminans, qui illuminat aërem, & calefacit terram, calore ſuo generat & nutrit animalia, plantas & lapides, & eijcit tenebras illius Mercurij & aliorum corporum imperfe-

ctorum, cùm proiectus fuerit super ea, vt dic
Geber, de Essentia & Procreatione Solis.

Quia sulphur est irradians & splendens i
sua clarissima & mundissima substantia, illu
minat & irradiat non solùm in die, sed etia
in nocte in tenebris, & similiter omnia in qui
bus est splendor & magnitudo illuminans, su
lumine.

Quæ quidem omnia sunt ex opere suo cùn
ex vestimentis suis sunt induta.

Ergo qui quærit illum, faciat pacem inter i
psum & vxorem suam, ita quòd non separen
tur ab inuicem, sed misceantur inseparabili
ter. Et hoc fiet quando ipsum extraxeris, par
tim à natura sua, & similiter vxorem suam, par
tim à natura sua, hoc facto interficiantur, v
cùm interfecti fuerint (vt pleniùs patebit) re-
suscitentur resurrectione noua incorruptibili:
ita quòd postea sint immortales. Nam post eo-
rum resurrectionem induentur gloria, & forti-
tudine sempiterna, & tunc gaudebunt in pro-
speritate magna omnes qui sciunt secretum il-
lorum. Natura ex eis mundus maior creatur,
qui sunt sulphur, magnesia, Ceduæ, argentum
viuum, & similiter spiritus sulphuris, & simi-
li modo est spiritus occultus huius scientiæ.
Magnesia est terra, Ceduæ est aër, argentum
quoque viuum est aqua, & corpus fluens. Spi-
ritus quoque est aqua secunda, de qua omnia
prędicta nutriuntur: omne germen vegetatur,

omne

mne lumen accenditur, ergo & omnes fructus facit.

Has ergo naturas, ſcilicet maſculum & fœminam, calidum, frigidum, humidũ & ſiccum, erè cõiunge, & nutrias ea aqua viua, ſpiritus umenque eius tinctura habetur. Opus core, compone illud ex quibus corporibus eſt. Nam apud Philoſophos aqua Sapientiæ vocatur, à quibus ſapiens artis coniungit eam, vt natura alteretur, & in aliam naturam conuertatur, & natura per naturam appareat. Ergo duas naturas coniunge, donec naturas tibi attrahas, & fiat res lucidiſſima & clariſſima, quæ lucescit & illuminatur, poſtquam fuerit in ſua magna & excellẽtiſſima perfectione coaptata.

Ad talem vtique & tantam perfectionem non peruenitur, niſi ſcala ſapientum, quæ ex duodecim gradibus conſtituitur, primitus aſcendatur.

Primus gradus eſt calcinatio, quæ eſt lapidis noſtri benedicti modulati ſumma purgatio, caloris reſtitutio, humoris innati conſeruatio, & ſolutionis inductio. Et omne calcinatum in ſuo genere eſt fixum. Et ſic Sol & Luna cum prima aqua calcinãtur Philoſophicè, vt corpora aperiantur: & fiant ſpongioſa & ſubtilia, vt aqua ſecunda meliùs poſſit ingredi ad operandum ſuum opus, quod eſt exaltare terram in ſalem mirabilem, ſola ſua virtute attractiua, quæ aqua ſecunda eſt ignis non natu-

ralis, cuius virtute fit huius magisterij comple-
mentum. Et hinc loquens de ignib. Raymun-
dicit: Notandum est quòd hîc iacent contra-
riæ operationes: quia sicut ignis contra natu-
ram dissoluit spiritum corporis fixi in aquam
nubis, & corpus spiritus volatilis constringit
in terram congelatam: ita contrario ignis na-
turæ congelat spiritum dissolutum, corporis
fixi in terram globosam, & corpus spiritus vo-
latilis fixum per ignem contra naturam resol-
uit, non in aquam nubis, sed in aquam Philo-
sophorum: quia fixum naturæ ignis reuertitur
volatile, & corpus spirituale in spiritum, & hu-
midum fit siccum, & ponderosum fit leue, &
spiritus humidus, secundùm formam aquę nu-
bis, & ponderositatem constrictiuam.

Ignis innaturalis est ignis balnei, vel sterquilinij, vel vindemiæ, vel equi, vel alius occasionatus ex abundanti industria.

Ignis autem elementalis est, qui combustibilibus enutritur, & nutrit flammam. Cognitis autem eorum ignium arcanis, & veræ nostræ medicinæ principijs, de facili peruenitur ad nostrum magisterium.

Vnde si quæratur ex quibus fit nostra medicina: Dico quod ex illis elicitur per artem, in quibus habitat potentialiter per naturam. Et secundùm Auicennam, ex illis in quib. perfectio seu propinquitas primæ materiæ reperitur, nostra elicitur medicina. Non autem de

imper-

ıperfectis extraneis, quia imperfectum non
oteſt perficere, nec immundum mundare. Et
uia à radice conuenit naturas extrahere, di-
t Ariſtoteles: Sciant artifices Alchymiæ, ſpe-
es metallorum tranſmutari non poſſe, niſi
iùs reducantur in primam materiam & for-
am, quæ ſunt partes eſſentialitatis primariè,
omnibus corporibus ineſt ſcientia. Non ta-
en ſunt cruda operi noſtro neceſſaria omni-
o: ſed cētrum lapidis Philoſophorum eſt neu
alitas extremitatū, quia dicitur, ſperma me-
llorum in matrice terræ contentum, cuius
xtremitas vnius lateris, inferius eſt metallū,
uod in ſinu terræ tamen à natura creatur, &
terius lateris extremitatis ſuperius eſt eli-
ius completum, quo ars mediante natura ſu-
er terram operatur.

Et non eſt tranſitus de extremo ad extre-
um, niſi per medium, quo neutralitas quæ-
etur oportet, vt corpus ad centrum ſuum re-
ucatur per artem, quæ imitatur naturam, in
uantum poteſt, in quibuſdam tamen debi-
or eſt, & in quibuſdam naturam corrigit.

Vnde ſciendū, quòd intentio noſtræ muta-
ionis eſt, incipere vbi natura finiuit, eò quòd
rigo operis naturæ omnium homogenio-
um interius aquoſa, ad tres gradus extremi-
atis diuiſionabiliter extenditur, videlicet ad
ltitudinem corporum perfectorū, ſeu profun-
itatem perfectorum, vel ad latitudinem neu-

tralitatis illorum videlicet viuificando mor tuum, & occidendo viuum, cuius viuificati mortifera est.

Vnde Philosophus: Omne totum compo nitur in tribus, quo circa potest opus natur esse. Primò naturas elicere, colligere, depura re, & in specie aquosa proportionabiliter con iungere, ac insuper congelare, quòd ab huma na penitùs ignoratur memoria.

Sed quo ad artificialem operationem supe riùs à sensu contrario spiritualiter operari n timur: naturam tamen imitãdo, scilicet viuum occidendo, atque spiritualiter mortuum resu scitando, & ad plusquamperfectum exteriu disponendo. Vnde si fuerit quantitas aquæ æ qualis quantitati ipsius sulphuris, & paulatim maior, scilicet quantum sufficit ipsum incor porare, generatur ex eis aurum vel argentum secundùm quantitatem ipsius decoctionis.

Sciendum quòd non accipiemus illud, ex quo sunt ipsa scilicet corpora, sed accipiemus illud, quod est sui ipsius, scilicet omnium il lius: & postquam sciuerimus vnde illud o mnium generatur, oportet ipsum ex eisdem nutriri. Et Mercurius noster non est Mercu rius vulgi, sed est Mercurius mortificans Mer curium odore suo.

Et secundùm Albertum: Mercurius noster fit ex corporibus perfectis & non imperfectis hoc est, cum aqua secunda, postquam per pri mam

iam aquam fuerit debitè calcinata. Ex qui-us tunc fit aqua alcali, quæ coagulata argen-o viuo, quia ſunt noſtri cineres clauellati; & oda noſtra combuſta.

Secundus gradus Scalæ Sapientum eſt Solutio.

Quæ eſt occulti reuelatio, groſſitudinis at-enuatio, ac rei duræ, ſiccæ terræ, in quandam quidam ſubſtantiam reductio. Vnde Philo-ophus: donec omnia fiant aqua nihil opera-nini. Et illa aqua eſt Mercurius Philoſopho-um, quo & non alio debemus vti, qui tamen non fit, donec ſumma volatilis ſuperat ſummá ixi. Hæc aqua ſecundùm Hermetem patrem Philoſophorum ex repugnantibus dicitur v-nica, & magneſia, continens in ſe ſpiritum, ani-nam & corpus cineris, eius nomine impar, quia nihil ei ſimile, cuius conuenit occulta ma-nifeſtare naturam: eius ſecretum non eſt in a-ijs, eò quòd ſecundùm Philoſophos dicitur aqua cœleſtina, & ſunt repugnátia in hac aqua vna. Conuerte ergo rem in rem, & habebis ma-giſterium. Et in hac ſolutione dum turbabitur terra, transferentur montes in cor maris, & tunc deſtruitur forma, ſed deſtructa vna, im-mediatè introducitur alia. Quia omne qua-le adueniens quali, facit ipſum tale, quale an-te non fuit, eò quòd non eſt dare qualitatem naturalem, quin ſub aliqua maneat forma, con

tinens in ſe qualitates actu vel potentia.

Quare dicit Auicenna: Qualitas poſterior trahit entitatem à qualitate, quę eſt eius prior.

Solutio autem lapidis eſt reductio eius in aquam mineralem, ex qua erat compoſitus, operante natura: qui quidem lapis non fructificat, donec ad nihilum deueniat, tanquam aqua decurrens. Ex quo ergo ſoluendo ipſam reductionem fieri conuenit, leuius ac competentius eſt ad neutralitatem, & poſtea ad eius primam naturam aqueam, vel aliter ad aliquam aliam ſubtilitatē finaliter reduci. Et quod fieri poteſt per pauciora, fruſtrà fit per plura. Quare dicit Philoſophus: Quòd ſi ex ſolo Mercurio perficere poteris, precioſiſſimi operis indagator eris. Et ſcias quòd illud non eſt extraneū in quo ſe conuerti habet per naturale magiſterium, prout per glaciem congelatum patet, qui cùm reſoluitur, in aquam vertitur: patet ergo ipſam priùs aquam fuiſſe. Quare dicit: Niſi quodlibet vertatur in aquam, nullatenus deuenietur ad perfectionem. Vnde Hermes: Non emēdatur natura niſi in ſua natura, cuius naturæ emendatio fit artis ingenio, & ars in natura non corrigit quod natura nequit. Succurrendum eſt ergo naturę, per artem quod omiſſum eſt per naturam. Nam quod natura in millenis annorum terminis habet tantum perficere inferius, nos ſupremū artis induſtria minori termino quàm ſolo anno, habemus plus

quàm

quàm perfectum perficere, & sic natura ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte.

Dicit enim Aristoteles: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quòd Alchymia non esset vera, nisi perfectionem operis naturæ speculatiuè viderē Alchymiam pro vera non reputarem.

Sciendum quòd plures sunt modi solutionum, quorū tamen omniū solutio vna tantùm est nobis necessaria, quæ solùm habet fieri, vt dixi, ex se cum se, &c. cruda, clara, sine violētia.

Vnde Philosophus: Melior est solutio cruda quàm cocta, rorida quàm arida, voluntaria q̃ violenta, temperata quàm festina, flagra quàm fœtida, clara quàm spissa, nigra quàm rubea.

Et ideò in omni solutione cauendum est intimè à vitrificatione materię cum odoribus & saporibus corporum imperfectorum, ac etiam ne vis illius formæ generatiua cum corrosiuis adurentibus in aliquo suffocetur. Adiuua ergo solutionem per Lunam, & coagulationem per Solem. Cuius solutionis digestio valde in nobis necessaria.

Et dicitur nostra digestio, humoris rarificatio, destructiua maturatio, connexorum relaxatio, dispositionis excitatio, & separationis habilitatio, quæ diuersimodè fieri poterit, vt postea dicetur.

Sed vt Auicenna dicit: Soluere corpus, & congelare spiritus, est opus nostrum primum,

quia non ſoluitur corpus niſi congeletur ſpiritus. Nec ſpiritus congelatur, niſi cum ſolutione corporis. Nam ſi ſimul coniunguntur, agit vterque in alterum, ſicut aqua agit in terram ſibi commixtam: ergo ſubtilietis eum ad modum ſuum.

Nam non ſubtiliatur terra niſi inſpiſſetur aqua, nec inſpiſſatur aqua, niſi ſubtilietur terra. Sic enim inter congelationem ſpiritus, & ſolutionem corporis non eſt differentia temporis, nec opus diuerſum, eò quòd vtrumque agit in alterum ad modum ſuum. Non enim reſultat actio, & paſſio contrarijs in ſpecie & ſimilibus, in genere & natura, & vnum contrariorum excedēs deſtruit ſeu alterat reliquum ſecundum corpus humiditati mixtum, lentóque igni diu appoſitum ſoluitur: quia conuertitur humiditas ſuper ipſum, & ipſum diſſoluit: ac corpus ſuo frigido & ſicco claudit, retinet & inſpiſſat humidum, incinerans ipſum ſiccum, & tamen non poteſt exire humiditas à corpore, niſi imbibat ſe cum igne.

Nam calore debito operante putreſcendo, humidum vertitur in ſiccū. Et ideò cùm corpus diſſolueris, humidum cōgelas, & hoc cum mora: quæ eſt maximè propter quatuor elementa repugnantia, vt pax fiat inter ea, &c.

Tertius gradus Scalæ ſapientum.

Prædicta quatuor repugnantia inter ſe diſtincta, poſtea per diſtillationē rectificatiuam, in hoc

in hoc tertio gradu Scalæ ſapientum ſeparantur: & ideo iſte gradus dicitur noſtra ſeparatio. Quæ eſt vaporis aquoſi ſcureiliquoroſe à fæcibus ſeparatio, ſeu depuratio, raritatis leuigatio, partium groſſarum extractio, connectentium diuiſio, principiorum productio, homogeneitatis ſegregatio.

Vnde Pſalmos: Eduxit aquam de petra, & oleũ de ſaxo duriſſimo: quia fieri debet in balneis debitis, poſtea in ſtuphis ſiccis, ſecũdùm exigentiam rationis. A quibus tunc in balneis primò phlegma eorũ ſeparatur & euacuatur. Deinde quatuor iſta principia ſecũdùm ſigna requiſita ab initio ſeparantur, & maximè Luna, prior maſculus quàm fœmina, ſicque matre illorum in fundo relicta in prima diſtillatione, ſcilicet ſaphiram citrinam reſeruabis, poſtea auripigmentum tàm ab humore, quàm per ſe totiens in ſtupha ſicca ſeparatiuè rectificatur, quouſque rubore meridionali nihil aſcenderit, & auripigmentum clarum & album remanſerit, quod in tertia vel quarta vice perficitur: cuius ſigna perfectionis ſunt viriditas, candor, puritas abſque fæcibus, niſi fortè albis. Cuius viriditas ex animæ frigiditas abundantia creatur. Dicit enim Abakuc: Ignis eſt terra nigra in fundo vaſis relicta, quæ dum nigra fuerit, corrumpit. Ergo calcinatur ipſa vt candeſcat, & ſuum oleum omnino recedat, ita quòd ab omni pinguedine priuetur, ne ab bi-

bendi opere impediatur, vt fiat ſicca ignea, quæ priùs frigidè humida fuit, vt terra. Vnde Senior dicit: Terra noſtra ex duabus naturis ſumitur, ſimiliter aqua ex duobus corporibus, ſicq́ue ſeparatur ſubtile à ſpiſſo. Nam ignoranti ex vno plura extrahere, ignorat quoque ex pluribus vnum componere, tuncq́ue perficietur coniunctio concupiſcentiæ. Propter hoc efficitur hæc anima illius, quæ ingreditur cum vita & ſpiritu per attractionem eius aëris, ex reiteratione diſtillationis, cuius reiterationis ſuper eam fit ignea: ſecundum, fortioris caloris eſt quàm ſit ignis. Hæc eſt enim præparatio, quam plures ignorãt: nam Philoſophi occultauerunt præparationem lapidis, quæ clauis artis eſt & difficilimarum rerum.

Præpara ergo præparando, purgando, ſepara rectificando magiſterium conquirẽdo. Diuide ergo lapidem in duas partes principales, videlicet in partem ſuperiorem ſuperius aſcendentem, & ſpiritualem, & aëream, & inferiorem viam, & terrenam: & tamen iſtæ duæ partes ſunt vnius naturæ, quarum diuiſio eſt neceſſaria ad perpetranda miracula rei vnius naturæ: id eſt, generationis lapidis Philoſophorum. Nam pars inferior terrea illius eſt nutrix & fermentum, totum lapidem figens: & pars eius ſuperior eſt anima totum lapidem viuificans. Ad hanc diuiſionem faciendam in furno Philoſophico inferius ſpecificato, requiritur calor

calor debitus & nutritiuus, ac continuus, scilicet per denam & quindenam, & quantò diutius, tantò melius perficitur digestio aquæ, ex qua oritur æs nostrum.

Et omne æs est sulphur, sed non omne sulphur est æs: quia sulphur naturæ sulphuribus continetur: & omne aurum est æs, sed non omne æs est aurũ: sicut omnis homo est animal, sed non omne animal est homo: quia de genere ad speciem, vt Plato dicit, non est bona consequentia. Hæc enim aqua nostra est clauis artis, & caput operis, & spiritus & anima, & corpus ęs nostrum componunt. Et dicuntur aliàs fratres vterini, quia procedũt de eodem vtero. Et cùm habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc fit separatio perfecta. Nam ignem habes ex terra in rarefactione, calcinatione, & liquefactione: & terram habes ex igne, & congelatione & inspissatione. Cumq; habueris temperatum: id est, ęqualiter complexionatũ, in vase Philosophico, ignem suppone naturalem vasi tuo, cuius calore sunt omnia calefacienda, & ad ignis centrũ tendentia. Quibus in cœlum elõgatis, collatis, & residentibus super cacumina montium nostrorũ, ad modicum tẽpus, aër ille factus est generatio, omnia in naturá suam conuertendo, cuius leuia grauibus succumbũt, leuia quæ prius vicerant cum eis, & in eisdẽ in illo rore cœlesti in terrá descendunt in infinitum multiplicandũ.

Vnde Philoſophus Cæſarius dicit:

Vena prior fontis ſtillat ad verticem montis.
Terram mouens vndam, ſoluit additq́ ſecundam.
Tertia ſplendeſcit, ſed cum Luna dira quieſcit.
Quarta ſub immunda pruinali naſcitur vnda.
Ignea vis quintæ generalis naſcitur in te.
Sexta marinarum venis reperitur aquarum.
Septima terrenis tingens reperitur arenis.
Vis nihil octaua neſcit præbere ſuaue.
Citrinis plenam venis dat gleba nouenam.
Nigra prior denam tellus componit arenam.
Creſcit in vndenam lapidis graue pondus arenam.
Rimarum venis ſplendet duodena ſerenis.
Is ergo venis, vel ab his diſtillat arenis.
Vena tamen fontis veniens de vertice montis.

Quartus gradus Scalæ noſtræ ſapientiæ eſt, & dicitur Coniunctio.

Igitur ſeparatis vt præmittitur, quatuor diſtinctis, & rectificatis, ipſa quatuor coniungimus & connectimus: & dicitur noſtra coniunctio, qualitatum commixtio, complectentium copulatio, diſperſorum replicatio, principiorum coæquatio, repugnationi diſpoſitio.

Dicit enim Roſarius: Diſpone ſubſtantiam aëream per diſcretionem, vt ſic habeatur terra ex duabus naturis, & aqua vt prædicitur ex duobus corporibus: quia ſic ſeparatur ſubtile à groſſo, rarum à ſpiſſo: videlicet quod prædiximus eſt faciendum ſuauiter, & cum magno ingenio:

genio: id est, calore debito & nutritiuo. Non
enim est operi nostro aqua necessaria, nisi can-
da: nec oleum, nisi album lucidum citrinita-
: nec terra, nisi pallida & subalba: quia tunc
rra est habilis ad nectendum, aqua ad soluen
um, aër ad tingendum superabundans.
Et duæ sunt terræ & duæ aquæ in nostro o-
ere. Prima terra quæ in prima distillatione in
ndo remanet, propriè est pallida, super quá
t rectificatio nostra, separatoque oleo ab ista
rra, sicut superiùs, confusè tamen innuitur,
ab aqua similiter. Iterum oleum per se di-
illatur, & tunc quod in fundo remanet, dici-
ur ignis, qui interdum dicitur, Terra secunda.
De quibus duabus terris Aristoteles loqui-
ur, vt puta de terra & igne, quæ simul sunt in
lbum calcinatæ: acetiuæ, quę duæ sunt aquę,
cilicet aqua & oleum. Et aliquando sumit no-
nen vnius pro nomine alterius, vt indigni in-
quisitores deuient à tramite veritatis.
Rursum dicit Aristoteles: Adiunge ei duas
virtutes operatiuas, scilicet aquam & oleum,
rectificando aquam & aërem, rectificabitur e-
tiam terra & ignis. Hoc ideo addidi pro eo,
quod in præcedenti capitulo de separatione
minus dixi. Et propter eos qui solent libros
deflorare, ne simul in vno capitulo totum or-
dinatè positum inueniãt quod requirunt. Sed
quo ad coniunctionem dico, quòd tres sunt
modi coniungendi, scilicet, dyptatiua, vt inter

agentem & patientem, rarum & denſum, m
ſculum & fœminam, ſulphur & Mercuriu
materiam & formam.

Vnde Philoſophus: Et materia & forma t
tùm continetur generatio naturæ. Item ali
dicit: Sufficit operatori huius artis, reduce
rem ad ſimplicem puritatem raritatis & den
tatis: quanuis non ſingillatim in element
Coniunge ergo Sabricum Beyæ, vt inter ſe g
gnant ſibi ſimile, quorum ſemen multiplicat
tur ſicut ſtellæ. Et ſic patet, quòd dyptatiu
coniunctio eſt ſufficiens in magiſterio.

Triptatiua coniunctio: id eſt, trinitatis vn
fit ex corpore, ſpiritu, & anima. Nam ſecũdũ
Philoſophos, ſicut anima eſt vinculum ſpir
tus, ita & corpus eſt vinculum animę, eò quò
ſpiritus penetrat, corpus figit, anima copula
Sic iſta trinitas in eſſentia eſt vnitas: quia coæ
ternæ ſimul ſunt & coæquales.

Tetraptatiua coniunctio dicitur principio
rum correctio, vt illorum vnum quod perpe
tretur in altero: quare pro laudabiliſſima con
iunctione neceſſe eſt, vt ſicut in opere noſtr
quatuor elementa, in compoſitione liquida
recenti, tepida, & debitè proportionata.

Quoniam non conſurgit æqualitas ex tri
bus, ſed ex quatuor repugnantibus, in natur
communicãtibus. Et ſicut mulier habet quin
decim venas, & vir quinque: ita Sol in coniun
ctione, primò habebit tres partes aquæ ſuæ, &
vxori

..r eius nouem, cuius caudá masculus cùm
..nderit super eam tenebit rostro, & in vase
losophico requisito, ac in furno Philoso-
..co collocato, & subtiliter obturato antedi-
.. humore supposito stare debet. Et sciendū,
..òd nunquam nisi simul imponitur semen in
..tricem, & in continenti clauditur matrix,
..ousque producatur in lucem.

Et cùm steterit in eclipsi, videlicet per quin-
..e menses, tenebrositate recedente, & lumi-
.. claro superueniente, calor augeatur tem-
..ratè, & sic maximè diebus abstinentię, quo-
..que Sol refulgens oriatur: & ex tunc in ca-
..re triplo nutriatur continuè, eò quòd tunc
..on timet pœnas certantis ignis.

Et sic est corpus causa retinendi aquam, &
..qua saluandi oleum à combustione, & oleum
..ausa retinendi tincturam igneitatis, causa ap-
..arentiæ coloris: sicque conabitur spissum re-
..nere subtile, & conabitur anima pugnare cū
..gne, & ipsum pati, & conabitur spiritus sub-
..nergi, & fundi in corporibus.

Et tunc simile applaudit suo simili, propter
..concupiscentiam adhærentiæ materialis ma-
..ximè & formæ sulphureæ. Vnde Vometras
Philosophus:

Duo sulphura habitant in corpore, tan-
quam ignis in lignis & lapidibus, quę arte sub-
tilissima oportet extrahi absque combustione.
Nam qui non differt sulphura duo, & sulphu-

ra, nihil nouit, vno tamen odore opus inci-
tur & finitur.

Duplex tamen est modus compositio-
vna videlicet humida, altera verò sicca, & c
coctione fiunt vnum. Itaque neutrum dim-
rat reliquum: quia humidum faciliter impr-
sionem facit atque dimittit. Cumq; humidu
& siccum se simul contemperauerunt, adi-
scetur ab humido facilem impressionem,
humidum à sicco, vt firmiter retineat impr-
sionem omnem, sustinens ignem. Vnde pr-
pter humidum à sua fluxibilitate ad perfecti-
nem. Igitur non per tingens donec Sol & L-
na, & spiritus, & anima in vnum corpus: id e
in terram coniunctiuè conuertantur. Exen-
plum huius est opus figuli, cuius fidentia
duobus consistit, videlicet sicco & humid
sicco vt conuertat humidum, humido vt so-
uat siccum, sicque spiritu cum corpore mixt
fit temperamentum, non ita rarum, vt spiritu
nec ita densum, vt corpus. Nam soluere & co
iungere sunt principalia huius artis, & operi
exordia, & pollis vnus. Nam qui non soluit &
coagulat, multipliciter errat.

*Quintus gradus nostræ Scala est, & dici-
tur Putrefactio.*

Quæ quadraginta sex noctibus in vmbra
purgatorij celebratur. Et est necessaria putre-
factio: quia est corruptio, & regenerationis
abili-

itatio. Vnde Arist. Ex roratu cœlorum fe-
a & infelicia germinant in terris. Idcirco in
io nascendi oportet, vt diximus, elementa
parare, recta atque suprema, & æquata su-
leuem ignem commisceri, & ignis inten-
nem cauere, quousq; elementa coniungan-
, & se inuicem assequantur, & tali coniun-
one complexentur, quæ paulatim sic assen-
, & tandem leui igne sic desiccentur, & eo-
n conceptio fiat, cuius calor vsque ad 16.
m duraturus erit, antequá cooperiatur ni-
edine. Quod cum humationis decoctione
um est prosequendum: igne autem accen-
Mercurius ascendet superius propter natu-
n spiritualem ad aërem scandentem. Quare
uiter oportet regere virtutes donec sua hu-
ditas igne siccetur. Nam calore solari firmi-
r congela, deinde paulatiuè vigora ignem, vt
catus possit tolerare.

Vnde Morienes: Scias nihil natum vel cre-
ens, nec animatum nisi post putredinem, eò
uòd si putridum non fuerit, lapis fundi non
ossit, neque resolui. Et illud ideò: quia cùm
er corruptionem moritur, compositum cor-
orale per regenerationem consurgit simplex
irituale.

Vnde Saluator: Nisi granum frumenti ca-
ens in terram mortuum fuerit, ipsum solum
anet. Si autem mortuum fuerit, multũ fru-
tum affert, & nisi humiditas vteri esset con-

iuncta, & calor continuus, sperma non ma-
ret, nec fœtum procrearet.

Vnde Quatuor calorum gradus notandi sunt.

Primus lentus & tepidus, velut carnalis
embrionis. Secundus mediocris & temp-
ratus vt Sol in Iunio. Tertius magnus & fo-
tis, velut ignis calcinationis. Quartus ferue
& vehemens, quasi fusionis, quorum quilib
duplicabit alterum.

Hermes dicit: accipiantur lapides permi-
tionis in principio operis recentis, & perm-
isceantur æqualiter in terram, & donec desp-
sentur & alij in alijs cumulentur quadragin
sex noctibus vt fiat conceptio in fundo vas
Hæc autem conceptio fit in putrefactione p
vim caloris, donec corrumpantur, moriantu
denigrentur, vt pix liquida calore insuper d
bitè operante putrescens, humidum vertit
in siccum. Ignis autem continuus æqualit
temperatus totum adlibitum explet negoci
Sed si calor inualuerit, nimium cōsumitur hu-
midum, & terra cadet in puluerem corruptu
& rubeum: liquet ergo quod in calore hum-
do fit humidi putrefactio. Dicit enim Iohan-
ninus: Terra est mater elementorum, & omn
ex ea exeunt, & ad eam reuertuntur, & in e
quiescunt, & terminantur omnia mixta: qua-
re oportet corpus esse fixum, calcinatùm, cûm
debea

peat figere fugitiuum. Corruptio nanque rerum putrefactio, ex retentione vaporis actione caloris temperati. Vnde calor concitens humidum generat primò nigredinem: ideoque obscuratus est Sol in ortu suo: hæc denigratio est operis initium, putrefactionis inditium certumque commixtionis principium, & corporis solutionis signum, & conceptio vtriusque in alterum: in qua quidem nigredine & variabili purgatorij vmbrosita circa quinque menses restat permansurus, calore temperato distinctè regatur tempore vernali in Aquilonem, velut infans matris æ ante inanimationem, & est medium operis primi.

Et vt habetur in Historia Noe: Obtinuerunt aquæ terram, & dominationem eorum 6. diebus, in cuius nigredine occultatio ante veram albedinem omnes Mundi colores successiuè manifestabuntur secundùm existentiam naturæ, eò quòd literæ barbaræ descriptæ in thalamo sapientis, ac colores medij dicuntur.

Vnde dicit Sapiens: Inter sapientiæ successus in 156. diebus egressiuè florigeratur vum, in fine 36. peragitur.

Et sic certum est de his qui de hoc Mundo ad purgatorium vadũt, priusquam examinentur in elementis ad plenum transire ad paradisum terrestre, vbi est vita cum gloria, qui est

dealbatio prima: cuius nigredo est, quæ no
aperit fugitiui ianuam, quia est aër formali
sulphurei caloris actione solutus, & alio cor
pore extractus: ibidem accipiens vitam à su
humore, sicut homo ab aëre & terra consequ
tur, sicut magnes ferrum. De iure ergo aqu
suscipit aquam, sicut naturam propriam; cu
ius vis est spiritualis sanguis sine quo nihil fi
Conuertitur autem in corpus, & corpus in
psam vertitur: id est, in spiritum. Nam vnde f
corruptio, inde fit vita & regeneratio: quia vn
de mors oriebatur, inde vita resurgeret, &
mors ei vltrà non dominabitur. Egressio au
tem animę à corpore cum spiritu ipsam extra
hentem, est quando alteratum fuerit corpus
& dissolutū paulatim, & paulatim aliquid pos
aliquid, vice post vicem. Non enim egreditur
& postea ingreditur vna vice: quæ quidē par
tes sunt de spiritu vno, præter quem non est a
lius, anima est ex eo, sed diuersificatur ab ist
spiritu qui est radix eius ex eo quod acquisiui
sibi à calore igneo: & à rectificatione facta es
calida & humida, in natura sanguinis, & aë
qui prius erat calidum, siccum, igneum. Et si
similiter quando extitit calidum & humidum
intellige, hunc modum cum conuertentibus
in frigido humido, ad calidum humidum. Si
militer quando dicunt: aqua & aquas, intelli
gunt per hoc vnam aquam, quæ est spiritus ex
quo parturient aquę, intellige hoc esse verum
Modus

lodus est in ijs animabus, & spiritibus: quo-
iam masculus & fœmina, & quælibet pars in-
rediens super eos, scilicet corpus & spiritus,
: anima, propter quod dixerunt, corpora, ani-
ıas & spiritus, quod verum est & planum, &
on obscurum, & propter multiplicitatē con-
ersionum, & statuum ex alterationibus, &
ıorte, & vita, & generatione, & balneis, & le-
:uarijs, & nutritura, nominata est sapientia, &
ımen Mūdi. Quia lapis est diuersus ab omni-
us lapidibus huius Mundi, in naturis suis &
erfectione sua, & susceptione nutrimenti &
ugmenti, & separationibus suis, quibus nihil
aturarum præparationum assimulatur, quia
st de semine Mundi, multam habens benedi-
tionem: & si essent, vt opinantur idiotæ ex la-
idibus suis & rogenijs, non nominaretur sa-
ientia: cùm neq; mortificatio, nec viuificatio
t in eis, nec desponsatio, nec conceptio, nec
rolis generatio, nec nutritura, cū sint præpa-
ationes nostræ, quas nouimus ab animalibus
c lapidibus nostris, quas vidimus & stetimus
uper eis ex vanitatibus, & præparationib. eo-
um inanibus. Dicitur enim in expositione sta
uæ Ioseph capit. 10. Duæ sunt aues inferius
colligatæ, quorum caudá fœminæ masculinus
cùm ascēderit, tenebit eá rostro, quod est prin
cipium lucis, & constellationis albificatiuæ in
ortu Lunæ clarissimę: sic quoq; completur di-
ctum Psalmistæ, dicens: Abierunt in sicco flu-
mina, &c.

Sextus gradus dicitur Congelatio albificatiua & naturaliter fixatiua.

Et eſt congelatio mollis induratio, humoris occultatio, ſpiritus fixatio, diuerſorũ colligatio, homogeniorum ſeu homogeneitatis renouatio, fugientiumq; ab igne ad ignem conueniens adaptatio, vt oſtendit tinctura vnius, & natura extrauerſiua perpetuatur in altero.

Et ſciendum, quòd mortificatio groſſi terreſtri in humido, generatur nigredo, & conſtricto frigido humido in ſiccum, generatur albedo.

Nam ſiccitas procedit dealbando, ſicut humiditas denigrando calore mediáte: quoniam abſque calore nutritiuo mundo eſt dare motum. Rubeum verò magis nigrũ quàm album cum igne ſine caliditate: Croceum de paruo nigro, & multo albo cum aëre humiditatis.

Citrinum eſt magis album quàm nigrum cum multitudine aëritatis aquæ deſiccatæ, quàm igne, quod de nigro non deuenies ad citrinum, nec ad rubeum, niſi primò fuerit album: quia non eſt tranſitus de primo ad tertium, niſi per ſecundum.

Et ſciendum, quòd elementa non vniũtur, niſi in albo colore. Cumq; album ſit ſemicoctum, non exigit magnum calorem, ſed rubeũ per ignem fortem, vt cõpletè digeſtum totum vertitur in ignem, vt nullum timeat ignem.

Vnde cauendum eſt intimè nonnunquam . coniunctione vſque ad albedinem, materia ıe frigeſcat, nec aliqualiter moueatur propter ericulum imminens: quia ſi præcepta noſtra bſeruaueris, de perfecta elementorum comıixtione proſperaberis : & ſcias quòd aqua oſtra eſt oleum, & terra noſtra eſt ignis ſicus: eò quòd nec aër abſque aqua, nec ignis bſq; terra tractari bene queant: & ſcias, quòd igredo eſt color mortis, & eradicatio humi.i: albedo verò regenerationis, & ſemicoctio.is ſiccæ. Rubedo etiam incorruptibilitatis, c digeſtionis completæ, cumque videris materiam per 156. dies eclipſatam cum cæteris co oribus infinitis ſucceſſiuè tranſitorijs, ſcias unc corporis ſolutionem, eiusq; inanitionem tq; naturarum vnionis appropinquationem rænoſticare, & quòd in illius nigredinis venre occultatur. Vnde Philoſophus: Ita lapis no ter eſt ille Sol ſtellatus, vt flores Veris pullu antes, à quo procedit alteratione omnis coor. Quæ quidem mirabilis alteratio non eſt antùm manualis operatio, ſed & naturarum ermutatio, ſcilicet calidi cum humido, frigidi cum ſicco : prout patet in infantis procreatio.ıe, & generationis regeneratione, poſt quorum putrefactionem mortiferam multum fructum afferunt, eò quòd indiuiduum multiplicat formam ſuæ ſpeciei. Et ſperma non generatur in matrice, nec ſanguis in homine,

nisi priùs diligenter coquatur in epate, donec intensum habeat ruborem. Solus enim calor epatis chylum rubificat, sic & calor ignis rubificat sulphur album nostrum. Nam prima digestio stomachi, in quo viget siccitas, omnia dealbat. Secunda verò epatis in quo viget caliditas, omnia rubificat, quòd à complexione digestionis creantur. Et sciendum, quòd natus sapientis in aëre nascitur, propter quod fit aqua nostra viuificans terram eorum, & est anima quæ est in corpore eius, scil. quando reducitur circa finẽ operis primi. Et scito quod aër extensus inter cœlum & terram, per quem consistit vita vnius cuiusque rei currit super omnes quatuor naturas in manifesto eorum, & in occulto, quæ sunt quatuor elementa in statu rectitudinis & meliorationis, & ignis lapidis, & in illo aëre eorum est aër, & non aër. Item ignis quem tibi ostendimus, est aqua, & ignis noster est ignis, & non ignis, & per attractationem aëris viget spiritus, & per ipsum est vita eius: aër verò est ex aqua, nec separatur ab ea: quia ex ambobus consistit vita vniuscuiusque rei.

Item lapis noster medius, qui est anima, & oleum lapidis, de quo processit sermo virtutum & tincturarum, nec ingreditur, nec egreditur per ignem, sed aqua extrahit eum operatione naturæ, eò quòd velocioris egressionis est cum aqua: quoniam est de genere aquæ, & de ge-

le genere ſpiritus, qui eſt aqua. Quoniam dixit Hermes: Secretum & vita cuiuſque rei, eſt aqua, eò quòd genitum habet principium ex emanatione aquæ, quę egreditur ante partum a muliere, & vocatur albineum. Et hæc eſt potiſſima cauſa: quare Philoſophi mandarunt, patientiam habere in dominatione ſubtilis aqueitatis terræ nigræ, crudæ propter aduerſantium qualitatum repugnantiá. Scias etiam, quòd hæc præparatio conuerſionis, de re in rem, de ſtatu in ſtatum, efficitur, ſicut conuertitur ſemen hominis ſolum in matrice præparatione naturali de re in rem, donec formetur inde homo perfectus, ex quo fuit radix eius, & principiũ: quare non ab hoc mutatur, nec exit de radice ſua diuiſiuè de re in rem, ingreſſionis alterius rei ſuper ipſum ſanguis menſtruorum, ex quo fuit ſemen: id eſt, ex ſanguine ei ſimile, ex quo fuit nutrimentum eius, & ſimiliter omnium ſine ingreſſione alterius rei ſuper eo exteriori calore conſeruatiuo & nutritiuo, qui ingreditur ſuper eo, & conuertitur de ſtatu in ſtatum, & diuiditur de re in rem, & fit pullus à nido volans: & ſicut illud à quo habuit radicem, & principium, & ſimiliter ſemina omnium terræ naſcentium putreſcunt, & mutãtur per ingreſſionem corruptionis ſuper eis. Deinde germinant & augmentantur, ſicut illa ex quibus habuerunt radicem. Et propter hoc mineralia non nutriuntur vt exeant à ſua radi-

ce, ſed corpus reddit ad id ex quo fuit, nec cor-
uertitur ad aliud quo ad conceptionem & ex-
tractionem ſpiritus, quæ egreſſio ſanguinis
mulieris, quod menſtruum appellatur, cum
quo fœtus, quàm diu in vtero eſt, tantùm pa-
ſci debet: quia tempore putrefactionis huius
fœtus nihil de eo apparebit. Vadit enim So-
tum ad Aquilonarem partẽ, & aqua quæ egre-
ditur de muliere, bene tunc dicitur menſtruũ:
quia cum illa & in illa ſanguis menſtrualis
nondum bene digeſtus à corpore egreditur,
& eſt pura illa eſſentia, quæ illam primò illu-
minauit, quam accepit à Sole, quæ eſt vita e-
ius poſt mortem eius, quæ etiam egredi inci-
pit ab ipſo in prima ſolutione, cuius color eſt
viridis, propter ſuam abundantiam frigidita-
tis animæ: & ſic menſtruum appellatur aqua
cum qua tribus menſibus primis adminiſtra-
bitur compoſitum. Cùm verò fœtus incipit
viuificari, attrahit in corpus ſuum hoc men-
ſtruum paulatiuè, donec abſtrahitur à ventre,
& hoc per curſum ad vmbilicum, & ſic produ-
citur ad lucem. Eſt enim menſtruum ſanguis
non bene digeſtus, propter defectum caloris
quod bene digeritur conuertitur in lac, quod
corona vocatur. Vnde patet, quod eſt ſan-
guis biſcoctus.

Et ſcias quòd aqua noſtra ignea acuta eſt
aqua menſtruoſa, tunc quatuor partes calcis
primæ intus ſolutæ, cuius quatuor naturæ
conge-

congelatæ appositæ subitò putrefactione denigrat omnia, quæ est secunda aqua, de qua loquitur Rosarius, dicens: Aqua nostra diuidenda est in duas partes, quarum vna parte corpus congelatur, scilicet cum 7. suis imbibitionibus & congelationibus: altera verò parte putrefacit, & liquatur vt aqua ignea suprà dicta, acuata euomatur. Vnde pro prima, secunda & tertia imbibitione apponendum est vicissim ad 4.2. terræ 12. aquæ recentis, & semper & qualibet vice scilicet 45. b.2. sed septem vice apponuntur 52. quæ cum alijs b.2. aquæ acuatæ post congelationem apponendæ faciunt ℥. actum cum quibus, vt prius omnino denigratur, & vlterius per decoctionẽ tantùm ad perfectionem dirigatur sine additione, secundùm Rosarium: cuius processus completio per sublimes, & dicendum est, completur.

Vnde Aurois: Soluere corpus & congelare spiritus est opus naturæ primum, vt prædictum est.

Nota: Scripsi vt reperi depingendo magis quàm scribendo.

Septimus gradus est & dicitur Cibatio.

Quæ est ingrossati subtiliatio, subtilis ingrossatio, albedinis & rubedinis, bonitatis ac quantitatis augmentatio, & colorum varietatis plenaria denudatio. Vnde Philosophus:

Hoc est in corpus, sed quòd terra eorum est alba, in qua seminatur aurum eorum, & anima eorum est aurum. Et illud corpus est locus scientiæ, congregans illam, & mansio tincturarũ. Vnde illud Barbæ assimilauerunt: id est, domui scientiæ eorum: id est, cõgregationis Philosophorum, hoc est, corpori in quo congelauit aquam benedictam: quanuis ponitur albi barba pro cucurbita, quo constat totum opus nostrum: duę faciunt res rem, scilicet secunda, tertia, quarta: id est, quo ad hanc cibationem, dicitur, Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non intrabit in regnum vitæ. Quare dicit Hercules: Refundite, id est, soluite corpus magnesiæ, quod dealbatum est, & factum simile folijs Rubi: nam ipsum est quod fugit in optimam: & aurum extractum ab eo dicitur Aurum Philosophorum, & est tinctura quę est anima: cum aqua enim ascendit spiritus ad aërem altiorem: & hoc corpus album, quando dealbatum fuerit aurum, post denigrationem eius nominauerunt Aurum nostrum. Vnde Senior: Commisce aurum cum auro: id est, aquam cum cinere. Et Hermes: Seminate aurum in terram foliatam: quare dicunt Philosophi, quòd aurum nostrum non est aurum vulgi. Quare quidam ob albationum duo ordines, scilicet albificandi & rubificandi. Vnde in expositione statuæ Ioseph: Cibatur terra margaritarum ac foliorum cum duobus aquis me-

dijs

s conclusiuè,atq; reseruatè: viciſſim reſpon
iè,tranſitoriè denigrando,& primariè mul-
licando, cum quibus completur roſa alba
mpore æſtiuali in Oriente: & Sol oriens in
una creſcente ſecundùm Seniorem.
Nam iſtarum duarum terrarum: id eſt, hu-
ores, qui reducuntur ſuper fæces materia-
s, Lunæ & Solis: id eſt, ſuper terram albam
huntur ad altum eius radium, ſed ſimplici-
r perficiendum. Nam cùm ingreſſa fuerit ſe-
nda, rapietur de purgatorio in paradiſum,
uæ vocatur albedo prima, dicti operis ſequē-
s: & ſecunda terra foliorum. Eſt tamen hæc
lbedo ſecunda de primo opere naturali. Iam
ufficit dixiſſe de prima & de ſecunda dimen-
ione Tyriaci noſtri: & de tribus qualitatibus
k naturis eius. Nunc reſtat dicere de tertia di-
nenſione, & quarta qualitate noſtra & colore,
qui mediat tertio radio, efficietur rubea in ma
nifeſto tempore autumnali in meridie: & hæc
rubedo dicitur prima operis ſecūdi Solis, quæ
tamen eſt nouiſſima de primo opere naturali,
& cum rebus trinarijs dictæ aquæ coniunge
integrè in b.phiala ſeruatis, & tertiæ terræ So-
lis viciſſim appoſitæ, completur opus ſecun-
dum rubicundiſſimum, videlicet Tyriacus be
nedictus dimenſione ſpirituali velut cinapriū.
Nam ſecunda, tertia, quarta, vnum fiunt con-
uertendo quadrangulum in rotundum. Vn-
de Alphidius: Igne ſicco & calcinatione ſicca

cum suo humore decoque siccum, donec fi
cinaprium. Et vtrunque opus concordat, e
cepto quòd opus album est opus hyemis,
rubeum æstatis: quia opus rubeum maiori
gnitione indiget in triplo, & cibatione aceto
in septuplo.

Et sciendum quòd anima est vinculum sp
ritus, sicut corpus est vinculum animæ. Na
spiritus penetrat corpus, & figit: anima copu
lat, in quibus est summa nigredo & mors, qu
nisi ablatæ fuerint, perpetuæ non erunt: ab
qua ergo extrahe suam ab anima nigredinem
à corpore mortem expelle, frequenti irriga
tione, sed quantum in humido solueris, tan
tum assando desicces. Quare dicitur coque &
iterum coque, & ne tædeat hoc pluries reite
rare, videlicet denigrando, dealbando, & com
pletiuè rubificando. Cùm in opere fueris, ad
sit assiduitas, & patiẽtia cum expectatione con
grua: cuius finis commodum & lætitia: absi
etiam pigrities, & negligẽtia & festinatio dia
bolica, cuius finis damnum & tristitia.

Octauus gradus dicitur, & est Sublimatio.

Quæ non est in Alembicum accensio, sed
nebulosæ materiæ notatio, seu in aqua de-
portatio.

Nam modi sublimationis, & exaltationis
nostræ non differunt in esse, nisi quòd per so-
lam

n hanc sublimationem intelligitur lapis ha-
bitatio & perfectæ coniunctionis fermenti
cum ipso.
Tunc quoq; est medicina simplex, sed non
perfecta, nec perfectissima, quousque per exal
tionem nobilitetur medicina, & erigatur, vt
inferius paret.
Et sciendum, quòd quatuor de causis faci-
mus sublimationem.
Primò, vt corpus fiat spiritus de subtili ma-
teria.
Secundò, vt Mercurius incorporet se cum
corpore, & fiat vnum cum eo.
Tertiò, vt fiat totum album: & deinde ru-
beum & mũdum, & salsedo sulphuris minua-
tur, & præcipuè vt restituatur innata lapidis
humiditas, quam primus in calce perdidit, &
ad citissimam liquefactionem permotiuè abi-
litetur: quia medicina debet esse puluis sim-
plex substantiæ subtilissimæ, purissimæ, ad-
hærentis argento viuo, ex natura sua, & facili-
mæ liquefactionis, occultæ subtiliationis, &
tenuissimæ ingressionis ad modum aquæ, &
super ignis pugnam fixè ante fugam Mercu-
rij: tunc quidquid apponitur illi, erit eiusdem
complexionis, cum eo cui apponitur, vt si a-
quam illi apposueris, totum soluetur in aquá:
si verò in ignem, totum ignis erit. Cumque
Elixir fixaueris, reducas super ipsum appara-
tum spiritum, quòd commiscẽtur & liquefiant

per secretũ naturæ in vase Philosophiæ. Na cùm steterint per moram temporis, vincet f tius eorum, conuertens totum in spiritum si similẽ: & ipsum cùm impotens sit, vinculo si non stat: coniunge ergo ipsum, vt generet si similem, nec coniungas ad ipsum cum quou alio, vt se conuertatur, nisi cum eo, de quo fu in principio: & ratio est, quia sulphura cum s phuribus continentur, & humiditas similit cum humiditate. Nam spiritus conuertens s phur in spiritum sibi similem, factus est vter fugiens, & spiritus aërei simul in aërem scan dentes se diligunt, vt Hermes inquit: Portau illum ventus in ventre suo. Quia generatio g niti nostri fit in aëre, & nascens in aëre sapien ter nascitur. Ascendit enim à terra in cœlum iterumque descendit in terram, conquirend vim superiorem & inferiorem. Vnde Arnol dus: Oportet à terra exaltari filium nostrum ad aërem in cruce: nam sic oportet ipsum pati & ita intrare in gloriam suam.

Nonus gradus dicitur Refermentatio.

Quæ est duplex, scilicet alba & rubea. Quorum fermentũ Solis est Sol, & Lunæ lumina.

Est autem fermentatio animantis in corporatio, saporis restauratio, odoris inspiratio, entium suppletio. Et sicut corpora substantialia & super ignem fixa non possunt suas qualitates manifestare, nec de se viuunt, nec eriguntur nisi beneficio spiritualitatis, primùm purificentur

entur & viuificentur: sic nec accidentia spi-
ualia possunt ostendere suas virtutes per-
anentes, nisi cum fixis corporibus priùs v-
antur & perpetuantur: tuncque corpus com
ectitur spiritũ, docens vigorando ipsum con
a ignem præliari. Et spiritus corpus docens
sum actiuè penetrare grossa, subtiliare den-
, remeliorare imperfecta & perficere, omni-
as quoque generaliter corporum infirmita-
bus finaliter mederi. Dicit insuper Auicen-
a, quòd corpus & fermentũ quod ibi misces,
ebet esse puluis simplex & subtilis: non tamẽ
cies omnino eorum mixtionem, donec v-
umque eorum soluatur in aquam, eò quòd
i illa specie fit tantùm commixtio per mini-
a: quia leuius est separare vinũ à terra quàm
b aqua. Sed aqua quãdo miscetur cum aqua,
ecipit aquam tanquam naturam propriam,
uod nunquam separantur ab inuicẽ, eò quòd
Natura naturâ lætatur, & Natura naturam ap-
etit, desierat, concipit, amplectitur, nutrit, re-
ouat, dirigit, confortat, dealbat & rubificat.

Fermentum autem præparare secũdùm A-
icennam, & ipsum abluere, calcinare & sol-
ere, vt possit coniungi cum subtili opere, vel
orpore, videlicet album cum albo, rubeum
cum rubeo: fermentum tamen non mutat pul
uerem lapidis ad formam aliquam, nisi suam,
verum dat sibi saporem & odorem, cum vigo-
re transmutãdi alia corpora ad suam naturam.

Nam cùm conuersa natura sit, fit vnumquo-
que cum singulis, cuius complectitur esse-
tiam primitus, eò quòd quousque formentu
ad omnem formam suscipiẽdam, semper apt-
tur ad solutionem : igitur ponunt solutione
& huic solutioni dant diffinitionem: sic aute
fermentum quarta pars æris nostri. Et scien-
dum, in qualibet tinctura plus esse millesim
partem tingens in liquida substantia, quàm i
sicca, vt patet in croco cùm ponitur in liquo-
rem. Vnde fermentum reducit sibi appositu
ad sui naturam, colorẽ & saporem ad omne
modum, videlicet de potentia ad actum. Na
confectionem dealbat, seu multiplicat, spir-
tualitatem corroborat, combustionem anni-
hilat, tincturam continet ne fugiat, corpora le-
uiat, & se inuicem facit ingredi & coniung-
quod finis est operis, sine quo Elixir non per-
agitur, quemadmodũ pasta sine fermento no
fermentatur, quod dicitur fermentum fermen-
ti, & coagulum coaguli.

Et sciendum, quòd omnis dissolutio fit se-
cundùm conueniẽtiam: omne enim quod dis-
soluit Lunam, dissoluit etiam Solem: eò quòd
corpus calidissimum est, nec illud penetrare
potest, nisi spiritus subtilissimus, qui & aër di-
citur. Et hæc omnia dicuntur spiritus secun-
dus, vnde est homogeneum inter duo corpo-
ra, quasi inter Deum & hominem : quia supe-
riori spiritu terminato recipit secũdum. Et hic
est

spiritus de duobus humoribus complifi-
is, & spiritus est illorum fermentum. Quare
uet, quòd per argentum viuum non coagu-
album ignem patiens, & argento mero non
niungit, nullum exigit ad albedinem: & sic
auro mero ad rubeum: quia nec sibi, nec al-
ri, nec mūdo proderit. Vna tamen & eadem
operatio amborum, nisi quod opus album
opus hyemis, vt dixi, & rubeum æstatis: vn
tempore æstatis, & fluctuum, inundatio a-
arum corrumpit magisterium tertium.

Non tingit Sol, vt prædixi, nisi tingatur, nec
am tingit ad complementum, nisi pleniùs
ssoluatur. Ad plenum autem dissoluitur, si in
artum gradum per sublimationem confi-
ntur. Et sic patet quòd sine fermento non
ibit neque Sol neque Luna.

Nam secundùm Platonē: Nisi sit in eo, quòd
m emendet, non fiet quod quæris. Quare
bemus coniungere lapidem cum suo corpo
, vt generet sibi similem: id est, cum argento
l auro mero, quæ sunt fermenta Elixiris fi-
lis nostri.

Et sciendum quòd cinis fermentum est au-
, & aurum est aqua eorum, & aqua eorum est
rmentum corporis, & corpora eorum sunt
rra eorum. Et fermentum huius aquæ diui-
æ cinis est, qui est fermētum fermenti. Com-
isce ergo aurum cum auro: id est, aquā cum
inere.

Item, coniunge ſpiritum cum terra ſua de:
bata & calce, quod eſt ſuum fermentum, te
& confice totum aqua ſua, quouſque fermé
tetur, & fiet vt paſta fermētata. Nam paſtæ fe
mentum nihil aliud eſt, quàm leuamen de ſ
natura. Et ſic pulueris fermentum nihil aliu
eſt quàm aurum & argentum, ſine quib. coi
pletiuè Elixir non peragitur: quia complific
tincturarum & ſpirituum eſt. Vnde quod Ph
loſophus: Regem nunc veſtrum generoſu
dyadema trecoronatum ab igne honorate.

Decimus gradus dicitur Exaltatiò.

Quæ eſt noſtræ magneſiæ dealbatæ ing
nioſa nobilitatio, quæ eſt potiſſimè per ſpi
tus augmentationem, terrę ſublimationem,
quefactionis pronotationem, elementa rect
ficata exaltádo, & ex eis viuificatiuè quinta
eſſentiam conſtituendo.

Vnde Ariſtoteles: Quando habueris aqua
ex aëre, aërem ex igne, & ignem ex terra, &
Hic autem lapis in elementis dicitur finali c
peratione, non manuali. Primò amittit aquar
quam habet ex aëre poſt eius reſolutionem i
ipſam: aër namque & aqua ſunt elementa con
tigua & media, vnde leuiora ſunt mixtione, at
que meliora operatione ignis. Cùm frigidur
vicerit calidum, aër vertitur in aquam: cùr
verò calidum vicerit frigidum, aqua vertitu
in aërem: aërem verò habens ex igne, per eiu
ſolutionem, putrefactionem & multam con
uectionem

iectionem super ipsum, donec bene ablutum
ublimatione fiat album. Nam vt dicit Mar-
hos: Cùm suam biberit aquam adurentem,
lenigratur, manetque, vt prædixi, in vmbra
urgatorij cum noctibus. Concipit autem in
alneis, & parit in aëre: deinde rubescens, gra-
itur super aquam, & super cacumina dealba-
ur, & fit albus, leuis, & aëreus, qui priùs fuit
rauis, siccus & obscurus ignis, exaltato Sole
ncalescit aër & arescit. Vnde Psalmus: Exibit
piritus eius, & reuertetur in terram suam, in
la die peribũt omnes cogitationes: id est, do-
ninationes humorum. Ex quo tũc versa sunt
n terram, & abierũt in sicca flumina, eò quòd
olans cecidit in nidulum, vnde priùs exiuit.

Ignem verò habes à terra exaltatum per la-
idis diuisionem, aquæ distillationem, & terrę
alcinationem: quia sicut ab aëre aquam habes
listillatione, sic ignẽ à terra habes calcinando.
Et sic scias quòd terra suam frigiditatem aquæ
præstat, aqua suam humiditatem aëre donat,
ër suam caliditatem igni cõmunicat. Et sicut
gnis viuit de aëre, & aër de nutrimento aquæ,
& aqua de nutrimento terræ: ita viuit lapis no
ter de omnibus elementis.

Et sciẽdum, quòd aër subterraneus, qui ter-
am sustinet, non demergetur in aqua, quę sub
e est prohibens in terram humectari ab aqua.
Factus est ergo aër complexionis, & diuidens
nter diuersa, videlicet, inter terram & aquam,

& factus est aër substantia solaris inter aduersantia concordans, ne se inuicem destruant; videlicet inter aquam & ignem. Exẽplum huius est ouum, quod vnum est, continens in se plura, scil. albumen & vitellum, pro materia & forma, nec non testam: albumen & vitellũ, pro corpore, spiritu & anima: pro quatuor autem elementis, videlicet testam, præterea pelliculã inferiorem, pro aëre frigido subterraneo, qui est diuidens terram ne demergatur in aqua.

Deinde albumen pro aqueitate, postea & pellicula superior pro aëre calido subsolari inter aduersantia concordans, videlicet inter aquam & vitellum igneum, ne se inuicem repugnando destruant. Omnia tamen vnum sunt. Aër autem inferior ac frigidior superat terrã, scil. aquæ densioris, aërisque altioris.

Ideoque altior aër altiorum, calidior, rarior & subtilior est aëre inferior. Et sic in vno continentur quinque, scil. vna quaternitas: id est, terra, aqua, aër, & ignis, & pũctus Solis in medio rubeus. Et hic pullus est auis Hermetis.

Quare omnium Philosophorum ab omnibus veteribus nostris lapis noster nuncupatus est, maximè etiam propter albedinem & siccitatem eius, ac manifestã aqueitatem ipsius circundantem, ac intensissimam rubedinem eiusdem occultatiuè implicantem.

Dicit enim Aristoteles, quòd non fit transitus rectiùs inter extrema, nisi per medium. Ideoque

Ideóque non vertitur calidum in frigidum, nisi per humidum, quod est eorum medium: nec etiam aqua vertitur in ignem, nisi primò vertatur in aërem: nec terra vertitur in aërem, nisi priùs vertatur in aquam: nam ignis & aqua sunt elementa contraria, siue extrema, & aër & terra sunt eorum media: quia sicut aqua est iuxta aërem inferius: sic aër est iuxta ignem superius: ideóque aqua contrariatur igni, sicut terra aëri, eò quòd aqua & aër conueniunt in humido, ignis & terra in sicco. Terra immediatè mutatur in ignem, sicut aqua in aërem: sed ignis & aqua, aër & terra non rotantur, nisi terra in aquam, & aër in ignem priùs conuertantur. Ignis verò in sua altitudine secundùm Rogerium Bacconem est calidus & siccus in quarto naturaliter, quæ si vis vertere in aquã, reduc corpus ad temperamentum, vt sit susceptibile, reduc in calcem, nunc ad ignem, & apponenda est aqua, quę est frigida & humida: in quarto tamen est temperamentũ nec calidum nec frigidum: & sic aqua cùm igne mixta, facit temperamentum nec humidum nec siccum.

Eodem etiam modo mediantibus qualitatibus remittentibus & augentibus, terra & aër ad temperamentum educuntur: sicque spiritu cum corpore mixto, vt prædixi, fit temperamentum, non ita rarum vt spiritus, nec ita densum vt corpus.

Insuper etiam cùm in opere fueris, studeas

omnia ſigna naturæ, quę in qualibet decoctione apparent, recordare in mēte, & eorum cauſas inueſtigare. Per hoc enim apparebit tibi ſciētia huius regiminis certa, videlicet, in quo gradu moderandus eſt ignis. Sed ſi ad ſtatum rubeum finalem ante terminum albedinis debitum in adminiſtrando opus deducitur, conficiendum eſt quod corruptiuè erraſti, quod abſit. Tūc pro remedio aufer rubedinem, cum aqua alba recenti imbibendo, inhumádo, & ad plenum cum calore in nigrum conuertendo, & ſic ſemper tepido quouſque putreſcat iugiter, & iterum nigrum efficiatur: quo rubore præcipuè caue propter periculum: Signū autem perfectę albedinis primæ, videlicet totius materiæ, eſt manifeſtatio cuiuſdam parui circuli capillaris: quia circa materiam per latera vaſis ſubcitrini, vbi priùs poſt ſummam nigredinem apparuit circulus albus. Et non cures de coloribus ante veram albedinem apparentibus: quia veri non ſunt. Nam bis nigreſcit, bis vileſcit, bis albeſcit, & bis rubeſcit. Nam componitur quatuor diebus putrefactus, colorem dabit nigrum obſcurum, diu moraturū: ſecundò nigrum citrinum: tertiò rubeum nigrum: quartò rubeum claro ſimilem croco ſicco: quintò demum calorem rectè albedinis circa quam nullum conſequeris effectum. Cùm autem apparuerit candeſcens per totam materiam, ad inſtar terræ foliata, vel foliorum rubum,

bum,fixa firmiter illam & calcina. Deinde addendo nouum humorem exalta, & iterum fixa,& hoc iteratius. Demum mortificato igne vt prędicitur, & continuè exalta albedinem in aurum Solis aurigum, vt aſcendat in curru igneo ad cœlum,poſt Heliam vel in paradiſum gloriæ dyademate regio inſignito. Et tunc fit noſtra tyriaca perfecta & lapis rotundus: quia in qualitatem temperatus quatuor elementa lapidis concorditer exaltantur.

Vndecimus gradus dicitur Multiplicatio.

Quæ eſt bonitatis augmentatio,coloris exaltatio, & quantitatis infinitæ artificioſa accumulatio.

Et quare in infinitum multiplicari hæc noſtra medicina debet,hæc eſt cauſa.

Ipſa namque medicina eſt, ſicut ignis in lignis,& ſicut muſcus in aromatibus bonis. Ergo eſt magis creſcẽs, quo magis fuerit vſu conculcatus: quare oportet te partem illius relinquere omni tempore, quoniam ditatus ter ab illa,ſicut qui habet ignem ditatus eſt ab igne.

Duobus autem modis multiplicari poterit medicina.Primò per ſolutionem & reiteratam coagulationem, & hæc eſt eius multiplicatio virtualis in bonitate.

Secunda per fermentationem, & hæc eſt eius multiplicatio in quantitate. Citiùs autem

augmentationem per fermentationem perficies, eò quòd soluta non bene operatur, nisi priùs figentur in suo fermento: perfectiùs ergo per solutionem & exaltationem nostra medicina multiplicatur, & hoc modo spiritualia, & post primam solutionem, exaltationem, & coagulationem, pars vna in prima proiectione cadit super 100. secunda super 1000. & sic vlterius decuplare, semper exaltando, vsque in infinitum, quod preciosissimum est Dei donum. Sic ergo concluditur quòd abundantiùs operatur in multa medicina fermentata, & soluta, quoniam solum fermẽtum, quia magis est subtiliata, licet per solam fermentationem multiplicari poterit in infinitum, & illud ideo: quia fermentum reducit sibi appositum, ad sui naturalem colorem & saporem, per omnem modum. Videntes ergo Philosophi, quòd illud non fugiebat, cum fugientibus factum est fugiens. Reiterauerunt ergo illud ad simile corpus non fugiens, & tulerunt in id ipsum, à quo minimè fugere potuerunt, propter propinquam suæ naturæ conuenientiam: anima certè suum corpus citius ingrediens, quàm si in alio mitteretur: quod si mittere studueris, in vanum laborabis, quoniam non est communicatio tenebrarum & lucis. Ad corpus ergo simile corporibus, ex quibus tracta sunt ipsa reuixerunt, & parata sunt: quia sic tingens & tingendum vna tin-

ctura

ctura facta sunt. Non putes ergo illud quod tingit & fugit esse veram tincturam Philosophorum. Quia sulphura tingunt, & fingunt, nisi simili argento viuo sui generis sint iuncta. Ideo oportet ipsum admisceri argentum viuum alio albo, alio rubeo sui generis, & tincturæ fugiat. Quare iubemus argentum viuum commisceri argento viuo, vt prædicitur, donec vna aqua munda fiat.

Et hoc sciendum Adarnech, quod omnia rerum nomina, & eorum similitudines nulla alia de causa ab antiquis contrariantur, nisi & vos intelligatis, quod huius rei principium super finem testatur. Et etiam sciatis quòd hoc totum non est res nisi vna, quæ patrem huius & matrem, & eius pater & mater ea miscuerunt, & pascunt, nec ipsa à sua matre aliquo modo differre possunt. Rebus ergo mixtis, vt per confixationem multiplicentur, pone vas ad ignem, & custodi fumum, præcauens ne fugiat ab eo aliquid, & regimen totum est: in tempore ignis morare propè vas & intuere medicinam quomodo mouebitur de colore in colorem, in minori tempore quàm in vna hora diei, quousque veniat ad metam albedinis: citissimè namque liquefiet in igne, & congeletur in aëre: quia fumus, cum senserit ignẽ, penetrabit in corpus, & spiritus confringetur in siccum, eritq; corpus vnum fixum, clarum, album, vel rubeum, secundùm quod medicina

fuerit & fermentum. Tunc decide ignem, dimitte totum infrigidari: quia cadit vnum pondus super mille millia, & ducenta millia, cuiuſuis corporis vt conuertatur in aurum optimũ vel argentum ſecundùm Elixiris qualitatem.

Duodecimus gradus & vltimus huius Scalæ ſapientis & totius operis completiuus dicitur Proiectio.

Quæ ad deſideratiuam lætitiam artificem perducit. Vnde pro proiectione in paucis verbis: Sciendum eſt, quòd prius dicitur proijce: id eſt, pondus vnum ſuper mille, &c. Melius tamen eſt proijcere, nunc dimittis ſuper fundamenta, & fundamenta ſuper verba mea, & verba mea ſuper diligam te Domine, & diligam te, ſuper attendite. Exemplum ex eo de croco, qui ſi ſiccus proijceretur, parùm tingit, ſed ſi ſolutus iungatur cum paruo liquore, & illud paruum cum multo tingeret in infinitũ. Sic ergo facies proiectionem: primò multiplica decem in decem, & erunt 100. & 100. in mille, & erunt decem millia: & ſic per communes vſq; in infinitum. Cauſa autem horum omnino eſt dux, ſcilicet bonitatis, & neceſſitatis, & perfectionis. Bonitatis, vt abundantiùs tingat, vt meliùs perficiat, & plura conuertat. Neceſſitatis, vt meliùs coloretur, meliùs figatur, & ſibi ſimile ingrediatur perfectionis: quia medicina perfecta habet conuertere Mercurium

um in perfectissimum aurum & argentum. umerus perfectus est, denarius, cētenarius, illenarius. Ideo à principio ad vltimum fa- es proiectionem. Nam si ita paruum suprà ita agnum in ignē mitteretur, periclitaretur ab propter sui paruitatem. Verùm omnia me- cinæ fundamenta sunt multum subtilianda tingenda. Quia quantò plus subtiliatur & agitur, tantò abundantiùs operatur, &c.

Epilogatio totius, & omnium supradictorum summaria recapitulatio.

Sumatur ergo lapis in capitulis sufficienter otus, & cum operis instantia assiduetur, su- er ipsum perfectio sublimationis, vt munde- ur per hoc & subtilietur, donec in vltimam ubtilitatis puritatem deueniat, & vltimò vo- atilis fiat. hic quidem est primus eius admini- trationis gradus. Ab hinc verò cum modis fi- ionis figatur, donec in ignis asperitatę quie- cat: sic autem opus Lunæ nimis album, & o- us Solis nimis rubeum: quia album opus est yemis, rubeum verò æstatis: ideoque subti- iationis maioris partium indiget per modos roprios in maiori decoctione digestionis, sci- icet donec rubicūdissimum assumat colorem. Et in hac vna perfęctione secundi gradus pre- parationis meta consistit. Sed & in tertio est totius operis complementum, vt scil. iam fi- xum lapidem cum modis subtiliationis vola-

tilem facias, & iterum volatilem fixum, & fi-
xum solutum, & solutum iteratò volatilem, &
volatilem iteratò fixum, quousque fluat & al-
teret in complemento solifico & lunifico cer-
to: quoniam ex iteratione præparationis hu-
ius tertij gradus in medicina, resultat altera-
tionis, & bonitatis multiplicatio. Vt vnum
quodque imperfectorum corporum conuer-
tat in infinitum solificum & lunificum verum.
Sic etiam habet virtutem efficacem, ad sanan-
dum omnem infirmitatem super omnes alias
medicorum medicinas. Nam animum lætifi-
cat, virtutem augmentat, sanitatem conseruat,
iuuentutem renouat, senectutem retardat, &c.
vt Arnoldus dicit: Et aurum sic factum per ma-
gisterium fit potabile per accumulationem
quintæ essentiæ nostrę super ipsum, donec pa-
riter inspissentur: cum quibus etiam elementa
aliarum rerum medicinalium poterunt in spis-
situdinem olei circulari. Et tunc habeatur au-
rum potabile verissimum balsamum Philoso-
phorum efficacissimum, quod est preciosissi-
mum Dei donum. Cuius nomen glo-
rificetur hîc & in æuum,
Amen.

TRACTA-

[T]RACTATVS OPVS MVLIERVM, ET LVdus puerorum dictus, incipit faustè.

OPERIS processio dicitur omne opus mulierum, & ludus puerorum. Post ingressum operis cótinuat subtilis indagator naturæ diuæ progres[sio]n. Verba ergo ista non fabulosa sunt, nec [co]ntemptu digna, imò verba ista sic attendas, [q]uòd te non decipiant antiquorum librorum [te]xtus, qui verba nonnunquam transponunt, [i]n[q]uit Apuleius Philosophus, in lib. de Se[cr]etis naturæ.

Debet autem triplex ludus puerorum præ[ce]dere opus mulierum. Pueri enim ludunt in [tr]ibus rebus. Primò cum muris frequenter [v]etustissimis. Secundò cum vrina. Tertiò [c]um carbonibus. Primus ludus materiam la[p]idis ministrat. Secundus ludus animam au[g]mentat. Tertius ludus corpus ad vitam præ[p]arat. Ex flore namque sanguinis fit sal pe[r]a, cum primo ludo puerorum. Quo facto re[st]at ipsum animare, & frequẽter cum suo com[p]ari in aquam soluere, cum duobus alijs pue[r]orum ludis, qui necessarij sunt, vsque ad ter[t]ium calorem nostri Elixiris in opere mulie[r]um, quod opus earum est coquere; qui ergo

potest capere capiat. Præterea lapis nost quem omnes Philosophi quæsierunt, in q sunt prima elementa mineralium, et tinctu. calx & anima, spiritus & corpus fixum & v latile. Mercurius non quilibet, sed ille cir

a quem natura suas primis operationes inc pit, & eas primas operationibus determir uit, ad naturam metallicá, sed imperfectè re illam reliquit. Si ergo ab illa re extraxeris, qua inuenitur, & cum ea incœperis opera incipiendo in eo vbi natura reliquit, imperf ctum inuenies in eo rem perfectam, & gaud bis sicut dixit rex Geber. Et hanc rem de q extrahitur lapis habent tàm pauperes, quà diuites. Et est opus mulierum & ludus puer rum, & flos eius est lapis. Recipe ergo in D nomine rem illam, quæ non est perfecta. E perfecto enim nihil fieri potest: quoniam sp cies rerum perfectarum à sua natura non pe mutantur, sed potius corrumpuntur. Nec il res ex qua noster lapis extrahitur, vel mater lapidis est penitus imperfecta, cùm secundù artem ex tali scilicet imperfecto, nil fieri po set, ratio quia ars primas dispositiones natur inducere non potest. Sed ipsa est res media in ter corpora perfecta & imperfecta. & quod na tura in ipsa non perficit, sed tantûm incœpit hoc per artem poterit reduci ad perfectum Ideo Fledius Philosophus dicit: Cûm hom sit dignissimum creaturarum, cuius gratia & amor

nore omnia sunt condita, eidemq; subiecta. illud cuius corpus non recipit extimatio-m, quoniam in eo est quod sanitatem iuuentemque conseruat morbos atque languores homine & metallis repellit, & omnem superfluitatem consumit. Et hoc totum operar nostrum Elixir super omnes Galeni, Hippocratis, Auicennæ, & aliorum Philosophorum medicinas, potationes & confectiones quascunque: etiam lepram ab homine repel-. Hinc dicit Albertus in suis Mineralibus: Maxima virtus est in quolibet homine, & maximè in capite, inter dentes, ita quod in sepulchris antiquorum mortuorum inter dêtes aurum in granis minutis & oblongis sæpiùs inuentum fuit tempore nostro. Quia quod non posset esse nisi in homine esset ista virtus mineralis, quæ virtus mineralis est in nostro Elixiri. Et ideo dicitur quod lapis in quolibet homine. Et Adam portauit secum de Paradiso, ex qua materia in quolibet homine lapis noster vel elixir eliciatur. Hinc dicit Arnoldus, quòd nunquam fuit intentio Philosophorum, quòd lapis noster esset de principijs mineralium, scilicet argenti viui fixi, & sulphuris. Sed in corporibus perfectis, in quibus est perfecta commixtio, argentum viuum fixi, & sulphuris viui optimi. Cùm corpus commiscetur cum spiritibus fit vnum cum eis, ita quod nũquam ab inuicem separantur, quemadmodum aqua

commixta aquæ: quoniam omnia ad natur
ſuæ homogeneitatis ſunt redacta. Nam P
loſophi non dixiſſent, niſi corpora verter
tur in non corpora, nihil in hac arte effici. N
tate bene hæc verba, ſignate myſteria: Q
niam in hoc opere declaratur, quod ſit la
noſter, cùm principium omnium Philoſoph
rum ſic diſſolueret lapidem. Si enim lapis n
ſter eſſet de primis principijs mineralium
porteret ipſum ſublimare, calcinare, figere
demum ſoluere: quod eſt omni Philoſop
contrarium. Vnde dicunt, niſi corpora fiant
corporea & è conuerſo, nil operamini. Er
concluſiuè dicendum, principium operis n
ſtri eſt diſſolutio lapidis noſtri: ratio, quia c
pora ſoluta ad naturam ſpiritus ſunt redac
& magis fixa. Nam ſolutio corporis eſt co
gelatio ſpiritus.

Vnde Anaxagoras Philoſophus, lapis n
ſter eſt Sol ſublimatus, & conuerſus in ma
ma virtute minerali. Vnde Liliator dicit: I
hoc auro & gemma noſtra ex puro auro mu
emimus. Alphidius Philoſophus dicit: Co
gelate argentum viuum, cum corpore Magn
ſiæ. Non intellexerunt Philoſophi argentu
viuum quod videtur, nec magneſiam, qu
vulgo videtur: Sed per argentum viuum i
tellexerunt humiditatem illius mixtionis q
eſt humiditas radicalis lapidis noſtri. Et p
Magneſiam intellexerunt totam mixtione
de qu

e qua extrahitur ista humiditas, quæ argen-
m viuum nostrum vocatur: quæ quidem hu
iditas currit in igne, & in eodem igne totum
mpositum dissoluit, congelat, denigrat, de-
bat, rubificat, & perficit. Alphidius Philoso-
hus dicit:

In nostro lapide sine composito sunt Sol & Sicut
una, in virtute & potentia, & argentũ viuum
natura: quia si hoc non esset in nostro lapi-
e & composito, non facerent nec Solem nec
unam. Et tamen non est aurum commune
ec argentum commune. Quia ipse Sol & Lu-
a existentes in opere nostro sine lapide vel
mposito, sunt meliores, quàm sunt Sol &
una vulgares, eò quòd Sol & Luna existen-
es in nostro composito & lapide, sunt viui &
irides. Sol verò & Luna vulgares sunt mor-
ui. Ideo Sol & Luna in nostro lapide & com-
osito sunt potentialiter & non visibiliter.

Lapis noster qualis sit in tactu, in pondere, gustu & odore.

Mitridates ad Plodium dicit: Tactus nostri 33.
apidis mollis est, & maior mollities est in eo
quàm in suo corpore. Pondus eius graue est.
Cuius gustus dulcissimus, licet eius natura
it acuta. Odor enim eius, ante confectionem
est grauis & fœtidus, & à corpore mortuo
collit odorem. Etiam odor eius est malus, &
assimulatur odori sepulchrorum. Nec ergo

noui alium lapidem qui huic assimilatur in
fectu. Et in isto lapide continentur quatuor
lementa, & assimilatur mundo & mundi co
positioni, nec in mundo alius reperitur la
pro nostra arte. Et quicunque alium lapid
pro nostro opere quæsierit, eius intentio
omnino frustrabitur.

Qualiter lapis noster debet cognosci per circumstantias.

Et si modò non intelligitis lapidem, nu
quam eum intelligetis.

Hali Philosophus & Rex in Turba dicit: La
pis noster inuenitur in omni tempore, in
omni loco, & apud omnem hominem, &c. A
noldus de Noua villa dicit: Firmiter tene
quòd expensæ nostræ nobilissimæ artis, n
excedunt precium duorum aureorum, in p
ma sua emptione: id est, operatione. Opo
tet tamen ipsam medicinam diutiùs assuesc
re super ignem, sicut puer super vbera matr
enutritur.

Item Arnoldus dicit: Tres esse mineras
quibus lapis noster extrahendus est. Ex qu
libet vegetabili potest argentum viuum elic
& emanere, quod in se habet quatuor eleme
ta, à quo potest fieri lapis physicus. Ab alio v
rò non: Veruntamen scias, quòd Deus cre
tor altissimus creauit naturaliter tres Merc
rios principales, & excellentissimos: in min
ralibu

ralibus est vnus, scilicet Solis & Lunæ.

Et in vegetabilibus: id est, inter vegetabilia est alius, scilicet in vite. Tertius in animalibus: id est, inter animalia, scilicet in epate.

Ex his ergo tribus Mercurijs elicitur Mercurius viuus, quem Philosophi quærunt, habentem in se quatuor elementa, & quatuor colores. De quo argento viuo sumitur, & præcipuè fit lapis Philosophorum. Melius enim argentum viuum siue minerale, siue vegetabile, siue animale est illud, quod est aureum & clarum. Et tale argentum viuum est assumēdum pro nostro lapide, quia color eius est sicut ventus in ventre suo, vt dicit Hermes.

De vase siue ouo Philosophorum, in quo lapis noster ponendus est, vt igne & arte perficiatur.

Morienes: Si antiqui sapientes quātitatem vasis non inuenissent, in quo lapis noster poneretur, nunquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent.

Hinc dicit Rex Hali: Cognosce modum siue gradum vasis nostri operis, quod vas est radix, & principium nostri magisterij. Et idem vas est tanquam matrix in animalibus, quia in eo generant & concipiunt generationem pariter & nutriuntur. Ideo nisi vas nostri magisterij idoneum sit, totum opus destruitur, nec lapis noster producit effectum generationis,

quia nõ inuenit vas generationi aptum. Hin
dicit Ioannes Austri Philosophus: Sufficit til
lapidem in nostro vase semel ponere, & clau
dere quousq; totum completur magisteriun
Quod autem amplius est, à malo est, quia prc
pter superfluum proculdubiò argentum v
uum, non vertitur in rubeum, nec in albun
Totum ergo residuum ad artis occultationei
in eo ponitur.

Verbi gratia: Ad generationem hominis a
nima vegetabilis nunquam nisi semel impc
nitur materia seminis. Si autem secunda vic
imponeretur, tũc vnum destrueret reliquun
puta propter sanguinis cruditatem, vel aëri
ingressionem, aut matricis superabundátian
Et ideo mulieres se multis & varijs viris ex
ponentes, rarò concipiunt. Si verò concipi
unt, pariunt abortum. Quia si cruda coctis
indigesta digestis supponuntur, fœtum no
nutriunt, sed occidunt. Ratio est, quia fœtu
de menstruali semine tantùm nutritur, & cre
scit vsque dum ad lucem producitur.

Et ideo Rex Hali de vase nostro loquens di
cit: In vase nostro fit passio, & ideo ad mensu
ram vnius libræ ponatur, & non plus, quia in
lapide nostro sunt venti inter nostrum vas &
materiam lapidis contenti. Qui si non ben
fuerint obstructi, euadunt, & sic magisterium
annihilatur. Morienes dicit: Accipe ouum: i
est, vas & igneas, percute gladio, animamque
eius

eius recipe: hæc enim eſt clauſura. Philoſophus dicit: Conſerua vas, & ligaturam eius, vt ſit potens in conſeruatione. Nam aqua quæ priùs erat in terra, & fugere nequibat, rediјt iam ad ſuperiora vaſis à ſua terra: & ſic terra pariet aquam mediante igne, quæ priùs erat in ſuo corpore: id eſt, terra. Albertus Magnus de Generatione noſtri lapidis ſic dicit: Locus eſt principium generationis, & locus generat locatum per proprietates cœli, quæ proprietates influuntur ei per radices ſtellarum. Et quod ibi virtutes elementales & cœleſtes faciunt in vaſis naturalibus, hoc idem faciunt in vaſis artificialibus. Si tamen artificialia bene formantur ad modum naturalium. Hîc dicit Plato: Sicut per motum firmamenti fit reuolutio elementorum, per quam reuolutionem corpora ſubtilia nituntur ſuperius aſcenderē, & id quod ponderoſum eſt manet inferius: ſic quoque eſt in opere peritorum Alchimicorum. Neceſſe ergo bene munire vas, per quod totum firmamentum in circuitu ſuo reuoluitur. Nam id quod quæritur in noſtro opere, eſt illud quod prouenit ex elementis.

Hermes dicit: Vas Philoſophorum eſt aqua eorum. Nota ſub vegetabilis Mercurius materiam & ſpiritus ex ſua viſcoſitate continens & conſeruans.

Ad cognoscendum quæ intrant ad opus & magisterium nostrum.

Morienes dicit: Scitote quòd martirisando in opere corpora mineralium & spirituum, scilicet sulphur, Arsenicum, Auripigmẽtum, &c. quæ nota sunt vulgo, & nil penitùs in eis reperiunt. Sed opus nostrum & Philosophorum est valde honorabile. Hinc Iacobus Philosophus: Claret quòd opus nostrum sit compositum ex corpore, spiritu & anima, & non de spiritibus mineralibus, puto argẽtum viuum, sulphure, arsenico, vel sale armoniaco, quia omnia illa vana sunt inutilia: & propriè nõ sunt spiritus, nisi æquiuocè, sed potiùs sunt corpora, licet conuertuntur in fumum. Et in se nullam habent constantiam. Et ideo non possunt esse radix in nostro opere benedicto, nec per se, nec cum aliquo adiuncto proficiunt, nec prosunt.

De lapidis diuisione in quatuor elementa. Et proprietas cuiuslibet elementi existentis in lapide diuiditur in quatuor elementa.

Iohannes Austri Philosophus dicit: Omne corpus aut est elementum, aut ex elementis compositum. Sed omnis compositio & generatio consistit ex quatuor elementis simplicibus. Quare oportet necessariò vt lapis noster sit reductus ad primam materiam & originem

sulphuri

ſulphuris & Mercurij. Deinde diuidatur in elementa, aliàs depurari non poteſt, nec comminui, nec etiam ſuæ partes minimè poſſunt ingredi, niſi corpus eius diuiſum fuerit in minutiſſimas partes.

Tunc enim bene purificentur eius partes, & per communes bene coniunguntur, & elixir quod quęritur, operatur. Nam experimentum deſtruit eius formam ſpecificã, & nouam inducit ſpeciem. Vnde poſt diuiſionem elementorum non videtur ex eis quicquam nec tangitur, niſi aqua & terra: quia aër & ignis nunquam videntur in noſtro lapide, nec eorum virtutes ſentiuntur, niſi in purioribus elemẽtis, quia rara & ſimplicia facta ſunt, ita quod oculis corporalibus videri non poſſunt. Ille ergo lapis ſic extractus ſufficit tibi, vt reducas eum ad ſimplicem ſuæ virtutis effectum.

Item quatuor in eo ſunt elementa, ſcilicet ignis, aër, aqua & terra. Ibi quatuor principia ſunt ſiue qualitates, ſcilicet calidũ, humidum, frigidum, & ſiccum: quorum principiorũ duo ſunt amica, & duo inimica. Item duo ſunt actiua & duo paſſiua. Duo aſcendunt, alia duo deſcendunt. Vnum eſt in medio, & aliud ſub illo. Et ratio illius eſt, quia contrarium à ſuo contrario non coadunantur niſi per medium. Igitur quod non eſt contrarium per ſe eſt coadunatum. Sicut calidum & ſiccum, per ſe coadunantur, quoniam in nullo contrariantur: quia

illa duo elementa ignis & aër bene adunantur per se simul, sed calidum & frigidum non coadunantur nisi per medium, scilicet per humidum & frigidum: quoniam per se simul stare non possunt, cum semper vnum contrariatur reliquo. Nam humidum & frigidum bene consistunt simul, sed calidum & frigidum congregant & disgregant homogenia, & non eterogenia, dissoluendo & congelando. Sed humidum & siccum aggregantur & disgregantur constringendo & humectãdo. Elementorum ergo operatio est simplex generatio & naturalis permutatio: Igitur manifestum est, res vniuersas variari per calidum & frigidum. Et simpliciter generari & naturaliter permutari. Nã calidum & frigidum viuificat materiam: cum verò vincuntur agentia, liquet quomodo secundùm partes variabiles sunt: quia ex quolibet non fit quodlibet, sed determinatum ex suo determinato: quia nulla fit generatio nisi ex conuenientibus in natura.

Item Arnoldus dicit de operationibus & effectibus elementorum: terra desiccat & figit, aqua mundat & abluit: aër verò & ignis faciunt fluere & tingere. Ideo oportet quòd sit aqua multa, aër multus: quia multitudo tincturę tanta erit, quanta fuerit aëris multitudo: aqua enim purgatiuum est, & causa efficiens claritatem totius corporis & medicinæ. Hinc est quod frequens destillatio est elementorum

ablutio,

ablutio. Et sicut aqua coniungitur aëri, sic terra igni. Ná terra calcinata ignita est, & ei prædominatur ignis: aqua etiam est congelata, & inspissata cum terra & aëre. Et quanuis sit vna & eadem substantia, habens diuersos effectus conformes elementis: ideo etiam aqua nostra vel lapis noster diuersis appellatur nominibus. Nam aqua duo operatur in terra; nam lauat eam & tingit: in quantum lauat, dicitur aqua: in quantum tingit, dicitur aër. Primò separatur aqua, deinde aër: ignis verò qui est coniunctus aëri, calorem augmentat & consolidat, & superfluam humiditatem tollit ipsius aquæ. Deprimit & cõpactum facit illud, quod est rarum & molle.

Item ignis & aër conueniunt in qualitate, ideo vix ab inuicem separantur. Ideo etiam simul depurâtur vt aqua. Cum ergo primò cum leui igne aqua mundatur, aër verò & ignis difficiliùs & vltimò separantur à terra, quæ terra postquam calcinata est, quasi vt ignis sicca remanet. Item aër melior est quàm aqua, quia licet aqua abluit terram & dealbat, faciens matrimonium tincturarum; tamen aër tingit terram, & infundit ei animam & fusibilitatem. Et nota bene quæ dixi, & habebis ex opere tuo lapidem ad aquam & terram solum, & vtaris lapide sicco ad ignem & aërem tantum, aër sanè est oleum, tinctura, Sol, anima & vnguentum Philosophorum, quòd totum perficit

magisterium. Aër est aqua tincta, & eius tinctura est ignis: quoniam ipsa aqua est corpus, & aër est spiritus deferens ignem. Oleum verò est similitudo animæ in corpore existentis, quod oleum nunquam extrahitur de corpore nisi mediante aqua per longam decoctionem ignis. Nam aqua est spiritus extractus. Oleum est sicut anima in corpore, & non aliud.

Item Arnoldus iterum de effectibus quatuor elementorum dicit.

Aër nutrit ignem sicut aqua terram nutrit. Nam ignis viuit ex aëre, & aër viuit de elemento aquæ, & aqua de elemento terræ. Fige ergo terram & aquam vt aër possit figi in aqua, quoniam si aquam bene occidisti, omnia elementa occidisti, & mortua sunt. Veruntamen est quod aqua minimè surgit sine terra, & nunquam consurgit sine corpore fructus, in quo dum moritur semẽ, fructum dare potest, quoniam terra manet in se fixa, ideo etiam secum figit & retinet alia elementa. Aqua verò cùm sit frigida & humida, mundat terram, & constringit, quoniam frigidum & humidũ est siccitatis constrictiuum. Veruntamen est quod humidum citò recipit impressionẽ & citò dimittit, siccum autem grauiter recipit impressionem & grauiter dimittit. Idcirco humidum & siccum ad inuicem complectuntur & contemperantur, & adipiscitur siccum ab humido

per

r partium cōtinuationem: ideo faciliter im-
essionem recipit & acquirit humidum à sic-
vt firmiter teneat impressionem, & omnem
iem patitur. Vnde propter humidum pro-
bet siccum à sua separatione, & propter sic-
m prohibet humidum à sua fluxibilitate: aër
rò circundat aquam, clarificat & rubificat
rram & tingit ipsam, vt apta sit ad extensio-
m & fusionem. Ignis autem totum compo-
um maturat, subtiliat & rubificat, & aërem
rungit, & consolidat, terræ & aquæ frigidi-
tem constringit, & ad meliorem complexio-
em, & ad quantitatem reducit.

Elementa grauia, vt sunt terra & aqua, ad fi-
onem & quietem: Elementa verò leuia, vt
int ignis & aër, plus iuuant ad fusionem &
ncturam.

Hinc dicit Aristoteles: Ego diuidam tibi la-
idem in quatuor operationes: id est, quatuor
lementa: Cùm ergo habueris aquam ex aëre,
aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc habe-
is plenam artem & tincturam. Dispone ergo
ubstantiam terream per destillationem in hu-
niditatem & caliditatem, donec conueniant
& coniungantur, & non discrepent nec diui-
lantur. Et tunc adiungam eis duas virtutes o-
eratiuas, videlicet aquam & ignem. Quia si
permisceris aquam solam dealbabit: Et si ad-
unxeris ignem, rubificabit largiente natura &
creatore, &c.

De separatione elementorum in nostro lapid[e] Philosophicè intelligenda.

Rasis Philosophus dicit: Scias pro ve[ro] quòd nunquã Philosophi intellexerunt, qu[od] lapis noster diuideretur in quatuor elemen[ta] separatim, vt faciunt stulti Alchimistæ, sic[ut] clarè patet p illud quod dicit Arnoldus: Sci[as] pro vero quòd elementa non diuiduntur [in] lapide nostro secundùm substantiam, sed b[e]ne secundùm virtutem: quoniam aliquod p[u]rum & simplex elementum non inuenitur n[isi] in sua sphæra tantûm. Veruntamen est qu[od] elementorum qualitates actiuæ & passiuæ, [se]cundùm aliquam prædominationem possu[nt] à se inuicem separari & partiri, vtputa dum [se]paratur aqua viscosa & eius substantia, in qu[a] prædominatur frigiditas, tunc dicitur quò[d] separatur aqua. Dum verò separatur substan[tia] magis depressa in qua dominatur calidita[s] tunc dicitur quod separatur aër & ignis, v[el] substantia aërea & ignea. Qui hoc capere po[test] capiat, & qui non, de scientia & arte se mi[ni]mè intromittat. Ergo conclusiuè dicend[o] Aqua nostra extrahitur à substantia manus, & non ex alia, eò quòd in eis maior tinctura. D[e] terra verò non curo cuius sit coloris, vel substantiæ, donec illa fuerit subtilis, clara, atque fixa, &c.

De vera putrefactione Philosophica nostri lapidis.

Arnoldus in ſuo Roſario dicit: In opere no-
putrefactio eſt neceſſaria, quia nunquam
liquid natum, vel creſcens, nec animatum,
poſt putrefactionem. Quia ſi putridum
n fuerit, fundi non poterit, nec ſolui. Etſi ſo-
um non fuerit, ad nihilum redigetur. No-
a ergo putrefactio non eſt ſordida nec im-
nda, ſed eſt commixtio aquæ cum terra,
terræ cum aqua per minima, donec totum
rpus fiat vnum. Hinc dicit Morienus Phi-
ophus: In putrefactione noſtri æris ſpiritus
iuntur cum corpore, & deſiccantur in illo.
niſi aqua cum terra deſiccaretur, non ap-
rerent colores. Etiam putrefactio noſtra nil
ud eſt, quàm mortificatio humidi cum ſic-
. Et noſtra putrefactio non fit abſque humi-
& ſicco, eò quòd terra in ſiccitate contine-
r, nec per ſe ſurgere poteſt. ratio: quia non
ſſunt grauia ſuperiùs aſcendere: nec leuia
m grauibus inferiùs manere, & detrudi ſine
o conſortio, ſed vtrunque eſt initium & finis
terius. Hinc dicit Hali Rex: Scias quòd niſi
blimaueris corpus quouſque fiat aqua, aqua
toto non putrefiet: nec poterit cōgelari, niſi
er ignem. Nam ignis commixtionem noſtri
pidis congelat. Et ſimiliter ſoluimus corpo-
a, vt caliditas adhæreat profunditatibus eo-

rum. Et ſic ſolus ignis mutat aquam & terr
à ſuis naturis & coloribus.

Qualiter aqua noſtra à ſua natura denigratu
audi Iohannem Auſtrum.

Iohannes Auſtri dicit: Æs quidem noſtr
primò de quanto magis coquitur, de ta
magis ſoluitur & denigratur, & fit aqua ma
ſubtilis & ſpiritualis.

Secundò de quanto magis coquitur, de t
to magis inſpiſſatur, & deſiccatur, & fit ma
ris albedinis.

Tertiò de quanto magis coquitur, de ta
plus coloratur & rubificatur, & fit tinctura
tentionis rubedinis. Quia autem ſit neceſ
rium quod lapis noſter primo fit niger. H
ſic probatur: Quia generatio vnius non fit n
per corruptionem alterius. Sed corruptio p
trefactionis non fit niſi per calorem agente
in humido.

Sed calor agẽs in humido efficit primò n
gredinem: quare liquidè patet, quod prin
pium noſtri operis eſt nigredo & caput cor
Ideo Philoſophus in Turba dicit: Cùm vid
ris illi aquæ nigredinẽ euenire, ſcias tunc co
pus eſſe liquefactum. Tunc oportet ignem l
uem continuare ſuper ipſum, donec concep
rit nebulam tenebroſam, quam peperit. To
intentio omnium Philoſophorum eſt & fui
vt corpus iam ſolutum in puluerem nigrun
ſua

m ingrediatur aquam, & fiat totum vnum,
pura aqua suscipit aquam sicut naturā pro-
am. Hinc dicit Rosarius Philosophus: O-
rtet illam nigredinem aquæ, leui igne deco-
ere, donec in sua aqua nigratur, scilicet do-
c totum fiat aqua. Tunc enim aqua miscetur
aquæ, & aqua aquam amplectitur, ita quod ab
aicem non poterint separari. Insipientes &
si Alchimistæ audientes aquam, putant eam
quam esse vulgi. Si autem libros Philosopho-
um legissent, vtique scirent eam rem aquam
se prægnantem. Quæ tamen absque corpo-
suo cum quo coniuncta est, facta sunt vna a-
ua permanens.

Hinc dicit Auicenna: Quàm diu apparuerit
igredo, dominatur obscura fœmina, & ipsa est
ior vis nostri lapidis: quia nisi primò fiat ni-
rum, non fit album vel rubeum, eò quòd ru-
eum ex albo & nigro est compositum.

Sequitur opus dealbationis: Et qualiter lapis noster debeat dealbari.

Audi Rosarium: Medicina nostra est vna in
essentia, & in agendi modo: quoniam necessa-
rium est, quod illa eadem medicina, scilicet al-
ba, nūquam fit rubea, nec potest rubificari, nisi
primò fuerit alba. Et ratio huius est: quia ne-
mo potest transire per primum ad tertium nisi
per secundum. Sic etiam non est transitus de
nigro ad citrinū, nisi per album: quia citrinum

ex multo albo, & puriſſimo nigro eſt com-
ſitum. Ideoque hanc medicinam albam &
beam facere nequimus, niſi primò fuerit
gra, & deinde alba etiam: medicina alba &
bea non differt inter ſe in eſſentia, ſed in eo
tùm differunt, quòd rubea maiorem indu
ſubtiliationem, & longiorem decoction
in regimine ſui ignis. Et hoc eſt ideò, quia
nis operis albi, eſt principium operis rubei:
quod completum eſt in vno, incipiendum
in alio. Nam totum magiſterium noſtrum
no modo incipitur & finitur, ſcilicet coque
do. Hinc dicit Roſarius: Argentum viuum
ære noſtro ſublimatum, ex quo omnia fiu
eſt aqua munda & tinctura vera. Nam ex a
noſtro fit ſulphur album, quod æs noſtrũ c
albat, & quo ſpiritus retinetur ne fugiat. Ill
autem ſulphur non poterit æs noſtrum rub
ficare, niſi priùs operatus fueris ad album,
quòd ſolum ſulphur album æs noſtrum dea
bat. Quare liquet, quod tanta erit pulchrit
do æris noſtri, quanta fuerit albedo ſulphuri
Ideo in Turba Philoſophorum dicitur: In co
lore albo ſpiritus vniuntur, quod fugere n
queunt. Quare præcipitur: Dealbate lato
nem, & rumpite libros, ne corda veſtra co
rumpantur. Terra namque cum aqua putref
& mundatur. Quæ cùm mundificata fuer
nigredo, recedit & dealbatur. Et tunc perib
tenebroſum, & vir aſcendit ſuper mulierem
& aufer

aufert ſibi ſuam nigredinem. Et ſic tunc ercurius: id eſt, ſeruus fugitiuus penetrabit rpus, & ſpiritus conſtringetur in ſiccum, & nc ceſſabit nigrum corrumpens, & defor atum, & fiet album & lucidum. Hinc Philo ohi in Turba dicunt:

Magneſia noſtra cùm dealbatur, ſpiritus fu re non permittit, nec æris vmbram vlterius parere. Ipſa namque eſt ſulphur album fi m, quod omnia corpora tingit, perficit, & nuertit in album.

Hinc dicit Philoſophus: Si fuerit argentum uum purum, coagulabit illud vis ſulphuris bi non vrentis, in album: & illud eſt res o ima, quam poſſunt habere operantes Alki iam, & conuertunt illud in album: quia na ra continet in ſe naturam, & vero matrimo o copulatur ad inuicem. Et non eſt niſi ſola na natura, quæ in vnoquoque gradu opera onum ſuarum in aliam côuertitur naturam:) quòd natura naturâ lætatur, & gaudet, & atura naturam ſuperat, & natura continet na ram, docens eam præliare contra ignem. ec tamen ſunt diuerſæ naturæ, nec plures: d vnâ tantùm natura eſt, habens in ſe natu ras & res omnes, quibus ſufficit ad artem noſtram: quia vno ordine natura opus ſuum incipit & finit.

Qualiter lapis noster debet rubificari, audi Rosarium.

Nisi primò dealbaueris æs nostrum, ipſ rubeũ facere nequitis: quia nemo poteſt tra ire de extremo ad extremum, niſi per me Hoc eſt dicere : nemo poteſt venire de ni ad citrinum, niſi per album, eò quòd citrin ex multo albo & puriſſimo nigro eſt comp tum. Dealba ergo nigrum & rubifica album habebis magiſterium. Quoniam ſicut an diuiditur in quatuor partes, ſic etiam opus ſtrum benedictum. Nam primò eſt Hyem frigidum & humidum, & pluuioſum. Sec dum tempus eſt Ver, quod eſt, calidum & midum & floridum. Tertium tempus eſt ſtas, quod tempus eſt calidum & ſiccũ: id rubicundum. Quartum tempus eſt Autu nus, quod eſt tempus frigidum & ſiccum tempus colligendi fructum. Hac diſpoſitio tingimus res naturales donec fructum aſſe ad vota: quia iam Hyems tranſijt, imber ab noxque receſſit, & flores apparuerunt in te noſtra, & tẽpus putationis aduenit. Sed cũ ſtamus ſuprà roſam albam, ſolum ſortiem effectum iſtum, conuertendo corpora met lica, & ægra in albũ arte & operatione. Et cũ videris illam albedinem ſupereminentem, l tus & certus eſto, quod in illa albedine rub do eſt occultata. Et hanc rubedinem nõ opo

tet e.

t extrahere, sed solo igne regere, vsque quo tum fiat rubeum: Et sic consequenter patet, ıòd color rubedinis creatur maximè ex cõ-emento digestionis. Quia sanguis non ge-ratur in homine, nisi priùs diligẽter coqua-r in epate, & post illam rubedinem de cæte- nequaquam imponas aquam vel rem ali-ıam aliam, quousque ad complementum ru-edinis decoquatur. Nam tempore æstatis & uctuum, inundatio aquarum pluuialiũ cor-ımpit fructum, quare oportet igne sicco abs-ue humore comburere, donec rubificetur ru edine perfecta: igitur noli cessare quanuis ru eũ aliqualiter tardauerit apparere. Quia sicut rima digestio stomachi omnia dealbat, sic se-unda digestio quæ fit in epate, omnia rubifi-at. Quare liquet ex primis dictis, quod igne ugmentato post albedinem, ex primis colo-bus habebis rubedinem: in medio tamen co orum illorum apparebit citrinum. Sed ille co-or citrinus non est stabilis: quia post citrinum nox oritur rubeum: quo apparente, opus no-trum est completum: quoniam tunc habebit irtutem masculi, & conuertit omne corpus ncompletum in verum solificum.

Hinc dicit Philosophus: Si fuerit sulphur nundum & clarum cum rubore, & fuerit in eo igneitas simplicis non vrentis, erit res o-ptima, quam recipere possunt Alchimistæ, vt ex eo faciant aurum, &c.

Iterum de elementorum naturali & reciproca circulariq́ʒ vicinitate ad inuicem.

Albertus Magnus dicit: Non est silendu quòd in omnibus quæ se habent ad inuice circulariter per generationem, facilior est e rum transitus, eò quòd in pluribus habēt co uenientiam.

Hinc est quod ex argento faciliùs fit auru quàm ex alio metallo: bene ergo ordinauit n tura, vt elementa circulariter sibi commun carent qualitates, quatenus circulares tran mutationes ex ipsis fierēt, & ex circulari tran mutatione elementorum fieret. Vt puta terr communicat suam siccitatem igni, ignis ver caliditatem suam aëri, aër humiditatem suan aquæ, aqua verò communicat suam frigidita tem terræ, & terra iterum siccitatē suam igni Et sic circulariter materia terræ appetit ess sub forma ignis: quia ignis quasi sitiens natu raliter agit in terram, & cōuertit materiam ter ræ in suam formam. Iterum eadem materia te ræ, appetit esse sub forma aëris, qui aër est qua si naturaliter sentiens ignem. Et ideo agit in ignem & terream materiam. Et ignis, qui fece rat terram in suam formā, tunc illa materia na turaliter appetit esse sub forma aquæ. Aqua hoc sentiens agit in aërem, & in illam materiā, quæ fuit ignis, aëris & terræ, & sic conuertit in suam formam. Tunc illa materia naturaliter

appetit

petit esse sub forma aquæ: aqua hoc sentiẽs,
it in aërem, & in illam materiam quæ fuit i-
ıis, aëris, & terræ, & sic conuertit in suam for
am. Cùm ergo illa materia fuerit in omni-
ıs formis elementorum fabricata, appetit na
ıraliter simul omnes. Elementa hoc sentien-
a, & quasi rixantia naturaliter omnia volunt
mul esse: quia sunt actiua, & passiua & contra-
a. Ex illa igitur cõtrarietate & rixa, destruun-
ır formæ elementales, & remanent sub for-
ıa elementali. Sed quo ad se: id est, per circu-
rem transmutationem materia elemẽtorum
fficitur elementatum.

Hinc beatus Thomas de Aquino de forma
lementorum, in eodem corpore coniuncto-
um ita dicit: Vidi & feci per artificium natura
ooperante. Nam accepi quoddam sulphur,
quod erat naturæ igneæ, & transmutaui ipsum
n aquam puram, quam per artem iterum trans
nutaui in aërem & in aquá, & cùm volui trans
nutare in terram, vt terra purior fieret, inueni
quendam lapidem rubeum, clarissimum, dya-
phanum & lucidum, & in eo conspexi omnes
ormas elementorum, & etiam eorum contra-
rietates in illa materia lapidis, nescio qua ex
virtute nisi ex appetitu.

Ex rubedine enim respexi formam ignis: ex
diaphanitate formam aquæ, & ex luciditate
formam aëris.

Vnde Arnoldus ad propriá 10. dicit: Beatiss.

ſime pater, Hermes Philoſophus dicit: Quò metalla ex quatuor elementis conſiſtunt, & quodlibet elementum in ſua materia abunda ex quatuor elementis, cùm elementum ſim plex non nobis dare actum ſit. Etiam in mate ria metallorum oportet, quòd elementa habe ant vnam materiam communem corporum quæ ſit communis formæ elementorum, ita v per ipſa poſſint tranſmutari.

Et illa eadem materia quæ erat aquæ, ſit aë ris, terræ, & ignis. Sunt ergo quatuor qualita tes ſiue virtutes progredientes ab eſſe elemen torum, & quælibet iſtarum poteſt dici de ma teria elementali: & iſtæ virtutes ſunt, calefaci endi, infrigidandi, ſiccitatis & humiditatis. Et duæ iſtarum qualitatum ſunt actiuæ, ſcilicet calidum & frigidum: duę verò paſſiuæ, ſcilicet humidum & ſiccum. Sunt ergo duo elementa per comparationem ad res elementales, ſcil. ignis & aqua actiua, & quaſi duo paſſiua, ſicut terra & aër. Quantum ergo inter ſe ſunt actiua & paſſiua, & communicant in natura.

Hinc eſt quod vnum elementum communicat ſuam qualitatem alteri, vt ſic circulando qualitatem illius poſſit conuertere in ipſum, & tranſmutatur. Eſt etiam ſciendum quòd commune eſt omnibus metallis, quòd ipſorum materia eſt valde propinqua ad inuicem in natura, in virtute, & potentia.

Hinc dicit Albertus Magnus: Quia in naturæ ope-

æ operibus didicit proprio visu, quöd ab vna rigine fluunt aquæ viuæ, & in quadam parte ꝛit aurum, & in alia argentum, quæ tamen ma eria fuit vna, sed diuersus fuit locus in calore. deo diuersitas loci depurationis metalli, di- ıersitatem secundûm speciem fuerit operata.

Recapitulatio totius operis Alchimiæ, & lapidis nostri secundùm intentionem omnium Philosophorum.

Plato dicit: Artifex nostri operis primò de- ɔet lapidem soluere: deinde coagulare, quo- ıiam opus nostrum nil aliud est, quàm facere ɔerfectam solutionem & coagulationem. Vn- de Rosarius dicit: Nisi quodlibet vertatur in a- quam, nullatenus peruenit ad perfectionem. Ideo nonnunquam oportet vti aliqua com- mixtione & contritione in toto nostri operis regimine, sed solùm versari circa aquam per- manentem, cuius vis est spiritualis sanguis: id est, tinctura sine qua nihil fit. Conuertitur e- nim in nostra operatione corpus in spiritum, & spiritus in corpus. Sic enim mixta in vnum reducuntur & se inuicem vniunt. Nam cor- pus incorporat spiritum per sanguinis tinctu- ram: quia omne quod habet spiritum, habet & sanguinem.

Nam omnis res cuius radix est terra, & a- qua fit moriens. Hoc est dicere, terra fit aqua, & vincunt eum aquæ qualitates, sic est solutio

corporis, & coagulatio ſpiritus, & econtrà Nam vnam habent operationem : quia no ſoluitur vnum, niſi coaguletur reliquum. Ide in principio operis tu aduna Solem per Lu nam, & coagula per Solem, quoniam inde ap parebunt effectus, eò quòd pars inferior de primitur, cùm naturaliter ſuperiora inferiori bus dominantur.

Hinc dicit Hali Rex & Philoſophus: Hæ ambo, ſcilicet ſolutio corporis, & congelati ſpiritus, erunt in vna operatione, & non fit v num ſine altero. Ratio eſt, quia corpus & ani ma, quando ſimul coniunguntur, vtrumqu eorum agit in ſuum ſocium. Verbi gratia, cùm terra & aqua ſimul coniunguntur, conatur a qua diſſoluere terram, cum ſua humiditate ſua virtute & proprietate, quæ in ea eſt, faci terram ſubtiliorem, quàm priùs erat: & reddi terram ſibi ſimilem in corpore, ita vt fiat aqua & econuersò, aqua inſpiſſatur cum terra, & fi ſimilis terræ in denſitate, quia terra ſpiſſior eſt quàm aqua. Ideo dicit Albertus in Secre- tis ſecretorum:

Scias inter ſolutionem, & coagulationem ſpiritus nullam eſſe differentiam temporis, nec opus diuerſum, ita quòd vnum non fiat ſi- ne alio, quemadmodum inter aquam & ter- ram, non eſt aliqua pars diuerſa, nec temporis differentia, quo cognoſcatur in earum opera- tionibus, vt vna ab alia ſeparetur, ſed eſt vna

& eadem

eadem operatio, & fiunt simul. Ideo Arnoldus dicit: Opus lapidis nostri est ipsius dissolutio, sciens, quòd nullo modo materia lapidis possit destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde soluta prima forma corporis, immediatè inducitur noua forma, quæ quidem in colore est nigra, in odore fœtida, in tactu subtilis. Hæc enim sunt signa perfectæ solutionis, & putrefactionis corporis: eò quòd calor agens in humidum primò conuertit in nigredinem, quę nigredo est caput Corui, & hoc est principium operis nostri. Et sic lapis dissoluitur in aquam, quæ aqua Mercurius noster, & Philosophorum vocatur.

Hinc dicit Hali Rex: Compositio nostri magisterij, est coniunctio siue matrimonium spiritus congelati, cum corpore soluto: & sua coniunctio, & sua passio fit super ignem. Nam caliditas est eius nutrimentum, & anima non animat corpus, nec cum eo coniũgitur omnimoda coniunctione, nisi per mutationem vtriusque, & hoc fit virtute ignis & caloris, per conuersionem suarum naturarum. Hinc dicit Morienes: Magisterium nostrum non est aliud, nisi extractio aquæ à terra. Et econtrà aquæ super terram, donec putrefiat terra cum sua aqua, quæ cùm putrefacta fuerit, & mundificata, totum magisterium, Deo auxiliãte, bene dirigitur. Hinc Plato dicit: Accipite lapidem nostrum, & in tabellas tenues coaptate, & ponite

in vaſe noſtro bene clauſo, & aſſate eum igr
leui, donec confringatur. Et ſciatis quòd to
tum magiſteriũ nil aliud eſt, quàm facere pe
fectam ſolutionem & coagulationem: hoc e
dicere, primò ſoluere, deinde vt aqua cong
letur, ad calorem Solis decoquere.

Sequitur modus proijciendi.

Qualiter lapis noſter proijci debet ad me
talla. Ponatur pondus vnius denarij ſuper de
cem pondera Mercurij vulgi, loti cum ſale &
aceto, & exſiccato. Deinde ponatur in cruci
bulo ſuper ignem, & quando Mercurius inci
pit feruere & fumigare, tũc ſtatim proijce me
dicinam tuam albam ſuper Mercurium fuſum
& tunc medicina incipit ſe fundere in ſuperfi
cie in modum olei. Deinde illud oleum cito
intus ingreditur, & tunc Mercurius in color
diuerſificatur, & congelabitur in forma vitr
albi: quem Mercurium ſic vitrificatum extra-
he ab igne. quo infrigidato, ſumatur vnũ pon-
dus, & proijciatur ſuper 60. pondera Iouis fu-
ſi, tunc ſtatim euenient ſtellæ quæ citò tranſi-
bunt. Tunc bene cooperiatis crucibulũ cum
carbonibus viuis, & ſtet in illo igne per quar-
tale vnius horæ. Deinde extrahatis, & fundi-
te, & erit pulcherrimum album, & delectabile.

Sequitur modus proijciendi lapidem rubeum.

Fundatis mediam vnciam Mercurij, & di-
midiam

diam vnciam Iouis, quodlibet seorsum: dese pone tuam medicinam super Iouem fule pone tuam medicinam super Iouem fun, & stet sic mixta in crucibulo aliquantun, vt bene se incorporent: & debent esse tres acibuli, vnus, in quo est medicina cum Ioue xta: in secundo debet esse Mercurius cruis dimidia pars vel duæ. Tertium crucibum debet esse vacuum. Deinde medicina exiens cum Ioue in crucibulo proijciatur in aad crucibulum vacuum. Tunc statim Merrius euacuetur ad crucibulum, vbi est mecina cum Ioue, vt bene moueatur, vt bene ermisceatur. Deinde totum repone ab igne, permitte infrigidari extra ignem. Alia verò ucibula semper stent ad ignem. Et cùm Mer arius fuerit infrigidatus, medicina euacuetur crucibulum vacuum. Deinde euacuetur aud crucibulum, in quo fuit medicina, & aponatur Mercurius. Et sic semper procedenum est, quousq; medicina congelauerit Merurium: quo congelato in vitrum rubeum & iaphanum, & transparens, huius vitri rubei onatis vnum pondus super 44. pondera Iois fusi, & erit valde bona proportio. Et faciais cum eo eodem ordine, quo suprà fecistis in roiectione medicinæ albæ. Et est notandum, i est metallum frangibile, tunc debetis plus addere de corpore imperfecto, scilicet de Ioue vel Saturno, si proiectio fuit super Saturnum. Et sic potestis per eundem modum de

omnibus alijs metallis facere. Et ſcire de
tis, quòd additionem corporis imperfecti
betis addere paulatim, & in debita proport
ne & quantitate. Quia ſi nimium apponere
tũc oporteret vos ipſum effundere: quoni
aliter non remaneret corpus imperfectum
ſuperfluum.

Sequitur de lapidis noſtri multiplici virtute,(
ineffabili eius medicinali effectu, & opera-
tione, & multiplicatione.

Menander Philoſophus dicit: Cùm ad
nem operis noſtri perueneris, non indige
operis noſtri reiteratione, cùm eius actio f
tior ſit actione ignis, eò quòd totum cõſum
quod non facit ignis artificialis: quia ignis a
tificialis habet ligna, & vegetabilia, & con
mit ea, non tamen omnes rerum partes, ſed d
mittit cineres & carbones. Sed medicina n
ſtri lapidis non dimittit aliquid in rebus, ſ
res totaliter conuertit à ſua forma in ſuam e
ſentiam. Eſt enim medicina noſtra ſicut fau
la ignis, quæ in actu augmentatur, & auget
in quantitate, vt dicit Hermes. Et in tantũ
augmentatur & multiplicatur, quòd oport
operantem ex illo ab actione ceſſare ad ten
pus tædio affectus. Et hoc eſt venenũ, de qu
ſe Philoſophi iactauerũt, cum quo lapides v
uificauerunt, quorum naturę fuerunt diminu
tæ, & reduxerũt eos ad naturam temperatan

Quar

iare honora lapidem nostrum. Hermes di- : Cùm lapis noster ad suum terminum per- nerit, nihil eo subtilius videtur.

Non ergo miremini, si corpora super cœ- tia sunt in se incorruptibilia, cùm in infe- ribus, in natura incorruptibilitas sit reper- , nullique aliorum corporum inferiorum biecta.

Nam si lapis noster staret in igne vsq; ad no ssimum diem, nunquam consumeretur, neç ansmutaretur. Et subdit idem Hermes, di- ns: Cùm ad eius finem perueni, tale gaudiũ ihi fuit, quale nunquam diebus vitæ meæ ha ueram, videns, quòd tanta essentia sine ele- ientali materia in his inferioribus possit de- neri. O natura maxima creaturarũ, quæ con- net quod ignis non potest.

Qualiter medicina nostra lapidis curat omnes morbos, & infirmitates, & modus vtendi ea.

Modus vtendi medicina talis est secun- dùm omnes Philosophos. Si vis nostra medi- ina vescendo vti, tunc recipe de Elixir no- tro pondus duorum florenorum ducatorum, ad vnam libram alicuius confectionis, & co- mede de ista confectione in hyeme pondus v- nius drachmę: Quod si feceris, omnes infirmi- tates corporales, ex quacunque causa siue cali- da, siue frigida fuerint, depellit. Et conseruabit

ſanitatem, & iuuentutem in homine, ac ex h
mine ſene facit iuuenem, & facit cadere car
crines. Item noſtrum venenum Philoſop
cum curat lepram confeſtim. Phlegma diſſ
uit, ſanguinẽ mundificat, viſum & omnes ſe
ſus acuit, & ingeniũ miro modo ſuper omn
medicinas Philoſophorum. Quare noſtra m
dicina æſtimationem non habet, quoniam
mnia facta ſunt propter hominem, &c.

Præſcriptus tractatus, eſt per quendam c
ctorem in famoſa ciuitate Lypſiæ commora
tem, ex vetuſtiſſimo libro exſcriptus. Qui
ber antiquus, fuit quondam Caroli quarti R
manorum Imperatoris, ex quo etiam labo
re fecit lapidem noſtrum, & perfectiſſimè a
impleuit. Qui etiam multa monaſteria diu
ſorum ordinum multasq; egregias collegiat
Eccleſias & cathedrales erexit & fundauit, &

INCIPIT LIBER ROSA RIVM PHILOSOPHORVM

Compoſitus, & in vnum compilatus diligentiſsimè.

QVI deſiderant artis Philoſophic
ſcientię maioris cognitionem veri
ſimam habere, libellum hunc dil
gentiùs inſpiciant, & ſæpiſſimè per
legant, & optatum proſperum conſequentu

Audit

dite hæc filij priſcorum Philoſophorum,
ım altiſſima poſſum voce libet proclamare.
nio namq; vobis præcipuum humanarum
ım ſtatum aperire, ſecretiſſimum omnium
retorum, totius Mundi theſaurum, non ſi-
nec irriſoriè, ſed certiſſimè & humaniſſimè
am ipſum efficiam. Quapropter vos mihi
em exhibeatis audiendi deuotionem, quale
bis afferam doctrinæ magiſterium: nempe
rum quæ vidi proprijs oculis, & manibus
eis palpaui, aliquod nunc poſſum vobis re-
ıus teſtimonium perhibere, Quidam & con-
ıentius quàm fallaces multi iactatores, qui
ſt multas tandem expenſas & labores, nul-
m ſibi niſi miſerabilem inueniunt effectum.
lare ergo vobis loquor & apertè, quatenus
ım periti quàm etiam imperiti valeát ex hoc
agiſterio ſecretum intelligere. Nec meritò
oterit me quiſquá blaſphemijs afficere: Nam
ım antiqui Philoſophi tàm obſcurè quàm &
onfusè ſcripſerunt, ita vt nedum intelligan-
ır, ſed nec conuenire videantur, quatenus
reciosiſſimam artem hanc inquirentes, aut
illerent, aut à propoſito deterrerēt. Ego qui-
em remota omni fallacia & obſcuritate, vo-
is planè experimentũ omne ante oculos ap-
onam veriſſimum, ſimul & cum Philoſopho-
um ſentẽtijs, ad propoſitum adductis ipſum
uamoptimè facientibus, quatenus res de qua
gitur, eo apertior fiat & clariùs intelligatur.

Vnde primò notum facimus, omnes ex
naturam operantes, deceptores esse, & in
non debita laborare. Porrò ex homine n
nascitur nisi homo, & ex bruto non nisi br
tum, & omnē simile profert non nisi suum
mile. Quapropter qui de proprio non hab
de alieno ad libitum suum habere non pote
Hoc autem dicimus, vt nemo amittat suam
cuniam. Nam cùm quidam decepti sint ing
nij sui tarditate, & ad inopiam deducti, ali
tentant etiam seducere, & ad miseriam con
pellere. Consulo autem, vt nemo se arti hu
intromittat ad inueniendum, nisi principiu
veræ naturę & eius regimen agnoscat, qua c
gnita pluribus non indiget rebus, nisi vna, n
magnas requirit expensas, quoniam vnus e
lapis, vna medicina, vnum vas, vnum reg
men, vnaque dispositio. Et scias quòd ars e
verissima. Porrò Philosophi nunquam stu
duissent tot colorum diuersitates, & ordine
exprimere, nisi vidissent & tetigissent. Quar
illud repetimus: Omnes extra naturam labo
rantes deceptos esse ac deceptores. Igitur i
natura nostrum sit exercitium, & intētum ob
sequium: quia lapis noster de re animali, ve
getabili & minerali. Vnius ergo esto volunta
tis in opere naturæ, nec modò hoc, modò il
lud attentare præsumas, quia in rerum multi
tudine ars nostra non perficitur. Quantum
cunque enim diuersificentur eius nomina, ta
men

n semper vna sola res est, & de eadem re: enim introducitur in naturam, quod in ea est de sua natura. Quare oportet esse nearium, vt agens & patiens sint in genere vna & eadem: In specie autem altera & disa, secundùm Mercurium, quo diuersificamulier à viro, quia licet in vno genere conniant, tamen inter se habent differentiam tinctam, vt differunt materia & forma. Mata namque patitur actionem, forma verò asibi assimilans materiam. Ideo materia naaliter appetit formam, sicut mulier virum, turpe pulchrum. Sic liberius complectitur rpus spiritum, vt ad suam perueniat perfeonem. Cognoscendo ergo radices naturas, melius facies ex eis opus tuum: quia non ssum alio modo lapidem nostrum exprime, nec alio nomine nominare. Patet ergo ex æmissis, quòd lapis noster est ex quatuor ementis: Et habent eum tàm diuites quam uperes, & inuenitur vbique, & assimilatur nnibus rebus, & est compositus ex corpo, anima, & spiritu: & conuertitur de natura naturam, vsque ad vltimum suæ perfectiois gradum.

Dixerunt etiam quòd lapis noster fit ex va re, & verum est: nam totum magisterium fit um aqua nostra: ipsa namque est sperma omnium metallorum, & omnia metalla resoluuntur in ipsam, vt est ostensum.

Item: Sal metallorum eſt lapis Philoſoph
rum: lapis enim noſter eſt aqua congelata
auro & argento, & repugnat igni,& reſolui
in aqua ſua, ex qua componitur in genere ſ
Ergo reductio corporum in primam mater
ſeu in argentum viuum, non eſt alia niſi cc
gelatæ materiæ reſolutio, per quam ſerat
aperitur per ingreſſionem vnius naturæ in
liam. Vnde Philoſophi dixêre: Solem nihil
liud eſſe, quàm maturum argentum viuu
Nam in Mercurio ſunt ſolùm duo elemen
actu, ſcilicet terra & aqua, quæ ſunt paſſiua.
lementa autem actiua, vt aër & ignis, ſunt in
in potentia ſolùm. Sed quoniam iſta in M
curio mundo deducuntur de pura potentia
actum, ſecundùm debitam digeſtionẽ, & pr
portionalem decoctionem, tunc fit auru
Quare in auro ſunt quatuor elemẽta in æqua
proportione aptata: & ideo ibi eſt ſulfur mat
rum & actiuum. Ars autem noſtra iuuat nat
ram, ſuper adminiſtrando Mercurio Auru
maturum, in quo (vt dictum eſt) eſt ſulphu
maturum & optimè digeſtum: à natura aute
per opus naturæ.

Arnoldus: Quicunque velit ad hanc ſcien
tiam peruenire, & non eſt Philoſophus, fatuu
eſt: quia hæc ſcientia non eſt, niſi de occulti
Philoſophorum.

Senior: Ars enim illa in Dei potentia reſer
uata, quæ Laycis eſt inimica.

Vnd

Vnde Geber: Non ergo hæc ſcientia pauri & egenti conuenit: ſed potius eſt illis inimica.
Secundò Politicorum dicit Philoſophus: mpoſſibile eſt indigentem Philoſophare.
Duplex eſt via in iſta arte ſecundùm Philoſophos: ſcilicet vniuerſalis & particularis. Via niuerſalis eſt facilis & rara. Et eſt talis quæ ex incipijs veris & naturalibus educitur: quia is virtus ſeminaria & reformatiua ſtatim, & momento indurat Mercurium, & quodlit metallum debitè præparatum tingit in verum aurum vel argentum, ſecundùm quòd ta virtus primordialiter ad ſuum finem fuerit tiuorum ad paſſiua coniunctione.
Secunda verò via dicitur particularis, & eſt fficilis & laborioſa. Nota, licet Alchimia in a vniuerſali partim ſit naturalis, partimque tificialis, magis tamen eſt naturalis: quia naura in via veræ Alchimiæ nil alienum vel extaneum introducitur: quia natura habet in uod operatur, eò quòd actiua iunguntur paſuis per competentem vnionem ſeu applicaonem, cætera verò natura per ſe operatur.
Plato, lapis noſter eſt res quam ignis non tigit, à qua noſter Mercurius ſurgit.
Tria ſunt genera laborantium artem Alchinicam, ſcilicet Alchimiſta, Lauchimiſta & La hrimiſta. Non omnis qui dicit, recipe, recipe, ntrabit in artem, quia vnum tantùm eſt reci-

pe: vnum corpus non intrat alterum.

Gratianus: Accipe hoc & hoc, & fac sic sic, & habebis hoc, & illud est verum apud omnes Philosophos. Vnde Philosophus: Imum verbum recipe recipe, multos erro fecit. Ideo primum opus est dissoluere rem pidis: id est, Mercurium non vulgi.

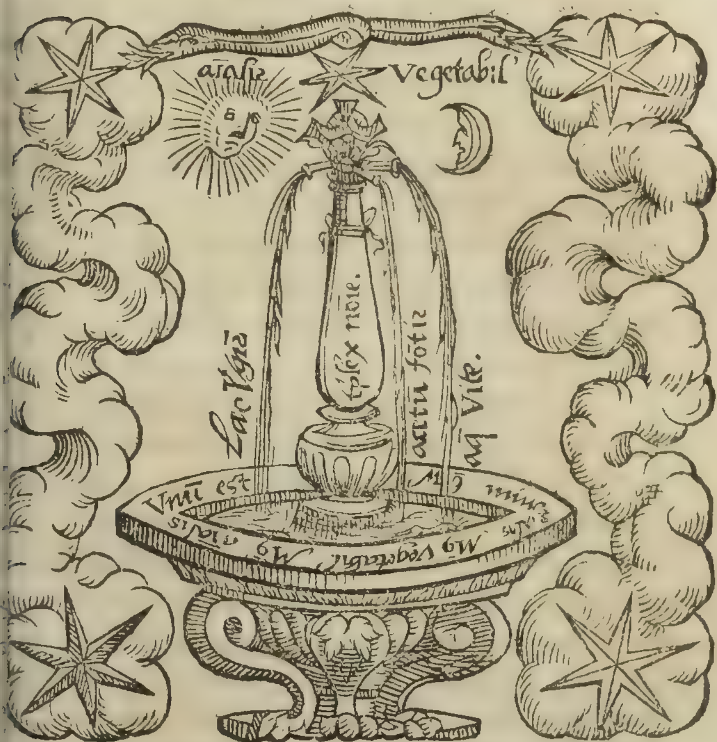
Arnoldus: Fatui autem intelligentes ad teram dicta Philosophorum cæcutiunt, & n inueniunt nisi mendacium, & tunc dicunt: sa est scientia, quia tentauimus & nihil inue mus. Et tunc sunt sicut desperati, & vilipe dunt libros & scientiam: Et ideo scientia v pendit eos, quia scientia nostra de occultis n turæ, non habet inimicum nisi ignorantem Versus:

Hic lapis exilis extat, precio quoque vilis,
Spernitur à stultis amatur plus ab edoctis.

Sicut & Alphidius dicit: Scito quòd hu lapidem, de quo hoc arcanum agitur, De non posuit magno precio emẽdum, quonia in via eiectus inuenitur, quatenus tàm à pa pere quàm à diuite haberi possit, vt ratione scientia ad eum quisque possit leuiter peru nire. Argentum viuum non est lapis. Vn Constantinus: quia fusibilis, ergo non est l pis. Argentum viuum est ignis, vnde Philos phus: Scitote ergo, quòd argentum viuum e ignis, corpora comburens magis quàm igni

Dir sind der metall anfang vnd erste natur/
die künst macht durch vns die höchste tinctur.
eyn brunn noch wasser ist meyn gleych/
ich mache gesund/ arm vnd reych.
nd bin doch jtzund gyfftig vnd tödlich.

Mineralis.



Succus lunariæ, Aqua vitæ, Quinta essentia, Ardens vinum, Mercurius vegetabilis, omnia idem sunt: Succus lunarię fit ex vino nostro, quod paucis filijs nostris notũ est, & cum illo fit solutio nostra, & fit aurum potabile no-

ſtrum mediante illo, & ſine illo nequaqua
Corpus namque imperfectum conuerſum
in primam materiam, & iſtæ aquæ coniunć
cum aqua noſtra faciunt vnam aquam mu
dam, claram, omnia mundans, omnia tam
neceſſaria in ſe continens: & iſta eſt cara & v
lis, de qua & cum qua perficitur noſtrum m
giſterium. Nam corpora ſoluit non ſolutio
vulgari, prout tradunt ignorantes, qui conu
tunt corpus in aquam nubis, ſed ſolutione v
ra Philoſophica, in qua conuertitur corpus
aquam primam, ex qua fuit ab initio, ipſa e
dem aqua corpora in cinerem transform
Scias autem quòd ars Alchimiæ eſt donu
Spiritus ſancti. Et ſcias quòd diebus noſtr
habuimus magiſtrum Arnoldum de Noua v
la, in curia Romana, ſummum medicũ & The
logum, qui etiam magnus Alchimiſta fuit, q
etiam virgulas auri faciebat, quas conſenti
bat omni probationi ſubmitti.

Arnoldus: Sciant artifices Alchimię ſpeci
metallorum tranſmutari non poſſe, niſi fort
in primam materiam reducantur, & tunc qu
dem tranſmutantur in aliam quam priùs erar
ſpeciem. Et hoc ideo, quia corruptio vnius e
generatio alterius, tàm in artificialibus quàr
in naturalibus. Ars enim imitatur naturam, &
in quibuſdam corrigit & ſuperat eam, ſicut iu
uatur natura infirmi medicorum induſtria.

Speculum: Venerabili ergo vtimini natura

quo

oniam non emendatur natura, nisi in sua na
a: cui alienum nolite introducere, nec pul-
rem, nec aliquam aliam rem: quippe quia
ersæ naturæ lapidem nostrum non emen-
nt, nec intrat in eum quòd non sit ortum ex
, quoniam si aliquid extranei sibi appona-
r, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod
æritur. Vnde notifico, quod nisi similes res
tio coquendi receperis, & absque manuum
ntritione subtiliaueris, donec omnia aqua
nt, nondum opus inuenisti. Quare scire fa-
o preciosissimum arcanum studentibus, vt
on fatigentur in vanum, quia hoc magisteriū
hil aliud est, quàm coquere argētum viuum,
sulphur, donec vnum fiat argentum viuum,
uod defendit sulphur à combustione, si fue-
t vas bene clausum, ita quòd argētum viuum
on possit euanescere, nec sulphur possit com-
uri, nec deuastari: quia argentum viuum no-
rum est aqua clarissima nostra. Et videmus
er exemplum in aqua communi, quòd omne
uod cum ea coquitur, nunquam comburitur
onec ipsa aqua consumatur, quantumcunq;
tiam ipse ignis sit fortis. Et quando aqua con
umpta est, hoc quod in vase est comburitur: &
deo Philosophi iusserunt claudere os vasis, vt
qua benedicta nostra non exhalaret, sed de-
enderet à combustione, hoc quod in vase est:
Aqua verò cum illis posita rebus, prohibuit
e ignis combureret, & factæ sunt illæ res.

Quantò magis flamma occupatur, tantò magis aqua in intimis absconditur, ne ignis calore lædatur; aqua verò in suo ventre eas recipi & ignis flammam ab eis repellit. Iubeo autem omnes inuestigatores huius artis, in principi facere ignem leuem, donec facta sit patienti inter aquam & ignem. Et postquam videris aquam fixam sine ascensione aliqua, non cure qualis sit ignis, sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus vnum fiant, ita quòd corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Ergo aqua est illa res quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est quæ occidit & viuificat. Aqua est quæ comburit & candidat Aqua est, quæ dissoluit & congelat. Aqua est quę putrescit & postea facit germinare nouas, & diuersas res. Vnde, fili, moneo te, quòd totum intentum tuum sit in decoctione aquæ, & ne tædeat te, si vis habere fructum, & non cures de alijs reb. vanis nisi de sola aqua. Coque ipsam paulatim putrefaciendo, donec mutetur de colore ad colorem perfectum. Et caue quòd in principio non combures suos flores, nec suam viriditatem: & noli citò perficere opus tuum. Et nota, quòd ianua tua bene & firmiter sit clausa, vt ille qui est intus euolare nõ possit, & Deo concedente, ita peruenies ad effectum. Natura facit suam operationem paulatiuè: ego verò volo quòd tu ita facias, imò secundùm naturam tua sit imaginatio. Et vide

secun-

undùm naturam, de qua regenerantur cor-
ra in viſceribus terræ. Et hoc imaginare per
ram imaginationem & non phantaſticam.
vide ſimiliter quo calore fit decoctio eorũ,
ſt violentus vel ſuauis.

Geber de veritatis inueſtigatione.

Conſiderauimus in noſtris voluminibus
ſecretis & naturalibus potentijs, & natura-
um proprietatibus, etiam per experientiam
ſtram inuẽtione inueſtigationis materiam
nnino certam. Non enim omnino inueni-
us aliud, niſi quòd ea ex quibus elicitur no-
ra medicina, in corporibus tranſmutandis,
beat in ſe has qualitatum proprietates.

Primò quòd habeat terram ſubtiliſſimam in
,& incõbuſtibilẽ, aptamq; ad figendũ omni-
odè fixá cum ſuo proprio radicali humore.

Secundò: humiditatem aëream & igneam,
niformiter coniũctam, ſic, quòd ſi vnum fue-
it volatile quod & reliquum. Et quod ipſa hu
niditas eſt ſuper omnes humiditates, expe-
tans ignis calorem vſq; ad ſui ſufficientis in-
piſſationis cineris complemẽtum, quoad in-
ligentiam ipſius cum permanentia inſepara-
ili terræ ſcilicet annexæ ſine euaporatione.

Tertiò, quòd humiditatis diſpoſitio natu-
alis ſit talis, quòd per beneficium ſuæ homo-
geneitatis, in omnibus ſuarum proprietatum
differentijs, terram habet annexam conuer-
ſione vtriuſque, quia in alterutris homoge-

neitate ſit contemperatum virtuoſè, & vnion
totali, & vinculo connexionis inſeparabilis a
qualiter poſt finalis præparationis gradum fu
ſionem bonam præſtet. Quartò, quòd hæc ho
mogeneitas ſit tantæ puritatis eſſentiæ, & a
omni re combuſtibili ſeu vrente artificialite
emundata, quòd omnia cum quibus coniun
gitur per minima non comburat, ſed à combu
ſtione præſeruet. Quintò, quòd clarã & ſplen
didam habeat tincturam in ſe albam, rubeam
mundam, & incombuſtibilem, ſtabilem & fi
xam, quòd ignis nequaquam valeat ipſam per
mutare, nec ſulphura aduſtiua ſeu acuta cor
rodentia corrumpere, nec perfraudare. Sex
tò, quòd totum compoſitum inſeratum cum
ſuo complemento finali ſit tantæ ſubtilitatis
materiæque tenacitatis, quòd poſt finalem ſuę
decoctionis termini iniectionem tenuiſſimæ
maneat fuſionis, ad modum aquæ, & penetra-
tionis profundæ vſque ad vltimæ rei permu-
tabile, cuiuſcunque fuſionis ipſum extitit in
complemento, & cum vicinitate & affinitate
ſua adhæreat ſuo fumo naturaliter, cum inſe-
parabili conſolidatione, contra impreſſionem
ignis in ipſa hora ſua, ſpiritualiter corpora in
ſui naturam reducens.

His conſideratis inuenimus inueſtigatione
noſtra ſeptem proprietates rerum in noſtro
lapide neceſſarias & opportunas: Et ſunt hæ:
oleagineitas, materiæ tenuitas, affinitas, radi-
calis

s humiditas,puritas, claritas,Terra figens, ... inctura.
Prima verò differentiarum proprietas est i- Oleagineitas, dans in proiectione vniuer- ...m fusionem & apertionẽ medicinæ. Nam ...mum quidem necessarium est post proie- ...onem medicinæ, est ipsius medicinæ subi- & conueniens fusio, quæ cum oleagineita- naturali perficitur & inuisceratur.
Secunda est materiæ tenuitas, siue ipsius ...btilitas spiritualis,tenuis siue fluens infusio- ... ad instar aquæ, penetrans in profundum ... alterabilis. Quia secundò post fusionem ...edicinæ, necessaria est ingressio eius imme- ...iatè.
Tertia est Affinitas siue vicinitas, inter E- ...xir & rem transmutandam, dans inhæren- ...am in obuiationem sui similis & retentio- ...em. Quia tertiò post medicinæ ingressio- ...em, immediatè adhærentia conueniens est ... necessaria.
Quarta est radicalis Humiditas & ignea, ...ongelans & consolidans partes retentas cum ...dhęrentia sui similis,& vnione omnium par- ...ium consimilium inseparabiliter in ęternum: ...uia quartò post adhærentiam, opportuna est ...artium consolidatio sua radicali humiditate ...viscosa & necessaria.
Quinta est Puritas & Claritas mundificata, dans splendorem eminentem in combustio-

ne existenti, non adiunctis post consolidati
nem partium putrificatarum quæ relinquu
tur, quòd ignis agens actualis habeat comb
rere omnes superfluitates extraneas non co
solidatas: quare sequitur putrefactio imm
diatè, & est necessaria.

Sexta est Terra figens, temperata, tenui
subtilis, fixa, incombustibilis, dans fixion
permanentiam, in solutione adhærens, secu
stans & perseuerans contra ignem: quia sext
necessaria est fixio post purificationem & o
portuna.

Septima est Tinctura dans colorem sple
didum & perfectum, album & citrinum inter
sum, dans lunificationem & solificationem re
rum trásmutabilium: quia septimò post fixio
nem necessarius est, & vltimus color tingen
seu tinctura, colorans materiam conuertibi-
lem in verum aurum vel argētum cum omni-
bus suis differentijs certis & notis.

Calidius Philosophus de aqua nostra dicit: Est enim ignis, quia omnia comburit & terit, argentum viuum est acetum. Vnde Socrates in Turba dicit: Prima vis est acetum: id est, argentum viuum. Vnde Turba: Si corpus absque aceto super ignem ponatis comburetur: id est, absque argento viuo. Turba dicit: Est acetum acerrimum quod facit corpus merum sine quo nullus color venit.

Nota



Nota bene: In arte noſtri magiſterij nihil
t celatum à Philoſophis excepto ſecreto ar-
s, quod non licet cuiquam reuelare: quod ſi
eret, ille malediceretur, & indignationẽ Do-
ini incurreret, & apoplexia moreretur. Qua-
e omnis error in arte exiſtit, ex eo quod de-
itam materiam non accipiunt. Igitur vene-
abili vtimini natura, quia ex ea & per eam &
n ea generatur ars noſtra, & non in alio: & id-
o magiſterium noſtrum eſt opus naturæ &
on opificis. Et ſic qui neſcit principiũ, finem

non consequitur: & qui nescit quid quærit, scit etiam quid inueniet.

Arnaldus in epistula.

Scias ergo quòd æs, quod est Philosopl rum aurum, est aurum eorum. Dixit aut Senior: Aurum nostrum non est aurum vul Quæsiuisti autem de viriditate, putans qu æs esset corpus leprosum propter illam viri tatem quam habet. Vnde enim tibi dico qu totum illud, quod est perfectum in ære est, i sola viriditas quæ in ipso est, quia illa viridit per nostrum magisterium vertitur citò in v rissimum aurum nostrum, & hoc experti f mus. Nullo tamẽ modo poteris lapidem pr parare absque duenech viridi & liquido, quc videtur in mineris nostris nasci. O benedić viriditas, quæ cunctas res generas: vnde n scas quòd nullum vegetabile, atq; fructus nu lus apparet germinando, quin sit ibi viridis c lor. Similiter scias, quòd huius rei generati viridis est, quare Philosophi germen ipsum a pellauerunt. Et similiter eam aquam vocaue runt suæ purificationis seu putrefactionis, & veritatem dixerunt, quia cum sua aqua putrificatur seu purificatur à sua nigredine: abluitur & album reddit ipsum, postea rubeum. vnde scias quòd nulla fit tinctura vera nisi ex ære nostro. Coque ergo ipsum cum sua anima, tere, coque, reitera, donec spiritus coniungatur cum suo corpore, & vnum fiant, & habebis intentum. Sapientes autem multa nomina illi

impo-

posuerunt, sed tu cõsidera illam solam rem,
æ argento viuo & corporibus adhæret, &
ebis scientiam veram. Sed vt non erres,
is quid sit adhærere in corporibus. Aliqui
erunt, quòd argentum viuum vulgi adhæ-
in corporib. quod est falsum. Putant enim
ntelligere capitulum Gebris de argento vi-
,vbi dicit: Cùm in rebus cæteris exquiren-
, non inuenimus inuentione nostra rem a-
m magis quàm argentum viuum corporum
turis amicari, &c. Hoc autem totum intelli-
ndum est de argento viuo Philosophico. I-
um enim solum adhæret in corporibus, &
llam aliam rem inuenire potuerunt Philo-
phi antiqui, nec moderni inuenient aliam
m, quæ corporibus adhæret, nisi argentum
uum Philosophicum. Quoniam argentum
lgare non adhæret in corporibus, imò cor-
ora adhærent ipso argento viuo. Et hoc est
erum per experientiam, quia si coniungitur
gentum viuum vulgi cum aliquo corpore,
gentum viuum manet in natura propria, aut
cedit, & non vertit corpus in suam naturam:
ideo non adhæret corporibus, sed corpora
dhærent sibi. Et propter hoc multi sunt de-
epti in operando in illo argento viuo vulgi.
Quia lapis noster scilicet argentum viuum oc-
identale quod prætulit se auro & vicit illud,
st illud quod occidit & viuere facit. Scias er-
go quòd argentum viuum coagulatum, mor-

tificatum propria natura, est pater mirabil
omnium huius magisterij nostri, & est spir
& corpus: id est, spirituale corpus, quia su
matione ascendit. Et hoc est quod Geber
xit: Consideratio veræ rei quæ omnia perf
est consideratio electorum puræ substan
argenti viui. Sed ex quibus maximè hæc
genti viui substantia elici possit, solet qu
Et nos respondentes dicimus quòd in hi
quibus est, ex illis elicitur. Ergo, fili, consid
& vide vbi sit illa substantia, & istam accip
non aliam, si peruenire desideras ad verum
tellectum, &c. Dico tibi in charitate Chri
quòd nullo modo inuenire potuimus, nec p
losophi similiter inuenire potuerunt aliqu
rem perseuerãtem in igne, nisi solam illam v
ctuosam humiditatem perfectam non crem
bilem. Et illa quando est præparata, vt op
tet, omnia corpora quæ tangit, ducit ad ver
simum solare complementum, & super omn
corpora, & maximè Lunam.

Radix artis, est sapo sapientum, & est m
nera omnium salium, & dicitur sal amaru
quia oritur de minera maris, & est acutior
mnibus salibus in suo genere, quia est min
ra, & cum eo calcinantur corpora & spiritu
& cum eo fiunt resolutiones & coagulati
nes Elixir.

Geber: Nota, quòd nullum argentum p
test fieri nisi omnia priùs soluantur. Secun

dò, quò

, quòd nulla solutio debet fieri, nisi in san-
ne proprio vel appropriato: id est, in aqua
ercurij, quæ dicitur aqua draconis. Ter-
, quòd illa aqua draconis debet fieri per a-
bicum sine omni alia re addita: & quòd in
iendo ipsum est maximus fœtor. Quartò,
òd cum illa aqua potest solui amalgama, cor
s & spiritus, cinabrium, & breuiter omnia
singula quæ sunt de natura ipsius. Quin-
quòd illa aqua debet esse munda: ergo non
bet fieri, nisi de dracone purgato: purgatur
tem draco ipsum ter eleuando, & inde i-
um viuificando. Sextò, quòd oportet vt so-
um putrefiat in calido & humido: id est, in
ho equino, ex hac oritur vna nigredo. Se-
imò, quòd coaguletur in sicco Solis in hu-
ido: id est, in balneo Mariæ. Octauò, quòd
mpus perfectionis Elixir est ad minus vnus
nus. Est tamen videre, quod debet esse tem-
us fœtus humani in vtero matris. Nonò,
uòd Mercurius nullo modo interficitur, nisi
um odore corporis perfecti rubei ad rubeũ,
albi ad album: & quòd corpus potest dare
ondus suo pondere remanente.

Quatuor sunt quibus opus nostrum com-
letur, videlicet pondus, ignis, corpus & spiri-
us. Decimò, quòd omnes receptæ sunt sper-
endæ in arte. Vndecimò, quòd rebus præpa-
atis in vase positis, erit ludus puerorum, &
uod in vno vase potest magisteriũ adimpleri.

Item quicunque habet Mercurium verum,
bet Elixir, & quòd Elixir est Mercurius m
tificatus, seu fixus cum odore corporis, q
draco nõ moritur nisi cum fratre & sorore s
Item nota, quòd oportet omnino, quòd
corpore fiat Mercurius: id est, quòd fixum
volatile cũ volatili: id est, cũ Mercurio mun
& est necesse quòd plus sit de volatili qu
de fixo, à duplo vsque ad quintuplum vel s
tuplum vsque ad decimum, & non vltra.
quantò plures sunt partes volatiles, tantò t
dius fixantur, & fixum fit volatile in spacio
nius mensis. Et nota quòd non potest esse E
xir, nisi corpus & spiritus transeant per om
elementa: id est, per naturas omnium eleme
torum, vt priùs fiant terra, postea aër: id est v
por, tertiò aqua, quartò ignis: infixa quòd f
giat ab igne: nam ignis vocatur omne ill
quod non fugit ignem, & quod in igne n
marcescit, nec consumitur.

Qui vult inuestigare huius artis secretu
cognoscere eum oportet materiam prima
nostrorum corporum, alioquin labore suo f
strabitur.

Prima materia corporum non est Merc
rius vulgi, sed est vapor vnctuosus & hum
dus. Nam ex humido fit lapis mineralis, & e
vnctuoso fit corpus metallicũ. In talem nam
que vaporem vnctuosum oportet vt corpo
conuertantur, & in conuersione corpora i
terimuntu

imuntur, & granum corporis in mortē pro-
rnitur, & totaliter mortificatur. Et hoc fit
ediante nostra aqua alba & rubea. Et sic in-
lige, nisi granum frumenti: id est, granum
rporis proiectum fuerit in terram: id est, in
im primam materiam: id est, in vnctuosum
porem vel Mercurium Philosophorum &
ientum, &c. Et talis vapor dicitur lapis in
pitulis librorum notus, & principium ma-
riæ nostræ operationis, & sulphur vnctuo-
n, ex quo in complemento extrahitur quin-
essentia, Mercurius, tingens omne corpus
Solem vel Lunam, secūdùm quod lapis fuit
aliter præparatus. Item nota, quòd quasi o-
nes Alchimiæ Sapientes antiqui, quoniam
ulta dixerunt, concludunt de sale, quod di-
int saponem Sapientum, & clauiculam quæ
audit & aperit: & iterum claudit & nemo a-
erit: sine qua clauicula dicunt neminem in
oc seculo posse peruenire ad perfectionem
iius scientiæ: id est, nisi sciat salem post suam
æparationem calcinare. Et dicunt quòd de-
et esse in loco temperato per tres dies, vt ca-
r ignis & fumositates euaporent. Et ergo ex
oc concludo, quòd omnis bona & perfecta
edicina Alchimię & Elixir, seu puluis, opor-
t quòd sit in modum salis, & sit sal, & habeat
rtutem salis, & sit lētissimæ fusionis & pene-
ationis, proiecta super corpora metallorum,
ifa vel ignita. Et hoc Geber etiā monet, cùm

dicit: Oportet quòd medicina sit velociori
sionis quàm Mercurius, ita quòd citius fl
ante Mercurij fugã. Et quòd ignis ipsum c
sumere nec destruere possit. Et tunc dicitu
fusibile, & oleum incõbustibile, & sapo sap
tum. Item: Nota, sal metallorum transmu
Mercurium in verum Solem & Lunam. E
sal animalium trãsmutat quodlibet animali
in veram temperantiam & optimam comp
xionem. Ignis limi est causa agens in opere
gestionis lapidis nostri, nec valet ignis bal
Mariæ, quanuis etiam temperatissimus sit,
co illius. Vnde Alphidius dicit: Igne coqu
quem tibi ostendam, est se abscõdere in equ
rum stercore humido, quod est sapientũ ign
humidus & obscurus, & est calidus in secũ
& humidus in primo gradu. Cuius ignis pr
prietas est non destruere oleum: id est, mat
riam, sed augmẽtat propter suam temperata
humiditatem. Solus enim ille calor est æqu
lis & tẽperatus, & talis est summè necessari
in generatione istius rei. Vnde Geber dic
Quia sunt fumi subtilissimi, & temperata inc
gent decoctione, vt in seipsis secundũ æqua
tatem inspissentur. Solus enim calor temper
tus est humiditatis inspissatiuus & mixtion
perfectiuus, & non super excedẽs. Nam gen
rationes & procreationes rerum naturaliũ h
bent solum fieri per temperatissimum calore
& ęqualẽ, vti est solus fimus equinus humid
& calidus. *Herm*



Hermes libro quarto Tractatuum.

Oportet illum qui introduci vult in hanc artem & ſapientiam occultam, arrogantiæ vitium à ſe repellere, & pium eſſe ac probum, & profundum rationis, hominibus humanum, & ſereni vultus & hilarem: ſalutare diligenter, ac arcanorum permanentium, ſibi patentium obſeruatorem. Fili, prius ante omnia moneo te, Deum timere, in quo diſpoſitionis tuæ viſus eſt, & adiuuatio cuiuslibet ſequeſtrati.

Geber libro perfecti magisterij.

Artificem huius ſcientiæ, oportet eſſe ſub tiliſſimi ingenij, & naturas metallorum & eo rum generationes, infirmitates & imperfe ctiones in ſuis mineris ſcire & cognoſcere, an tequam perueniat ad hanc artem. Non autem ad ipſam indagandam accedat artifex groſſ ingenio & duro repletus, nec cupidus, nec a uarus in ſumptibus vel expenſis. Nec vir du plex animo, ſine felle & ceruice, vel mente va riabilis, nec nimis feſtinus aut capitoſus: Se doctrinæ filius, vir ſubtiliſſimo ingenio deco ratus, ſufficienter locuples, largus, ſanus, fi mus in propoſito & conſtans, patiens, mitis longanimis & temperatus. Alphidius: Scito fili, quòd iſtam ſcientiam habere non potes quouſq; mentem tuam Deo purifices, & ſcia Deus te habere certum animum ac rectum, & tunc Mundo dominari te faciet. Ariſtoteles O ſi Deus ſciret fidelem mentem in homine vtique reuelaret ſibi arcanum.

Corrector Fatuorum.

Vnicuique arti ſcoriam imitari neceſſe eſt illius naturæ cognoſcere cuius rei ſit natura & ſic ars imitatur ſuam naturam. Scias fatu per artem ipſa dignoſcitur natura, nec emen dari poteſt: nam naturæ non imitatori impoſ ſibile eſſet Philoſophorum ſecreta ad perfecti finem peruenire.

Herme

Hermes & Geber.

Qui hanc artem semel perfecerit, si deberet iuere mille millibus annis, & singulis diebus utrire quatuor millia hominum non egeret. oc confirmat Senior, dicens: Est ita diues haens lapidem de quo Elixir fit, sicut qui habet gnem potest dare ignem cui vult & quando ult, & quantum vult sine suo periculo & deectu. Aristoteles vigesimo de anima: Naturaissimum & perfectissimum opus est generare ale quale ipsum est.

Tabulæ scientiæ maioris.

In primis habetur in Leone nostro viridi era materia, & cuius coloris sit, & vocatur Alrop, Azoth, aut Duenech viride. 3°.

In secundo habetur similiter, & in ~~trigesimo~~ qualiter corpora soluuntur in argētum viuum Philosophorum: id est, in aquam Mercurij notri & fit vnum corpus nouum. In quarto, habetur putrefactio Philosophorum, quæ nunquam fuit visa diebus nostris, & vocatur sulphur. In quinto, habetur qualiter maior pars stius aquæ, facta est terra nigra & fœculenta, de qua loquuntur omnes Philosophi. In sexto, habetur qualiter ista terra nigra in principio stabat super aquam, & paulatiuè submersa est in fundo vasis. In septimo, habetur qualiter ista terra soluta est in aquam iterū in colore olei, & tunc vocatur oleum Philosophorum.

In octauo habetur, qualiter natus est draco in nigredine, & pascitur Mercurio suo, & interficit seipsum, & submersus est in eo, & aqua aliquãtulum dealbatur, & istud est Elixir. In nono habetur, qualiter aqua mundatur totaliter à nigredine & remanet in colore lactis, & multi colores apparent in nigredine. In decimo habetur, qualiter illæ nebulæ nigræ quæ erant in vase supra aquam, descenderunt in corpus suum vnde exierunt. In vndecimo habetur, qualiter ille cinis factus est albissimus, vt marmor coruscans, & illud est Elixir ad album & fœtus est cinis. In duodecimo habetur, qualiter illa albedo cõuersa est in rubedinem transparentem vt rubinus, & istud est Elixir ad rubeum. Et si vis bene intelligere, totum opus lege de parte in partem, & videbis mirabilia. Hæc omnia vidi in diebus nostris vsq; ad leonem. Ego non dixi omnia apparentia & necessaria in hoc opere, quia sunt aliqua quę non licet homini loqui. Depinxi tamen vsque ad complementum, licet non viderim. Scio quia de necessitate opus ad talem perueniat naturã. Et impossibile est hoc sciri, nisi à Deo sciatur, aut à magistro qui eum doceat. Et scias quòd hæc est longissima via, ergo patientia & mora sunt necessariæ in nostro magisterio. Argentum viuum est sal commune. vnde Rosarius dicit: Sal commune aurum & argentum soluit, & auget in auro rubedinem, & in argento albe-

albedinem, & mutat æs à corporalitate ad
ritualitatem, & cum ea re calcinantur cor-
ra. Vnde Lumen luminum: Si hoc ſal omni-
tens Deus non creaſſet, nō perficeretur E-
ir, & vanum eſſet ſtudium Alchimicum. No
quatuor ſunt Mercurij, videlicet Mercu-
s crudus, Mercurius ſublimatus, Mercu-
s Magneſiæ, & Mercurius vnctuoſus. Sed
agneſia eſt Luna plena. Mercurius Philoſo-
orum: id eſt, materia in qua continetur Mer
rius Philoſophorum. Et eſt ille quem natu- 252
paululùm operata eſt, & in metallicam for-
um formauit, tamen imperfectum reliquit.
æc ille: Notandum quòd talis res quæ dici- 255
r medium ingreſſionis, quæ neque eſt per-
cta, neque ex toto imperfecta. Quia ex nihi-
nihil fieri poteſt, & quòd natura non perfe-
c in ipſa, ipſe artifex adiuuando naturam i-
am poteſt reducere de imperfectione ad
rfectionem. Et ille dicitur lapis inuiſibilita-
, lapis ſanctus, res benedicta. Geber.
Argentum viuum aduſtionem non habet.
ſt ergo eius depuratio terreſtreitatis & aquo
atis remotio per ingenium, quod ſi fuerit pu
m, coagulabit illud vis ſulphuris albi non
entis, in argentum: & illa eſt res optima vt
er artificium ex eo fiat Elixir ad argentum.
i autem fuerit ſulphur rubeum optimum
aturæ non vrentis, erit res optima, vt fiat ex
o Elixir ad aurum. Tale ſulphur eſt ſulphur

nostrum & sapientum, & non reperitur sup
terram, nisi quod ex illis corporibus extral
tur. Arnoldus: Sulphur quod est occultum
argento viuo, est dans formam auream ipsi a
gento viuo per virtutem coloris sulphuris m
neralis eius extrinseci. Auicenna: Tale su
phur non reperitur super terrã, nisi illud quc
est in corporibus. Ideo corpora illa subtilit
præparentur, vt sulphur habeamus super te
ram. Nam corpus perfectum per nostrum m
gisterium iuuat & perficit imperfectum, sir
mixtione alicuius rei extraneæ. Aliàs sulphı
cuiuscunque generis fuerit, fusionem recta
impedit, vt patet in ferro, quia non funditu
quia sulphur fixum in se habere dignoscitu
Si verò fixum non fuerit, fusionem rectam ar
ticipans, impeditur ab igne & comburitur &
euaporat, vt patet in plumbo & in alijs corpc
ribus infirmis. Ideo sulphur vulgare non e
de veritate nostræ artis, neque de perfection
eius, quoniam perfectum impedit in omnibu
operationibus suis. Vnde Geber: Sulphu
nunquam nisi calcinetur potest figi: & cùm fu
erit calcinatum, nullam dat omnino fusioné
Senior: Sulphur & arsenicus non est vera me
dicina huius magisterij, quia non complẽt ne
perficiunt, vt sufficienter notum est de omni
bus minoribus mineralibus. Albertus: Sul
phuris proprietatis est Mercurium congelar
& cum Mercurio perficere. Sed tinctura soli
existit

ſtit ex duob. perfectis corporibus, ex qui-
s ſulphura illa elici poſſunt.
Philoſophus: Fundamentum artis eſt Sol,
eius vmbra. Morienes dicit: Tres ſpecies
ficiunt ad totum magiſterium, ſcilicet fu-
us albus: id eſt, vis quinta, ſcilicet aqua cœ-
tis: & Leo viridis: id eſt, Æs Hermetis: & a-
ia fœtida, quæ mater eſt omnium metallo-
im, ex qua & per quam, & cum qua præpa-
nt Philoſophi ipſum, ſcilicet Elixir in prin-
pio & in fine. Has igitur tres ſpecies ad eius
fectionem nemini detegas. Sed ſtultus hoc
agiſterium tractat circa quálibet aliam rem.
rcanum Philoſophorum ſecretiſſimum. Her
ies pater Philoſophorum dicit: Tres partes
abet Philoſophia, ſcilicet Solem, Luná, Mer-
urium. Ex illis coniunctis pater Hermes ſci-
it conficere tincturam. Iohannes de Aqui-
o: Qui auri deſtructionem ignorat, conſtru-
tionem eius ex curſu naturę neceſſario habet
gnorare: faciliùs itaque eſt aurum conſtruere
quàm deſtruere. Qui verò ſine his tincturam
fficere credit, cæcus procedit ad practicam,
icut aſinus ad cœnam. Quia corpus non agit
n corpus, nec ſpiritus in ſpiritum, eò quòd for
na non recipit impreſſionem à forma, nec ma
teria à materia, quia ſimile in ſuo ſimili non ha
bet actionem & paſſionem, cùm neutrum eo-
rum ſit dignius altero, quia par in parem non
habet imperium. Vnde Ariſtoteles: Nulla eſt

generatio vera nisi ex conuenientibus in na
tura. Quoniam res non fiunt nisi secundùm
earum naturam. Nunquam enim sambucu
profert pira, nec rubus mala granata: Nec ar
bor mala bonos potest facere fructus. Item di
cit Philosophus: Mercurius noster conuerti
tur in omnem naturam vel naturas, cum quib.
iunctus fuerit vel diuisus.

Philosophus: Qui aurũ scit destruere quoc
per amplius non erit aurum, ille ad maximum
arcanum peruenit. Alius dicit Philosophus:
Difficile est aurum destrui, difficillimè con-
strui, facilius est destruere accidentale quàm
essentiale. Aurum est totum Mercurius, quod
patet ex ipsius pondere: & ex ipsius Mercurij
facili combinatione: ergo in ipso est totalis &
radicalis Philosophorum intentio & volun-
tas. Has enim virtutes & excellentias acquisi-
uit mediante calore cœli & planetarum mo-
tu, quas per se creare est impossibile nisi per
accidens. Ad hæc autem omnia in Mercurio,
si artifex opus incipit peruenire quidem pos-
set cum meditatione, suffragio ignis, & inge-
nio, quod laboris est copia. Albertus: Vnde
patet quod multa quátitas argenti viui est cau
sa perfectionis in corporibus. Multa verò sul-
imperf. phureitas, scilicet immunda, est causa im perfe-
ctionis & corruptionis. Euclides vir sapien-
tissimus nobis consuluit vt nihil operemur ni-
si in Sole & Mercurio simul iunctis, in quibus
lapis

s Philosophorum consistit. Ex perfecto
l fit, quia iam perfectum est, prout ista na-
ı seu artificium, habemus exemplum in pa
Panis fermentatus & coctus, est perfectus
ıo statu seu esse, & ad suum vltimum finem
uenit, nec ex eo plus poterit fermentari
ıt est in auro, aurum purum deductum est
ı examen ignis in corpus firmum & fixum,
:um eo amplius fermentare omnino impos
ile est apud Philosophos, nisi habeatur ma-
ia prima metallorum, in qua resoluatur au-
n in primam materiam, & in elementa mi-
bilia. Recipiamus ergo illam materiam, vn-
erit aurum, & mediante artificio, deducitur
verum fermentum Philosophorum. Et mu-
nus hoc cum ingenio in materiam perfe-
ım, vel in spiritum corporum perfectorum.
uare multi inter modernos laborātes etiam
hilosophi sunt decepti, quia opus dimittunt
ıi esset incipiendum. Heu vobis doctrinæ fi-
, qui speratis fructum colligere antequam
aturi sunt, & speratis metere ante messem.
lius Philosophus: Ex perfecto nihil fieri po-
st, quoniam rerum species perfectæ in sua na
ıra non mutatur, sed potiùs corrumpitur: ne-
ıe ex imperfecto penitùs secundū artem ali-
uid fieri potest. Ratio est, quia ars primas dis-
ositiones inducere non potest, sed lapis no- 231.
er est res media inter perfecta & imperfecta
orpora, & quod natura ipsa incœpit, hoc per

artem ad perfectionem deducitur. Si in i
Mercurio operari incœperis, vbi natura r
quit imperfectum, inuenies in eo perfect
nem, & gaudebis.

Perfectum non alteratur, sed corrumpit
Sed imperfectum bene alteratur: ergo corr
ptio vnius est generatio alterius.



Speculum: Necesse est quòd lapis noste
extrahatur de natura duorum corporum, an
tequam de eo fiat Elixir completum: quoni
est necessarium quòd Elixir magis sit depura
tum, &

n, & digeſtum quàm aurum & argentum, quòd ipſum habet conuertere omnino à rfectione diminuta in aurum Philoſopho- m vel argentum, quod ipſa minimè perfice- poſſunt. Quia ſi de perfectione ſua alteri da- nt, ipſa imperfecta remanerẽt, eò quòd non ſſunt tingere niſi in quantum ſe extendunt: oniam nulla res dealbat, niſi ſecũdùm ſuam bedinem: nec vlla res rubificat, niſi ſecun- ùm ſuam rubedinem. Et ideo ad hoc fiunt o- ra in lapide noſtro vt melioretur eius tin- ura in eo plus, quàm in ſui natura. Et etiam fiat Elixir iuxta Sapientum allegoriam com ſitum ex ſpeciebus limpidis condimẽtum, tidotum, medicina & purgamentum omniũ rporum purgandorum, transformãdorum lunificum & ſolificum verum. Hermes.

Ibi fit coniunctio duorum corporum, & eſt eceſſaria in noſtro magiſterio. Et ſi vnum i- torum duorum corporum tantùm non eſſet n noſtro lapide, nunquam aliquo modo tin- turam daret. Ideo dicit Philoſophus, porta- it eum ventus in ventre ſuo. Planum eſt ergo uod ventus eſt aẽr, & aẽr eſt vita, & vita eſt a- ima: id eſt, oleum & aqua. Arnoldus: Ordi- es inter quantitatem ignis experimẽtum de- monſtrat mediocrem. Quoniam in ſolutione gnis ſemper erit lenis, in ſublimatione me- liocris, in coagulatione tẽperatus, in dealba- ione continuus, in rubificatione fortis. Si ve-

rò istis nescienter errraueris, casum sæpi
& laborem deflebis. Oportet ergo vt sec
operi insistas: quoniam ars ab ingenio i
tur, & ingenium ab arte similiter. Sed &
complemento intēdas, alia prætermittas.
ctus Thomas de Aquino: Est autem ma
lapidis aqua grossa. Agens autem est calo
frigus congelans illam aquam. Idem: Et
das preciosiores esse lapides qui proce
ab animalibus, quàm alij.

Lumen luminum: Nullum tamen genu
pidum poterit præparare, absque duenech
ridi & liquido quod valet, & in mineris
stris nascitur. Rasis:

Fili, contemplare altissima mundana,
sunt à dextris & à sinistris, & ascende illuc
lapis noster inuenitur, & in illo monte qui
omne genus pigmentorum & specierum si
liter & minera.

Malchamech: Lapis qui est in hoc opere
cessarius de re animata est. Hunc inuenie
bique in planitie, in montibus & aquis, &
bent eum tàm diuites quàm pauperes. Estq
vilissimus atque carissimus, crescit ex carn
sanguine, quam preciosus homini scienti
lum. Ex thesauro Philosophiæ: Dixerunt P
losophi, quòd lapis noster est ex spiritu, co
pore & anima, & verum dicunt. Nam corp
imperfectum dixerunt corpus, fermentum
nimam, & aquam spiritum, & bene quide

Nab

Nam corpus imperfectũ per se est corpus graue & infirmum & mortuum. Aqua est spiritus, corpus purgans, subtilians & dealbans. Fermentum est anima quę corpori imperfecto vitam tribuit, quam priùs non habebat, & in meliorem formam perducit. Corpus est Venus & fœmina, spiritus est Mercurius & masculus, anima est Sol & Luna. Corpus habet liquefieri in primam materiam suam, quæ est Mercurius, vt dicit Morienes: Mercurius noster non habetur nisi ex corporibus liquefactis, liquefactione non vulgari, sed ea tantùm quæ durat donec coniuges vero matrimonio sociantur & vniuntur, & hoc vsq; ad albedinem. Morienes dicit: Accipe flegmaticũ & colericum, & terite sanguineum cum eis donec sanguineum fiat cœlum tingens. Hermes: Intelligite filij sapientum, quòd hic lapis preciosissimus clamet: Protege me, protegam te: largire mihi ius meum vt te adiuuem. Sol enim meus & radij mei intimi sunt in me. Luna verò mihi propria est, & lumen meum omne lumen superat, ac mea bona omnibus bonis sunt sublimiora. Gaudet & lætitiam, & diuitias, & delitias optátibus largior multas, & cùm quid inquiro, agnoscunt: eos intelligere facio, & diuinam vim possidere facio.

Ego gigno lumen, tenebræ autem naturæ meæ sunt, nisi metallum meum esset siccum. Omnia corpora mei indigent, eò quòd ea

liquefacio: eorum rubiginem deleo, & subst
tiam extraho. Me igitur & filio meo coni
ᶜto, nil melius ac venerabilius in Mundo f
potest.

*Vasis dispositio ad opus nostrum conueniens s
cundùm traditionem cuiusdam Ferra-
rij nomine dictum.*

Fiat concha vitrea rotunda, cuius fun
paruæ sit quantitatis ad modum parapsidis
in medium eius spōdilium formetur zona
trea circundans eam. Et super illam zonam
ries fundetur rotundus æquè distans à co
chæ pariete ad grossitiem cooperculi ips
conchæ, ita quòd in distantia hac cadat par
coopertorij largè sine pressura. Altitudo ve
parietis huius sit ad mensuram altitudinis p
rietis conchæ, aut parum plus aut parum m
nus. Formentur verò duo coopertoria ad m
suram huius concauitatis duorum parietu
æqualia, quorum longitudo sit æqualis, &
quælibet duarum magnarum palmarum, &
gura eorum vna scilicet piramidalis: In qu
rum capitibus duo æqualia sint foramina,
num videlicet in vno, & alterum in altero,
quib. ambobus possit cadere vna gallinæ pe
na. Est autem tota vasis intentio, vt possit r
moueri secundùm artificis voluntatem co
pertorium illius: & quòd iunctura sit ingeni
sa, per quam sine lutatione aliqua, non pate
spiritibu

ſpiritibus: id eſt, Mercurio & lazmer egreſſio. Specialis intentio ſuper hoc eſt, vt concha inferior cum ſpondilibus ſuis vſque ad medium ſubintret coopertorium ſuum.

Hermes: Draco non moritur niſi cum fratre & ſorore ſua interficiatur, non per vnum ſolùm, ſed per ambo ſimul, ſcilicet per Solem & Lunam.

Philoſophus: Mercurius nunquam moritur niſi cum ſua ſorore interficiatur: id eſt, cum Luna vel Sole illum congelare oportet. Nota quòd Draco eſt argentum viuum, extractum à corporibus, habens in ſe corpus, animam & ſpiritum, ſuper quo dicit: Draco non moritur niſi cum fratre ſuo & ſorore ſua: id eſt, Sole & Luna: id eſt, ſulphure extracto habente in ſe naturam humiditatis & frigiditatis ratione Lunæ, cum illis Draco moritur: id eſt, argentum viuum ab eiſdem corporibus extractum à primordio, quę eſt aqua permanens Philoſophorum, quæ fit poſt putrefactionem, & poſt ſeparationem elementorum: & aqua illa alio nomine dicitur aqua fœtida.

Vnde Philoſophus: Omnia fert ſecum ~~quæ~~ quibus. indiget hæc aqua fœtum. Ariſtoteles ſecundo Phyſicorum: Ridiculum eſt ex perfecto facere imperfectum melius.

Bonellus Philoſophus: Æs quod prædixi non eſt Æs, neque ſtannum vulgi, ſed eſt verum opus noſtrum. Quia oportet corpori ma-

gnesiæ misceri vt coquatur & teratur cum a
qua vitæ, donec diruatur. Habere autem vo
oportet huius filij artis aquam multam, & ho
continuò, donec per partes aquæ apposuist
& maxima pars terræ fuerit soluta. Auicenn
Quod fit spirituale in vase sursum ascendi
Quod verò spissum & grossum in vase rem
net deorsum. Et nisi corpus ita denigraueri
& destruxeris, donec aqua non vult misceri e
vel recipi à terra, nihil consequeris. Nam qua
do fit puluis spiritualis in vase, manet deo
sum. Ideo nisi omnia vertas in puluerem sp
ritualem nondum eam contriuisti. Et quod fa
cis in albo corpore, fac & in rubeo: quia hæ
medicina est in essentia vna, & in modo agen
di similiter vna. Versus:

Aes in aquam puram nil plus perficere cura,
Tinctura gymme de rebus fixis in igne.
Soluitur in igne rata, lapis est aqua fixa gelata,
Quum redit in formam primum sic percipe normam,
Tunc erit æs nostrum lapis instar Philosophorum.

De sale Philosophorum.

Tres sunt lapides, & tres sales sunt, ex qu
bus totum magisterium consistit: scilicet m
neralis, plantalis, & animalis. Et sunt tres a
quæ, scilicet Solaris, Lunaris, & Mercurialis
Mercurius est minera, Luna planta, quia rec
pit in se duos colores, albedinem & rubed
nem. Et Sol est animalis, quia recipit tria, scil
cet con

ret constrictionem, albedinem & rubedinem, & vocatur animal magnum. Et sal Armoniacus fit ex eo. Et Luna vocatur planta, & sal Alkali fit ex ea. Mercurius verò vocatur lapis mineralis, & fit sal commune de eo. Item: Quando Philosophi viderunt rem huius artis dissolutam, vocauerunt eam, salem Armoniacum. Et quando fuit putrefactum, tunc dixerunt lapis noster est vilis, & in sterquilinio inuenitur. Et multi foderunt, & in stercore operati sunt, & nil inuenerunt. Et quando fuit in aquá conuersus, habent eum tàm diuites quàm pauperes, & inuenitur in omni loco, & in quolibet tempore, & apud omnem rem, cùm inquisitio aggrauat inquirentem. Et quando fuit dealbatus, vocauerunt eum Arsenicum, & nomine omnis rei albæ, & lac virginis. Et quando fuit rubea, vocauerunt sulphur, iacintum, & sanguinem, & nomine cuiuslibet rei rubeæ.

Gratianus: De omni re potest fieri cinis, & de illo cinere potest fieri sal, & de illo sale fit aqua, & de illa aqua fit Mercurius, & de illo Mercurio per diuersas operationes fit Sol.

Arnoldus: Cinis verò iste fusione caret: qualiter autem ingrediatur vt tingat, certè liquefactio sibi redditur, siue sudor, per modum à Philosophis traditum. Quis ergo modus est ille, est ne in aquam soluendo? certè non: quoniam Philosophi non curant de aquis tangenti adhærentibus, & huiusmodi humiditatibus.

Philoſophus: Quicunque vult corpora & ſpiritus alterare, & mutare à ſua natura, oportet vt prius reducat ad naturam ſalium & aluminum, aliter nil faciet: deinde ſoluat ea.

Philoſophus: Salia & alumina ſunt, quæ ab operibus noſtris fiunt. Vnde Arnoldus: Qui haberet ſal fuſibile, & oleum incombuſtibile, laudaret Deum. Auicenna ait: Si vis ditari, præpara ſales, donec ſint aqua pura: quoniam ſales conuertuntur in ſpiritum igne. Sales ſunt radices tui operis. Hermes: Omnia ſalia cuiuſcunque generis arti noſtræ ſunt contraria, dempto ſale noſtræ lunariæ. Arnoldus: Ratio autem quòd non ſit in ſalibus ſeu aluminibus eſt: quia factus eſt, qui quærit à natura quod in ea non eſt. Philoſophus: Sal metallorum dat ſoluere Mercurium in aqua pura ſub fimo. Et illud mixtum coagulatum erit perfecta medicina.

Nota, omne ſal bene præparatum, redit ad naturam ſalis armoniaci, & totum ſecretum eſt in ſale communi præparato. Nota: Vitriolum Romanum habet naturam lapidis metallorum, & eſt calidum & ſiccum. Item: Alumen videtur eſſe Mercurius coagulatus, ſed deficit à ſuo complemento, calidum & humidum: & dicitur compar vnius: id eſt, Mercurius. Qui ergo ſcit ſalem & eius ſolutionem, ille ſcit ſecretum occultum antiquorum ſapientum. Pone ergo mentem tuam ſuper ſalem, nec cogi-

tes de

tes de alijs. Nam in ipſa ſola occultatur ſcientia & arcanum præcipuum, & ſecretiſſimum omnium antiquorum Philoſophorum.

CONIVNCTIO SIVE *Coitus.*

O Luna durch mein vm̃gebẽ/vñ ſüſſe mynne/
Wirſtu ſchön/ſtarck/vñ gewaltig als ich byn.
O Sol/du biſt vber alle liecht zu erkennen/
So bedarffſtu doch mein als der han der hẽnen.



Arisleus in visione.

Coniunge ergo filium tuum Gabricum dilectiorem tibi in omnibus filijs tuis cum sua sorore Beya, quæ est puella fulgida, suauis & tenera. Gabricus est masculus, & Beya fœmina, quæ ipsi dat omne quod ex ipsa est.

O natura benedicta, & benedicta est tua operatio, quia de imperfecto facis perfectum. Idcirco non assumas ipsam naturam nisi puram, mundam, crudam, amœnam, terream & rectam. Si verò secus feceris, non proderit quicquam. Vide quòd nil contrarium intres cum lapide nostro, nisi ipsum solum pone. Coniunge ergo seruum nostrum sorori suæ odoriferæ & inter se filium gignent, qui non assimilabitur parentibus. Et quanuis Gabricus sit charior Beyæ, tamen non fit generatio sine Gabrico. Gabrici enim cum Beya concubium protinus mortuum est. Nam Beya ascendit super Gabricum, & includit eum in suo vtero, quòd nil penitùs videri potest de eo. Tantoq́ue amore amplexata est Gabricum, quod ipsum totum in sui naturam concepit, & in partes indiuisibiles diuisit. Vnde Masculinus ait: Versus:

Quæ quasi lac fuerat conceptio sanguinem mutat,
Pallida nigrescunt, rubea diffusa litescunt,
Candida mulier, si rubeo sit nupta marito,
Mox complexantur complexaq́ copulantur.

Per

Per se soluuntur, per se quoque conficiuntur,
Vt duo qui fuerant, vnum quasi corpore fiant.

Vnde Maria soror Moysi dicit: Matrimonifica gummi cum gummi vero matrimonio, & fac illa sicut aquam torrentem. Astanus:

Spiritus non coniunguntur corporibus, donec perfectê fuerint depurati. Et in hora coniunctionis maxima apparent miracula. Tunc enim corpus imperfectum coloratione firma coloratur fermento mediante, quod fermentum est anima corporis imperfecti. Et spiritus mediante anima cum corpore coniungitur & ligatur, & cum ea simul in colorem fermenti conuertitur, & fit vnum cum eis. Basius dicit: In perfecto magisterio lapides non recipiunt se ad inuicem, nisi vtrique priùs fuerint mundati. Non enim recipit corpus spiritum, neque spiritus corpus, ita quòd spirituale fiat corporeum, vel corporeũ spirituale, nisi priùs fuerint ab omni sorde depurati perfectissimè. Senior: O Sol tu mei indiges, sicut gallina gallus indiget, & ego indigeo opere tuo. Alexander in secretis naturæ: scias quòd nullus natus nascitur, nisi ex viro & muliere.

Hermes tractatu secundo: Hoc, fili, noscas, quòd nisi quis sciat ducere, & prægnantem facere, & generare species nil fit, nec aliquid peragitur. Si autem hoc fecerit, maximæ dignitatis erit.

Rosinus Philosophus: Artis auri arcanum

fit ex maſculo & fœmina, quia fœmina maſcu li vim recipiens lætatur, eò quòd fœmina maſculo roboratur. Alphidius: Fili per fiden gloriosi Dei, complexio eſt ex complexion inter duo luminaria, maſculinum & fœmininum. Deinde ſeipſa complectũtur & coeunt & lux moderna ab eis gignitur, cui nulla lux ſimilis eſt per totum Mundum. Senior:

Ex duabus aquis vnam facite aquam. Si verbulum meum intellexiſtis, omne regimen ſub pedibus veſtris erit. Roſarius: Oportet te duas aquas habere, vna eſt alba, altera verò rubea.

Senior: Hæc aqua eſt in qua congregatæ ſunt potentiæ albedinis & rubedinis. Hali, Philoſophus & Rex Arabiæ in ſuo Secreto dicit: Accipe canem coëtaneum, & catulam Armeniæ, iunge ſimul, & hi duo parient tibi filium canem, coloris cœlici: & iſte filius ſeruabit te in domo tua ab initio in hoc Mundo & in alio. Senior: Seruus rubicundus candidam duxit vxorem, & in iſtorum coniunctione vxore grauida remanente, peperit filium, qui in omnibus ſuos genitores ſeruauit, & eſt ſplendidior & lucidior. Roſinus Philoſophus: Hic enim lapis eſt clauis: eo namque excepto nihil fit, lapis enim noſter eſt fortiſſimi ſpiritus, amarus & æneus, cui corpora non miſcentur quouſque diſſoluatur. Et ſi verò nomine nuncuparem, inſipientes eum eſſe non crederent.

t. Arnoldus: Tu qui cupis inuestigare hu-
artis secretum cognoscere te oportet pri-
m metallorum materiam, alioquin tuo la-
e frustraberis. Rosinus: Vtimur vera na-
a, quoniam natura non emendat naturam,
in suam naturam. Tres sunt lapides Phi-
ophorum principales, videlicet, Minera-
animalis, & vegetabilis. Lapis mineralis,
getabilis, animalis, triplex in nomine vnus
esse.

Spiritus est duplex, scilicet tingens & præ-
rans. Albertus: Spiritus præparans æs dis-
uit, & à corpore magnesiæ extrahit, & ite-
m ad ipsum corpus reducit. Senior dicit:
l ipse est præparator & extractor animæ à
rpore eius, & ipse reducit ad corpus suum.
iritus tingens dicitur quinta essentia, quæ
t vis & anima stans, profundans & penetrás.
nde liber trium verborum. Oportet te ex-
ahere quintam essentiam, aliter inuanum la-
orabis, & hoc sine dubio absq; aqua fieri non
otest. Secundus verò spiritus est extra cor-
us, & est aquæ naturæ, & est tingẽs corpus in
lixir, vt Turba dicit. Masculus verò hic est
orpus, & fœmina hæc est spiritus. Arnoldus:
uod spiritus nõ alteratur à corpore, ita quòd
mittat suam virtutem spiritualem, sed omne
orpus alteratur à spiritibus & tingitur. Ari-
oteles: Notate ergo verba, signate mysteria,
uia spiritus qui soluit terram albam foliatam,

non permanet aliquid eorum fixum, nisi o
cupaueris ipsum cū corpore illo de quo pr
paratum erat in principio. Aqua permane
siue perennis siue vinum ardens, dicitur aq
corporis: id est, quando corpus est redactu
in Mercurium. Item absque aqua permane
nihil fit, dicitur etiam aqua vitæ. Vnde Phi
sophus: Iuro per Deū cœli, nihil aliud est a
quâm lapidem soluere & coagulare semper.
iterum: Solum cum ardente vino posses co
plere Elixir perfectum. Aqua Philosoph
rum vocatur vas Hermetis, de qua Philosop
sic scripserunt: In aqua nostra fiunt omnes m
di, scilicet sublimatio, distillatio, solutio, calc
natio, fixio. In dicta aqua fiunt tanquam in v
se artificiali, quod est maximum secretum. I
aqua est pondera sapiētum, ideo aqua & ign
tibi sufficiunt ad totum opus, aqua nostra fo
tior est igne: quia facit de corpore auri meru
spiritum, quod ignis facere non potest. Et
gnis respectu eius est tanquam aqua respect
ignis vulgaris. Ideo dicunt Philosophi: Com
burite æs nostrum igne fortissimo. Aristote
les: In regimine principum dicit ad Alexan
drum de quatuor elementis. Quando habue
ris aquam: id est, Mercurium ex aëre: id est, S
le, & aërem ex igne, scilicet spiritum Mercurij
& ignem, scilicet Mercurium ex terra, scilice
Lunæ, tunc plenè habebis artem. Vnde Phi
losophus: Lapis noster transit in terram, terr
in aquam

uam, aqua in aërem, aër in ignem, ibi eſt s, ſed deſcendetur econuerſò. Opus albũ pletur tribus elementis, in quo non eſt i, ſcilicet tria pondera terræ, duo aquæ, v- aëris. Ad Elixir verò Solis, mitte duo pō- terræ, aquæ tria, aëris vnum cum dimi- & de igne: id eſt, fermentum rubeum.

aſis in Libro magno præceptorum ſic Quicunque ignorat pondera, non labo- n noſtris libris, quia Philoſophi nil ſua- rerum poſuerunt, nec aliud occultaue- t niſi hæc.

urba dicit: Noſtra contritio non fit mani , ſed fortiſſima decoctione. Calidius: Mi- ignis omnia terit. Nota: differentia eſt in- elementum & elementatum, & quintam ntiam. Elementum eſt primum componi- um, vnde nec terra, nec aqua, nec aër, nec is purum elementum eſt, & ſimplex apud s: quia inter ſe inuicem iſta commiſcentur, maximè in illa parte vbi ſe coniungunt. Sed inta eſſentia eſt corpus per ſe ſubſiſtens, dif rens ab omnibus elementis & elementatis, n in materia quàm in forma, tàm in natura, àm in virtute, non habens in ſe cauſam cor- ptionis, & dicitur quinta eſſentia: ideo quia omnibus elementatis eſt extracta, nec in ea t motus elementalis, ſicut in alijs corpori- s elementalibus. Lapis ergo dicitur omnis s: quia habet in ſe & de ſe omnem rem ne-

cessariam de sua perfectione. Vbique inu
tur propter elementorum participationen
mnibus nominibus nominatur, propter n.
ræ suæ dignam & mirabilem colorum vari
tem: & vilissimus per putrefactionem, & c
rissimus per virtutem, apud Philosophos
hoc magisterium tectum & absconditum.
pis noster dicitur vna res, quando corp
substãtia & aqua pręparatur indiuisè, ita q
vnum illorum separari ab altero non pot
Lapis noster dicitur esse de materia com
stibili, & solus Mercurius spiritus est inco
bustibilis & aëreus, & ideo oportet quòd
in magisterio. Item: Lapis quem Philoso
quærunt, in quo sunt elementa prima mine
lium, tinctura & calx, anima & spiritus c
corpore, fixum & volatile, est Mercurius sc
cet non quilibet, verùm ille circa quem na
231 ra suas primas operationes determinauit
naturam metallicam, & imperfectum reliqu
Hunc autem lapidem si extraxeris ab illa re,
qua inuenitur, & circa ipsum incœperis op
rari ad perfectionem, incipiendo in eo, vbi n
tura illum reliquit, inuenies in eo perfectu
& gaudebis.

Argentum viuum per se nil valet, cùm ve
mortificatur cum corpore suo occulto, tu
valet & viuit vita incorruptibili, & hoc corpu
est de natura Solis, ideo necesse est quòd t
tum argentum viuum conuertat in natura
Solis

s, ſicut fermentum totam paſtam conuer-
- fermenti naturam, non autem econuer-
uia ſemper dominatum transfertur ad do
ans. Lapis noſter apud omnes Philoſo-
s nominatur Mercurius qui non eſt na-
vt multi putant, ſed de corpore extractus.
is Philoſophorum ex tribus, ſcilicet Sole,
a & Mercurio: id eſt, fac Mercurium ex
& Luna in ſuo eſſe ſine Mercurio vulgi,
per viam Philoſophicam. Nota: Hic lapis
nus in toto Mundo, & qui ab hoc vno in
cipio operis errauerit in vanum laborat.
toto Mundo non eſt alia res neceſſaria in
re noſtro niſi iſte lapis nobis Solis filijs da
Arnoldus: In noſtro lapide ſunt Sol &
na in virtute & potentia, ac etiam in natu-
Si hoc eſſet non fieret inde Sol neque Lu-
quia Sol & Luna in noſtro lapide ſunt me-
es, quàm vulgaris in ipſorum natura, eò
d Sol & Luna in noſtro lapide ſunt viui, &
gares ſunt mortui reſpectu Solis & Lunæ
noſtro lapide. Ideo Philoſophi nominaue-
t ipſum lapidem, Solem & Lunam inui-
n: quia in ipſo ſunt potentialiter & non vi-
iliter, ſed in virtute & in eſſentia. Quare di-
cit Hermes: Quia lapis noſter clamat, di-
cens: Fili, adiuua me, & ego ad-
iuuabo te.

CON-

CONCEPTIO SEV PV-
trefactio.

Hie ligen König vnd Königin todt/
Die Seele scheidet sich mit grosser noth.



Aristoteles Rex & Philosophus.

Nunquam vidi aliquod animatum cresc[...]
sine putrefactione, nisi autem fiat putrid[...]
in vanum erit opus Alchimicum.

Morienes: Hæc terra cum aqua sua putr[...]
& mu[...]

..mundificatur, quæ cùm fuerit mundificata, ..ilio Dei totum opus dirigetur.

..armenides Philosophus: Nisi corpus di..tur, confringatur & putrescat, & conuer..ır in substantia substantiali, non potest il..irtus occulta extrahi nec corpori commi..ri.

..Baccho Philosophus: Quando naturæ cor..mpuntur & putrescunt, tunc gignunt. Pla.. Philosophus: Habemus exemplum in o.. quod putrescit primò, & tunc gignitur ..llus, qui post totum corruptum est ani..l viuens.

Plato: Nota, quòd sine corruptione genera.. fieri non potest, vnde studeas in putrefa..one. Philosophus: Corruptio vnius gene..tio est alterius.

Hermes: Secundus gradus est putreface.. & terere. Dispositio itaque eius ipsum pri..ò denigrare & putrefacere. Plato: Primum ..gimen Saturni est putrefacere, & Soli im..onere. Compositio verò fit ex quatuor no..ibus.

Democritus: Non sis piger nec velox mul..m in putrefaciendo calculos, & corpora ..ollocata & coniuncta, attende in opere tuo, .. proficies. Rosinus ad Euthyciam: Accipe ..nimal marinum, desicca & putrefac. Morie..es: Nullum crescens & nascens fit nisi post ..utrefactionem. Si autem putredo non fue..

rit, fundi nec ſolui poterit, & ſi ſolutum n
fuerit, in nihilum redigetur.

Morienes: Lapis noſter eſt confectio ip
magiſterij, & aſſimilatur in ordine creati
hominis. Nam primum eſt coitus, ſecund
conceptio, tertium prægnatio, quartum
tus, quintum ſequitur nutrimentum. O c
riſſime, hæc verba Morienis intellige, & n
errabis in veritate. Aperi ergo oculos tuo
vide, quòd ſperma Philoſophorum eſt a
viua: terra autẽ eſt corpus imperfectum, c
terra meritò dicitur mater: quia eſt mate
mnium elementorum. Ideo quando ſpe
coniungitur cum terra corporis imperfe
tunc coitus appellatur; tunc enim terra cor
ris diſſoluitur in aquam ſpermatis, & fit a
ſine diuiſione vna.

Vnde Hali: Solutio corporis & coagula
ſunt duo, ſed habẽt vnam operationem. Q
ſpiritus non coagulatur, niſi cum ſoluti
corporis. Nec corpus diſſoluitur, niſi cum c
agulatione ſpiritus, & corpus & anima qu
do coniunguntur, agit vtrumque in ſuum
mile. Exemplum: Cùm aqua coniungitur t
ræ, aqua cum ſua humiditate & virtute co
tur eam diſſoluere: nam facit eam ſubtiliore
quàm priùs erat, & reddit eam conſimilem
bi: quia aqua eſt ſubtilior terra, ſimiliter fa
anima in corpore. Et eodem modo inſpiſſat
aqua cum terra, & fit conſimilis terræ inde

ſat

ıtæ, quia terra ſpiſſior eſt aqua. Ideo inter ſo-
ıtionem corporis & coagulationem ſpiritus
on eſt differentia, nec diuerſum opus in ali-
uo, ita quòd fiat vnum ſine alio: ſicut non eſt
ıter aquam & terram in ſua coniunctione di-
erſa pars temporis, quod cognoſcitur vel ſe-
aratur vna ab alia in earum operationibus.
icut ſperma viri nō ſeparatur à ſpermate mu-
eris in hora ſui coitus: ſic & earum vnus eſt
erminus, vnum factum, & vna & eadem ope-
ıtio in ſimul cernit ſuper ipſa duo.

Ideo dicit Merculinus:

erum mixturam coitum vocat & genituram,
emina miſcentur quaſi lac, quæ mixta videntur.

Secundum eſt conceptio, cùm terra in ni-
rum ſoluitur puluerem, & incipit aliquantu-
ım de Mercurio ſecum retinere: tunc enim
git maſculus in fœminam: id eſt, azoth in ter-
am. Ideo dicit Arisleus: Maſculi ad inuicem
ıon gignunt, nec mulieres concipiunt. Gene-
atio enim eſt ex maribus & fœminis, & maxi-
ıè ex compoſito.

Maribus namque ducentibus fœminas na-
ura gaudet, & fit generatio vera: natura au-
em alienæ naturæ ineptæ coniuncta, nullam
eritatem gignit ſpermatis. Hoc eſt quod
Merculinus dicit:

Qui quaſi lac fuerat conceptio ſanguinem mutat,
Pallida nigreſcunt, rubea diffuſa liteſcunt.

Arnoldus: Quicunque color poſt nigredi-

nem apparebit, laudabilis est in Turba Phi-
sophorum. Et cùm videris materiá tuam d
nigrari, gaude: quia principium est operis.
dem: Combure ergo æs nostrum igne le
sicut ouorum nutrix, donec corpus cons
tuatur, & tinctura extrahatur. Non autem e
trahas eam totam simul, sed per parum & p
rum egrediatur omni die, donec in longo co
pleatur tempore.

Ego sum nigrum albi, & rubeus albi, & c
trinus rubei, & certè veridicus sum & nō m
tiens. Et scitote quòd caput artis est coru
qui in nigredine noctis & diei claritate sine
lis volat. Ex amaritudine namque in suo gu
ture existente, coloratio accipitur, à suo ve
corpore, rubor, ac suo dorso mera aqua acc
pitur. Intelligite ergo donum Dei, & recipit
& ab omnibus celate insipientibus. De caue
nis namque metallorum occultum est, cui
lapis est mirabilis & animalis, color splend
dus, mons sublimis, & mare patens. Eteni
confitemur, quòd in lapide Philosophico po
veram mundificationem, maior pars est arge
tum viuum. Et propter hoc non comburitu
nisi per accidens. Et est illud verbum precio
sissimum. Hoc autem totum factum est à na
tura, & non est credendum quòd hoc facer
sit possibile per aliquod artificium, sicut qu
dam fatui putauerunt & putant. Lapis enim
Philosophicus creatus inuenitur à natura, a

pe

per Deum altissimum nihil plus indiget, nisi quòd remoueatur quod est superfluum in eo. Ergo ipsa præparetur materia, vt ex eo eliciatur quod est purum, terreum autem & fœculentum remoueatur. Vnde Tudianus Philosophus: Scias quòd lapis noster aëreus & volatilis est in suo manifesto frigidus & humidus, & in suo occulto calidus & siccus est. Et illa frigiditas & humiditas quæ est in manifesto fumus aquosus, corrumpens, denigrans & destruens se & omnia, fugit ab igne. Et caliditas & siccitas quæ est in occulto, est aurum calidum & siccum, & est oleum mundissimum, penetratiuũ in corporibus, & non fugitiuum: quia caliditas & siccitas Alchimiæ tingit, & non aliud. Fac ergo quòd frigiditas & humiditas aquosa, quæ est in manifesto, sit compar caliditati & siccitati, quæ est in occulto: ita vt insimul conueniant & coniungantur, & fiant insimul vnà penetrans, tingens & profundás. Has autem humiditates oportet destrui per ignem & gradus ignis, cum molli temperamento & congrua ac moderata digestione. Putrefactio Philosophicalis nil aliud est nisi corporum corruptio siue destructio. Vna enim forma destructa, statim introducit sibi natura aliã formam meliorem & subtiliorem. Putrefactio idem est quod fractio putridi: nam per putrefactionem omnis res digeritur, & fit fractio inter putridum; id est, fœtidum & mundum.

Mundum enim corpus putrefactum immediatè crescit, & multiplicatur in suo simili, vt patet in grano, quod postquam stetit per multos dies sub calore terræ, tumescit, vt & quod Mundum est ex eo crescat & multiplicetur: fœtidum verò euanescat, necessaria est ergo etiam in opere nostro propter prædictas caussas putrefactio.

Conceptio & desponsatio fit in putredine in fundo vasis, & generatio genitorum fiet in aëre, scilicet in capite vasis: id est, alembici. Corpus nihil facit nisi putrefiat, & non potest putrefieri, nisi cum Mercurio, pro vna parte corporis videntur accipiendæ propter putrefactionem trigesimæ sextæ partes aquæ. Putrefactio fiat igne lentissimo fimi calidi & humidi, & nequaquam alio: ita quod nihil ascendat: quia si aliquid ascenderet, fieret separatio partium, quæ fieri non debet donec masculus & fœmina sint perfectè coniuncti: & vnum recipit aliud, cuius signum est in superficie ingenio perfectæ solutionis. Et licet azoth appareat in prima mixtione seu coniunctione albus, pro eo quod fœmina vincit suo colore: nihilominus in putrefactione per ignis beneficium denigrantur ambo. Per ignem augentem in humido calorem putrescit nigrum, quę est tinctura, & ideo seruanda est. Secretum magnum.

Natura auri in aqua forti putrefacta, excellit omnes

lit omnes naturas. Ideo in compositione lapidis est notandum, quòd nullus lapis excellit lapidem mineralem in virtute. Philosophus: Fac de masculo & fœmina circulū rotundum, & de eo extrahe quadrangulum, & quadrangulo triangulum: fac circulum rotundum & habebis lapidem Philosophorum.

Geber probat in libro Examinum, quòd si Sol & Luna insimul incorporentur cum arte, non separantur de facili. Et sic vnum appetit reliquum, eò quòd vnum siccum sit & aliud humidum. Et postquam vnum ademptum est aliud, adeò se forti nexu complectuntur, & se inuicem continent, quòd vnum ab altero de facili auelli non possit. Multo fortius hoc erit si alterum illorum sit spirituale: id est, medicinale: & sic tingibile, ratione suæ spiritualitatis. Aurum est aurum actu, & ipsa materia: quòd si spiritualizetur, factum est ex actu potentia, & ex materia forma, & ex actu agens, & ex fœmina vir, & ex re nata res naturans. Ergo cùm nulla sit materia auri, nullum aurum quod non fuerit priùs argentum, vt dicit Philosophus: Si ergo talis formā coniungatur suæ materiæ: id est, Lunæ, certè auidissimè se amplectentur: & perfectum maius perficit perfectum minus, & hoc naturaliter & amicabiliter, quia omnis natura perfici appetit, & destrui abhorret naturaliter.

Sciendum, quòd secundùm Auicennam in

epiſtola ad Haſen de re tecta. Intentio operantium in hac arte, imò potius intentio ipſius artis, ſecũdùm poſſibilitatem naturæ rerum, eſt materiam vnius induere formam & naturam alterius. Verbi gratia: Cuprum induere formam & naturam argenti vel plumbum auri, & ſic de cæteris ſimiliter. Cùm enim forma ſit natura rei vniuſcuiuſque (vt habetur ſecundo Phyſicorum) ſpoliata aliqua re à forma ſua, & alia ſuperinducta eidem, proculdubiò & natura ipſius tranſmutata eſt à ſua ſpecie. Dicimus itaque quòd nomen Alkimia in Græco, ſonat Tranſmutatio. Et inde Alkimiam dicimus ſcientiam eſſe tranſmutationis rerum à ſuis formis & ſpeciebus, ſecundum quòd formæ rerum diuiſæ ſunt.

ANIMAE

ANIMAE EXTRACTIO
vel imprægnatio.

Hie theilen sich die vier Element/
Auß dem Leib scheidt sich die Seele behēdt.



De nigredine plura.

Hermes Rex tractatu secundo: Scito, fili, quòd lapis noster hic plurimorum nominum & variorum colorum ex quatuor ordinatus & compositus est elementis, quem nos oportet

diuidere & in membra ſecare, arctius ſequ ſtrare, ac partes mortificare, & in naturam qu in eo eſt vertere. Aquam & ignem in eo hab tantem cuſtodire, qui ex quatuor element eſt, & eorum aquas ſua aqua continere, ſi qu non eſt aqua, forma ignea veræ aquæ, aſcen dentes in vaſe ſuo ſinere, quæ ſuis corporibu ſpiritus continent, & tingentes fiunt & per manentes.

In artificio Sorin diſtinctione prima: Acci pe ab eo paulatim, totum diuide, tere ſeriatim quouſque morte occupetur ex nigredinis in tenſione vt puluis. Hoc eſt ergo magnum ſi gnum, in cuius inueſtigatione nonnulli perie runt, deinde quodlibet diſcernes ſeparatim tere ſeriatim.

Morienes: Omne corpus cùm anima carue rit, tenebroſum & obſcurum inuenitur.

Hermes: Oportet nos duo argenti viui ſi mul mortificare. Idem: Accipe cerebrum e ius, aceto acerrimo terite, vel vrina puerorum, quouſque obſcuretur. Hoc peracto viuit in putrefactione, & fuſcæ nubes quæ ſuper i pſum fuerant, & in ſuo corpore antequam mo reretur, reuertuntur. Reiteratus autem prout ſcripſi iterum moriatur prout narraui. Idem: Oportet autem ipſum à duobus ſulphuribus ſequeſtrare: continuè coquatur quouſque a qua nigra fiat. Idem: Qui ergo denigrat terrã, ad propoſitum perueniet, & bene habebit.

Arnol-

ıoldus: Verùm cum primùm denigratur,
ıem operis dicimus esse, quoniam non fit
q; nigredine: nam ipsa tinctura quam quæ-
.us, qua in quolibet corpore tingamus:
.æ quidem occulta fuit in suo ære, quemad-
.dum anima in humano corpore. Specu-
ı: Ideo charissime fili, cùm in opere fueris,
vt in principio habeas colorem nigrum, &
ıc certus eris quòd putrefacis, & viam re-
ım procedis.
O natura benedicta, & benedicta est tua o-
ratio, quia de imperfecto facis perfectum
ın vera putrefactione quæ est nigra & ob-
ıra. Postea facis germinare nouas res & di-
ırsas, eum tua viriditate facis diuersos colo-
s apparere. Ista nigredo nuncupatur Ter-
ı, quæ fit leui decoctione totiens reiterata,
nec nigredo supereminieat. Et sic habes
ıo elementa, primò aquam per se, dehinc
rram ex aqua. Nam vt dicit Auicenna in ti-
ılo de Humoribus: Calor agens in humido
ırpore, primò generat nigredinem, vt est vi-
ere in calce quæ apud vulgum fit. Ideo dicit
lenabdes: Iubeo posteros facere corpora nō
ırpora per dissolutionem, & incorporea cor-
ıorea per suauem decoctionem, in qua sum-
ıè cauendum est ne spiritus conuertatur in
ımum & euanescat per nimium ignem. Vn-
e Maria dicit: Custodi ipsum, & caue ne fu-
ıat aliquid in fumum. Et sit mensura ignis

caliditas Solis Iulij, quatenus ex ſui & lo
decoctione inſpiſſetur aqua, & fiat terra
gra. Sic ergo habes aliud elementum qu
eſt terra, & tantum de nigredine pro me
ſufficiat.

Stephanus Philoſophus: Aperi oculos tu
& cor tuum, audi & intellige, oſtendam &
cam tibi verba intelligibilia, quæ ſcire po
ris ſi fueris de intelligentibus. Scias quòd
homine non exit niſi homo: ſic ex quolibe
nimali ſibi naſcitur ſimile. Videmus tamen
liquas res natas à radicib. ſuis diſſimiles, q
alas videmus res habentes ~~tales~~ generatas ex n
habentibus alas. Videmus etiam & ſcim
res aliquas, quas homines neſciunt, de quib
egreditur natura, quam ſcimus quod ſuffi
nobis, & ignoratur, quia ſunt res profund
etſi quæris de eis, forſitan ſubtus terram ſu
Et ſcias quòd de iſta natura minerali fit a
non de alio.

Auicenna: Cognoſce ergo radices mine
les faciens ex eis opus tuum. Ariſtoteles
cundo de Anima: Naturaliſſimum & perfect
ſimum opus, eſt generare tale quale ipſum e
vt planta plantam, capra capram.

Idem: Opera artis Alchimiæ nil in ipſa pr
ficeret, niſi apparentes naturas abſque erro
cognoſcere. Hermes: O aqua forma perm
nens regalium creatrix elementorum. O n
tura maxima naturarum creatrix, quæ natu

cont

nes, & mediocriter natura ſuperat, quæ
umine venit & cum lumine genita eſt.

Ex Lucidario Arnoldi.

xerunt aliqui, quòd in opere Lapidis ap-
it omnes colores qui in toto Mundo ex-
ari poſſunt. Hoc eſt ſophiſma Philoſo-
um, cùm non appareāt niſi quatuor prin-
es. Et quia ex eis omnes alij trahunt ori-
m, ideo dixerunt omnes colores. Etſi ti-
on apparent omnes colores non cures,
modo poſſis elementa ſegregare. Nam
nitas choleram ſignificat aduſtam & ignē,
do ſanguinem & aërem, albedo flegma &
m, nigredo melancholiam & terram. Vn-
lortulanus ait: Quatuor habens colores,
tuor elementa ſunt. Scias tamen quod di-
olores apparent in noſtra diſſolutione.
Quæro in quanto tempore poſſit fieri hic
s benedictus: ad quod reſpondetur quòd
dam author Philoſophus Lilius teſtatur,
giſterium ſuum feciſſe in octo diebus, &
dam per ſeptem, & quidam per tres men-
& alij per quatuor, alij per dimidium an-
n, & alij per vnum annum. Et hoc Maria
it ſe feciſſe in tribus diebus. Ad hoc dico
òd cauſa diuerſitatis ſcilicet breuitatis &
olongationis defectus potuit eſſe virtute a-
æ Mercurij. Vel quia operabatur de Sole &
na. Et quidam ipſorum apponebant plus

& alij minus. Sol autem fixus eſt & non
ens, & cum iſtis ſolum operabátur. Vnde
pter ſuam impotentiam fixionis, & impa
tiam ignis, quando per fuſionem erat co
ta cum Sole, faciebat eum aſcendere pro
gna parte. Et quando aſcendebat, ſic voca
aquam & animam & ſpiritum, dicentes
aqua eorum non erat aqua vulgi, nec M
rij: & tunc remanebat terra in fundo, tu
ducebát aquam illam ſupra corpus, & ite
faciebant aſcendere per virtutem ignis, &
rum commiſcebant cum terra, quouſqu
cum totam terram portabant in ventre.
Vnde dicit quidam: Portauit eum vent
ventre ſuo. Vnde neceſſe erat eis habere
gnam quãtitatem de dicta aqua. Et tunc
erat de corpore ſpiritus. Reiterabant er
pſam ſublimationem, quouſque totum re
nebat fixum, & impotens aſcenderet. Et
ſpiritus fixus erat in corpore, & Luna erat
li incorporata, & per minima commixta: &
erat operatio completa. Vnde dicta diuer
in agendo, opus potuit eſſe in imponẽdo
de fixo corpore, quàm de non fixo; vel ec
uerſò, ~~quia non~~ erat plus de non fixo citiù
ſcendebat, & quando plus de fixo tardiù
ſcendebat.

quando

Sed quid dicitis de hoc quod dicunt Ph
ſophi, ſcilicet: Aurum noſtrum non eſt aur
vulgi, & argentum noſtrum non eſt argent
vu

. Dico quòd ipſi dicunt aquam aurum, id
virtute ignis ad ſuperiora aſcendit. Et
iſtud aurum non eſt aurum vulgi: vulgus
q; non crederet ipſum poſſe aſcendere ad
riora propter ſuam fixionem. Scias inſu-
quòd talis per Deum conſueuit eſſe mo-
Philoſophorum, ſemper ſcilicet, quòd in
certiſſimo claudicare, & rem quaſi dictā
ndoque per typos & figuram, & quando-
per verba metaphorica, & quandoque per
m & alienam practicam occultare, & vbi
rum dixiſſe ſentiebant, ſe tunc ſimilitudi-
è locutos fuiſſe dicebant. Vnde Geber di-
Vbicunque apertè locuti ſumus, ibi nihil
mus: ſed vbi ſub ænigmate aliquid poſui-
& figuris, ibi veritatē occultauimus, &c.
lle quidam dicit:
ales & alumina non ſunt lapis, ſed adiuto-
apidis. Qui nō guſtauerit ſaporem ſalium,
quam veniet ad optatum Fermentum fer-
nti; fermentat etenim finitum per excellen
n. Tale ſuperius quale inferius. Combure
qua, laua in igne. Coque & recoque, & ite-
n coque. Sæpiſſimè humare & ſemper coa-
are. Interfice viuum & reſuſcita mortuum.
hoc ſeptena vice. Et habebis verè quod
eris. Si ſcis regimen ignis, ſufficit tibi Mer-
ius & ignis. Verſus:
noſtrum bene ſi ſcis ſufficit, ſi cætera neſcis.

Ex antiquo libello. Hortulanus super Epi- stolam Hermetis ait.

Solus ille qui ſcit facere lapidem Phi- phorum, intelligit verba eorum de lapid- loſophi enim hac artem manifeſtè conat- patefacere dignis, & indignis abſconder- ſic de virtute intentionis ſemper dixeru- ra, ſed de virtute ſermonis non: & dixeru- lapidem Philoſophorum fieri ex ouo, q- ouo tria ſunt ſimilia tribus quæ integran- dem. Hermes ait: Pater eius Sol, Mater ei- Luna. Et ſic innuit quòd iam duo hic la- compoſitionem intrant, & probat hoc H- lanus. Quia aqua Solis eſt volatilis, & co- eius fixum. Et econuerſo de Luna, & tur- clarata ſunt verba illa dicentia per Gebr- alios Philoſophos: Fac fixum volatile & v- tile fixum, & fixum volatile. Perſuadent- multiplicem ſolutionem, quia totum opu- in ſolutione. Item cùm dicit, quod eſt ſ- rius, eſt & inferius. Hic per ſuperius inte- tur dignius, & per inferius indignius, vt- cet fiat vnus ex illis tribus, vel ex Sole & - na fiat vna res, cuius partes ſint æquales: & - pellatur hæc coniunctio ſublimatio Phi- phorum. Et dicitur ſublimatio, exaltatio- dignificatio, quia Luna dignificatur & M- curius. Nam cùm facta eſt vnio in tanta di- tate, eſt Luna ſicut Sol & Mercurius. Si-

ti

& cùm facta est fixatio, quę appellatur cor-
; mortuum, ita vilis est Sol sicut Mercu-
s, & litera vult illa, & istud est ascendere &
cendere Philosophorum.
tem: Lapis dicitur habere quatuor elemen
quæ exponit Arnolphus. Quia cùm facta
solutio, dicitur vnum elementum scilicet
ua. Et cùm corpus est immundum, dicitur
undum elementum, scilicet terra. Et cùm
calcinata dicta terra, dicitur ignis: & cùm i-
rum solutus est lapis, dicitur aër. Item: La-
dicitur habere corpus spiritum & animá.
r corpus intelligitur corpus immũdum, vt
rà. Per animam intelligitur fermentum, &
r spiritum qui se habet in proijciendo, quia-
nomine dicitur Quinta essentia, quam ac-
isiuit hæc compositio, veram habet virtu-
n conuertendi.
Item: prædictus lapis dicitur Rebis: id est,
a res quæ fit ex duabus rebus: id est, cor-
re & spiritu, vel ex Sole & Luna, ex corpo-
mundato & fermentato. Item: dicitur la-
s vbique repertus propter veram composi-
nem: quia quando illa tria Sol, Luna & Mer
rius sunt coniuncta simul, virtus lapidis est
r totum & in montibus & in planis: id est, in
rporibus, & Mercurio, & in mari: id est, aqua
issoluta. Et volãtes accipiunt ab eo iuuamen-
m. Volantes sunt Mercurius viuus, & cor-
ora imperfecta, quæ conuertuntur in Solẽ &

Lunam, & dicitur Scorpio: id eſt, venen
quia mortificat ſeipſum, & ſeipſum viuifi
quia illa trina res proiecta ſuper Mercur
viuum, viuificat ipſum: quia facit ipſum v
corpus,& ſic vlterius poſſunt exponi omni
Philoſophorum dicta: & tamen à Philoſop
dicitur argentum viuum minerale, ſed ma
ria lapidis Philoſophorum eſt aqua, & inte
gitur de aqua illorum trium, vt probat Or
lanus. Nec debent eſſe plura nec paucior
dicit quòd Sol eſt maſculus, Luna fœmina
Mercurius ſperma. Sed vt fiat generatio &
ceptio, oportet vt maſculus iungatur fœmi
& vltra hoc requiritur ſemẽ,& ſic ante ferm
tationem debet fieri conceptio & impræg
tio: & cũ multiplicatur materia, dicitur qu
infans creſcit in vtero matris, & cùm ferme
tatur. Ortulanus & Arnoldus, quòd infun
tur anima corpori, & naſcitur Rex coronatu
Item in libro Turbæ Philoſophorum habet
hæc doctrina: Soluite corpora & imbibite ſ
ritum. Et dicunt corpora in plurali, quonia
oportet quòd ad minus ſint duo. Et dicu
Spiritum in ſingulari: & ſic oportet, quòd
vnus. Et nullum eſt ſperma ſine materia co
porum niſi Mercurius. Et cùm dicitur Imb
bite ſpiritum, intelligitur operatio ea, quæ
xat Mercurium, & multiplicatur lapis, mul
plicatur: id eſt, reiteratur.

Item, quãdo materiam Solis & Lunæ mo

tific

ficat Mercurius, remanet materia sicut cinis,
: vocatur à Philosophis Cribratio & contri-
o eorum. De quo cinere dicitur in libro Tur-
æ & Arnoldi. Cinerem hunc ne vilipendas.
em: Prędictus cinis qui est illis tribus, appel-
tur à Philosophis. Corpus immundum: quia
portet decoqui & calcinari vsque ad albedi-
em. Ideo dicit Morienes in libro Turbæ: Nisi
orpus immundum mundaueris, & ipsum de-
batum reddideris, & in ipsum animam mise-
s, nihil in hoc magisterio direxisti. Et sic ha-
entur duo, scilicet, calcinatio ipsius lapidis,
t fermentatio. Calcinatio: id est, in modum
bi cineris, seu terræ, seu calcis albæ per spiri-
as operationis reductio, quæ fit igne nostro:
d est, aqua Mercurij nostri. Item: cùm dicitur
nctum tingit, intelligitur, quòd si medicina
æc calcinata, dissoluta & coagulata fermen-
atur ad albũ, fit Luna, cum Sole, fit Sol. Item:
eber de medicina tertij ordinis probat, & di
it ad literam: quia tam ad album & rubeum
st vna atque eadem via cum Sole & Luna, dif
erunt tamen fermentatione. Cuius hæc tertij
rdinis medicina est duplex, scilicet, Solaris &
unaris: & est tamen in essentia vna, & modus
gendi vnus. Est tamen additamentum citri-
itatis seu citrini coloris, qua medicina perfi-
citur à substantia sulphuris fixi; hoc est, quòd
vtraque medicina incipitur cum Sole & Lu-
na. Sed ad rubeum fit fermentum cum Sole,

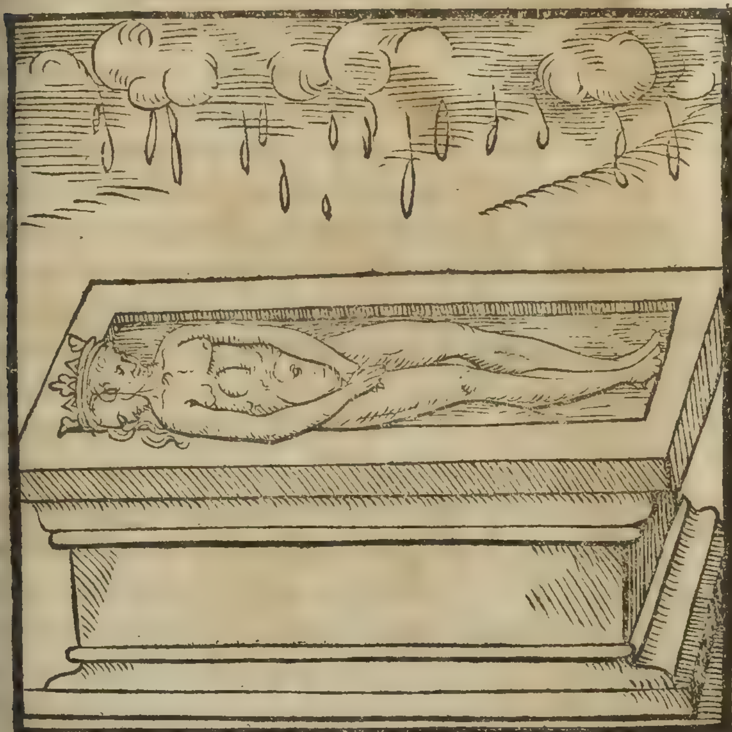
ad album cum Luna. Sol capitur duplicit
vno modo pro aqua Solis, alio pro corpore
lis, vt suprà.

Item, cùm dicitur quòd apparent omnes
lores, verum est: quia ante fermentationem
calcinationibus, dissolutionibus, & fixatio
bus apparent omnes colores. Item: Lum
luminum sic ait: Et scitote quòd eadem su
quæ dealbant & rubificant intrinsecus &
trinsecus, scilicet, Sol, Luna, Mercurius. Q
tria dissoluta & fermentata appellat argent
viuum, dicens: Argentum viuum habet in
corpus, spiritum & animam. Ibidem, talis
causa, coquite masculum & fœminam sim
quousque coaguletur, & fiat lapis. Item: N
tandum quòd nostrum Elixir non fit nisi
mineralibus. Et amplius notifico, quòd dra
non moritur nisi cum fratre & sorore sua
terficiatur: & non per vnum tantùm, sed p
duo simul. Frater est Sol, soror est Luna. V
mò ait Arnoldus: Quia Philosophi dixeru
verum de lapide quicquid dixerunt. Quia
virtute sermonis loquebantur, indignis ad
landum. De virtute autem intentionis loqu
bantur dignis & semper verum: & Philoso
sciunt, quòd talis materia debet tradi mysti
sicut poësis fabulosè & parabolicè. Et cù
Philosophi loquuntur de magnis rebus, no
admiscent parabolas, nec fabulas,
vt dicit Macrobius.

ABLVTI

ABLVTIO VEL MVN-
dificatio.

Hie felt der Taw von Himmel herab/
Vnd wascht den schwartzen Leib im grab ab.



DEALBATIO PRIMI
lapidis prima.

Senior in epiſtola Solis & Lunæ.

Aqua verò quam memoraui, eſt res de cœlo descendens, & terra cum humore ſuo ſuſcipit eam & retinetur aqua cœli cum aqua terræ, & R.x.

aqua terræ propter seruitium suum & arena suam honorat eam, & congregatur aqua in quam, & retinebit aqua aquam, & dealbabitu Albira cum Astuna.

Hermes: Spiritus non ingreditur corpor nisi munda. Alphidius: Accipe albedinem, nigredinem dimitte. Democritus: Mundific stannum cum præcipua ablutione, extrahe a eo nigredinem eius, & obscuritatem eius, apparebit candor eius. In opere Sorin: Di solue albo igne quousque videatur vt gladiu denudatus, & fac dealbando corpus esse car didum. Rasis: Aqua cùm miscetur Æri, ipsu interiùs dealbat. Hæc dealbatio dicitur à qu busdã impręgnatio, quia terra dealbatur. Do minante namq; aqua, terra crescit & multipli catur, & augmentatio nouæ prolis inde gene ratur. Alphidius: Tunc oportet te terram ni gram abluere, & igne calido dealbare. Vnd Hali dicit: Accipe quod ad fundum vasis de scendit: & ablue istud cum igne calido, quous que auferatur eius nigredo, & recedat eiu spissitudo, & fac ab eo euolare additiones hu miditatum, donec deueniat calx nimis alba, in qua non erit macula. Tunc enim terra ad reci piendam animam est habilis & purata. Vnd dicit Merculinus:

Firmans mutatum prægnatio spondet hiatum.
Qui bene prægnantur, concordi pace ligantur.

Vnde dicit Morienes: Hæc terra cum aqua sua

ua putrefit & mundificatur, quę cùm munda-
a fuerit, auxilio Dei totum magiſterium diri-
getur. Hermes quoque ait: Azoth & ignis la-
onem abluunt, & nigredinem ab eo auferunt.

Ideo dicit Philoſophus: Dealbate latonem,
& libros rumpite, ne corda veſtra rumpantur.
Hæc eſt enim compoſitio omnium Sapiẽtum,
& etiam tertia pars totius operis. Iungite ergo,
vt dicitur in Turba, ſiccum humido: id eſt, ter-
ram nigram cum aqua ſua, & coquite donec
dealbetur. Sic habes aquam & terram per ſe,
& terram cum aqua dealbatam: illa albedo di-
citur aër.

Salomon, Sapientiæ ſeptimo: Hanc ſcien-
tiam pro luce habere propoſuit, & ſuper omnẽ
pulchritudinem & ſalutem. In comparatione
illius lapidis precioſi non comparauit illum:
quoniam omne aurum tanquam arena exigua
eſt, veluti lutum æſtimabitur argentum in con
ſpectu illius. Melior eſt enim acquiſitio eius
negociatione argenti & auri puriſſimi. Fru-
ctus illius precioſior eſt cunctis opibus huius
Mundi, & omnia quæ in Mundo deſideran-
tur, huic non valent comparari. Longitudo
dierum & ſanitas in dextera eius: in ſiniſtra ve
rò eius gloria & diuitiæ infinitæ. Viæ eius o-
perationes pulchræ & laudabiles, non deſpe-
ctæ, & ſemitæ eius moderatæ, & non feſtinæ,
ſed cum laboris diuturni inſtantia: lignum vi-
tæ eſt his qui apprehendunt eam, & lumen in-

deficiens: beati qui tenuerint eam: quia scientia Dei nunquam peribit, vt Alphydius testatur, dicens: Qui hanc scientiam inuenerit, cibus eius legitimus erit & sempiternus.

Aristoteles: O quam mirabilis est illa res habet enim in se omnia quæ quęrimus, cui nihil addimus vel diminuimus: sed in sola præparatione superflua remouemus.

Arnoldus: Materia prima metallorum est quædam substantia fumosa, continens in se humiditatem vnctuosam, à qua substantia artifex separat humiditatem Philosophicalem, quæ apta est pro opere, quę erit tã clara sicut lachryma, in qua habitat quinta essentia metallica, & illa est metallum placabile, & in ea est medium coniungendi tincturas, ideo quia habet naturam sulphuris, & naturam argenti viui.

Geber: O quam vtilis est ista res, quia non vtimur ea medicina cruda, quæ res postquam cocta & digesta fuit, est maximum venenum super omnia venena. Gratianus Philosophus: In Alchimia est quoddam corpus nobile, quod mouetur de domino ad Dominum, in cuius principio erit miseria cũ aceto, sed in fine gaudium cum lætitia. Astanus in Turba: Accipite ipsum spiritum nigrum non vrentem, & cum eo corpora soluite & diuidite. Idem, ipse est totus igneus, & soluens per igneitatem suam, diuidens omnia corpora cum suis coæqualibus. Rosarius; Quicunque vult intrare Rosarium

nostrum

ſtrum, & ibi videre, & habere roſas tàm al-
s quàm rubeas abſq; illa re vili, cum qua no-
æ reſeraturæ reſerentur, ille aſſimilatur ho-
ini ambulare volenti abſq; pedibus: quia in
a re vili eſt clauis, ex qua ſeptem portæ me-
llicę aperiuntur, & abſq; illa re vili nunquam
eciosum perficitur. Ablutio eſt nigredinis
rminatio, vel mundatio, donec albũ fiat per-
ctè album, & rubeum plenè rubeum. Azoth
im & ignis obſcuritatem ignis euellunt.
Mortificatio eſt duritiei à corpore ſepara-
o: quia anima tunc eſt mortua, corpus autem
iuum, ratione caliditatis & ſiccitatis. Omne
nim habens calorem, habet vitam. Et propter
oc calx Alchimica dicitur habere vitam: quia
lorum vitam imperfectá Philoſophi ſtudue-
unt occidere, & vitam perpetuam reddere.
Reuiuificatio eſt ratione nutrimenti, ſcili-
et ſui humoris perfecti, & humiditatis recti-
icátis reſtauratio expeditione humoris ipſius
mperfecti.

EX QVADAM CARTV-la lacerata.

NVnc manifeſto tibi naturali cognitione in hoc propoſito meo de lapide omniũ Philoſophorum & occulto, qui eſt lapis triplici veſte decoratus, lapis diuitiarum, lapis charitatis, & lapis releuationis ab omni penuria, & lapis curationis ab omni languore.

Et in eo continetur omne secretum, & dicitu
diuinum mysterium à Deo datum, & in Mũd
non est res sublimior post animam rationalẽ
Diligenter notare debes: Dixi tibi, quòd la
pis noster sit ornatus triplici veste: id est, i
tres partes diuidendus, in corpus, animam &
spiritum. Vnde corpus mortuum, quod an
ma caruerit, tenebrosum est.
Si vis, fili, vt corpus illud reuiuificetur, red
de sibi animam suam, & statim viuit:
O Magister, non intelligo.
Fili, tibi dico expressius: Vnus lapis, siue v
na res tantûm: quia corpus in suam naturam
est redactum, videlicet, in aquam suam: id est
in primam suam materiam; quia prima mate
ria corporum est aqua vnctuosa, & tunc pri
mûm dicitur vna res, cùm corporis substantia
& aqua vnionis per partes minimas indiuisé
vniuntur, & lapis Philosophicus ex quo rami
infiniti multiplicantur. Et hoc dicitur Lapis
in libris Philosophorum notus. Ideo, fili, ab il-
lo lapide extrahitur aqua sua propria, & in spi-
ritu per modum separationis.
Sublimatio nostra est partium non fixarum
eleuatio à partibus fixis. Partes verò non fixæ
eleuantur per fumum & ventum.
Sed volumus vt hæc duo simul fixentur, &
præstent fusionem facilem. Et sic intelligas
nostram sublimationem veram & certam, &
lapis quem nemo potest tangere sua lingua.
Hermes

ermes dicit: Diuide ſubtile à groſſo, &c. Ter
calcinatur, aqua ſublimatur: terra manet de-
ſum, aqua aſcendit ſurſum: terra purgatur
r calcinationem, aqua per ſublimationem:
ıbo per putrefactionem. Aqua defendit ter-
m ne comburatur, terra ligat aquam ne fu-
at, ambobus ſufficiēter purgatis fiunt vnum
tra non ſeparabilia: quia vnum ſine alio non
oteſt eſſe: cuius prima pars proiectum ſuper
ntum argenti viui, in verum argentum tin-
t. Et ſi talis tinctura fuerit, vna pars in ru-
eum verſa, tingit tot partes in verum aurum,
uo auro melius non reperitur, & hoc ex na-
ıra occulta, & acquiſita per calorē ignis, &c.
Nota: Spiritus Domini ferebatur ſuper a-
uas ante cœli & terræ creationem, Geneſis
rimo.

Videndum ergo, quòd omnia ex aqua crea-
a ſunt: Hanc aquam Deus diuiſit cùm dixit,
 præcepit aquæ partem in ariditatem, & il-
am vocauit terram, & aquam non conuerſam
ro terra conſeruauit irrigādam & humectan-
dam; quia terra ſicca non multum fructum fa-
cit, niſi aqua ſua pluuiali deſurſum hume-
ctetur ſæpiùs, & ſine aqua vix, aut
nunquam.

ANIMAE IVBILATIO, SEV
Ortus, ſeu Sublimatio.

Hie ſchwingt ſich die Seele hernider/
Vñ erquickt den gereinigten Leychnā wid



Modò ſequitur quartum verbum, & eſt quòd aqua quæ cum terra fuerit inſpiſſata & coagulata, aſcendat ſublimatione. Sic habe terram, aquam & aërem. Et hoc eſt quod di cit Philoſophus: Ipſum dealbate, & citò ign ſublimate, quouſq; ex eo exeat ſpiritus quem in eo inuenies, qui dicitur Auis, aut cinis Her- metis

is. Vnde & Morienes ait: Cinerem ne vi-
ndas: nam ipſe eſt diadema cordis tui, &
manentium cinis. Et in libro Turbæ dici-
: Ignis regimen augmentate: quia poſt al-
linem peruenitur ad cinerationem, quę di-
ır terra calcinata. Vnde dicit Morienus: In
ıdo remanet terra calcinata, quæ eſt naturæ
ıeæ: & ſic habes in prædictis proportioni-
s quatuor elementa, puto aquam diſſolu-
n, terram dealbatam, aërem ſublimatum, &
nem calcinatum.

De iſtis quatuor elementis dicit Ariſtoteles
libro de Regimine principiorum: Cùm ha-
ıeris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & i-
ıem ex terra, tunc plenam habebis artem Phi
ſophiæ: & hic eſt finis primę compoſitionis,
Morienus dicit:

Patientia & mora ſunt neceſſariæ in noſtro
ıagiſterio. Feſtinantia quidem ex parte dia-
oli eſt in hoc magiſterio.

Hermes: Mortuum vult viuificari, & ægro-
um curari. Idem: Oportet te corpus & ani-
nam coniungere contritione in Sole.

Idem: Seminate aurum veſtrum in tęrram
lbam foliatam. Senior: Deſcendet fumus ſu-
perior ad inferiorē, & concipit fumus à fumo,
idē: Hæc aqua diuina eſt Rex dę cœlo deſcen-
dens. Idem: Ipſe eſt reductor animæ ad cor-
pus ſuum, quod viuificat poſt mortem ſuam,
& per eum vita eſt, poſtquam non erit mors.

Rosinus: Corpus enim lætatur, cùm an
in ipsum ingreditur. Idem: Corpus verò
cupat animam, & omne corpus quod anim
inuenit, facilè eam occupat. Et notum hab
quòd anima punitur cum corpore, & cum
incarceratur, & ab eo in corpus vertitur. H
mes: Ipse spiritus est extractor animæ, & re
ctor, & totius operis reformator, & omnia
quærimus sunt in eo. Senior: Nihil eo as
ctu vilius, & nihil eo in natura preciosius
eum Deus precio emendum non posuit.
nior: Præparatio nostra natura surgit per se
aperientes seraturas.

Hermes: Oportet nos scire cognition
principij tàm naturalium quàm artificialiu
Nam qui principia ignorat, ad finem nō ven
Idem: Hoc secretum est vita cuiuslibet rei,
est aqua, & aqua suscipit nutrimentum hom
num & aliorum, & in aqua est maximū secr
tum. Sed vt minus erres, scire te cōuenit, qu
nostrum sublimare nihil aliud est quàm co
pora exaltare: id est, in spiritum ducere, qu
non fit nisi igne leni. Sic enim dicimus: il
sublimatus est in episcopum: id est, exaltatu
Et ideo vulgaris sublimatio, quæ tantùm e
effectus, scilicet, quòd iam corpus sublimar
dum, sit ita spirituale factum, quòd possit sub
limari. Nihil confert operi nostro, nec vltrà re
quiritur post præparationē primi lapidis: qui
talis sublimatio non spiritualizat, sed tantùn
effectun

ctum spiritualitatis ostendit. Ideo bene di-
lle regalis Philosophus Geber: Quia in o-
e magisterij nostri non egemus nisi vnico
e, vna fornace, vnaque dispositione, quod
ellige, post præparationem primi lapidis.
nesis: Ex aqua omnia facta sunt, & super a-
um ferebatur spiritus Dei, & principium ge
ationis hominis ex ea. Hermes: O natura
tis, naturas vincens & superans, fusasque
turas gaudere faciens. Geber: Expedit hu-
artis principia & radices principales, quæ
t de esse operis non ignorare. Basius: Sul-
ur nostrum fortius est omni igne. Alanus
ilosophus: Vna res ex omnibus eligenda,
æ est liuidi coloris, habens speciem metal-
am, limpidam & liquidam, & est res calida
humida, aquosa & adustiua, & est oleum vi-
m, & tinctura viua, lapis mineralis, & aqua
æ miræ efficaciæ. Aristoteles: Nullum tin-
ns venenum generatur absque Sole & eius
nbra: id est, vxore.

Sublimatio est duplex: Prima est remotio
perfluitatis, vt remaneant partes purissimæ
æcibus elementaribus segregatæ, sicq; vir-
tem quintæ essentiæ possideant. Et hæc sub-
natio est corporum in spiritũ reductio, cùm
ilicet corporalis densitas transit in spiritus
btilitatem.

Secunda Sublimatio est extractio, quod in
sa est de natura quintæ essentiæ, à fæcibus

elementaribus separata. Dico autem quin essentiam animam tingentem, ad quam ne saria est ablutio, vt per eam extrahatur vnc sitas arsenici, siue natura oleaginosa, puriss vnctuositatis, quæ ligata est cum fæcibus quæ fæces non permittunt ipsam sublimai

Vincentius de Lapide Elixir.

Vincentius in Speculo naturali, libro mo: In corporibus mineralibus ad instar rationis naturæ conati sunt Alchimistæ f re breui tempore quod natura facit in an mille, vnde & docuerunt rem quandam f re, quæ corpora super quibus proijcitur tr mutat. Hæc vocatur ab eis Elixir, & dic lapis non lapis: lapis quia teritur, non la quia funditur, & currit absque euaporatic sicut aurum, nec est alia res cui proprietas conueniat. Auicen: Elixir ergo est res c proijcitur super maius corpus, & mutat re natura sua in aliam. Fit autem quando mis tur corpus minus, & spiritus, & elementa fermentum, fitque de omnibus vna confect Et est Elixir verbum Græcum, quod sonat gnum thesaurum, vel meliorem de thesau Et Elixir quidem quod se cum corpore scet, est quasi Tutia cum Cupro. Sed augm tatur vel crescit Cuprum de illa Tutia, cu ratio est, quia Tutia res terrenalis est, Elixir tem res spiritualis, & reuertitur natura sui neris ad aliud genus.

Alch

Alchimista: Fit autem Elixir duobus mo-
s. Vno modo ex spiritibus mineralibus &
rporibus mundis præparatis. Alio modo ex
ibusdam rebus prouenientibus ex anima-
,scil. ex capillo, vel ouo, vel sanguine, &c.
Primo modo sic: Mortificantur quidam spi-
us, & sublimantur, donec mundi fiant. Post
c vnum de corporibus à natura generatis
mburitur, donec possit teri: deinde calcina-
r, donec in modum calcis mundũ efficiatur.
Tandem verò spiritus & corpora sic præ-
rata teruntur, & imbibuntur cum aquis a-
tis distillatis. Postea tam diu inhumidantur,
onec in aquam claram conuertantur, deinde
ngelantur, ad extremum tam diu ponuntur
igne, donec fixa efficiantur.

De Complemento Elixir.

Auicenna in epistola ad Hasen: Elixir ita-
ue tinctura sua tingit, & oleo suo submergi-
ır, & calce sua figitur, & album quidem com-
letur tribus, in quibus non est ignis. Citri-
um verò completur quatuor totis. Glossa:
Verum est, quòd Elixir album non indiget ni-
tribus, scilicet, oleo, tinctura, & calce. Sed
ubeum quatuor, scilicet, oleo, calce, tinctura,
& iterum tinctura, quæ dicitur Ignis. Et
ideo subdit Auicenna: In quibus
non est ignis.

De igne multiplici.

Est autem ignis multiplex, & eius quali diuersa, per quosdá gradus distincta. Quid enim in primo gradu est calidus ignis, & h midus in secundo, scilicet ventris equi: cu proprietas est, quòd non destruit oleum, augmentat propter suam humiditatem: n alij destruunt propter siccitatẽ. Huic ergo n assimilatur alius in Mũdo, nisi materialis ig corporis hominis sani. Ignis quidem Solis lidus est in eodem gradu, sed siccus est. Hic tem est qui domat rem, & de re animata fit nutritur, sicut puer cui datur in principio Nam puer ex calido & humido nutritur & a gmentatur; sic & ignis equi augmentat ole sua humiditate: figit autem lapidem suo ca re temperando. Est inter hos duos & alius, est calidus & siccus in secundo gradu, vt ig furni post panis extractionem. hic fundit le ter, & non comburit: quia non est in eo fla ma, nec fortitudo caloris. Calor enim pau tim declinando recedit: sed si staret, spiritu figeret in corpore, vel extra corpus. Ignis a tem equi nec fundit, nec comburit: sed dom & humidum augmentat. Est & quartus fu fixionis ignis, hic fundit & figit, non aute comburit: quia flammalis non est, nec differ præcedenti, nisi quod in hoc est calor con nuus, in illo non.

Quintus dicitur flammalis, & est calidus siccu

cus in tertio gradu: hic calcinat tantùm, &
n fundit, ſcilicet, ad comparationem auri &
gēti, & aliorum corporum in eodem gradu,
l vltrà: & eſt ignis in furno calcinationis.
Sextus eſt calidus & ſiccus in quarto gra-
ı: & hic fundit & figit fortiter, mollificando
rpora ſuauiter, neç diſſipat ea vel diſpergit.
ic eſt ignis furni fuſionis in eodem gradu.
Eſt & ignis follium, qui corpora diſſipat &
ſpergit, & fundit, & hic eſt ſeptimus.
Octauus eſt qui fundit & calcinat, & eſt flā-
alis: quia in eo ſola flamma operatur. Sub-
antia ignis carbones & flamma & in iſta ſola
amma lignorū, hic etiam eſt in eodem quoq;
adu cum præcedentibus. In eodem quoque
adu eſt nonus, ſcilicet, qui omnibus eſt ma-
ſter: vt ignis officiationis: id eſt, examinatio-
is, hic fundit & comburit, & diſſipat, & diſper
it malum, ſaluat & rectificat bonum, & eſt
uaſi iudex, diſcernens iuſtum ab iniuſto.

Iuniperorum ignis.

Ignis artificialis continuus, durans in eo-
em gradu quo volueris, per vnum, aut duos,
ut tres menſes, donec nudes carbones: ideo
emper coopertos debes ſeruare, & potes au-
gmentare vel diminuere calorem pro benepla
ito tuo, & hoc ſecūdùm additionem plurium
el pauciorum carbonum incenſorum. In pri-
nis, habeas cineres ſufficiētes, & ſolum factas
le ligno Iuniperi. Tūc habeas ollam magnam

fictilem, in cuius medio sit alia minor olla si
crucibulum, & imponendo cineres magna o
la stet super calorem ignis, quatenus ipse cir
calescat: & sic circumquaque ollam minore
super cineres pones carbones etiam de pr
dicto ligno Iuniperi tantùm factos.

Habeas denique adhuc plures cineres cal
factos eiusdem ligni, quos supersperges pr
dictis carbonibus, & cooperies eos suo cine
calido peroptimè. Et in illam minorem olla
siue vitrum habeas tuam materiam digere
dam, & desuper maiorem ollam coopertor
pones, & in stubam pones subter scamnur
vel suprà, super lapidem tamen, ne fortè d
mnum inferatur. Poteris tali practica plur
huiusmodi præparare ignes: poteris etiam i
minorē ollam ponere aquam calidam, vel ve
trem equi humidū, & in illum fiolam materia

Carbones prædictos facies in hūc modum
Secabis lignum iuniperi in paruas particula
ad grossitudinem duorum digitorum, vel ma
iores, illos pones in magnam ollam bene vn
dique clausam, & perlutatam, & repletam: i
lam ollam ponas per integrum diem in igne
fortem furni venti, vel flammæ lignorum. De
inde permittas per se infrigidari: aperi ollam
& habebis quod optas. Cineres autem com
muni modo combures. Hic ignis potest ess
ignis primi vel secundi gradus fixio-
nis spirituum.



Hie ist geboren die Edle Keyserin reich/
ie Meister nennen sie jhrer Tochter gleich.
ie vermeret sich/gebiert Kinder ohn zal/
ein vntödtlich/rein/vnd ohn alles mahl.
Die Königin hasset den todt vnd armuth/
ie vbertriffet Goldt/Silber/vñ Edelgestein/
le Artzney/groß vnd klein.
chts ist auff Erden jhr geleich/
es sagen wir danck Gott von Himelreich.
O gewalt/zwingt mich nackendes Weib/

Dann vnsälig was mein erster Leib.
Vnd noch nie Mutter war ich worden/
Biß ich zum andern mahl ward geboren.
Da gewann ich aller wurtz vnd kreuter krafft:
Inn aller kranckheyt ward ich sighafft.
Meines Sones nam ich da war/
Vnd kam mit jhm selbander dar.
Da ich seiner wardt schwanger/
Vnd gebäret vff ein vnfruchtbarn anger.
Ich wardt Mutter/vnd bleib doch Magt/
Vnd wardt in meinem wesen angelacht/
Daß mein Son mein Vatter wardt/
Wie das Gott geschickt hat wesentlicher arth.
Die Mutter die mich hat gebäret/
Durch mich ward sie geborn auff Erdt.
Eins zubetrachten/natürlichen verbunden/
Das hat das gebirg meisterlich verschlunden.
Darauß kommen vier inn ein/
Inn vnserm meisterlichen Stein.
Vnnd sechs/ jnn dreifalt bedacht/
Vnnd inn ein wesentlich arth gebracht.
Wer das bedencken kan eben/
Dem ist von Gott der gewalt gegeben.
Daß er alle kranckheyt thut vertreiben /
An metallen/vnd Menschen Leiben.
On Gottes hülff das niemand mag bawen/
Dann der sich selbs kan durch schawen.
Auß meiner Erd entspringt ein Brunn/
Darauß rinnen zween straum.
Der ein fleust gen Orient.

Vn

ind der ander gen Occident. (gefider/
Darauß zwen Adler fligen vñ verbrennen jr
vnd fallen bloß in die Erd nider.
vnd werden hinwider gefidert schon/
jhm sein vnderthenig Son vnd Mon.
O Herre Jesu Christ/
Zu der die gaben geben bist/
Durch deinen Heyligen Geist so gut/
Der hat es als in seiner hut.
Wenn er es gibt furwar/
Der vernimt der Meyster sprüch gar.
Daß er bedenck das künfftig Leben/
Als Leib vnd Seel gefügt werden eben.
Daß sie schweben in jhres Vatters Reich/
Also helt sich die kunst auff Erdtreich.

Hermes: Scitote rumorum inquisitores, & sapientię filij, quòd vultur supra montem existens in cacumine, clamat voce magna, inquiens: Ego sum albus, niger, & rubeus, citrinus, veridicus sum, & non mentior. Alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo corpore nigro extrahitur, est humidum, album, & corticibus mundum ne pereat. Morienes: Scire te conuenit, quòd fumus albus est anima, & spiritus illorum corporum solutorum. Et certè si fumus albus non fuisset, aurum albi Alchimiæ non fuisset. Rosarius: Hic est Mercurius noster nobilissimus, & Deus nũquam creauit rem nobiliorẽ sub cœlo præter animam ratio-

nalem. Plato: Hæc est materia nostra & sec
tum nostrum. Ortulanus: Sic habes veri
Mercurium extractum ab istis duobus corp
ribus prænotatis, & est bene lotus & digestu
& iuro per Deum, quòd nullus alius Merc
rius est in via vniuersali, nisi iam declaratus
quo dependet tota Philosophia: qui aliter
cit, falsum dicit Parmenides in Turba: Qui
audientes aquam à Philosophis nominare,
tant aquam nubis esse, certè non: sed si haber
rationem, scirent vndique, aquam esse perm
nentem, quæ quidem aqua permanés esse n
potest absque suo corpore cum quo soluta e
Alphidius: Istam medicinam vocant Philos
phi omnib. nominibus: quia tot nomina su
huic Mercurio imposita, quòd vix aut nunq
possit aliquis noua ratione vocabula impon
re, & dicit Plato Philosophus: Nos omnia r
uelauimus, excepto secreto artis, quod nem
ni licitum est reuelare: sed attribuimus illu
Deo glorioso, qui cui vult, inspirat, & cui vu
aufert. Salomon Rex: Hæc est filia, ob qua
regina austri ab Oriente dicitur venisse, vt a
rora consurgens audire, & intelligere, & vid
re sapientiam Salomonis, & data est in mar
eius potestas, honor, virtus & imperium, & f
rens regni corona in capite suo radijs septe
stellarum rutilantium, tanquam sponsa orna
viro suo, habens in vestimentis suis scriptu
literis aureis, Græcis, & Barbaris, & Latini

Eg

go sum vnica filia sapientum, stultis penitus
gnota. Hermes: Quemadmodum Sol in stel-
is: ita aurum in metallis. Sol dat stellis lumen,
& omnem continet fructum: similiter & au-
um omnem continet fructum. Item: Dies est
natiuitas lucis, Sol quoque lucerna diei quem
Deus creauit ad opus nostrũ: id est, pro Mun-
do regẽdo. Item: tinctura debet esse corporea,
à corporibus metallicis extracta perfectis, per
beneficium & medium mineralium.

Regulæ generales.

Omnis res de eo est in quod resoluitur: nam glacies conuertitur in aquam, calore mediante: necesse est ergo, ipsam prius aquam fuisse quàm glaciem. Sic omnia metalla prius fuerunt argentum viuum, quod patet: quia cùm in igne liquescunt, conuertũtur in ipsum. Hîc nota, quòd Philosophus liquatum metallum etiam vocat Mercurium, siue argẽtum viuum: ergo reductio metallorum in argẽtum viuum isto modo dicitur liquatio ista, quanuis fiat per violentiam ignis: tamen quia in liquatione illa forti tenet speciem argenti viui, ideo etiam nominat ipsum argentum viuum. Sed non est ista solutio Philosophicalis, sed laicalis: ergo ad particulare tibi notum, aliquo modo correspondet dictis Philosophiæ.

Secunda Regula.

Omnis natura naturaliter perfici desiderat,

& destrui abhorret & fugit: ergo auidè amp
ctitur illud, quod suijpsius emendatiuum.
contrarium respuit in quantum potest, &
cundum istud ars debet imitari naturam, ali.
semper errat.

Tertia Regula.

Omne peius laborans in aliqua arte, de s
naturali malitia nititur melius destruere.
omne melius laborans in aliqua arte, conat
peius perficere: ergo in primis tibi sciendu
erit naturas rerum, vt scias discernere quid
melius aut peius naturæ, & vnde perficiatu
& vnde prohibeatur: & quòd quantitas pei
ris non excedat quantitatem melioris, ali
quin maximè errabis.

Quarta Regula.

Omne siccum naturaliter appetit biber
suum humidum, vt in suis partibus sit cont
nuatum. Hîc nota quid sit humidum radical
omnium liquabilium, & tali humido ciba ni
mis siccum, & fiet temperatum, &c. Et
sic habebis optatum.

EX

EX TRACTATVLO quodam probato.

DIFFERENTIA SVLPHVris vulgi & simplicis Philosophorum non vrentis.

CVM generaliter Philosophus loquatur, quòd sulphur coagulat, dicendum quòd non: quia omne sulphur vulgi secũdùm Philosophum, etallis est extraneum & cõtrarium. Auicen-: Non intrat in magisterium, quod non est tum ab eo: quia semper inficit & denigrat, & rrumpit, quocunque modo per artificium æparetur. Est enim ipsum ignis infectus, er- fusionem impedit. Si verò calcinatur, in rream redit substantiam, vt puluis mortuus. uo ergo modo potest alijs vitam inspirare? abet enim duplicem superfluitatem, scilicet, flammabilem substantiam, & terream fœcuntiam. Igitur per hæc cõsidera, sulphura vul- non Philosophorum esse, cùm sulphur Philosophorum sit simplex ignis viuus, viuificans ia corpora mortua, & maturans ea, ita quòd aturæ defectum supplet, cùm ipsum sit superuæ maturitatis, secũdum quod in natura sua t perfectum, ac per artificium magis ac mais depuratum. Vnde Auicenna: Tale sulphur on reperitur super terram, nisi in quantum

existit in istis corporibus, Sole & Luna, &
lio quidem est illud, quod nulli dicitur, ni
parte Dei sibi reueletur. In Sole perfect
quia magis est digestum & decoctum. Phil
phi enim subtiliter sunt imaginati, quom
in istis corporibus perfectioribus sulphur
la elicere possent, & ipsorum qualitates pe
tem purgare, vt hoc haberent in arte, med
natura, quod in ipsis antea nō apparuit, qu
uis plenariè & occultè prius habuerunt. &
nequaquam fieri cōcedunt sine corporis so
tione, & in primam materiā reductione, qu
est argentum viuum, ex quo facta sunt ab
tio, & hoc absque vlla permixtione rerum
tranearum, quæ extraneæ naturę lapidem n
strum non emēdant: quoniam nihil conue
rei, nisi quod propinquum est ei, cùm sit m
dicina simplicis ac virtualis naturæ, ex aq
Mercuriali producta, in qua aurum & argen
priùs sunt soluta. Verbi gratia, si glacies po
tur in aquam simplicem, soluitur in ea per c
lorem, & redit in primam substātiam aquea
& sic aqua tingitur ex virtute etiā occulta, qu
fuit in glacie. Si autem glacies non resoluit
per calorem in aquam, non coniungitur aqu
sed in aqua iacet, nec illam aquam tingit
virtute, quæ in ea antea coagulata fuit ex par
specierum: sic eodem modo si corpus non r
solueris in Mercurium cum Mercurio, occu
tam virtutem ex eo habere non potes, scilic
sulphu

hür digeſtum & decoctum per opus natu
n minera: ſic enim lapis eſt vnus, vna me-
ina, quæ ſecũdùm Philoſophos dicitur Re-
ex bina re, ſcilicet, ex corpore, & ſpiritu al-
vel rubeo, in quo multi fatui errauerunt.

Quomodo ſulphur rubeum eſt in Sole, & album in Luna.

Cùm ſit dictum, quòd ſulphur Philoſopho-
m rubeum exiſtat in Sole per maiorem di-
ſtionem, & ſulphur album in Luna per mi-
rem digeſtionem. Vnde Philoſophus: Ci-
natio nõ eſt aliud quàm completa digeſtio:
m calor agens in humidum primò generat
gredinem, & agens in ſiccum cauſat albedi-
em: quia ignis ſi tranſcendit, agens in eo mu-
t in citrinitatem puriſſimam. hæc omnia in
lcinatione plumbi attendi poſſunt. Et dicit
hiloſophus, quòd iam actu vnumquodque
erfectorum corporum ſuum bonum ſulphur
um Mercurio contineat, ſcilicet aurum au-
eum, argentum argenteum, ideo ſulphur al-
um per citrinum eſt aurum. Quamobrem
lphur in eo eſt ſulphur rubeum, ignis ſub-
tantia, qui hoc album plus digeſſit: & ſic ſul-
phur album & rubeum ex vtraque parte exi-
tit in Sole: quare ignis eſt perfectio eius, & in
gne generatum eſt: & ideo amicabiliter gau-
det natura ſuæ igneæ naturæ.

Vnde aliquæ res extraneæ hoc in corpori-

bus non possunt causare, cùm ars nō est al
mediáte natura, nisi decoctio & digestio i
naturæ per simplicem laborem. Verbi gr.
Manè cùm surgo, & video vrinā meam alb
iudico me parùm dormiuisse: tunc repono
iterum ad dormiendum, & accepto somn.
rina citrinatur: & hoc propter maiorem d
stionem caloris naturalis in me existent
Sic sequere naturam, per artem similiter de
quere, digerere, maturare, sublimare, cùm
actu natura contineat in se ignem natural
quo maturatur: hoc illæ res non habent, i
dare non possunt. In Luna verò non est
sulphur album, simplex, non tamen digest
sicut rubeum, nec sic à nigredine purgat
per actionē caloris, quem in se naturaliter c
tinet. Sed ignis species est obtecta & occu
agens eam magis in arte quàm in natura, &
conuerso: & ideo non est impossibile, vt
mediante natura. Hîc nota mediantem nat
ram, siue mediam naturam, quòd plus dige
& perficiat, cùm naturaliter intendit perfi
sed per se non potest, nisi moueatur arte &
peratione. Sed isti labores, vt credo, non pe
uenient ad hominē duræ ceruicis, & ideo n
fit verum aurum, nisi fiat ita digestum & dec
ctum, vt melius melioret peius. Quia omniu
Philosophorum intētio est, cum meliore pe
ficere: quod fatui contrariè intelligunt: qu
cum peiore melius perficere nituntur, & h
quærun

erunt in re quæ nunquam fuit in illa, ſcili-
, aurum & argentum in rebus aduſtibili-
, vt priùs explanatum eſt.

Quòd in alijs ægris corporibus non eſt vtile hoc ſulphur quærere, quia ibi non eſt.

Quæri non immeritò poteſt: Vtrum ex a-
ægris corporibus hoc ſulphur album & ru
um ad tingendum Mercurium elici poſſit.
co quòd non: quia prius dictum eſt, quòd
n eſt aliqua res maioris temperantiæ quàm
iſtis duobus corporibus reperitur, quibus
ſunt radij tingentes: cùm prius dictum eſt,
òd ægra corpora in ſe contineant ſulphur
tidum & aduſtibile, & non virtualis naturæ
ut in iſtis, &c. Cùm omnis ars non valeat,
ſi præhabita natura, quam ſequatur: poſſes
men cum minoribus mineralibus purgare
etalla: quibus purgatis, tamen adhuc non
aberent auream & argenteam naturam in ſe:
uia digeſtio & decoctio aurea non fuit in il-
s, ſicut in alijs; nec ſulphur ita maturum: &
deo ipſis immaturis ſuccurrendum eſt cum
naturis vt maturentur. Igitur non tingunt, ſed
inguntur: quia tinctura auri & argenti pro-
ortionabilem naturam habet cum ipſis, ſcili-
et immaturis vel imperfectis: quia originem
x Mercurio traxerunt. Ex his manifeſtè pa-
et, quòd minora mineralia tingere non poſ-

ſunt: quia corpora metallica imperfecta q
non conueniunt cum auro & argento ex p
te Mercurij maturi, tingere non poſſunt,
naturam auri vel argenti infundere. Et i
non eſt tingendum, niſi cum illis quibus in
virtus tingendi. Tinge ergo cum auro &
gento: quia aurum aureum tribuit colorem
naturam, & argentum argenteam. Quare
mnia alia deſpicias, quibus non ineſt virtua
ter ſeu naturaliter virtus tingendi, cùm in
ipſis nullus ſit fructus, ſed ſolùm
perditio rerum & ſtridor
dentium.

FERMEN

FERMENTATIO.



Hie wird Sol aber verschlossen/
nd mit Mercurio Philosophorũ vbergossen.

Hermes tractatu septimo de Solė: Filij, Phi-
sophorũ corpora sunt septem, quorum pri-
um est aurum eorum optimũ, Rex & caput,
uod nec terra corrumpit, nec res comburen-
s comburunt, nec aqua alterat, eò quòd eius
mplexio est temperata; & natura directa in
liditate, & frigiditate, & humiditate, & sic-

citate, nec in eo eſt quod ſuperfluum, nec
nus, quare ipſum prætulerunt Philoſoph
magnificarunt, & dixerunt, quòd aurum ſi
habet in corporibus, quemadmodum So
ſtellis ſuo lumine & ſplendore, eò namque
getabilia germinant in terra, & omnis fruć
perficitur nutu Dei. Similiter aurum in c
poribus omne corpus ſecum continet & vi
ficat, quòd Elixir fermentum eſt, ſine quo
quaquam peragitur, quemadmodũ paſta a
que fermento non fermentatur, nec eleuat
ſic cûm corpora dealbas, ſublimas, mũdific
& ex eis fæcem & turpitudinem extrahis:
inde volens ea coadunare, coniungere, &
mul miſcere, impone fermentum eis: inſp
qualiter paſtæ fermẽtum, nihil aliud eſt qu
fermentum. Meditare igitur & contempla
vtrum rei fermentum ſit, niſi etiam ex ſua n
tura. Hæc eſt clauis omnium Philoſophoru
Et notandum, quòd fermẽtum confectione
dealbat, combuſtionem inhibet, & tinctura
continet ne fugiat, corpora lenificat & ſe in
cem ingredi facit & coniungit, quod eſt fi
operantis, & ſua ſcientia corpora mundant
& earum opus Deo annuente peragitur. Ra
mundus in Apertorio: Nunc per ſecundã pa
tem colorabit ſe lapis, fixatur & fermentatu
fermentum autem lapidis ad album eſt arge
tum, & ad rubeum eſt aurum, ſicut Philoſop
demonſtrant: quia ſine fermẽto non venit S
neq

èque Luna, nec aliquid aliud quòd sit suę na-
ıræ: coniunge ergo fermentum cum sulphu-
· suo, vt generare poterit suum colorem, & e-
am ad suam naturam, & ad pondus, nec non
l saporem & sonum suum: quia quodlibet si-
ile generat suum simile: quia fermentum vt
ɔl tingit, & mutat suum sulphur in medici-
ım permanentem & penetrantem. Ideo di-
t Philosophus: Qui nouerit sulphur & argen
ım viuum tingere, ille peruenit ad maximũ
:anum: propter hoc oportet, quòd Sol &
ına sit in tinctura & fermentum ipsius spiri-
s, & aquæ permanentis argenti viui, & per
ım aquam illæ naturæ debent fixari, & nu-
ri cum naturali calore tam diu vsquequo ha
ebunt suam fixationem & fusionem perfe-
ım, post hoc fit regimen coniunctionis lapi-
s cum suo fermento, scilicet vsque donec ad
mplementum suum opus peruentum sit, &
c non fit vna vice simul: quia hoc de inten-
ıne naturæ non est, sed bene per copulatio-
m, scilicet parum & iterum parum: & etiam
r coagulationem fit vera medicina vnifor-
s, & propter hoc illa copulatio causatur à
ɔtilibus partibus transmutatis & alteratis in
ımam & essentiá spiritualem: quia scriptum
: quòd corpus grossum cum simplici, & sim-
ex cum grosso propter earum contrarieta-
n se coniungere non possunt, nisi grossum
nuertatur in subtilitatẽ suam per suum sim-

plicem ſpiritum, & tunc ſint commiſcibilia
mul, & hoc notificant Philoſophi declaran
cuidam filio veritatis, & dicunt quòd perfe
mixtura eſt commiſcibilium alteratorum c
porum per indiuiſibilia ſibi iunctorum vn
quia illa hîc requiruntur per patentem rat
nem, quòd mixtio ſiue vnio non poteſt fieri
ne alteratione, quæ eſt ſubtiliatio corporis,
reductio in formam ſpiritualem.

Et de illa parte dicũt Philoſophi, quòd i
medicina completa eſt ab vna manerie in
liam maneriem criſtallinam: & tũc appare
quòd illa lamina compoſita eſt de ſubtili
partibus naturalibus, per naturale ingeni
vniformiter coniuncta, ſine diuiſione illar
partium per modicum & iterum modicu
quia talis cauſa non poteſt fieri ſine ſubti
tione & homogeneitate naturæ. Et prop
hoc conuenit, quòd veniat illa materia ita ſu
tilis, quòd omnes partes in natura ęquales ſ
mixtæ cum aqua. Et hoc videre poteris
tuum intellectum, cùm factum ſit vnum c
pus tranſparens, & in vnum continuatum
coniũctionem aut commixtionem multar
partium ſine diuiſione, diſcõtinuatione & t
minatione in vnam ſpiſſitudinem & figur
tranſparentem per omnes partes ſuas.

Iam, fili, tu modò habes non modicum
cretum: illumina igitur primò corpus, an
quam imponas animam; quia aliàs nunqu
po

osset suscipere, aut in se retinere spiritũ. Hæc Raymundus.

Calidius Philosophus: Nemo vnquam potuit, vel postea poterit tingere terram foliatam, nisi cum auro. Ideo præcipit Hermes, dicens: Seminate aurum vestrum in terram albam, foliatam, quæ per calcinationem facta est ignea, subtilis & aërea.

In istam ergo terram aurum seminamus cùm tincturam auri illi imponimus. Sed nunquam aurum potest perfectè aliud corpus tingere, quàm seipsum, certè hoc non potest nisi perficiatur arte.

Aurum est fermentum operis, sine quo nequaquam peragitur: quia est sicut fermentum pastæ, coagulum lactis in caseo, & sicut muscus in aromatibus bonis, & cum eo fit compositio maioris Elixir: quia illustrat, & ab adustione conseruat, quod est signum perfectionis. Et scias quòd sine auro, nec perficitur, nec emendatur opus: quia aurum capistrum est argenti viui, & nullus congelat argentum viuum, nisi in corpore magnesiæ, in quo est vnũ tremans, alterum verò fugiens, & ipsum aurum est tertium illorum tincturas recipiens, & est tinctura rubedinis, & argentum viuum transformat omne corpus cum eo. Vnde quidam: Nisi aurum in auro ponas nil agis. Aristeus: Scias firmissimè quòd si parum aurum in compositione ponatur, exiet tinctura patens

candida. Per fermētum Solis intelligitur ſpe
ma viri: & per fermentum Lunæ ſperma fo
minæ: ex illis fit primo coitus, poſtea fit gen
ratio vera & caſta, fermentum auri aurum eſ
ſicut fermentum panis, panis eſt. Roſariu
Sicut in operatione panis modicum fermen
leuat & fermentat magnam copiam paſtæ: it
& illud modicum terræ, quod continet iſte l
pis, ſufficit ad nutrimentum totius lapidis.

De duplici differentia mineralium ex eodem tractatulo.

Diſtinguuntur autē corpora mineralia ſp
cialiter in duas partes, ſcilicet, in partem m
tallicam & in partem mineralē. in partem m
tallicam: id eſt, in metalla quæ originem e
Mercurio ducūt; & in partem mineralem, qu
ex Mercurio non ducunt. De metallis exem
plum, Sol, Luna, Iuppiter, Mars habet & ele
ctrum. De mineralibus exemplum, Sales, a
tramenta, alumina, vitriolum, arſenicum, auri
pigmentum. Sunt autem ductibilia & liqua
bilia omnia metalla, quæ originem ex Mercu
rio duxerunt: quia materia eorum eſt ſubſtan
tia aquea mixta cum ſubſtātia terrea commix
tione forti, vt vnum ab altero ſeparari non po
teſt: quare congelatur ſubſtātia aquea illa cum
frigore magis poſt actionem caloris, & erun
ideo ductibilia ſeu fabrilia, & non congelatu
ſola aqua niſi cum ſiccitate terreſtri, quæ alte
ra

.taqueitatem,cùm in ipsis non est humor vn uosus: quia congelatio eorum est ex siccita- terrestri, ideo faciliter non soluũtur nisi per ctionem caloris vehementem in ipsis, secun- um quod sunt fortius commixta. Sũt autem inora seu media mineralia secundum quod ictum est, quę originem ex Mercurio non du unt: & horum quidã sunt sales, qui liquefiunt umido faciliter, vt alumen, sal simplex, sal ar- ioniacum, sal lapideum, & omnia genera sa- um: & quidem virtuosa sunt, nec liquefiunt olo humore faciliter, vt auripigmentum, arse- icum, sulphur, cùm aqueitas sulphureorum orporum est cõmixta cum terra viscosa com- iixtione forti cum feruentia caloris, donec acta sunt virtuosa, & postea coagulata sunt ex igore: atramenta verò composita sunt ex sa- e, & sulphure, & lapidibus, & creditur in ipsis is mineralis aliquorum corporum liquabi- ium, quæ ex eis fiunt, vt calchantum & olo- ari: sed corpora metallica ex ipsis artificialiter eri non possunt, cùm sint alterius naturæ, & um metallis ex prima materia propinqua, sci- icet cum Mercurio originem non duxerunt, cilicet ex argento viuo. Non nego, quin cum psis metalla possunt purgari aut dissolui, vel ophistica forma per ea introduci ad decipien- dum homines, &c.

Duplex est sulphur, viuum scilicet & vrens. Viuum causat metalla, quanuis adhuc bene

differunt vnum ab alio, secundum quòd plu
existit viscositate terræ infectum, cùm tame
sulphur simplex viuum causans aurum & ar
gentum, non est nisi vapor calidus & siccus g
neratus ex purissima siccitate terrestri, in qu
omnibus moribus prædominatur ignis, & i
lud dicitur elementum cum Mercurio meta
lorum, &c. sulphur, patet suprà.

Quòd impoßibile est minora ~~metalla~~ mineralia artificialiter fieri metalla.

Sed quia in præcedenti capitulo determ
natum est, minora mineralia artificialiter im
possibile fieri metalla, propterea hîc restat, fo
re probandum primô sic, quia minora meta
la de prima metallorum materia, quæ est Me
curius, non sunt generata, quia generatio ea
rum cum generatione Mercurij in primis di
ferunt in forma, in natura, in compositione
ideo etiam fieri metalla non possunt: quia re
rum vnius speciei vna est materia prima, &
sperma ex quibus generatur. Prima pars ante
cedentis patet, quòd minora mineralia no
sunt generatiua ex Mercurio, quod est caus
quia semper manet in prima materia metallo
rum, & non extranea sulphura. Vnde Aristo
teles & Auicenna: Ideo si deberent fieri met
la, oportet quòd primò transirent in primam
materiam metallorum: sed quia artificialite
hoc fieri non potest, ideo minimè metalla e
e

s fieri possunt: sic patet prima pars antece-
ntis satis declarata. Secundò ad idem, quòd
inora mineralia principium metallorum ar-
icialiter fieri non possunt, quod est Mercu-
us: ideo etiam medium & finem non pertin-
unt, quæ sunt metallum & tinctura quam te-
et: quia nutrimentum in homine per genera-
onē non potest fieri homo, nisi priùs conuer
tur in sperma, & sic additū suo simili, nouus
eneratur homo. Sed quia minora metalla à
etallis extraneæ sunt naturæ, quanuis bene
aliqua vi minerali participant, & debilioris
unt virtutis, & adustibilia, ideo natura metal-
ca eo nō gaudet, sed resoluit & seruat ea, quæ
unt suæ naturæ. Verbi gratia: Si aqua misce-
etur terræ, separatur ab inuicem: quia terra pe
it fundum, cùm sit grauis & sicca, aqua super-
iciem & nequaquam artificialiter sic possunt
coniungi, quòd istæ naturæ cōtrariæ steterint
n vna natura coniunctim. bene quidem aqua
potest abluere & mūdare terram: sed quòd sic-
citas terrę artificialiter mutetur in aqueum hu
midum, credi non debet, licet terra madefiat
aqua. sic minora mineralia possunt quidē con-
iungi cum metallis, & ea purgare, & aliquomo
do nouam formam introducere: sed cum ipsis
permanere, & illud immaturū maturare natu-
ra non concedit. Quare fatui, vt diuersa nego-
tia & sophistica ad decipiendū homines addu
cunt, scilicet res improportionabiles, quæ nec

materiam dant,nec eam etiam recipiunt, ſcil
cet,ſecundinas,oculos animalium,teſtas oue
rum, crines, ſanguinem hominis rufi,verme
herbas, radices, ſtercus humanum. Multi e
nim fatui laborauerunt, & adhuc laborant i
his rebus vegetabilibus & ſenſibilibus, vbi ta
men nihil inuenerunt veritatis: ſed quaſdar
humilitates, de quibus indicamus inſcijs,vt e
uitare poſſint deceptiones: nam ex his rebu
poſtea dicendis longo tempore extraxerunt
quod appellabant argentum viuum artificia
le,& olea, & aquas, quas nominauerunt qua
tuor elementa, videlicet, aquam, aërem, ter
ram,& ignem,& ſalem armoniacũ,arſenicum
& ſulphur, & auripigmentum, quod emiſſen
melius in foro,& citiùs perfeciſſent. Quæſiue
runt etiam in rebus vegetabilibus & ſenſibili
bus ſiccorum & humore carentium combu
ſtibilium & corruptibilium,in quibus quæſie
runt tincturam quam non habent. Hi verò da
mnificati ſunt damno apparenti, & iſtæ ſun
rationes,capilli humani, cerebrum,ſputum hu
manum,lac mulierum, cruor humanus,vrina
ſtercus humanum, embrio, menſtruũ,& ſper
ma,oſſa mortuorum, oua gallinarum: & ſim
pliciter in omnibus animalibus brutis, piſci
bus, & volatilibus, vermibus, ſcorpionibus
bufonibus, baſiliſco naturali & artificiali, in
quo maxima trufa eſt: in teſtudinibus, & ſuc
cis quarundam herbarũ, & floribus arborum,
& ſpe-

ſpecialiter in his, videlicet herba lunari, &
ari, quæ dicitur Toxicum, & in omnibus in
ibus finxerunt nomina ad placitum ſuum
undùm metalla, decipientes ſe & alios, vo-
ntes cum peſſimis rebus optima facere, & na
ræ defectum cum talibus adimplere. Sed
ia in his nullam virtutem imaginantes ve-
citer, nec ſcrutantes, volentes ſtercus ſemi-
re, & metere triticum, quod vſui videtur im
oſſibile. Vnde dicitur: Si quid homo ſemi-
auerit, hoc & metet: ergo ſi ſtercus ſeminas,
erdam & metes. Quare nõ eſt mirum, quòd
x vnus inter mille, aut nullus de talibus per-
cit. Semina aurum & argentum, & affert tibi
uctum milleſimum, cum labore tuo median-
natura: quia ipſum ſolum habet quod quæ-
s, & nulla res alia mundi, cùm alia omnia ſint
tida, & naturæ cedũt per ignis aſſiduitatem
examen. Sunt & alij Alchimiſtæ in minori-
us mineralibus laborãtes, ſcilicet in quatuor
iritibus, vt in ſulphure vulgi, arſenico, auri-
igmento, & ſale armoniaco, volentes ex his
incturá perficere: ſed hoc facere non poſſunt,
t patet per definitionem tincturæ: quia tin-
gere non eſt aliud quâm tingendo tinctum in
aturam ſuam transformare, & ſecum ſine vl-
a transformatione permanere, & docens na-
tura naturam contra ignem præliari: nam tin-
gentis & tincti natura concordat. Verbi gra-
tia: ſi ex auro vel argẽto tinxeris plumbum vel

ſtannum, vel aliquod aliud tale, hoc conc
dat in naturis: quia originem ex vtraque pa
ex Mercurio duxerunt, maturum immatu
coniungitur, vt immaturum ſecum in tali
perficiatur. Sed cùm iſti quatuor ſpiritus ſi
alterius naturæ cum metallis, vt ſufficient
priùs dictum eſt: ideo ſi tingere debent, qu
ro, an debeant conuertere vel cõuerti? Si co
uerti, tunc tinctura non eſt, vt patet per ei
definitionem. Si conuertere, ergo tingen
conuertit in ſuam naturam, quæ eſt terrea, n
turæ metallicæ extranea. Ideo metallum ti
gendo facere non poſſunt. Quòd autem ti
gendo conuertit in ſuam naturam probatu
quia omne generans generat ſibi ſimile. S
quia hęc tinctura quatuor ſpirituum genera
eſt terrea, ergo generabit ſibi ſimile, quod
etiam eſt terreum, vt
ipſum.

ILLI

ILLVMINATIO.



Hie ist Sol wider gar versuncken/
Vnd im Mercurio Philosophorũ ertruncken.

Sic & istam tincturam & omnem aliam quę non inuenitur in proprietate naturę despicias cum alijs vijs extraneis: quia in ipsis non est aliud quàm rerum cõsumptio, temporis perditio & laboris, cûm omnia alia apparentia sunt, & non existentia metalla, quæ per minora mineralia vel consimilia fuerint laborata.

Raymundus: Quanuis hic lapis noster in se tincturam naturaliter contineat: nam corpus magnesiæ est creatus perfectè, pe tamen motum non habet, nisi perficiatur a & operatione. Geber dicit in operatione ra cum: Ad hoc fit operatio, vt melioretur tin ra auri in auro plus quàm est in sua natura, etiam vt fiat Elixir iuxta sapiẽtum allegori compositum, &c. Sed nunquid solo auro, non alio corpore indigemus? Audi Herm tem dicentem: Pater eius: id est, primæ co positionis est Sol, mater eius Luna. Pater calidus & siccus, tincturam generans: Mat eius est frigida & humida, genitum nutrien igitur si in lapide nostro esset tantum alteru ipsorum, nũquam facilè flueret medicina, n que tincturam daret, & si daret, non tingere nisi in quantum esset, & reliquum, & Mercu rius in fumo euolaret: quia non esset in eo r ceptaculum tincturæ: sed nostrum finale s cretum est habere medicinam, quæ fluit ant fugam Mercurij: ergo duorum coniunctio e necessaria in opere nostro. Dicit enim Gebe in perfecto magisterio: Preciosius metallor est aurum. Ipsum enim est anima coniungen spiritũ cum corpore scilicet imperfecto: qui sicut corpus humanum sine anima est mortuũ & immobile: sic & corpus immundum sine fer mento, quod eius est anima, terreum & vegetabile: ipsum enim est tinctura rubedinis, transfor-

ısformans omne corpus: ipſum eſt fermen
ı, totam maſſam conuertens ad ſuam na-
am: quia ſicut Sol & Luna cæteris planetis
ninantur: ſic iſta duo corpora dominantur
s corporibus metallorum, quæ ad naturam
dictorum corporum duorum conformiter
uertuntur, & ideo fermētum dicitur: nam
e ipſo germina non emēdantur, & ſicut mo
um fermenti totam maſſam corrumpit: id
transmutat & eleuat: ſic & in noſtro quoq;
ide accidit. Vnde Hermes dicit: Fili, extra-
à radio ſuam vmbram: accipe ergo quartam
rtem ſui, hoc eſt, vnam partem de fermento,
res partes de corpore imperfecto, diſſolue
mentum in æquale ſui aquæ Mercurij: co-
e inſimul lentiſſimo igne, & coagula illud
mentum, vt fiat ſicut corpus imperfectum,
orificio vaſis clauſo, eodem modo & ordi-
, vt dictum eſt, fit per omnia pręparatum. A-
toteles: Elige tibi pro lapide, per quem re-
s venerantur in Diadematibus ſuis, & per
em Phyſici habēt curare ægrotos ſuos, quia
e eſt propinquus igni.

Fili, recipe de ſimpliciſſimo & de rotundo
rpore, & noli recipere de triangulo vel qua-
angulo, ſed de rotundo: quia rotundum eſt
opinquius ſimplicitati quàm triágulus. No-
ndum eſt ergo, quòd corpus ſimplum nul-
m habens angulum: quia ipſum eſt primum
poſterius in planetis, ſicut Sol in ſtellis: quia

in Astronomia firmamenti videmus, quòd est Dominus omnium Planetarum, & om planetæ egent lumine suo: quia dat lumen sursum vsque ad Saturnum, & deorsum vs ad Lunam: deinde respicit omnia tàm supe ra quàm inferiora. Aristoteles: Fili, accip debes de pinguiori carne: fili, tu debès sc quòd vnumquodq; semen suo germini resp det: quia ea quæ seminas, ea etiam & metes

Quæ sunt particularia quæ perficiuntur in hac arte.

Vniuersaliter omnibus intuẽtibus, ad qu sermones pręsentes deuenerint declaro, qu in totius artis serie non sunt nisi duo partic laria, quæ particulariter perficiuntur secun Philosophos & naturam: primum particula tàm in albo quàm in rubeo existit in Mercur sine administratione medicinæ perfectæ: qu uis bene corpus cum quo perficitur in se c cultè ipsius tincturam continet, veluti natu requirit, primum quod in eo particulariter vtraque specie rerum est illud, cùm Mercuri sit ex prima materia omnium metallorũ com positus, ex terra alba nimiũ sulphurea, & aqu clara: & ideò albedo terræ transparet limpid tatem aquæ, & est color in eo albissimus, vt d cet experientia, & continet in se sulphur bo num, maturum, & mundum, tunc possibile e ex eo particulariter fieri Solem & Lunam.

Philoso-

Philoſophus: Admiſceatur per artificium
js metallicis corporibus: quia eſt de natura
:rum, & ipſa generata ſunt ab eo, & ideo per
:ificium fieri poteſt, & imitetur digeſtam na
rã in illud, vt cum eis perficiatur: & ſic qui-
s complectitur metallis, fit ſimile illis ſine
qua admixtione extranea, cùm ſimpliciter
atura gaudet ſuæ naturæ, & non per aliquod
rtraneum: ſed cum Sole fit Sol, cum Luna
una, cùm Venere Venus, &c. cùm vnum-
1odq; mittit in illud vim ſuam: & etiam quia
ſe continet ſuum ſulphur bonum, ſed imma
rum, quod per artem maturatur. Quare alia
etalla coagulata & infecta per ſulphur adu-
bile particulariter, ſicut ipſum, Sol & Luna
eri non poſſunt.

Prima ratio: Si enim in Mercurium tranſ-
ormarentur, & admiſcerẽtur cum Sole & Lu-
a, tunc ipſorum Mercurius haberet in ſe illud
ræhabitum ſulphur malum.

Et ſi purgaretur, tunc in tãtum purgari non
oſſet, quòd reduceret in Mercuriũ, ſicut an-
e talem ſimplicitatem. Nec etiam poſſet cor-
us per Mercurium in eo diſſolui, & cùm diſ-
blui non poſſet, tunc etiam vim ſeratam in il-
ud mittere non poſſet.

Sed naturis ex vtraque parte ſeratis vnum-
quodque in examine ab altero ſeparatetur,
cùm in ſe non haberet naturam perfectam oc-
cultè, cum qua propè per ipſorum ſolutionem

perficere possent: sed cùm semper ipsis nec
sarium sit mediante arte, vt alia corpora per
cta ipsis subuenirent cum sua natura, quæ n
turaliter est perfecta. Secundò, si insoluta a
iungerentur corporibus perfectis, minus a
rum & argentum fieri posset, cùm naturali
per congelationem ex vtraque parte natu
eorum seratæ sunt, & cum non est medium
periens illas naturas ad mittendum vnam v
in aliam, tunc coniungi non possunt coniu
ctione naturali, ita vt redeant in Mercuriu
vnde ex vtraque parte originem duxerunt:
ideo per vehementiam ignis ab inuicem sep
rarentur per combustionem naturæ imperf
ctæ, vt bene cernitur. Sed cùm coniũgere v
lueris, facias Mercurium per Mercurium, q
dissoluit & aperit naturas seratas, vt simplic
ter vnum possit transire in aliud, & perfectu
mittere vim in imperfectũ, vt secum perfici
tur. Et isti sunt labores viæ particularis, & s
particulariter aurum & argẽtum fieri possun
Nota quòd Mercurius crudus dissoluit corp
ra, & reducit ea in primam materiam suam s
ue naturam: sed Mercurius corporum hoc fa
cere non potest: hoc est, propter cruditatem
sui sulphuris, quod in prima terra alba habui
cum qua ex aqua clara factũ est ab initio: qui
illud crudum semper appetit corrodere, quo
suæ naturæ vicinius est, primò aurum, secũd
argentum, &c. Sed alter Mercurius ex corpo
ribus

ous congelatus hoc facere non poteſt: quia
r congelationē illud crudum ſulphur, quod
tea fuit in eo, eſt alteratum in natura: ideo
n corrodit ſicut primum, nec ſeratum ape-
,& ideo vnā vis non mittitur in aliam, ſed v-
umquodque per ſe manet: vndē quidem flu-
aliter ſunt coniuncta, ſed naturaliter ex v-
aque parte ſunt ſerata. Quare per examen &
eritatem ignis imperfectū comburitur per-
cto manente: quia vna natura alteri ſuccur-
re non poteſt, ſed cum argento viuo crudo
oc facere poteſt, ſcilicet naturas reſerare & a-
erire, vt vnaquæque res vicina ſit ſuæ naturæ
iuuamen: ideo ſi diſſoluitur argentum, inue
et argenteam naturam: & ſi aurum, auream:
plumbum, plumbeam, &c. Per ipſorum ſul-
hur congelatur. vnde Philoſophus: Si verò
ta corpora quæ ſuam naturam participant,
cut tu quæris in multis rebus fœtidis, & im-
undis, & ideo eſt particulariter poſſibile ex
traque parte ex eo fieri aurum & argentum,
in alijs corporibus non, vt audiuiſti. Nota,
uplex eſt ſolutio corporum, in Mercurium,
er Mercurium, & in aquam Mercurialē. Pri-
na ſolutio requiritur ad particularia: ſecunda
d vniuerſalia. Prima ſolutio corporū in Mer-
urium non eſt niſi reſolutio: id eſt, quod per
olam reſolutionem ſeratum aperitur propter
ngreſſum naturæ vnius in aliam: & iſta reſo-
utio eſt in particularibus. Secunda ſolutio eſt

in aquam mercurialem, & fit vniuersaliter:
illa fit non per solam dissolutionem sulphu
immaturi in Mercurium: sed per putrefacti
nem corporis & spiritus in humido, cùm p
trefactio omnium naturarum ad inuicem lig
tarum est solutio & separatio: & sic partes lig
tæ ab inuicem separantur, & vnaquæque pa
ab alia: & hoc fit per separationem & soluti
nem elementorum, quæ in generatione Me
curij sunt cõnexa, scilicet aquæ & terræ, & ea
dem partes dum purgantur in natura per co
uersionem coniunguntur, & plus se diligu
propter eorum mundificationem, quàm an
tea in natura: & hæc separatio fieri non pote
in corporibus nisi per spiritũ. Sic ars transcen
dit naturam in vna via, licet artificialia ben
subitò fiant, quæ tamen antea naturaliter pro
lixa fuerunt. Non credas, quòd hæc sint ele
menta vulgaria, scilicet, aqua nubis, vel consi
milia: sed frigidum & siccum terra, frigidum &
humidum aqua: humidum & calidum aër: ca
lidum & siccum ignis. Et sic sunt in naturis e
lementa: tamen nequaquam ars potest parte
connexas in generatione ita separare, quò
simpliciter in elementa quæ fuerunt transmu
tentur, cùm prima natura vnam qualitatẽ mu
tauit in aliam: taliter ars bene separare potest
vt humidum à sicco, frigidum à calido: sed ta
men vna qualitas adhuc de naturali commix
tione possidet naturã alterius in aliqua parte,
pe

per hæc poſſunt per artem vice verſa coniungi ſicut diuiſa ſunt, ſi illud non eſſet quòd vna qualitas participaret naturam alterius, ſcilicet aqua naturam terræ in frigiditate, & aër naturam aquæ in humiditate, & cæteris: tũc ſequeretur, quòd naturale opus eſſet totaliter deſtructum, cùm ſimpliciſſ. eſſent elementa, ſicut antea fuerũt: ante Mercurij generationem, ars deſtruxiſſet naturam, à capite incipiens, ſcil. ab auro & argento vſque ad principium: id eſt, argentum viuum, & vltra iſta principia ſimplicium elementorum, ſecũdum quòd antea fuerunt ante Mercurij generationem, ita remotè in arte eſt impoſſibile. Si eſſet poſſibile, tunc ſequeretur quòd de nouo extra primam materiam metallorum ars componeret elementa, & vice verſa ars generaret Mercurium, ſicut deſtruxit, quod impoſſibile eſt artificialiter fieri: bene quidem ars deſtruitur à capite vſque ad pedes: id eſt, Mercurium à pede ædificans vſque ad caput in ſubtiliori forma, cùm ſubſtantia naturę, quæ antea fuit ars concedit. Sic diuiduntur ſpecies rerũ, cùm in aliam formam tranſmutantur, quàm antea fuerunt. Quia dicit Ariſtoteles: Sciant artifices Alchimiæ, ſpecies rerum tranſmutari non poſſe, quod verum eſt niſi in primam materiam reducantur vel conuertantur: id eſt, in argentum viuum, & vltra hoc non conſulit, ſecus fieri eſt impoſſibile, &c.

NVTRIMENTVM.

Hie ist Sol worden schwartz/
Mit dẽ Mercurio Philosophorũ als ein hartz.



SECVNDVM PARTICVLAre est in Sole, Mercurio, & sulphure Philosophorum.

Cùm supradictum est quòd Luna contineat in se sulphur album, sicut aurum rubeum, tamen ignis species sub albedine in eo est obtecta: ideo

cta: ideo omne argentum possibile est fieri aurum. Vnde Philosophus: Non est aurum nisi priùs fuit argentum: sic argentum continet in se aliquas qualitates indigestas, quæ possunt ab eo purgari per artem, ita quod particulariter transit in Mercurium fixum, & in vicinissimam naturam auri: quia omne tunc continet in se quod & aurum, per appositionem sulphuris rubei Philosòphorum, quo plus digeritur, & citrinatio in eo causatur in adiunctione corporis perfecti, cûm sint simpliciter vnius naturæ: hoc autem in alijs corporibus fieri est impossibile, cùm tantam vicinitatem naturæ perfectæ non habeât sicut ipsum, quod est impeditum in generatione ipsorum per sulphur adustibile & fœtidum, nec ipsa sunt Mercurij: de quo loquitur Philosophus: Non fit transitus ab extremo ad extremum, nisi per mediũ: id est, ex Mercurio non generatur aurum nisi priùs fuerit argentum, nec in se habet sulphur ignis simplicis non vrentis, sed sulphur adurens, & ideo in Mercurium fixum particulariter transformari non possunt, vt suprà dictum est per Aristotelem: Sciant artifices, se similia illis facere possunt, & tingere per rubeum citrinum, vt videatur aurum, & album tingere albo, donec sit multum simile argento: possunt quoque plumbi immunditiam abstergere, vel aliorum corporum ægrorum, vt videantur aurum & argentum: verũtamen plumbum

manet semper plumbum: quia in se non habet qualitates digestas auri & argenti, vt dictum est suprà: vt hi qui accipiunt salem armoniacum, vel alia minora mineralia ad illudendum homines, & coniungunt cuprum vel stannum cum Mercurio, vt appareat hominibus argentum, & aliquo modo fabricabile, & in igne examinabile secundum eos qui in igne experti sunt, qui tamen in hoc illuduntur: quia veram naturam argenteam in se non habet, sicut apparet in colore & examinatione.

Prima ratio est: Cuprum continet in se Mercurium aliqualiter mundum, nisi in quantum ex sulphure existit de foris: sed sulphur fœtidum & adustile quod ipsum comburit, & rubedinem non bene digestam habet, sed ratione sulphuris rubei & immundi, cum Mercurius præhabet substantiam præ sulphure, & ideo tardiùs deficit in igne quàm plumbum vel stannum, quia Mercurius resistit, nisi quantum violentiam patitur à sulphure sibi commixto: sed quòd plumbum citiùs comburitur, hoc est ratione Mercurij infecti: quia infectus Mercurius cum infecto sulphure sicut plumbum est, quærit aliquod vicinatum suę imperfectionis, & cùm argentum & cuprum commixta sunt in argento, non inuenit quam rem infectam, sed in cupro inuenit primò sulphur adurens, cui citius admiscetur, & in commixtione vniuersali Mercurius cupro magis inficitur,

tur, cùm plumbum ſit ex vtraque parte ſcili-
t Mercurij & ſulphuris infectum. Et iam
ıia plus malum citius adhæret malo, in tan-
m debilius & peius erit, & ideo citius adhæ-
t cupro vel argento, inficiens & comburens
ud, cùm natura cupri & argenti, vt audiſti,
ꝫ vtraq; parte ſit ſerata, peiori ſubuenire non
oteſt: & ſic plumbum comburit cuprum ab
rgento, quod tardius ſeparatur ſine plumbo,
uoniam in quantum magis imperfectius eſt
ınto debilius erit & cõbuſtibile. Sed in con-
ınctione ſtatim cum cupro & Mercurio ali-
uo modo aperit naturas, & coniungit hæc
uo, ſcilicet, ſtannum & cuprum. Mercurium
x vtraque parte aliquo modo mundum, cùm
tannum habet Mercurium mundum, & ſul-
hur malum debiliter commixtum, coniungi-
ur Mercurius Mercurio. Et Mercurius ſem-
er habet potentiam ſulphuris, variando co-
orem cupri, qui exiſtit in ſulphure, ita quòd
ıoua forma appareat, & etiá citò ſulphur com
urere non poteſt: ſicut antea ipſum Mercu-
rium, & cùm Mercurius crudus coagulatur
per ipſum, alteratur cum eis in natura, ſicut a-
liquo modo appareat argentum, quanuis ve-
rè non eſt argentum, cum in eo non fuerit de-
bita digeſtio & decoctio, & ſulphur ignis non
ſimplicis & virtualis naturæ, ſicut ipſum ar-
gentum viuum, ex quo aurum & argentum ex
vtráque parte, ſcilicet Mercurij & ſulphuris,

ſufficienter ſunt digeſta, & bonæ maturitati & in omni digeſtione perfecta. Sic habes argentum ſophiſticum ex cupro, ſtanno, & Mercurio: & ſi tunc admiſcueris aliquos pulueres minorum mineralium, non eſt impoſſibile, Mercurius ſuper potentiam agat, ſed ſemper cùm adhuc ſit imperfectum in fine diminuitur & comburitur in igne, cùm ſulphur non ſit virtualis naturę, ſicut ipſe Mercurius, ſed ſemper obnoxius occultè, & inficiẽs Mercurium quanuis bene Mercurius ſit ſuppeditatus, & ſic poſtmodum in ſtercus redibit, ſicut ante fuit. Sic ergo intellige quomodo verum aurum & argentum differunt à ſophiſtico: licet plures ſophiſticationes fiãt eodem modo per alia metalla in rubeum & album, adiunctis minoribus mineralibus vel aliquo ipſorum. Sunt autem illi laborantes deluſi, cùm æſtimant ſe bonam inueniſſe apparentiam: hoc facit eorum ignorantia: quia naturas metallorum non cognoſcunt, &c.

FIXA-

FIXATIO.

Hie hat der Lune leben gar ein end/
Der Geist steigt in die höhe behendt.



Raymundus: Nunc dicam fixationem tin-
turæ siue aëris qui portat in se tincturam, &c.
ui fit calcinatione, de quo modo supersede-
o. Lilius Philosophus: In fine exibit tibi Rex
io diademate coronatus, fulgens vt Sol, cla-
as vt carbunculus, foris effluens vt cera, per-
euerans in igne, penetrans & retinens argen-

tum viuum. Arnoldus: Color namque rul
dinis creatur ex complemento digeſtion
quoniam ſanguis non generatur in homi
niſi priùs diligenter coquatur in epate. S
nos cum videmus de mane noſtram vrina
albam, ſcimus nos parum dormiuiſſe, redim
ad lectum: ſomno autem recepto, complet
digeſtio, & noſtra citrinatur vrina: ſic per
lam decoctionem poteſt albedo deuenire
rubedinem, ignem ſic continuando. Æs n
ſtrum album ſi diligenter coquatur, optim
rubificatur, igne ergo ſicco, & calcinatio
ſicca decoquatur, donec rubeat vt cinabriu
cui de cætero nequaquam impones aquam
neque aliam rem, quouſque ad compleme
tum decoquatur rubeum.

Fuſionem & ingreßionem ſimul & fixationem quid præſtet.

Geber libro ſecundo, capite quinto, dicit
Dicimus quoniam omnis ſolutionis perfecti
adducitur cum aquis ſubtilibus, & maximè a
cutis & acribus, & ponticibus, fæcem nullam
habẽtibus: ſicut eſt acetum diſtillatum, & vu
acerba, & pira multæ acritudinis, & mala gra
nata, ſimiliter diſtillata, & his ſimilia. Fuit au
tem cauſa inuentionis eius ſubtiliatio eorum
qui nec fuſionem nec ingreſſionem habent, de
quibus magna vtilitas amittebatur ſpirituum
fixorum, & eorum quæ naturæ ſunt: nam o
mne

quod soluitur, necesse est salis aut alumi-
vel eorum consimilium habere naturam.
autem natura eorum, quoniam fusionem
tante illorum vitrificationem. Ergo & spi-
s soluti fusionem præstabunt, similiter si-
em. Cùm ergo multum ex natura sua cor-
ibus, & sibi inuicem conueniant, habita fu
ie, necesse est per illam corpora penetra-
& transmutando penetrare, & penetrando
nsmutare. Ad hoc verò sine magisterio non
uenitur, quod est scilicet, vt post solutio-
m & coagulationem illius, administretur il-
siquis ex spiritibus purificatus non fixus, &
iens ab illo sublimetur, quousq; secum ma-
at, & illi velociorem præstet fusionem, & i-
m in fusione à vitrificatione conseruet. De
tura enim spirituum & corporum est non
rificari, & à vitrificatione commixtum sal-
re, donec in eo fuerint spiritus: ergo qui ma-
s naturam seruat spiritus, magis à vitrifica-
ne defendit: magis autem seruauit spiritus
tummodo purificatus, quàm purificatus, fi-
s, calcinatus atque solutus: ideo necesse est
i admisceri, resultat enim in his bona fusio,
ingressio, & fixio stans. Ex operibus ergo
turæ probare possumus, sola saliū & alumi-
um, & similium naturam seruantia solubilia
se: non enim in operibus illius omnibus con
derantes inuenimus alia solui præter illa: igi-
ur quæcunq; soluūtur necesse est per illorum

naturam solui per reiterationem calcinati
& solutionis: ideoque probamus per illu
mnia calcinata ad salium vel aluminum n
ram approximare, ideo sese in proprietat
necesse est concomitari. Modus verò solu
nis duplex est, scilicet per fimum calidur
per feruentem aquam: quorum est vna in
tio & vnus effectus. Modus ergo per fin
est, vt ponatur calcinatum in ampullam
tream, & super illud fundatur quantitas a
distillati vel consimilis dupli eius, & obstu
tur caput suum ne respiret, & sub fimo tep
triduo dimittatur, & postea per distillation
philtri solutum remoueatur, non solutum
rò iteratò calcinetur, & post calcinationem
teratò similiter soluatur, donec per reitera
nem operis super illud totum soluatur. M
dus verò qui per bullitionē aquæ fit, veloc
est, & est vt calcinatum in ampullam: simil
ordinetur, cum aceto, obturatò foramine
respiret, quæ in caldario pleno aqua & stran
ne sepelietur, vt in destillationis modo pe
quam præceptum attulimus per ordinem
postea accendatur sub ea ignis, donec per h
ram ferueat: post hoc verò solutum distillet
& seorsum seruetur, &c. vt suprà. Fusio mec
igne, qua fit ingressio, est perfectionum vl
ma, vt dicit Geber lib. 7. cap. 17. Coagulant
cuncta resoluta cum solo adiutorio ignis,
hoc in vasis firmiter clausis, & hoc à me te
secr

:úm, quòd res perfectè coagulata est, quę
:um ignitione conuenienti, & cum expe-
one examinis ignis : sin autem, reitera o-
k peruenies per reiterationem ad propo-
a Deo adiuuante. Raymundus : Noster
s habet duos patres & duas matres: &
ipse charè nutritus est ex tota substantia
ne, propter quod nunquam moritur. Ce-
est reductio humoris super terram igne
iante, vt ipsa per calcinationem priuata
ore, & arefacta mollescat, & ad fluidita-
reducatur, & per consequens habeat in-
sum, non autem liquefactione communi,
vulgus per ignem liquefacit, sed Philoso-
a, quæ fit per aquam.
ixio est, cùm corpus recipit spiritum tin-
tem, & aufert eius volatilitatem, & fit per
uentem iterationem, donec fiat cinis per-
ę durationis, & totum in igne permaneat.

Quomodo ex Mercurio generantur metalla in speciali.

Rerum omnium liquefactibilium natura ex
ento viuo est, ex sui substantia, eò quòd
oprium est argentum viuum, quòd coagu-
ur ex vapore, siue calore sulphuris albi vel
bei non vrentis. Vnde Aristoteles quarto
teororum : Si fuerit sulphur album non v-
ns, congelat Mercuriũ in argentum bonum:
erò sulphur fuerit purum cum rubore cla-

ro, & in eo fuerit vis igneitatis simplicite
vrentis, congelat in aurum purissimum
lius quàm minera produxit: quia omn
cum naturaliter ebibit suum humidum,
suis partibus sit continuatum. Vapor erg
phuris argenti viui coagulãdus est ex sub
tia terrea subtili, aẽrea, decocta & indige
commixtione prima sibi vnita actione cal
postea eleuata, decocta, & digesta, done
beat vim sulphuream coagulandi argẽtu
uum in corpora metallica. Aurum habet
tum de virtute sulphuris & parum de sub
tia eius, & multum de substantia Mercuri
parum de virtute eius, propter quod rat
Mercurij est maximè ponderosum, & rati
virtutis sulphureæ multum est rubeum: ar
tum autem per omnia contrario modo se
bet, quia habet de substãtia sulphuris mult
& de virtute eius parum, & de substantia M
curij parum, & de virtute eius multum: i
est album, quia color sequitur multitudin
virtutis, virtus verò in vapore locata est,
teria eius vicinior est materiæ auri quàm
quod aliud metallum, ideo faciliter vertitu
aurum, non indiget alio labore nisi transm
tando colorem, & dando pondus.

Differentia olei & aquæ in ratione tincturæ.

Arnoldus: Differentia est inter tinctur

aq

luæ & olei, quia aqua abluit tantùm & mun-
it, oleum verò tingit & colorat. Exemplum
item huius est, quia si pannus mergatur in a-
lam, mundatur ab ea, & quando desiccatur,
lua recedit, & pannus manet in statu suo, &
colore suo, in quo prius erat, nisi quòd est
agis mundus. Econtrà est in oleo: quia si in-
ngatur pannus in eo, non separatur ab eo per
llorem ignis vel aëris, nisi ex toto id destrua-
ır: nec poterit separari oleum ab ipso panno,
isi per ablutionem & ignis desiccationem:
qua autem est spiritus, extrahens hanc ani-
lam à corporibus. Cùm verò extrahitur ani-
la ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiri-
u deportata, sicut deportatur tinctura tincto-
um per aquam super pannum: deinde rece-
it aqua per desiccationem, & remanet tin-
ctura in panno fixa propter oleoginositatem:
c ergo aqua est spiritus, in quo portatur tin-
ctura aëris, quæ cùm reducitur super terram
lbam foliatam, statim siccatur aqua spiritua-
s, & remanet in corpore anima, quæ est tin-
ctura aëris. Spiritus ergo retinet animam, sicut
nima retinet corpus: quoniam anima nō mo-
atur in corpore, nisi mediante spiritu, cùm ve
ò coniunguntur, nunquam separantur: quia
piritus retinet animā, sicut anima retinet ter-
am. Vnde præcipit Hermes, animas venerari
n lapidibus: est enim mansio eorum in ipsis.
unt autem retentiuæ fugitiuarum cum eis:

ergo est coagulatio nostra, quoniam retin
fugientem. Seminate ergo animam in terr
albam foliatam: quoniã ipsa retinet eam: qu
niam cùm ascẽderit à terra in cœlum, iteru
descenderit in terram, recipiet vim infer
rum & superiorum, &c.

De inceratione, siue modo reducendi aquam super terram.

Arnoldus: Infunde ergo aquam per vi
conterendo, & pòst leniter calcinando, qu
usque ipsa terra biberit de sua aqua quinqu
gesimam partem sui, sciens quòd oportet p
mò terram nutriri modica aqua, & pòst ma
ri: sicut est videre in infantis educatione. I
circo multum contere terram paulatim im
bendo cum aqua, de octo in octo dies: dec
que in fimo: quia per inhumationem adust
tollitur, & res in primam suam materiam red
gitur: & postea mediocriter calcina in igne,
non tædeat te multoties hoc reiterare, qu
niam terra fructum non gerit absque freque
ti irrigatione. Et si trituratio non fuerit bon
donec aqua vnum fiat cum terra, corpus nih
proficit. Non ergo suspendas manum à tribu
latione triturationis, vel à trituratione & ass
tione: quia terram facit albam; caueas tame
ne imbibas terram, nisi paulatim, & paulatim
cum longa trituratione supple post exsiccatio
nem terræ. Deinde est pondus in hoc vbiqu
notan

tandum, ne scilicet nimia siccitas aut superus humor administrando corrumpant, vt delicet tantum assando decoquas, quantum solutio adiecit, & imbibendo dissoluas, antum assando defecit. Ideo omni vice post lcinationem terræ superfunde aquam temratè, neq; multùm videlicet, neque parùm: ia si multùm fuerit, fiet pelagus calcinatios: si verò parùm, comburitur in fauillam. uare suauiter & non festinanter de octo in to diebus terram irrigabis, decoques in fio, & calcinabis, donec de aqua biberit quinagesimam partem sui. Et nota, quòd post ibibitionē debet inhumari per septem dies. ra ergo opus multis vicibus, quanquam sit ngum: quoniam non videbis tincturam, neue proficuum profectum, donec sit complem. Studeas ergo cùm in omni fueris opere, nnia signa, quæ in qualibet decoctione aparent, in mente tua recordari, & eorum caus inuestigare.

Tres quippe sunt colores, niger, albus, & cinus: cùm terra egreditur, nigredo imperfea est, & nigredo completa.

Qualibet ergo vice paulatim & paulatim viora ignem in calcinatione, quousque terra erediatur alba ex ignis fortitudine. Nam sicut lor agens in humido præstat nigredinem, ia agens in sicco præstat albedinem. Idcirco si erra non fuerit alba, tere eam cum aqua, &

poſtea calcina iteratò: quoniam Azot & ign
latonem abluunt, & obſcuritatem ab eo auf
runt: nam pręparatio ſua ſemper fit cum aqu
Ideo qualis limpida aqua, talis limpida terr
& quantò magis fuerit abluta terra, tantò ma
gis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imb
bitionis cum forti contritione, & frequenti a
ſatione aqueitatis Mercurij maior pars del
tur, ſcilicet aqueitatis: cuius reſiduum per ſub
limationis reiterationem ſimiliter remoue
tur. Hæc Arnoldus in ſuo Roſario de verb
ad verbum.

De modo ſublimandi & albificandi, & recapitulatio totius magiſterij.

Cùm autem terra exhauſerit de aqua quin
quageſimam partem ſui, citò illam ſublima fo
tiori igne quo poteris, donec aſcendat ſurſum
ad modum albiſſimi pulueris.

Cùm autem videris terrã ſicut niuem albi
ſimam, & quaſi puluerem mortuum, Aludel &
ſpondilibus, & ad latera adhærere, tunc ſupe
eum reitera ſublimationẽ ſine fęcibus inferiù
remanentibus: quoniã adhęret pars illius fixa
& fixaretur cum fæcibus, & nunquam per ali
quod ingeniorũ genus poſſet ſeparari ab eis.

Puluis autem aſcendens à fæcibus ſuperiù
eſt cinis à cinere & terra extractus, ſublima
tus, honoratus: quod verò remanet inferiûs
eſt cinis cinerum, & cinis inferior vituperatus
damnatus

amnatus, fæx & ſcoria. Fac ergo differentiam
ıter clarum & limpidum eius: quoniam cùm
lbiſſimum, vt nix aſcenderit, completum erit,
olliges ergo eum cautè ne euolet in fumum:
uoniam ipſum eſt quæſitum bonum, terra al
a foliata, congelans congelandum, & mundi-
cans arſenicum, & ſulphur album: de quò A-
ſtoteles dicit, quòd eſt res optima, quam re-
ipere poſſunt Alchimiſtæ, vt de ea faciant ar-
ientum. Nullus debet ſublimare terram ad o-
iera ſophiſticorum, ſed debet ſublimare ad E-
ːxir noſtrum perfectum: & illa quæ ſubliman-
ur, duobus modis ſublimâtur, aut per ſe: quia
biritus ſunt: aut cum alijs: quia in ſe incorpo-
ant cum ſpiritibus. Mercurius enim cùm ſit
piritus, ſublimatur per ſe: terra verò noſtra,
ùm ſit calx, non ſublimatur, niſi quia ſe incor-
orat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem,
c imbibe Mercurium, & decoque, donec fiat
orpus vnum: & non tædeat te hoc ipſum mul
oties iterare: quia corpus niſi cum Mercurio
it incorporatum, non aſcendet ſurſum: ideo
ıeceſſe eſt, vt in quantum poteris naturá ſuam
ubtilies, & cum Mercurio fortiter piſtes, quo-
ıſque fiat vnum: quia ſublimationem non fa-
cimus, niſi vt reducantur corpora ad ſubtilem
materiam, ſcilicet, vt ſint ſpiritus, & quòd cor-
bus ſit leue ad regendum in omnes res, ſiue in
Solem, ſiue in Lunâm: & hanc ſublimationem
facimus, vt corpora redigamus in ſuá primam

materiam ſcilicet in Mercurium & ſulphur. I
cimus ergo hác ſublimationem tribus de ca
ſis: vna eſt, quòd corpus ſit ſpiritus de ſubt
materia & natura: ſecunda eſt, quòd Merc
rius ſe bene incorporet cum calce: tertia e
quòd totum ſumat colorem album vel rube
Idcirco quando calx ſublimatur ad Lunan
debet eſſe alba, & Mercurius ſimiliter albus, &
calx quando ſublimatur ad Solem, debet eſ
rubea, & Mercurius ſimiliter rubeus igne ca
lefactus, & debet eſſe puluis inceratus. No
mittas Mercurium rubeum àd album, nec al
bum ad rubeum: ſed pone vnamquanq; ſpe
ciem cum ſuà ſpecie, & pone ad ignem accen
ſum, & ſublima totum, & non miſceas illu
quod remanet deorſum cum illo quod aſcen
dit ſurſum: quoniam quod in fundo remanet
reiterabis ad ſublimandum per Mercurij in
corporamentum, donec aſcenderit totum, a
lioquin non ponas ipſum in magiſterium. A
lembicum, in quo ſublimas Mercurium, ſit vi
treum, & cucurbita terrea vitreata, cuius os
fundi ſit amplum, quòd poſſit Mercurius a
ſcendere liberius. Alembicum verò cum cu
curbita debet iungi, ita quòd Mercurius
non poſſit exire ſeu euaporare,
ne depereat magiſte-
rium, &c.

MVLTI-

MVLTIPLICATIO.

Hie thut sich das wasser sincken/
Vnd gibt dē Erdtrich sein wasser wid zutrincken.



Capitulum Gerbis septuagesimum nonum libri tertij.

Solaris medicinæ præparationi, non adurentis fit additamētum sulphuris, per modum figentem & calcinātem cum astutiæ industria, administrati perfectè, atque solutionis mo-

dum multiplicẽ, cum reiteratione multa quousque mundum fiat: his quidem administratione perfecta præueniente, quæ per sublimationem perficitur, & est huius scil. additamenti modus per reiterationem patris, non fixi lapidis sublimationis cum ingenio coniungendi quousque eleuetur cum ea, & iteratò figatur cum illa vt stet, & quando huius complementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis: & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximæ.

Et nos quidem ne mordeamur ab impijs complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone completo & noto.

Et est illius intentio, vt per sublimationis modum mundetur perfectissimè lapis, & illius additamentum.

Et ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatiuum ex eis figatur. Dehinc verò fixum volatile fiat. Et iteratò volatile fixum, & in hoc ordine completur arcanum preciosissimum quod est super omne huius mundi sciẽtiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis: & tu quidem exciteris ad illum cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ, cum illa enim inuenies, & sine illa non: & huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administrationis, cùm talis cautelæ industria

ustria potest in præparatione lapidis eueni-
e, quousque argentum viuum mutet in infi-
itum solificum, & verum lunificum: & non
ependet nisi in multiplicatione illius: iam e-
im laudetur sublimis naturarum Deus bene-
lictus & gloriosus, qui nobis omnium medi-
cinarum reuelauit seriem cum illius experien
ia, quam illius inuestigationis bonitate, & no
tri laboris instantia perquisiuimus, & oculo
vidimus, & manu tetigimus, complementum
illius nostro magisterio indagatum. Sed etsi
quidem hanc palliauimus, non miretur doctri
næ filius, non enim illi palliauimus: sed malis
& improbis eá tali sermone tradidimus, quam
latere insipiẽtem necessariò accidit, & eodem
ad illius inuentionis perquisitionem pruden-
tes allici possint. Filij ergo doctrinæ perquiri-
te, & hoc excellentissimum Dei donum vobis
solis seruatum, filij insipientes nequitiæ, & ma
leuoli prauitatis immensæ, ab hac scientia fu-
gite: quoniam vobis est inimica & aduersa, &
vos in miseriam paupertatis constituet: quo-
niam vobis penitus hoc Dei donum diuina
prouidentia est occultatum iudicio, & dene-
gatum omnino: Hæc Geber. Idem dicit libro
primo, capite vigesimo sexto: Innuimus ergo
tibi secundùm antiquorũ opinionem, qui fue-
runt de secta nostra artem imitantium, quòd
principalia naturalia in opere naturæ sunt spi-
ritus fœtens: id est, sulphur & aqua viua, quam

& ſiccam aquam nominari concedimus. Spiritum autem fœtentem diuiſimus: eſt enim albus in occulto, & rubeus & niger vterque in magiſterio huius operis: in manifeſto autem vterque tendens ad rubeum. Idem libro 2. capite 39. Conſideratio autem rerum iuuantium perfectionem eſt conſideratio naturarum illarum rerum, quæ corporibus ſine artificio videmus adhærere, & mutationẽ facere, vt ſunt marchaſita, magneſia, thutia, antimonium, & lapis lazuli, & conſideratio illorum, quæ ſine adhærentia corpora mundificant, & ſunt, ſcilicet, ſal & alumina, nitrum & boracia, & quæ ſuæ naturæ ſunt, & quæ conſideratio vitrificationis mundantis per conſimilem naturam.

Mundatio aceti acerrimi ſecundum Gebrum in libro Inueſtigationis magiſterij.

Acetum cuiuſcunque generis eſt, ſeu acerbum, ſubtiliatur & depuratur, & illorum virtus ſiue effectus per diſtillationem melioratur, de eorum mundatione & depuratione ſufficiẽter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari poſſunt, & depurari, & meliorari, & ſubtiliari, igneq; ſemper debito mediante; præparantur enim & depurantur per iſta ad intentionem ignis per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates ſuperfluas, & ſulphureitatem aduſtibilem,

n,nigredinem in ipſis admiſcendis generan
n,ipſa prædicta corpora corrumpẽtem. Ha-
nt enim terreſtreitatem immundam, fœtu-
ıtem & combuſtibilem, nimis groſſam, in-
eſſionem impedientem, & fuſionem, iſta &
ia ſunt ſuperflua in his corporibus prædi-
s, quæ in ipſis noſtra experientia & inueſti-
tione, certa & ingenioſa ſunt inuẽta: & quia
ec ſuperflua accidentaliter his ſuperueniunt
rporibus, & non radicaliter: ergo & ſpolia-
o accidentalium poſſibilis eſt. Oportet ergo
os cum igne artificiali his prædictis mundan
s & ſuperflua demere accidentia cuncta, ſo-
ſubſtantia argenti viui & ſulphuris radicalis
ermanente. Et hæc eſt integra præparatio
nperfectorum, & depuratio perfecta, melio-
ıtio, depuratio, & ſubtiliatio horum, vel hu-
ıs ſubſtantię puræ remanentis fit multis mo-
is, ſecundum quod indiget Elixir præpara-
onis: ergo & depurationis in generali mo-
us hic eſt. Primò enim eleuanda eſt cum i-
ne proportionali tota humiditas ſuperflua,
c corrupta in illorum eſſentia, etiamque ſu-
erfluitas ſubtilis & comburens, & hoc calci-
ıando: deinde totalis ſubſtãtia remanens cor-
upta, in illorum calce ſuperfluæ humiditatis
omburentis & nigredinis, corrodẽda eſt cum
ıis mundatis prædictis corroſiuis, acutis, ſeu
cerbis, donec calx fuerit alba, ſiue rubea: aut
ecundum corpus, naturam & proprietatem

colorata & munda, & pura ab omni ſuperflu
tate ſeu corruptione prænarratis, & hæc cu
his corroſiuis mundantur, terendo, imbibe
do, & lauando: poſtea verò delenda ſeu dep
nenda eſt totalis terreſtreitas immunda,
fœtulentia combuſtibilis & groſſa, cum rebu
prædictis, mundatis vel puris, fuſionem m
tallicam non habentibus, cum calce prædict
modo prædicto depurata, commixtis & b
ne tritis, quæ in fuſione ſeu calcis reductio
retinebunt ſecum terreſtreitatem groſſam
immundam, remanente corpore puro, ex
mni ſuperfluitate corrumpente mundato. E
hoc totum deſcendendo meliorationis & ſu
tiliationis horum ſubſtantiæ puræ in genera
modus hic eſt. Primò hoc corpus purgatu
& redactum eſt iterum calcinandum cum
gne & adiutorio mundatiuis prædictis. De
inde cum his quæ ſunt ſolutiua ſoluendum
hæc enim aqua lapis noſter eſt argentum vi
uum de argento viuo, & ſulphur de ſulphur
ex corpore ſpirituali extractum & ſubtiliatū
ſiue attenuatum, quę meliorari poteſt confor
tando in ipſum virtutes elementales, cum a
lijs præparatis, quæ fiunt ex genere ſui gene
ris, & augmentando colorem, fixionem, pon
dus, puritatem, fuſionem, & alia, & omnia quæ
pertinent ad Elixir perfectum. & iſte eſt mo
dus, per ſolos nos inueſtigatus, præparatio
nis, depurationis, ſubtiliationis, & meliora
tionis

nis corporum mineralium in generali.
Multiplicatio Elixir fit duobus modis, vna
r reiterariam ſolutionem & coagulationem
idis: ſecunda per proiectionem primi lapi-
s Elixir ſuper corpus, aut album aut rubeum
i quantitate, quod idem corpus etiam con-
rtetur in medicinā: & tunc ſimul imponen-
r hæc ad ſoluēdum in ſua aqua & menſtruo:
ſic Elixir primum eſt fermentum talis tin-
uræ, & ſic mulieres piſtrices faciunt.

De inceratione Elixiris albi.

Ab hinc ergo extrahe de lamina cryſtalli-
a, quam in fundo reperies lucidam, & primò
ere & cera inceratione vltima, guttando ſu-
er ipſum guttam ad guttam in crucibulo, ſu-
er ignem leuem de ſuo aëre albo iam dicto,
onec fundatur ſicut cera ſine fumo: tunc pro-
a ſuper laminam ignitam, ſi ſe reſoluerit ve-
ociſſimè ſicut cera, cerata eſt: ſi verò non, re-
duc ipſam ad cerandam guttam ad guttam de
oleo ſuo albo, donec fundatur vt cera ſine fu-
mo. Et hoc quidem eſt præceptum omnium
Philoſophorum, vt cùm partes ſublimatas fi-
xaueris, mundiſſimam terræ partem, reiteres
ſublimationem reſiduæ partis non fixæ ſuper
eam fixam, donec ipſa ſimiliter figatur, hinc
tēta ſuper ignem: ſi bonam dederit fuſionem,
tunc ſufficienter ſublimationem reiteraſti. Si

verò non, reitera ſuper illam vice poſt vice
non fixæ partis ſublimationem, donec fund
tur citò, ſicut cera ſine fumo: tunc extrahe
infrigidari permitte. Ex iam dicto capitu
nota attentè intentionem zeloſam authoris
eo, quòd toties reiterat modum incerationi
forte ſuffeciſſet ſemel illud repetiſſe. Sed
fortius & tenacius imprimeret lectoris inte
lectum de neceſſaria infatigabili inceration
multiplicatione, ideo toties illam repetit, qu
in illa tota vis Elixiris dependet, &c. Etiai
cõſidera, quòd idem ſunt ceratio, fixio, & ſub
limatio, & ſunt idem actus: inceratione enir
figitur ſpiritus, & ſublimatur corpus. Idem Ar
noldus capite priori ait: Aqua verò ſepties di
ſtillata ſerua eam ad partem, quoniam ipſa eſ
Mercurius Philoſophorum ſolutiuus, facien
matrimonium, & aqua vitæ abluens latonem
Et vt feciſti de alba aqua, ita facies de rubea
quoniam vnum & eundem modum habent
ablutionis, & conſimilem effectum, niſi quòd
aqua alba eſt ad albificandum, & aqua rubea
ad rubificãdum. Non ergo miſceas vnam cum
alia: quoniam errabis ſi feceris. Idem Arnol-
dus alio capitulo dicit: Si autem fundatur gra-
uius quod eſt ex defectu cerationis, ſuccurre
ei cum oleo: id eſt, aëre, guttando guttam ad
guttam ſuper ignem leuem, donec fundatur vt
cera: quoniam quando inceras, miſces de re
calida & humida magis, quâm de frigida & ſic-
ca: &

: & quando figis, miſces magis de re frigida ſicca, quàm de calida & humida. Ergo in-lige quæ dico, quoniam huius operis per-tio eſt naturæ permutatio. Ex ſupradictis rta, quòd aqua, aër, & oleum idem ſunt: id ,ſpiritus Mercurij mineralis, &c. Idem alio pitulo: Modi regiminis ad inuicem conuer-ntes ſunt quatuor principales, ſcilicet, ſol-re, abluere, reducere, & figere. Soluere groſ m in ſimplum & ſubtiliare, abluere obſcu-m in lucidum, reducere humidum in ſic-um, figere volatile ſupra corpus fixum. Sol-re eſt diuidere corpora, & materiam vel na-ram primam facere. Abluere eſt inhuinare, ſtillare & calcinare. Reducere eſt impin-nare, incerare vel imprægnare, ſubtiliare. Fi-ere eſt deſponſare, reſoluere, & coagulare. Per primum mutatur natura interius: per ſecundum exterius: per tertium ſuperius: per quartum inferius.

REVIVIFICATIO.

Hie kompt die Seele vom Himel schön vñ kla
Vnd macht aufferstehen der Philosophi Toc
ter fürwar.



Geber libro tertio, capite nonagesimo Epi
logatio totius. Quia pertractauimus huiu
magisterij causarum sufficientiæ experientia
notas, secũdùm nostri propositi sermonis exi
gentiam, restat nos ad complementum totius
operis diuini peruenire in capitulo vno, & ir
summam

nmam contrahere ſermonis abbreuiati in
pitulis diſperſum magiſterium. Dicimus i-
ur, quoniam totius operis intentionis ſum-
a nō eſt, niſi vt ſumatur lapis in capitulis no-
s: deinde verò cum operis inſtantia aſſidue-
r ſuper illum opus ſublimationis primi gra-
s, & per hoc mundatur à corrumpente im-
ritate. Et eſt ſcilicet ſublimationis perfe-
o, & cum ea ſubtilietur lapis, donec in vlti-
am ſubtilitatis puritatē deueniat, & vltimò
latilis fiat: ab hinc verò cum fixionis modis
atur, donec in ignis aſperitate quieſcat, &
c ſecundus præparationis gradus conſiſtit.
Sed & tertio ſimiliter lapis adminiſtratur
adu, qui in vltimo conſtat præparationis
mplemento, ſcilicet vt iam fixum lapidem
am modis ſublimationis volatilem facias, &
olatilem fixum, & fixum ſolutum, & ſolutum
erató volatilem, & iteratò volatilem fixum,
uouſque fluat, & alteret in complemento ſo-
ico & lunifico certo. Ex reiteratione igitur
æparationis huius gradus tertij in medici-
a reſultat bonitatis alterationis multiplica-
o. Ex diuerſitate igitur reiterationis operis
per lapidem in gradibus ſuis reſultat multi-
licationis bonitatis alterationis diuerſitas:
t ex medicinis quædam quidem ſeptuplum,
uædam verò decuplum, & quædam centu-
lum, quædam verò milleſimum, & quædam
n infinitum ſolificum, & verum perfectionis

lunificum transſmutet corpus. Ab hinc igit
& vltimò tentetur, vtrum in perfectione co
ſiſtat magiſterium.

Attendat ergo quis proprietates action
ſeu modos compoſitionis Elixir maioris: n
enim quærimus ſubſtantiam vnam facere, t
men ex pluribus aggregatam, coadunatam, f
xam, quæ ſuper ignem poſita ignis eam nc
exprimat, & liquatis permiſceatur, & liqueſc
cum ipſis, cum eo quod eſt in ea de ſubſtant
ingreſſibili, & permiſceatur cum eo quod e
de ſubſtãtia permiſcibili, & conſolidetur cu
eo quod eſt de ſubſtantia conſolidatiua, & f
gatur cum eo quod eſt de ſubſtantia fixatiu
& non comburatur ab his quę comburunt au
rum & argentum, & afferat conſolidatione
cum ignitione debita & perfecta.

Non tamen eatenus breui tempore intelli
gas, cum paucis diebus vel horis poſſit prim
vice reſtitui. Sed quod reſpectu aliorum me
dicorum modernorum, reſpectu etiam natu
ræ operationis veritatis: hæc verò citiùs ter
minatur. Vnde dixit Philoſophus: Medicin
eſt cuius temporis longum ſpacium anticipa
uit. Quare vobis dico, quòd ſuſtineatis pa
tienter: quia fortè moratur, & feſtinantia qui
dem ex parte Diaboli eſt. Ergo qui patientiam
non habet, ab opere manum ſuſpendat: quia
impedit eum ob feſtinantiam credulitas.

Omnis enim actio naturaliter ſuum habet
modum,

iodum,& tempus determinatum,in quo ma-
ori & minori ſpacio terminatur.

Ad hanc tria neceſſaria ſunt, ſcilicet patien-
a,mora,& inſtrumẽtorum aptatio:de quibus
ı Summa noſtri magiſterij perfecti artificem
locuti ſumus in capitulis diuerſis, in quibus
xperiri poteſt,ſi in noſtris dictis fuerit ſuffici-
nter inueſtigatus,in quibus manifeſta proba-
one & aperta cõcludimus, lapidem noſtrum
ihil aliud eſſe, quàm ſpiritum fœtentem, & a-
uam viuá,quam & ſiccam aquam nominaui-
ıus,& per naturalẽ proportionem mũdatam,
: vnitam vnione tali, quòd ſibi nec abeſſe po-
eſt,quibus addi debet,& tertiũ ad opus abbre
iádum,hoc eſt corpus perfectũ attenuatum.

Ex præmiſſis igitur patent res,in quibus ve
tas eſt propinqua, & perficiẽtes ipſum opus.

*De coagulatione & præparatione primi lapi-
dis,& eius ſublimatione.*

Sequuntur nunc aliqua notabiliora ex libel
o cuiuſdá dicti Ademarus ſuper Gebrum Re-
em Perſarũ,capitulo quarto,vbi dicit: Quan-
ımcunq; lapis ſit mundatus per ſublimatio-
em, & eius aduſtio ſit deleta per eius olei ex-
ractionem , & eius fuga ſit deſtructa per eius
xionẽ, nihilominus non funditur,nec ingre-
itur,nec permiſcetur: ſed vitrificatur,vt habẽ
ur capitulo decimo Gebri circa medium: imò
portet ipſum in aquarũ acumine diſſolui, &

calcinari multis vicibus, vt habetur capitulo sexagesimo septimo, & septuagesimo tertio Gebri. Idem capite sexto dicit, quòd ex multiplici reiteratione imbibitionis cum contritione & leni assatione aqueitatis eius maior pars deletur. Hæc est ergo sublimatio primi gradus, per quam aqueũ Mercurij deletur: postea in aludel vase, quod describitur in capitulo vigesimo octauo, ista tota substantia spargatur in ipsius fundo: deinde ignis augeatur, vt dicitur in capitulo tertio circa medium, donec ipsius pars albissimam præcellens niuem, sua albedine quasi mortua spondilibus aludel adhæreat. Et hęc est sublimatio nostra, per quam terrea fœtulentia, & partes sulphuris cum fæcibus in fundo remanet, & in ea natura eius purificatur, & ab hinc cum fixionis modo figatur: id est, fermentetur: quia quod fixum est figit: id est, fermentum: deinde ad fimum ponatur. Sequitur, donec in ignis asperitate quiescat, & hic secũdus præparationis: id est, sublimationis gradus appellatur. Si autem quæratur, quomodo Mercurius subtiliari potest, cûm in actu habeat subtilissimam substantiã, vt habetur capite trigesimo nono: dicendũ quòd in capite septuagesimo tertio dicitur, quòd per sublimationis vel subtiliationis modum: id est, cum sublimatione primi gradus mundetur & subtilietur: ergo & vltimò volatilis stat: id est, sublimetur cũ ignitione, ità vt de fæcib.

ad vasis

.d vasis spondilia crystallo nitidior ascendat.
Geber: Dealbate latonem: id est, terram, & ibros reponite, ne corda vestra rumpantur. Et libi: Ignis & aqua latonem abluunt, & eius nigredinem abstergunt. Sequitur: Recipe ergo ipsum sublimatum in vase aludel, reitera vice vna: id est, sublimando fixa, sicut dicit capite sexagesimo secundo circa medium, quòd plus quam fulgidissima, & cum cautela in administratione ignis, vt ipsius humiditas in tantum deleatur, quòd sufficiat ad fusionem perfectam complendam: quia ignis lentus, vt dicitur ibidem, est humiditatis conseruatiuus, & fusionis perfectiuus. Item capite vigesimo nono dicitur, quòd argentum viuum primò debet sublimari, postea figi.

Item capite vigesimo octauo dicitur, quòd Mercurius figitur per successiuam illius iterata vice sublimationẽ, ita vt fusionem det metallicam, hoc idem sæpe in dictis suis reperies. Hæc omnia prædicta intelligi debent de præparatione primi lapidis & dealbatiõe eius, ante impositionem ipsius in fimum, quòd scilicet toties debet incerari aquis acutis: & solui & coagulari super cineres, donec nimium mollescat, dealbescat, & tãdem fluat vt Luna splendida, &c. Hæc est enim sublimatio eius, scilicet in altiorem dignitatem & virtutem, & eius vera purificatio, &c.

Sequitur capitulum septimum: Sed consule

quod hoc opus in perfectis lapidib. inchoes hoc enim fuit de principali & occulto ipsius Gebri intellectu: sic habes in capitulo decimoseptimo: quòd natura Mercurij est ita in corporibus, sicut est in Mercurio, imò in Mercurio, imò in lapidib. notis est perfectissimus. Item in capitulo tertio dicitur, quod in marcasita est natura Mercurij mortificati, & mediocriter præparati, qui melius valet. Iste Philosophus in suis operibus solûm vult naturam Mercurij, sed tota Solis natura est ex Mercurio, vt dicitur cap. 8.

Item Philosophus iste vult istam substãtiam Mercurij mortificatam, sed naturaliter Mercurius illius est in illo venerabili lapide, vt omnibus est manifestum: ergo, &c. Item iste Philosophus vult istam substantiam Mercurij esse fixam, vt pater: quia ingenia fixandi docet cum cautelis multis & ingenijs, sed quis dubitet substantiam istius lapidis preciosi esse fixissimã? certè nullus qui cognoscit eũ, igitur, &c.

Item Philosophus vult suum lapidem figi cum cautela ignis, vt eius humiditas conseruetur, sed vbi temperantior calor quàm in terræ visceribus? ergo, &c. Item Philosophus vult suum lapidẽ fundi: ergo, &c. patet ergo quod Philosophorum Magister lapis est, quasi diceret, quòd naturaliter etiam per se facit quod tenetur facere: & sic Philosophus non est Magister lapidis, sed potius minister.

Ergo

Ergo qui quærit per artem extra naturam per artificium inducere aliquid in rem, quod in ea naturaliter non eſt, errat, & errorẽ ſuum deflebit.

Sol principium pro opere rubeo, Luna pro albo à ſuo ſulphure comburente, & combuſtibili purgata.

Quòd autem in ipſo ſit talis ſubſtantia, habes capite quadrageſimoſeptimo. Quòd autem Luna ſit lapis pro opere albo, habetur decimooctauo. Recipe ergo hunc lapidem precioſum, habẽtem ſpiritum, corpus & animam, & calcina cum ſuo humido vel cum Mercurio, ita quòd non ſit in eo tactus.

Sed & tertio lapis adminiſtratur gradu, qui in vltimo conſiſtit præparationis complemento: & eſt ſcilicet, vt iam fixum lapidẽ cum modis ſublimationis volatilem facias, & cum ſpiritibus non fixis ſublima. Fixum ſublimari nihil aliud eſt, quàm corpus in ſpiritum conuerti, quod ſecretũ ex dictis Philoſophi ſic extrahitur. In capitulo namque trigeſimo ſeptimo habetur, quòd corpori: id eſt, ſubſtantiæ fixæ, quæcunque ſit illa, non commiſcetur ſpiritus, niſi priûs cũ magiſterio: id eſt, lapis priûs ſoluatur & coaguletur. Sed quæris, quomodo lapis ſoluatur, dicendum quòd cum aquis acutis ponticitatem habẽtibus, & acredinem ſine fæcibus exiſtentibus, vt acetum eſt vini, &c. Si autem quæras cur lapis ſoluatur: dicendum vt

habetur capite trigesimo septimo: quòd omne quod soluitur, acquirit naturam salium & aluminum: quia soli sales priùs funduntur quàm vitrificantur, & similiter secundùm suam naturam, ipsi soli scilicet sales soluuntur. Si ergo lapis noster soluitur, salium naturá acquiret: sed quod funditur, ingreditur: & quicquid ingreditur, transmutat, &c. Capite quinquagesimo septimo habetur, quòd corpora sublimantur per excellentissimum ignis gradum, quousq; fixum cum non fixo leuetur totaliter, vt capite duodecimo: quòd si totum nõ fuerit sublimatum, addatur illi non fixæ partis, quantitas iteratò, quousq; ad totalem eleuationẽ sufficiat. Per ignem fortissimum, intellige ignem putrefactionis & Mercurij nostri, quo tantummodo corpus eleuatur: id est, in spiritum cõuertitur. Cũ ergo leuata fuerit, reiteretur eius sublimatio, quousque administratione reiterationis figatur totum. Et fixum solutũ: id est, ad acetum pone vt suprà, quater omnia reiterando, vt habes satis suprà declaratũ. Et solutum volatile: quasi dicat, quòd per solutionẽ lapis fit volatilis. Et iterum: Volatile fixum facias, sic enim continuat se Philosophus, hæc in capite quinquagesimo septimo, &c. quousque fusionem præstet vel fluat. Capitulum decimum: Opus hoc ne est ad album, vel ad rubeum? Respõdet Adamarus: Ad vtrunque. Sic enim scribitur in capitulo sexagesimo sexto, quòd lapis lunaris

&

& solaris sunt idẽ in essentia: quia ex solo Mercurio perficitur vterque. Est etiam vna via in modo agendi: quia per easdem operationes, & eodem ordine operatur. Est ergo vna medicina secundùm omnes Philosophos: differunt tamen fermentatione.

PERFECTIONIS ostensio.



Ænigma Regis.

Hie ist geboren der Keyser aller ehren/
Kein höher mag vber jn geboren werden.

Mit kunst/oder durch die natur/
Von keiner lebendigen creatur.
Die Philosophy heisen jn jhren Suhn/
Er vermag alles was sie thun.
Was der Mensch von jhm begeren ist/
Er gibt gesundtheit mit starcker frist.
Goldt/Silber/vnd Edelgestein/
Sterck/Jungheit/schön vnd rein.
Zorn/trawren/armut/ kranckheit er verkert/
Selig ist der Mensch dem es Gott beschert.

Responsio Lunæ Reginæ.

Hie ist geboren die Edel Keyserin reich/
Alle Philosophi nennen sie jhrer Tochter gleich.
Die mehret sich/vnd gebürt Kinder ohn zal/
Die seind vntödtlich/rein ohn alles mahl.
Sie vertreibt den todt/ vnd haßt armuth/
Sie gibt reichthumb/gesundtheit/ehr vnd gut.
Vnd vbertrifft Gold/Silber/vñ Edelgestein/
Alle Artzney/groß vnd klein.
Nichts ist auff Erdtrich jhr geleich/
Des sagen wir danck Gott von Himelreich.

Geber: Inuestigatione verò nostra qua certi sumus & per experientiam manifestam considerauimus omnia verba vera esse, quę iam per nos solos in nostris voluminib. scripta sunt, secundum quòd vidimus per experimentum & rationem in voluminibus istis redacta: ea verò quæ per nostram experiētiam digitis èxtraximus,

mus, & vidimus oculis, & manibus tetigi-
ıs, ſcripſimus in Summam noſtri perfectio-
s magiſterij.
Sapiens ergo artifex in noſtris ſtudeat vo-
ninibus, colligendo noſtram diſperſam in-
ntionem, quam in diuerſis locis propoſui-
us, ne malignis ſeu ignaris publicetur, & col
ctam probet, donec ad cognitionem ſtuden-
), & experimentando cum laboris inſtantia
geníoſi peruenerit totalem: exerceat ergo ſe
tifex & inueniet. Sed ne nos quidem mor-
eamur ab inuidis, narramus, quoniam non
adidimus ſcientiam noſtram ſermonis con-
nuatione: ſed eam ſparſimus in diuerſis capi-
ilis, & hoc ideo: quoniam tàm probus quàm
nprobus, ſi continuatim fuiſſet tradita, vſur-
aſſet indignè, & eam ſimiliter occultauimus,
bi magis aperta locuti fuimus. Non tamen
ub ænigmate, ſed ſub plana ſermonis ſerie ar-
ficē allocuti fuimus, & ſermonis modo eam
iſcripſimus, quam ſolius Dei altiſſimi & be-
edicti, ſublimis & glorioſi, & noſtrę qui illam
cripſimus, menti recolligi accidit, aut diuinæ
ratia bonitatis infuſi, qui cui vult largitur &
ubtrahit. Non deſperet igitur doctrinæ filius:
uoniam ſi illam quæſierit, eam inueniet, non
octrinæ, ſed proprij modus indagatione na-
uræ, quoniam qui per ſuæ induſtriæ bonita-
em quęſierit, ſcientiam inueniet: qui verò per
ibrorum inſecutionem quæſiuerit: tardiſſimè

ad hanc perueniet artem preciosissimam: qu
nobis solis artem per nos solos inuestigata
ædidimus, & non alijs: verissimam tamen
omnino certam. Solùm igitur prudentes
artem alicuius, & per ingenia nobis tradi
viam inuestigationis eisdem exposuimus: ne
autem eam inuentam nisi solis nobis scrip
mus, sed & inuentionis modum, & modoru
ingenia. Per ea igitur quæ tradidimus, exe
ceat se bonæ mentis artifex, & Dei donum a
tissimi se adinuenisse lætabitur. Ad artis ig
tur excelsæ perquisitionem hæc dicta suf
ciant: Hæc Geber. Geber in Summa sua, c
pite decimosexto de naturalibus Principijs
dicit: Notandum est enim, quòd postqua
lapis fuerit purificatus, atque perfectè mu
datus ab omni re corrumpente, & postea fu
rit fermentatus, non indiges amplius muta
vas, nec ipsum aperire, sed solummodo quò
Deus custodiat, ipsum ne frangatur, & pro
pter hoc dixerunt Philosophi, quòd in vn
vase conficitur totum magisterium. Et est sc
endum quòd in quadraginta diebus & noct
bus completur opus ad album post veram pu
rificationem lapidis: quia in purificatione no
potest esse tempus determinatum, nisi secun
dum quòd artifex bene laboret: & in nona
ginta diebus & noctibus completur opus a
rubeum, & isti veri sunt termini ad totam per
fectionem: hoc intellige de coagulatione, qua
fit post

post purificationem, quæ purificatio non
bet aliter fieri, nisi in putrefactione & con-
rsione corporis in merum spiritum, & cùm
c habueris, lauda Deum. Senior: Ego sum
na crescens humida & frigida, & tu Sol, ca-
us & humidus (aliàs siccus) quando copu-
i fuerimus in æquitate status in mansione,
æ non fit aliàs nisi igne leui, habens secum
auem, in quo vacabimus, & erimus, sicut va
mulier & vir eius generosi partus, hoc est,
rum ex locutione, & ego & Sol cùm con-
ncti fuerimus, vacaturi in vêtre domus clau-
, recipiam à te animam adulando, si abstule-
pulchritudiné meam, & decoram figuram
propinquitate tua, gaudebimus & exulta-
one spiritus exaltabimur, quando ascenderi-
us ordinem seniorum, tûc lucerna lucis tuæ
fundetur lucernæ meæ, & ex te & me fit cô-
ixtio vini & aquæ dulcis, & prohibeo fluxû
eum, postquam fueris indutus nigredinem
eo colore, qui fit velut atramentum post so-
tionem meam & coagulationem: cùm in-
auerimus domû amoris, coagulabitur cor-
us meum, & ero in vacuitate mea. Respon-
it Sol Lunæ, dicens:
Si feceris hoc, & non inferes mihi ô Luna,
ocumentum, reuertetur corpus meum: &
ostea dabo tibi nouam virtutem penetratio-
is, per quam potés eris in prælio ignis lique-
ctionis & purgationis, ex qua exibis sine

diminutione & tenebris, ſicut ęs & plumbu
& non impugnaberis cùm non ſis rebell
Hæc ex Ademaro.

Raymundus Lulius ad Rupertum Regem Fran ciæ in Epiſtola ſcribit.

Scire debes quòd ex plumbo Philoſoph rum extrahitur quoddam oleum aurei col ris: vel quaſi, cum quo ſi lapidem minerale vegetabilem, vel animalem, vel mixtum pe fixionē primam ſublimaueris tribus aut qu tuor vicibus, excuſabit te ab omni labore ſ lutionum & coagulationum.

Ratio eſt: quia hoc eſt occultum quod fa medicinam penetrabilem, amicabilem & co iungibilem omnibus, & augmentabit eius e fectum vltra modum, ſic quod in mundo n eſt ſecretius.

Vnde mirabilia dico, quæ omnibus an quis Philoſophis incredibilia forent, ſcilic quòd ſciueris oleum hoc bene ab aqueita ſeparare, & laboraueris in modo mixtion iam dicto, poteris in triginta diebus lapide componere.

Hoc autem non eſt neceſſarium per ſe, qu niam ſolutiones & coagulationes illius (vt d ctum eſt) citò fiunt.

Tamen ſi fieret ſublimatio illius, credo ti cturam lapidis multum ampliari: elige ergo e his intentū tuum. Galeni ratio vnde fiat Ycci

vt

Elixir: & dicit quòd diuersi doctores po-
nt diuersas medicinas. Aliqui dicunt, Yccir
e de mineralibus montium: alij de herbis: a-
de bestijs & vrina, &c. Fit tamen de vna ista-
n rerũ, quæ ponitur in ymbie, & primò exit
ua in fumo: id est, spiritus: secundò oleum in
uore: id est, anima: tertiùm verò quod in va
remanet, terreum est, & vocatur corpus: ex
s enim tribus, spiritu, anima & corpore, ita
ctus vt commisceri & fundi possit, fit Yccir:
j dicunt quòd sulphur & argentum viuum,
quis ea fusibilia faciat, fit Yccir.

Nota, quòd nulla aqua, aut oleum, aut ignis,
bet suam ad tingendum efficaciam: quia
iùs rectificetur per reiterationem reductio-
s ad fæces & distillationes, addimus vsque
ties vel decies: In omnibus igitur tàm sol-
ndis quàm figendis, quàm tingendis perfi-
endisq; tenendus est modus, eò quòd inten
debito modo rem ornet & compleat, scili-
t quòd corpora imperfecta calcinentur de-
tè, lauentur subtiliter, & mollificentur, im-
bantur, siue cerentur, fœcundentur, & ad so-
itionem modo prædicto ponantur: spiritus
rò subtiliter lauentur, & depurentur, & dis-
onatur ad mollificationem & humiliationẽ,
uæ calida sunt & sicca soluantur, calcinen-
ur, siue sublimentur secundum quòd viderit,
melius iudicatur secundùm sanum sensum
perantis.

Jch bin der wahr grün vñ Guldisch Lö
ohn sorgen/
Jnn mir steckt alle heimlichkeit der Phil
sophen verborgen.



De nostro Mercurio, qui est Leo viridis Solem deuorans.

Mercurius est ille: Et scias, quòd ipse es frigidus & humidus, & ex eo creauit Deus o mnes mineras. Nam ipsum est elementum & aëreum

eum, fugiens ab igne. Cùm ergo figitur ei
qua pars, efficit opem sublimem, & est spi-
us vtilis, & non est aliquod in Mundo nisi i-
um, nec est quod stet loco eius, & est profun
ns solùm in omni corpore, erigens ipsum.
m ergo miscetur corpori, viuificat ipsum,
illuminat & côuertit de dispositione in dis-
sitionem, & de colore in colorem. Est er-
totum Elixir albedinis & rubedinis, & est
ua permanens, & aqua vitæ & mortis, & lac
rginis, herba ablutionis, & est fons anima-
de quo qui bibit non moritur, & est susce-
uum coloris & medicina eorum, & faciens
quirere colores, & est illud quod mortificat,
cat & humectat, calefacit & infrigidat, & fa-
contraria secundum mensuram regiminis
us. Et sunt ei, quando est viuum, operatio-
s aliæ, & quâdo est mortuum, aliæ operatio-
s ab alijs: & quando est sublimatum, aliæ o-
rationes. Et ipse est Draco, qui maricat sei-
um, & impręgnat seipsum, & parit in die suo,
interficit ex veneno suo omnia animalia, &
nis perdit ipsum, & disperdit tempore bre-
propter argentum viuum: non enim potest
per ipsum, nec comedit, sed fugit ab ipso.
geniauerunt autem ei sapientes primi Phi-
sophi modos ingeniorum, donec paulatim
ctum est expectans ignem: non ergo cessat
adari super pugnamentum ignis: & ciba-
r eo, ita quòd quando ei figitur aliqua fixio,

perueniunt mirabilia & mutationes: quonia
cùm ipse mutatur mutat, & apparet nigre
eius, & sonitus eius, & splendor eius: cùm e
go tingitur, est tinctum & tingit: cùm soluit
solutum est & soluit, & ipsum albificat in visi
ne oculi: & rubificat in successione, & est aq
congregás, & lac & vrina fortis, & oleum me
lificans, & pater mirabilium omnium, & est
ligo & nubes, & seruus fugitiuus, & Merc
rius Occidentalis, qui prætulit se auro & vic
illud: dicit ergo ei aurum: an præfers te mih
& ego sum Dominus lapidum, expectans
gnem. Dicit ei noster Mercurius, vtique: se
ego genui te, & ex me natus es, & vna pars
me viuificat multas partes de te: sed tu es au
rus, & nõ das aliquid in comparatione ad m
& qui ligauerit me cum fratre meo & soro
mea, viuit & gaudet, & sufficit ei in vita sua
si viueret mille millibus annis, & si reficeret
mni die septem millia hominum, non egere
& ego sum secretum totum, & in me occult
tur scientia: quia conuerto omnia corpora i
Solem & Luná, cùm natura mea talis sit quò
durum mollifico, & molle induro: & ideo no
ta quòd lapis Philosophicus ad ipsam Alch
miam veraciter procreandam, est vnus in tot
Mũdo, & qui ab hoc vno errat, in præcipitiu
abijsse credatur, non tamẽ est perfectus in su
natura, ad quam perduxit ipsum artificium
Nam sine magisterio nihil valet nobis, nec al
cuiu

uius vtilitatis eſt, nec perfectè præſtat quicquam, ſed potiùs corrumpit: & hoc ideo dico, quatenus eo vtaris cum magiſterio: quia ipſum eſt phlegma purum. Philoſophi quandoque vocant ipſum ſulphur & melancholium citrinum, propter ſuæ mirabilis virtutis effectum: vt enim quidam voluerunt, ex ipſo creauit Deus omnes gentes, & earum ſtatuit originem. Hunc etiam lapidem noſtrum, aliqui æs album vocauerunt. Vnde Lucas & Eximeus: Scitote omnes ſcientiam quærentes, quòd nulla ſit tinctura niſi ex ære noſtro albo: æs enim noſtrum non eſt æs vulgi: æs vulgi corrumpitur & inficit omne cui imponitur: ęs verò Philoſophorum perficit & dealbat cui aſſociatur. Ideo dicit Plato: Omne aurum eſt æs, ſed non omne æs eſt aurum. Itaq; æs noſtrum habet corpus, animam & ſpiritum, & illa tria ſunt vnum: quia ipſa omnia ſunt ex vno & de vno & cum vno, quod eſt radix ipſius. Æs ergo Philoſophorum eſt Elixir eorum, ex ſpiritu, corpore, & anima completum & perfectũ. Sic Philoſophi lapidem diuerſis nominibus nominauerunt, vt ſapiẽtibus eſſet manifeſtus, & inſipientibus occultus. Sed quocunque nomine nominetur, ſemper tamen eſt vnus & idem, & de eodem.

Vnde Merculinus:

Eſt lapis occultus, & in imo fonte ſepultus,
Vilis & eiectus, fimo vel ſtercore tectus,

Vnus habet vnius lapis omnia nomina diuus,
Vnde Deo plenus sapiens dixit Morienus,
Non lapis hic lapis est animal quod gignere fas est.
Et lapis hic auis, & non lapis, aut auis hic est.
Hic lapis est moles, stirps & Saturnia proles.
Iuppiter hic lapis est Mars, Sol, Venus, & lapis hic est
Alliger & Luna, lucidior omnibus vna.
Nunc argentum, nunc aurum, nunc elementum,
Nunc aqua, nunc vinū, nunc sanguis, nunc crisolinū,
Nunc lac virgineum, nunc spuma maris vel acetum,
Nunc in sentina fœtenti stillat vrina,
Nunc quoq; gemma salis, Almisadir sal generalis,
Nunc auripigmentum primum statuunt elementum,
Nunc mare purgatum cum sulphure purificatum.
Siccine transponunt, quod stultis pandere nolunt.
Sicq́; figuratur, sapiens ne decipiatur.
Es quod tractatur stultis ne distribuatur.
Hæc Luna vocatur omnibus nominibus vna.

Hi autem sunt modi operationis istius lapidis, quib. mediātibus, hæc res quam nos quærimus, generatur, & in esse actuale deducitur.

Et est vnus modus Sublimatio, alter Descēsio, tertius Distillatio, quartus Calcinatio, quintus Solutio, sextus Congelatio, septimus Fixio, octauus Iteratio, nonus Ceratio, & his similibus dicunt infinita. qui quidem modi licet sint ad inuicem ratione diuersi, sunt tamen idem in re. Aliquando enim Philosophi considerantes materiam eorum, quæ quando in vase est, & sentit Solem, & calorem in continent

inenti exhalat, ſeu euaporat in ſpeciem fumi ubtiliſſimi, & aſcendit in altum in capite vaſis, vocauerunt talem aſcenſionem Sublimaionem. Videntes poſtea talem materiam, quę ſcenderat, deſcendere ad fundum vaſis, vocauerunt diſtillationem ſeu deſcēſionem. Adhuc videntes inſpiſſari iſtam materiam & denigrari, & fœtorem malum dare, vocauerunt putrefactionem. Videntes colorem nigrum ſeu fuſcum, & fœtorem malum poſt longum tempus dimittere, & albedinem aliqualem ad modum cineris coloris venire, vocauerunt Inerationem ſeu dealbationem. Ideo Morienes ait: Totum magiſterium nihil aliud eſt niſi extractio aquæ ex terra, & aquæ ſuper terram dimiſſio, donec putrefiat ipſa, & hæc terra cum aqua putrefit, & cùm mundificata fuerit auxilio cuncta regētis, totum magiſterium perficitur. Adhuc videntes terram cum aqua commiſceri, & aquam paulatim propter temperatam decoctionem diminui, & terram creſcere: dixerunt omnes quòd hæc erat Ceratio perfecta. Vnde ait Philoſophus, quòd terra cū aqua çeratur, imbibitur, & temperata decoctione Solis: id eſt, caloris deſiccatur, & in terram vertitur tota materia. Vnde idem: Hæc vis integra, ſi verſa fuerit in terram.

Denique videntes, quòd tota materia veniebat in quandam diſſipationem, & quomodo reducebat ſe ad ſolidam ſubſtātiam: & quia

non fluebat, imò ſtabat ſtrictè, dixerunt, quò
hæc eſſet perfecta Congelatio. Vnde ait Pla
to: Soluite lapidem noſtrum, & poſtea conge
late cum magna cautela, ſicut vobis eſt demo
ſtratum, & habetis quaſi totum magiſterium
Idem alibi: Accipe lapidem noſtrum, & pon
in vaſe & aſſa igne leui, donec confringatur, &
poſtea coquite ad calorem Solis, donec con
geletur, & ſcitote quòd totum magiſterium
nihil aliud eſt, niſi facere veram ſolutionem, &
perfectam & naturalem congelationem: Hæc
Plato. Idem dicit: Soluite & congelate, & ſi
ſcietis totum magiſterium. Item videntes ma
teriam prædictam, perfectè congelatam & in
ſpiſſatam, ita quòd nullo modo vlterius reſol
uebat ſe in aquam, nec in fumum, dixerunt
quòd verè erat fixata: quia eandem congela
tionem & inſpiſſationem ſeu fixionem, pro
pter maiorem decoctionem caloris viderunt
venire ad perfectam deſiccationem & dealba
tionem: & quòd iſta albedo erat ſuper omnes
albedines, dixerunt quòd hæc erat perfecta
calcinatio, videntes hanc materiam ad ſuum
colorem ſtare, & coloribus infinitis mutari
quia hoc fieri non poterat, niſi per materiæ re
ſolutionem: ideo hanc reſolutionem dixerunt
ſolutionem: nam ipſa reſolutione diſcontinu
antur elementa, viciſſim agunt & patiuntur, &
ideo Philoſophi dicta elementa coniuges vo
cant. Quare turpiter errant inſipientes, qui
credunt

redunt medicinam Philoſophicam creari ex
lia re,cùm tamen dicant Philoſophi: Fili, Al-
himici ac credentes ſuis cunctis diſſolutio-
ibus, ſublimationibus, coniunctionibus, ſe-
arationibus,congelationibus, præparationi-
us, contritionibus, alijsque inſiſtunt dece-
tionibus:& ſileant prædicantes aliud aurum
noſtro, aliam aquam à noſtra, quæ etiam di-
itur acetum acerrimum: aliam diſſolutionem
& congelationem à noſtra, quæ fit igne leui,
liam putrefactionem à noſtra, &c. Plato in
umma: Tuum quæſitum itaque ſit de genere
mborum luminum Mundi: nam aurum cir-
cundat partem ſuperiorem, argẽtum verò in-
feriorem lunarem. Ariſtoteles: Nullum tin-
gens venenum generatur abſque Sole & eius
vmbra: id eſt,vxore. Hermes in ſuis ſecretis,
pater eius eſt Sol,mater eius Luna. Roſarius:
Quicunque conatur aliam tincturam quære-
re, abſque Sole & Luna, ille aſſimilatur homi-
ni volenti ſcalam aſcendere abſque gradibus.
Oportet ergo vt habeamus receptaculum no-
ſtrum tincturæ idoneum, quòd eſt ſibi conſo-
nans cum quadam ſimilitudine ad patrem, &
hoc receptaculum debet eſſe ipſa Luna: quia
Sol per ſe eſt valde difficilis fuſionis, & lique-
factionis: ſimiliter & Luna per ſe, dum autem
ſimul coniunguntur, tunc valde faciliter ſi-
mul fluunt & liquefiunt: & ideo aurifabri ſic
faciunt eorum conſolidaturas. Philoſophus:

Mulier est quoddam receptaculum virili seminis, quia ipsa conseruat semen in suis cellulis & matrice, & ibi nutritur, & pullulat vsque ad tempus maturitatis, ideo eligamus sibi nūc coniugem, vt receptiuum sui seminis habeat, quam possumus sic eligere in vxorem, quæ propinquior est sibi in simplicitate & puritate: quia nihil propinquius viro quàm vxor, quæ sunt homogenea. Hermes in allegorijs: Luna est lucerna noctis: nox est natiuitas tenebrarum, quam Deus creauit pro Mundo regendo. Luna autem à Sole lumen recipit, & est dilecta, eò quòd Solis lumen in ea est, ideo quod Solis natura Lunæ naturam superat. Mercurius noster fit ex minerali & vegetabili iunctis pariter: quia coniuncta simul magis prosunt, quàm si per se forent separata. Ex istis considera necessitatem vtrorumque Mercuriorum.

DEMO-



DEMOCRITVS
Philosophus.

Oportet te vt in primo negocio dissoluas corpora super cinerem candidum, & non fiat tritura nisi cum aqua. Auicéna: Primum quoque in opere est dissoluere lapidem in suam primam materiam. Senior & Hermes: Soluite corpora in aquas. Plato in Summa: Tu indiges, quòd in corporum solutione labores: ideo oportet ignem lentum continuare super ipsum, donec soluatur totum hoc, & per eum

efficitur opus. Nota, omnium rerum circularium reuerſio circularia nequaquam perficitur, donec in primam deducantur materiam. Raſis: Niſi corpora ſolueritis, in vanum laboratis. Albertus Magnus: Scias pro certo, quòd nullus corporum ſpiritus tingi poteſt, niſi priùs ſoluatur.

Morienes: Niſi in vaporem cuncta tranſeant naturalia per ſuam naturam, aliâs fruſtrà fit operatio in hac arte. Et ſi ſolutum fuerit, præparatum eſt opus Alchimicum, multiplicetur, congaudebit.

Hîc ſubalternantur ſcientiæ naturales, quod in ſolutione conſiſtit pariter operando. Sor in Diſtinctione vndecima: Regiminis initium eſt perfecta ſolutio: vt autem corpus rareſcat, & ſicut ſpiritus tenuiſſimus fiat, oportet eos diſſoluere: corporum autem regimen, vt prædixi, eſt ſolutum.

Alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo corpore nigro extrahitur, eſt humidum album, & à corticibus mundum ne opus pereat. Morienes: Scire te conuenit, quòd fumus albus eſt anima & ſpiritus illorum corporum ſolutorum: & certè ſi fumus albus non fuiſſet aurum, ibi Alchimia non fuiſſet. Roſarius: Hic eſt Mercurius noſter nobiliſſimus, & Deus nunquam creauit rem nobiliorem ſub cœlo, præter animam rationabilem.

Hermes Rex Græcorum: Corpus ſolutum

eſt aqua

aqua perennis, congelans Mercurium per-
ua congelatione. Hippocras: Corpora vbi
s vult purgare, oportet fluxa facere. Nigre-
putrefactionis durat secundùm quosdam
tuor diebus vel quinque. Senior: Prima
uis est humorum extractio & pinguedinis,
us sunt hæc signa, scilicet nigredo supera-
ndás, qua consumpta iam anima est in aqua.
bertus: Nisi anima corpus suum exierit, &
cœlum sursum ascenderit, nihil proficies in
c arte. Parabola Senioris de tinctura alba: Si
rentes dilecti mei de vita gustauerint, & la-
e mero lactati fuerint, & meo albo inebriati
erint, & in lectulo meo nupserint, generabũt
ium Lunę, qui totam parentelam suam præ-
lebit: & si dilectus meus de tumulo rubeo
træ portauerit, & fontem matris suæ gusta-
rit, & inde copulatus fuerit, & vino meo ru-
eo: & mecũ inebriatus fuerit, & in lecto suo
ihi amicabiliter cõcubuerit, & in amore meo
erma suum cellulã meam subintrauerit, con
piam, & ero prægnans, & tempore meo pa-
am filium potẽtissimum, dominantem & re-
nantem præ cunctis regibus & principibus
rræ, coronatum aurea corona victoriæ, ad
mnia à Deo altissimo, qui viuit & regnat in
eculorum secula. Turba Philosophorum: Vi-
entes autem huius artis inuestigatores illam
lbedinem apparẽtem in omnibus superemi-
nentem in vase, rati estote, quòd rubedo in al-

bedine illa occulta eſt, & tunc non oporte
lam extrahere, ſed quouſque totum rube
fiat coquere. Senior Philoſophus: Facite
grum album, & omne album rubeum: quia
qua dealbat, & ignis illuminat. Nam lucet
colore vt rubinus per animam tingentẽ, qua
acquiſiuit virtute ignis. Hermes: Regim
ſeptimum eſt Lunæ, videlicet aſſare, rubifi
re, calefacere & frixare per viginti quinq
dies, & ſic habes operis peractionem. Ide
Animæ color rubeus eſt. Item: Album vult r
bificari. Item: Albedo eſt rubedo noſtra. Ite
Lapis noſter hic eſt ignis ex igne creatus &
ignem vertitur, & anima eius in igne moratu
Ænigma Hermetis de tinctura rubea: Ego c
ronor, & diademate ornor, & regijs veſtib. i
duor: quia corporibus lætitiam ingredi faci

Hermes Tractatu tertio: Venite filij ſapien
tum ex nunc gaudebimus, & delectemur ſ
mul: quia mors conſumpta eſt, & filius noſte
iam regnat, ac rubeo ornamento & carne in
dutus eſt. Iam filius noſter genitus Rex ſu
mit tincturam ab igne: illum verò mors mar
& tenebræ fugiunt, & Solis radios Draco fu
git, qui foramina obſeruabat, filiusq́ue noſte
mortuus viuit, & Rex ab igne venit, ac coniu
gio gaudebit, & occulta apparebunt, filiusq́u
noſter iam viuificatus fit igne bellator, & tin
cturis ſupereminens.

Metaphora Belini Philoſophi de Sole: Sci

tote

e quod Pater meus Sol dedit mihi potesta-
n super omnem potentiam, & induit me ve-
mento gloriæ, & totus Mundus me quærit,
currit post me. Ego enim sum maximus,
n sciuerunt virtutem meam & altitudinem:
o enim vnicus sum, & assimilor patri meo,
i vnicus est, qui dedit mihi virtutem istam
gratia sua, & homines quærũt à seruis meis fusibilibus
~~libus~~ id quod quæritur à me, & non per-
nerunt ad id nisi per me, & terra cum omni-
s viribus suis me humiliare non potest. Imò
o sum super eam, & super seruos meos, do-
c humiliem eos, & extraho de potentia &
tura eorum, & induo eos de splendore &
mine meo pulchro, quem dedit mihi pater
eus, in omnibus operibus eorum. Ego enim
m excellens, qui exalto, & de primo cuncta,
nullus seruorum meorum potest super me,
isi vnus, cui datum est, quòd contrarius est
ihi. Et ipse destruit me, non tamen destruit
aturam meam. Et ipse est Saturnus, qui sepa-
at omnia mea mẽbra. Postea vado ad matrem
neam, quę congregat omnia membra mea di-
isa & separata. Ego sum illuminans omnia
nea, & facio lumen apparere patẽter in itinere
le patre meo Saturno, & etiam de matre mea,
uæ mihi inimicatur. Veruntamen nisi hoc
ieret, non possem bibere de animabus anima-
ium & plantarum. Sed ego venio cum calore
gnis, ad expellẽdam virtutem & iniquitatem

eorum à me. Ego sum habitans super faci
mineræ, & tribuo seruis meis de extremita
bus meis, & nomen meum vocatur nomin
magnis, & qui studet in me non curat de a
quo, sed non saturatur ex me. Ego defero r
ues per mare, & fabrico ciuitates densas. N
quæratis in eis magnitudinem meam. Nunc
ergo vobis omnibus sapiẽtibus, quòd nisi n
interfeceritis, intellectus vester non erit pe
fectus, & in sorore mea Luna crescit gradus
pientiæ vestrę, & non cum alio ex seruis mei
& si sciretis secretum meum, ego sum frume
tum seminatũ in terram puram, quod nascer
crescit & multiplicatur, & adfert fructũ sem
nanti: quia omne quod generatur genere su
& quodlibet indiuiduum multiplicat forma
suæ speciei, & non alterius, quemadmodu
ex frumento nascitur, & sic de alijs: & in ho
exposui omnes figuras. Cùm itaq; egero cu
vxore mea alba, pura, & humida, & munda, ta
ctu, addo pulchritudini faciei suæ, bonitati &
virtuti suæ: ipsa enim est obediens mihi. Vnd
cùm fuero iũctus cum ea, nihil melius in mu
do, nec æquipollens: ipsa enim imprægnabi
tur, & germinabit, & erit sicut ego sum in sub
stãtia & colore: quoniam hoc magisterio mul
tiplicatur semen. Ex me enim simile nascitur
sicut quando seminatur vnum granũ frumen
ti, nascitur, multiplicatur, teritur, cribellatur, &
fit panis, ex quo viuit totus mundus, & fabri
catur

ur minera terræ ex me, nec deficit, quia do-
m Dei est. Ego illumino aërē lumine meo,
alefacio terram calore meo, genero & nu-
o naturalia, plantas & lapides, & demo tene
s noctis cum potentia mea, & facio perma-
e dies seculi, & illumino omnia luminaria
mine meo, & etiam in quibus non est splen-
r & magnitudo: quę quidem omnia ex meo
ere sunt, cùm induor vestimentis meis: &
i quærunt me, faciant pacem inter me & v-
rem meam. Itaque nisi separetur à me, &
sceatur mixtione inseparabili: & hoc fiat,
ando extraxeris me partim à natura mea, &
rtim vxorem meam à natura sua, & postea
cidatis naturas, & suscitamur resurrectione
ua & incorporali, eò quòd postea mori non
ssumus. Nam post resurrectionem habebi-
us gloriam & fortitudinem sempiternam,
nc gaudebūt omnes in prosperitate magna,
i sciunt nostrum progressum.

Et in hoc cōpletur preciosum Dei donum,
od est super omne Mundi scientiarum arca-
um, & incōparabilis thesaurus thesaurorum.
uia vt dicit Plato: Qui habet istud Dei do-
um, Mundi habet dominium: quoniam ad fi-
em diuitiarum peruenit, & naturæ vinculum
onfregit. Non tamen ex eo quod habet pote-
atem conuertēdi omnia corpora imperfecta
purissimum Solem & Lunam. Sed magis ex
o, quòd hominem & quodlibet animal præ-

seruat in conseruatione sanitatis. Lamina ve
crystallina, quæ est Elixir albû, si detur in qu
tum granum sinapis febricitanti, curat ipsu
Etiam leprosus si per quatuor anni temp
de eadem lamina purgatus fuerit cum pulu
re rubeo, vnde fit Sol bis in anno, in Martio
Septembri, curatur. Et vterq; puluis albus
rubeus sanat schiaticos in periculo mortis:
nat etiam paralysim. Item, si puluis teneatur
nares in partu laborantium, liberantur: h
dicit Hermes. Geber quoque dicit, quòd E
xir rubeum curat omnes infirmitates chro
cas, de quibus medici desperauerunt, & fa
hominem iuuenescere vt aquila, & per 50
annos viuere & amplius, vt aliqui Philos
phi fecerunt, qui vsi fuerunt eo tribus vicib
in hebdomada quantum granum sinapis. E
herba quæ vocatur Saturnus de canalibus,
qua fit talis medicina. Quare nota quòd
mnes infirmitates quæ à vertice capitis vsq
ad plantam pedis generantur, si fuerint vniu
mensis, in die: si vnius anni, in duodecim di
bus: si ex longo tempore, in mense curantu
quia sicut curat omnia metalla infecta ab
mni infirmitate, sic & humana corpora. Qua
propter noster benedictus lapis non immer
tò Tiriacus maior tàm corporum humanor
quàm metallorû dicitur: de quo Hermes Re
Græcorum, & pater Philosophorum ait: Si d
Elixir nostro omni die vsque ad septem die
sumpseri

..pſeris pondus carrobiarum, capilli tui ca-
e capite tuo cadent, & renaſcentur nigri, &
.le ſene fies iuuenis & fortis.
Arnaldus dicit: Hic lapis noſter virtutem
et efficacem omnem ſanandi infirmitatem
.er omnes alias medicinas medicorũ. Nam
..nam lętificat, virtutem augmentat, conſer-
.iuuentutem, & remouet ſenectutem. Non
.m permittit ſanguinem putrefieri, nec fleg-
.uſuperdominari, nec cholerá aduri, nec me-
.ncholiam ſuperexaltari: imò ſanguinem ſu-
.r modum multiplicat, contenta in ſpiritua-
.us purgat, & omnia corporea membra effi-
.iter reſtaurat, & à læſione cuſtodit, & gene-
.ter omnes tàm calidas quàm frigidas, tàm
.cas quàm humidas infirmitates arctiſſimè
.at præ omnibus alijs medicinis medicorũ.
.aoniam ſi ægritudo fuerit vnius anni, ſanat
.duodecim diebus: ſi verò antiqua fuerit ex
.ulto tempore, ſanabit in vno menſe. Et bre-
.ter omnes malos expellit humores, bonosq;
.ducit: confert amorem & honorem ipſum
.ferentibus, ſecuritatem & audaciam, & in
.ælio victoriam. Et in hoc completur ſecre-
.m naturæ maximum, quod eſt ſuper omne
.ecium precioſiſſimum ſecretum, theſaurus
.comparabilis & precioſiſſimus, quem ha-
bentibus Deus in ſua mente recondat, ne
inſipientibus patefiat. Amen dicat
omnis viuens.

Nach meinem viel vnd manches leiden v
marter groß /
Bin ich erstanden/ clarificiert/ vnd aller m
ckel bloß.



ARNALD

ARNALDI DE VILLA NOVA PHILOSOPHI ET MEDICI EXCELLENTISSIMI LIBER

dictus Thesaurus thesaurorum, & Rosarium Philosophorum, ac omnium secretorum maximum secretum, de verißima compositione naturalis Philosophiæ, qua omne diminutum reducitur ad Solificum & Lunificum.

PROEMIVM.

ISTE namq; Liber vocatur Rosarium, quòd ex libris Philosophorũ abbreuiatus: in quo, Deo teste, nihil occultum, nihil dubium, nihil diminutum est: sed quicquid est necessariũ ad nostri Operis complementum, est in ipso. Diuiditur autem iste liber in Theoricam & Practicam: & etiam in diuersa capitula. Quippe quia iustum est, de naturali & sublimiori rerum processu non pigeat, qui de eorum sublimiori effectu tractare voluerit. Tunc enim supplicium naturæ beatæ, & naturali quale procedit intentio, cùm & ipsius studij precium securius spectat, & ad arcanam rationis seriem, in illo declinare paratus est. Nullus negligat finalem, præcipuã totius Philosophiæ matrem ab editis effodere, quæ hominem ornat moribus, & ditat benefi-

cijs: auxiliatur pauperi, & etiam corpus ine lume ſanat, & præbet etiam ſanitatem. Qui nim in legendis libris deſes extiterit, in pr parandis rebus promptus eſſe non poterit. L ber namq; librum aperit, & ſermo ſermone explicat: quia quod in vno eſt diminutum, alio eſt completum. Non enim poteſt in Pr cticam bene aſſueſcere, cuius mens in The rica renuit deſudare: quoniam procedit a Practicam, ſicut aſinus ad cœnam, ignorai quomodo, & ad quid porrigat roſtrum & o Iſtum autem librum nominaui Roſarium, quòd ipſum abbreuiaui ex libris Philoſoph rum quantum potui melius, & in diuerſa diu ſi capitula.

In iſta arte duo ſunt libri, quos ponam i capitula per ordinem.

CAPITVLA LIBRI primi.

De modo generationis metallorum. CAP. I.

VTrum natura omnia liquabilia sint naturaliter ex argento viuo, & sulphuris substantia: eò quòd proprium est argento iuo quod coaguletur, ex calore siue vapore ılphuris: quoniam omne siccum naturaliter xhibet suum humidum. Vapore ergo sulhuris argenti viui coagulatum est ex sua subãtia terrea, subtili, aërea & digesta, admistioe prima sibi vnita actione caloris: postea eleata, decocta & digesta, donec habeat vim sulhuream coagulandi argentum. Argentum ve ò viuum in prima sua radice est compositum x terra alba, nimiùm subtili, sulphurea, cum qua clara fortiter admista, donec fiat substana vna, non quiescens in superficie plana. Est nim homogeneũ in natura: quoniam aut remanet totum in igne fixum, aut totũ ex eo vot in fumum, cùm sit incõbustibile & aëreum. t hoc est signum perfectionis: & ideo cùm ostea in terra sulphurea decurrit calefactum, ıperiùs ascendit: quoniam de sua natura est,

vt per calorem sublimetur: veruntamen co
tinua sublimatione nimiùm depuratur, dec
quitur & inspissatur, ac in sulphur album & r
beum gradatim congelatur. Quod quidem s
phur dissoluitur multoties, & postea congel
tur per argentum viuum, illius sublimati inc
ratum caloris actione, donec vix in millib. a
norum successiuè opere naturæ in metallu
congelatur perfectum. Et hoc quidem vas
mineralibus, ipsa natura mediante operat
metalla. In istis ergo operibus naturam imit
ri oportet, quicunque velit perficere medic
nam imperfectorum perfectiorem.

Quòd argentum viuum est medicina omnium metallorum. CAP. II.

Dicit ergo Aristoteles, quòd argentum v
uum est Elementum omnium liquabiliũ: qu
niam omnia liquabilia cùm liquantur, in eo co
uertuntur, & admiscetur cum ipsis; quia est d
substantia eorum: licet ista corpora differa
in compositione sua ab argento viuo, eo m
do quo ipsum fuit purum à sulphure immu
do sibi extraneo. Fit enim argentum viuum e
vero sulphure non vrente. Nam vt dixit Ph
losophus: Sulphur album non vrens congel
Mercurium in bonam Lunam. Et illud est re
optima quam suscipere possunt qui Alchimi
operantur, & conuertunt illud in argẽtum bo
num. Si verò sulphur purum, mũdum & opti
mun

ium fuerit cum rubore clarum: & fuerit in eo
is igneitatis sulphureæ non vrentis, erit res
ptima, quam suscipere possunt Alchimistę, vt
x eo faciant Solem. Si enim fuerit argentum
iuum bonæ substātiæ, & sulphur non purum
durens, conuerte ipsum argentum viuum in
es. Argētum etiam viuum si fuerit petrósum,
mmundum, terreum, & sulphur non mūdum
iet ex eo ferrum. Stannum verò videtur ha-
ere bonum argentum viuum & purum: sul-
hur autem malum, & non bene mistū. Plum-
um verò grossum argenti viui & malum, &
onderosum & luteum: Sulphur autem ma-
um mali saporis & fœtidi ac virtutis debilis:
vnde non bene coagulatur. Hæc de verbo ad
verbum sunt verba Aristotelis in quarto libro
Meteororum: Cui Philosopho naturali in o-
mnibus est credendum, non fabulis nec ope-
ribus mendacibus, ab operibus naturæ omni-
no extraneis. Et sic fateris sequi: Et qui credit
in mēdacijs, secretum Philosophorum perdit.

Quòd sulphur extraneum siue vulgi est causa imperfectionis omnium metallorum.

CAP. III.

Notate ergo verba, signate mysteria: quo-
niam tota veritas istius scientiæ, ex iam dictis
Philosophorum est corripienda, eò quòd à va
nitate relinquatur, per ipsam duplicem corpo-
ris superfluitatem inesse: vnam quidē in pro-

funditatem argenti viui inclusam in principi suæ mixtionis superuenientem: alteram extr naturam suæ naturæ, & corruptibilem: qua rum ista cum labore tollitur: altera verò nullo artificis ingenio tolli potest. Quare sulphureitas adustibilis calcinatione ignis tollitur, vel à corporibus deletur. Et illud ideo: quia argentum viuum tenet, & ab adustione defendit illud quod suæ naturæ est: alterum respuit igni exponens, qui ipsum inficit: vnde est amicabile, & suæ naturæ placabile. Ipsum argentum viuum argento viuo magis adhæret, & etiam magis amicatur: post illud verò aurum: post illud argentum. Vnde ex hoc relinquitur, ipsa duo magis participare suam naturam: talia verò corpora non habent tantam conformitatem ad ipsum: quoniam habent in se sulphur extraneum, terreum, immundum & fœtidum. Ideo & ipsa verè dicere possumus, quòd minus participant naturam: quoniam sunt corpora fœtida adustibilia. Et illud ideo: quia sulphur quoquomodo præparetur per artificium, semper comburit & comburitur, & nigredinem in omni opere præstat. Ideo enim dicit Auicenna: In magisterio nostro non intrat: quoniam non est de argento viuo, vel de argenti viui substantia, nec de perfectione eius, cũ ipsum semper inficiat, denigret & corrumpat. Relinquitur ergo, argentum viuum corporum esse perfectissimum, & adustionis

esse

e ſaluatiuum, eò quòd corpora illa omnino
mburũtur, quantò plus ſuam naturam par-
cipant & poſſident. Vnde patet, quòd multa
ıalitas argenti viui eſt cauſa perfectionis in
rporibus: multa ſulphureitas eſt cauſa cor-
ıptionis: id eſt, quod quædam magis, quæ-
am minus comburuntur ſecundùm exami-
ationem ignis, vt illa quæ ſunt pluris ſulphu-
æ quantitatis continentur magis: quæ verò
ıinus, minus. Habet enim ſulphur in ſe duas
auſas corruptionis, puta inflammabilem ſub-
antiam, & terream fœtulentiam: quare per
rimam naturam ſtare facit: quoniam combu-
it ſemper & comburitur, ac ſemper nigredi-
em in omni opere præſtat. Per alteram verò
eque fuſionem habet, neque ingreſſionem:
quoniam ſi fixum fuerit, prohibet fuſionem, &
pſum nunquam figitur: niſi priùs calcinetur,
ıullo modo funditur in artificio, quoniam in
errenam ſubſtantiam redigitur.

*Quòd ſolum argentum viuum eſt perfectio o-
mnium metallorum.* CAP. IIII.

Hoc autem in argento viuo minimè con-
tingit: quoniam figitur abſque eo quòd in ter-
ram vertatur: & ſimiliter figitur conuerſione
eius in terram. Nam per feſtinantiam ad eius
fixionem, quæ fit per pręcipitationem, figitur,
& in terram vertitur, & per ſucceſſiuam itera-
ta vice illius ſublimationem figitur ſimiliter,

& non vertitur in terram, imò dat fusioné me tallicá. Et illud ideo est, quia viscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione, & commixtion cum rebus sui generis sortitus. Itaque manifesta in illa viscositas illius propter multam su adhærentiam constat. Densam autem illud habere substantiam, manifestè videt monoculus, propter grauedinem sui ponderis immensi: quoniam præponderat auro, dum in sua fuerit natura. Est autem fortissimæ compositionis & naturæ vniformis: quia non separatur in partes, vt nullatenus se diuidi permittat: quia aut cum tota sui substantia in igne permanet stans, aut ex igne recedit cum tota sua substantia. His ergo relinquetur argentum viuum figi posse sine ipsius humiditatis radicalis consumptione, & absque illius in terram conuersione. Et ideo notatur in eo causa perfectionis vera: quoniam ipsum solum ad fusionis perfectionem sufficit in vnoquoque gradu, scilicet cum ignitione & sine ignitione. Propter enim bonam partium adhærentiam, fortitudinem suæ mixtionis, si aliquo modo partes illius inspissentur per ignem vlterius non permittit se corrumpi, nec per ingressionem furiosæ flammæ illud se in fumum patitur euolare: quoniam rarificationem sui nõ suffert propter sui densitatem, & adustionis carentiam, quæ per sulphureitatem quam non habet perficitur.

Hoc

oc satis sufficienter probatum est superiùs.
Sulphur quod est terra sicca grauis esse di-
nus perfectionis corruptiuum: quoniam si
um fuerit, fusionem rectam impedit: vt pa-
in ferro quod non funditur: quia sulphur
um in se habere cognoscitur. Si verò fixum
on fuerit, fusionem rectam impedit, vel anti-
pat, vel ab igne corrumpitur, comburitur &
aporat: vt patet in plumbo & alijs corpori-
s infirmis. Et ideo sulphur non est de virtu-
nostræ artis, neq; de perfectione eius: quo-
am perfectionem impedit in omnibus ope-
bus suis: sed Mercurius viuus in omnib. suis
perationibus est manifestè perfectissimum
probatissimum: quoniam adustionis est sal-
atiuum, effusionis effectiuum cùm figitur: &
t tinctura vberrimæ perfectionis, fulgidi
lendoris. Et non recedit à commixto, do-
ec est, & est amicabile, & metallis placabile,
c medium coniungendi tincturas: quoniam
iscetur per minima cum ipsis. Et etiam in
rofundo naturaliter adhæret: quia est de na-
ura ipsorum: veruntamen cum Sole & Luna
iscetur faciliter: eò quòd ipsa magis naturam
uam participant: attamen non submergit ali-
quid in eo nisi Sol.

Ex hoc itaque secretum elicias maximum: quòd Mercurius in se recipit, quod suæ naturæ fuerit, & alienum respuit, eò quòd sua natura gaudet magis quàm extranea. Ex hoc enim

manifeſtè relucet, corpora maioris eſſe perfe-
ctionis, quæ plus Mercurij ſunt continentia
& quæ minus, minoris.

Laudetur ergo omnium opifex Deus glo-
rioſus & benedictus, cauſator optimus & al-
tiſſimus, qui ex vili creauit precioſum, vt cum
mineralibus maximè in natura teneat ſymbo-
lum, & dedit illi ſubſtãtiam, & ſubſtantiæ pro-
prietatem, quam contingit vllam minimè ex
rebus in natura poſſidere: quoniam ipſum ſo-
lum eſt quod ignem ſuperat, & ab igne non
ſuperatur, ſed in eo amicabiliter quieſcit gau-
dens: ipſum namque ſolum cùm ſit metalli-
cum, continet in ſe totum quo indigemus in
noſtro magiſterio: quoniam omnia alia cùm
ſint combuſtibilia, igni cedunt, & in fauillam
deficiunt.

Quòd argentum viuum continet in ſe ſulphur ſuum. CAP. V.

Manifeſtum eſt igitur quòd argentum vi-
uum continet in ſe ſulphur ſuum bonum fi-
xum, quo coagulatur in aurum & argentum,
ſecundum diuerſum diſponẽdi modum. Nam
ſecundum Philoſophum argentum viuum, &
ſi fuerit purum, coagulabit illud vis ſulphuris
albi non vrentis in argentum. Et illud eſt res
optima vt per artificium Alchimiſtæ faciant
Elixir ad argentum. Si verò ſulphur fuerit o-
ptimum cum rubore clarum: & fuerit in eo vis
ignei-

ıeitatis ſimpliciter non vrentis, erit res opti
:vt ex eo fiat Elixir ad aurum. Et bene tra-
dit Philoſophus primò ſulphur album ad ar
ntum, & poſtea rubeum ad aurum: quia non
teſt fieri aurum niſi priùs fuerit argentum:
oniam non eſt tranſitus de extremo ad ex-
rmum, niſi per medium: Non ergo poteſt fie
tranſitus de nigro ad perfectum citrinum,
ſi fuerit primò album: quoniam citrinum ex
ulto albo & paruiſſimo rubeo eſt compoſi-
m. Nec poteſt fieri etiam de citrino tranſitus
album, niſi priùs fuerit nigrum: quoniam
on poteſt aurum fieri argentum, niſi primò
erit deſtructum, & corruptum, & nigrum:
ia quod eſt melius, nõ poteſt fieri deterius,
ſi per ſui corruptionem. Nam generatio v-
us eſt corruptio alterius: ideo qui ſcit aurũ
nuertere in argentum: ſcit & argentum con
ertere in aurum: quoniam ſulphur non vrẽs
bum ad argentum, poteſt fieri per maiorem
igeſtionem ſulphur rubeum ad aurum: quo-
iam citrinatio nihil aliud eſt, quàm comple-
digeſtio: nec albedo aliud eſt, quàm nigre-
inis ablatio. Calor namque agens in humi-
o, efficit primò nigredinem: & agens in ſicco
peratur albedinem: & in albo citrinitatem.
t hoc quidem in calcinatione plumbi attẽdi
oteſt, quod conuertitur in cinerem nigrum:
oſtea in album: deinde in nimium citrinum,
el rubeum. Sic ſulphur album vel rubeum,

habetur ex vna metallorũ materia ad plenu
depurata, modo tamen diuerſo digeſta & d
cocta. Idcirco dicit Philoſophus, quòd om
argento ineſt ſulphur album, ſicut omni au
ineſt ſulphur rubeum. Sed tale ſulphur nc
inuenitur ſuper terrã, vt dicit Auicenna: quc
in iſtis duobus corporibus exiſtit. Et ideo iſ
duo corpora ſubtiliter pręparemus, vt ſulphu
& argentum viuum de illa materia habeamu
ſuper terram, de qua aurum & argentum eſt
ciebatur ſub terra. Ipſa namque corpora luce
tia: ſunt, quibus inſunt radij tingentes, cæte
corpora albedine & rubedine vera, ſecundu
quòd ipſa fuerunt præparata. Nam per noſtr
magiſterium corpus perfectum iuuat, & in
perfectum perficit ſine admixtione alteriu
rei extraneæ. Aurum itaque cùm ſit precic
ſum, omnibus metallis eſt tinctura rubedini
tingens, & transformans omne corpus. Ar
gentum verò eſt tinctura albedinis perfect
albatione tingens cætera corpora. Cum illi
namque corporibus, ſcilicet, Sole & Luna mi
ſcetur Mercurius, & figitur per ipſa maxim
ingenio, quod minimè peruenit ad artificem
duræ ceruicis.

Quòd vnus eſt lapis Philoſophorum.
CAP. VI.

Oportet igitur inquiſitorem huius ſcientiæ
conſtantis voluntatis eſſe in opere. Nemo hoc
modo

odo illud præſumat attendere: quoniam in
rum multitudine ars noſtra non perficitur:
na enim eſt. Eſt enim lapis vnus, vna medici-
, cui nil extranei additur, nec diminuitur,
ſi quòd ſuperflua remouentur. Omne enim
lphur, linternum: id eſt, vulgare, vel buty-
um argenti viui eſt extraneum, eò quòd ſui i-
ſius eſt deſtructiuum, vel corruptiuũ. E con-
à verò illud non eſt extraneum, in quo habet
ſum conuerti per magiſterium noſtrum, ſci-
cet in aurum & argentum. Nihil ergo conue-
it rei, niſi quod eſt ei propinquius, ex ſui na-
ura. Non enim generatur ex homine niſi ho-
no, neque ex alijs animalibus niſi ſimilia ſibi.
Quoniam quodcunque quod generatur, ſibi
imile conſequitur. Vera igitur vtamur natu-
a: quoniam non emendatur, niſi in ſua natu-
a, cui nihil alienum iungitur. Nolite ergo in-
roducere, nec puluerem, nec aquam, nec vl-
am rem: quippe diuerſæ naturæ lapidem no-
ſtrum non emendant, nec intrant in eo, quòd
non ſit ortum ab eo: quoniam ſi aliqua extra-
nea ſibi apponátur, ſtatim corrumpitur, & non
fit ex eo quod fieri quæritur. Ex rebus ergo
corporalibus maximè conuenientibus in na-
tura, neceſſariò eſt medicinam colligere. Vn-
de oportet, quòd ipſa medicina illis in natura
conueniat, & eis in profundo maximè cohæ-
reat: ita quòd diminutum perficere compleat,
& etiã quòd Mercurius per minima ante illius

fugam misceatur: sed nullum corpus in sua n
tura manês Mercurium coagulat, nec ei firm
ter adhæret: nec etiam ipse Mercurius per
medetur infirmis corporibus: quoniam in e
minatione separatur ab eis. Nam grossa sim
plicibus, & simplicia grossis minus bene co
ueniunt. Subtilioris ergo substantiæ, & liqu
dioris fusionis necesse est illam medicinã ess
quàm ipsa corpora: & fixionis ac retentioni
quàm sit argentum viuum in sua natura.

Ex quibus extrahitur lapis Physicus.

CAP. VII.

Quæri ergo non immeritò potest: vnde hę
nostra maximè possit elici medicina. Quibu
respondentes dicimus, quòd in quibus est, e
illis elicitur. Est autem tàm in corporibus
quàm etiam in argento viuo secundum natu-
ram, cùm vnius sint reperta naturæ: sed in cor-
poribus quidem difficilius, in ipso verò Mer-
curio viuo propinquius, non autem perfe-
ctius. Et illud ideo: quia nõ est corpus dignius
Sole, aut purius, aut eius vmbra, scil. Luna, si-
ne quibus nullum argentum viuum generatur
tingens. Qui verò absque isto argento tingere
nititur, cæcus procedit ad practicam, sicut asi-
nus ad cœnam: nam aurum aureum, argẽtum
argenteum tribuit colorẽ. Qui ergo argentum
viuum cum Sole & Luna tingere nouit, venit
ad arcanũ, quod dicitur Sulphur album, opti-
mum

um ad argentũ, quod cùm rubeum efficitur,
it ſulphur rubeum optimum ad aurum. Ab
is igitur corporibus extrahitur ſulphur ni-
ium album & rubeum, cùm in ipſis ſit puriſ-
ma ſulphuris ſubſtantia, ingenio naturę ſum-
iè deprauata: quod ſecundum Albertum cla-
us eſt & ſubtilius: quia in deprauatione i-
ſius eſt ars debilior natura, nec conſequitur
am, licet multùm laboret. Pater enim eius eſt
ol, Luna mater eſt: quia ex illis corporibus
um ſuo ſulphure, vel arſenico præparato, no-
tra elicitur medicina. Ex corporibus ſimili-
er Solis elici poteſt ipſa. Ex ſolo autem argen
o viuo facilius & propinquius, & perfectius
nuenitur, cùm ipſe ſit pater omnium iſtorum
uminarium, & omnium liquabilium, ab ipſo
iquidem omnia ſunt: & ideo in ipſum omnia
eſoluuntur: quoniam natura naturam ample-
ctitur propriam, amicabilius, magisque gau-
det cum ea quàm cum extranea. In ipſo nam-
que eſt facilitas extractionis illius ſubtilis ſub-
ſtantiæ, cùm iam in actu habeat ſubſtantiam.
Relinquitur ergo, medicinam noſtram eſſe pu
riſſimam & ſubtiliſſimam ſubſtantiam, quæ
ex argenti viui materia originem ſuam ducit,
& ex illa creata eſt. Non eſt autem materia
argenti viui in ſua natura, nec in ſua ſubſtan-
tia tota, ſed fuit pars illius. Non autem quæ
eſt nunc, cùm lapis noſter factus eſt ſimplici-
ter eſt argentum viuum, licet fuerit pars eius:

quoniam ipſum illuminat, & ab aduſtione d
fendit & conſeruat, quod eſt cauſa perfecti
nis. Igitur cuiuſcunque cauſa tantùm gener
tionis ſit medicina, tàm quidem in corpor
bus, quàm in ipſius argenti viui ſubſtantia, l
pidis precioſi indagatur ſubſtantia. Conſul
tamen quòd non opereris, niſi cum Mercuri
& Sole ad Solem & Mercurium, & Luna a
Lunam: quoniam totum beneficium huius a
tis conſiſtit in ipſis tantùm.

Quòd impoſſibile eſt, lapidem perfici ex ſola metallorum ſubſtantia ſiue materia.
CAP. VIII.

Igitur ſi in prima naturæ materia opus no
ſtrum vellemus incipere, eſſet longiſſimum &
incompoſſibile, & etiam magnæ, & quaſi infi
nitæ requirerentur expenſæ ad hoc perficien
dum. Et cùm demum per difficilimum artifi
cium lapis fuerit factus de natura metallorum
tamē opus Philoſophicū, ſiue Phyſicum non
dum eſt incœptum: quippe quia eſt neceſſa
rium, quòd Lapis Philoſophorum elici poſſi
de natura duorum corporum, antequam de
eo fiat Elixir completum. Quoniam eſt neceſ
ſarium, quòd illud quod eſt Elixir, magis ſit
depuratum & digeſtum, quàm aurum vel ar
gentum, eò quòd ipſum Elixir habet conuer
tere omnia imperfecta alia perfectione dimi
nuta corpora in aurum vel argentū, quod ipſa
minimè

inimè perficere possunt: quia si de perfectio-
sua alteri darent, ipsa imperfecta existerent:
quia non possunt tingere, nisi quantum se
tendunt. Et ad hoc fiet operatio in lapide
ostro, vt melioretur eius tinctura in eo plus
uàm in sua natura, & vt fiat Elixir iuxta Sa-
entum allegoriam, compositum ex specie-
is limpidis, condimentum, antidotum, me-
cina, purgamētum omnium corporum pur-
ndorum, & transformandorum in solificum
lunificum verum. Sed moderni operantes,
nem credunt operis esse cùm incipiūt opus:
uoniam tamen in tātum laborauerunt, quòd
ous eorum fit de natura metallorum, credūt
mpleuisse Elixir perfectum. Sed quando fa-
unt proiectionem, nihil ibi inueniunt: qui o-
erari desistunt, vbi incipere debuissent.

Quid sit opus primum Physicum.
CAP. IX.

Opus namq; Philosophorum est dissoluere
pidem in suum Mercurium, vt in primam re-
ucatur materiam. Vnde Philosophus in quar
o Meteororum, huius artis sophisticos illudit
rtifices Alchimiæ, dicens: Species transmu-
ari non posse: quod quidem similiter verum
st, nisi vt species ipsæ (vt postea subdit) in pri-
nam suam materiam rediguntur, quę quidem
nateria prima est argenti viui, cùm ipsum sit
lementum omnium ductibilium. Tunc enim

in aliam formam quàm priùs erant bene pe
mutantur: non quidem ſpecies, ſed indiuidu
ſpecierum, quoniam ipſa indiuidua actior
bus ſenſibilibus ſunt ſubiecta, eò quòd in
ſunt corruptibilia. Species verò cùm ſint vn
uerſales, actionibus ſenſibilibus non ſunt ſul
iectę, & ideo non ſunt in ſe corruptibiles. Sp
cies igitur argenti, quæ eſt argēteitas, non mu
tatur in ſpeciem auri, quæ eſt aureitas, nec
conuerſo: quia ſpecies verè permutari nō po
ſunt, ſed indiuidua ſpecierum bene permuta
tur, cùm in primam ſuam materiam redigur
tur: quia cùm forma iſtius fuerit corrupta, ve
illius, vel in primam materiam reſoluta, ben
permutatur, & neceſſariò introducitur alia fo
ma: quia corruptio vnius eſt introductio alte
rius. Et ſcias, quòd nulla materia poteſt ita de
ſtrui, quin ſub aliqua maneat forma: vnde de
ſtructa vna forma, immediatè introducitur a
lia, ad hanc operationem, vel ad illam diſpoſi
ta. Et ideo dicit Philoſophus: Indiges tu qu
vis operari quod in ſolutione, & ſublimation
duorum luminarium primò labores, quia pri
mus gradus operationis eſt, vt fiat argentum
viuum ex ipſis. Notate ergo verba, ſignate my
ſteria: quoniam in hoc opere declaratur, quis
ſit lapis, cùm principium ſui operis ſit diſſolu
tio ipſius. Oportet igitur ſublimare, figere, &
calcinare ipſum, vt ſic demum ſoluatur in ar
gentum viuum, quod Philoſophis eſt contra
rium,

ium. Vnde etiam dicunt Philosophi: Nisi cor-
ora fiant incorporea, siue non corporea, vel
olatilia, & è conuerso, nihil operamini. Ve-
um ergo principium nostri operis est dissolu-
io lapidis: quia corpora soluta in naturam pri-
nam spirituum sunt redacta, nisi quia magis
unt fixa: quia spiritus sublimatur cũ eo. Nam
olutio corporis fit cum congelatione spiritus,
k congelatio spiritus est cum solutione cor-
oris: tunc enim miscetur cum spiritibus vel
piritu, & fit vnũ corpus cum eis, vel cum eo,
x nunquam separantur: sicut nec aqua mista
cum aqua. Quoniam omnia tunc ad suam na-
turam homogeneam primã sunt redacta. Pri-
na verò homogeneitas metallorum est argen
um viuum. Cum ergo in ipsa homogeneitate
soluuntur, insimul coniungũtur, & nunquam
separãtur: quoniam tunc vtrunq; agit in suum
ocium sibi similem. Et ideo dicit Aristoteles,
quòd Alchimistæ corpora metallorum verè
transmutare non possunt, nisi priùs ipsa redi-
gantur ad suam primam materiam: tunc enim
in aliam formam quàm priùs erant, bene redi-
guntur. Quoniam contra hoc non stat ratio:
quippe quia destructa vna forma, immediatè
introducitur alia, vt patet ex operibus rustico-
rum, qui de lapidibus faciunt calcem, & de ci-
neribus vitrum. Sic & multò fortius potest sa-
piens studio suo per magisterium naturale, seu
artificium nostrum ista corpora corrumpere,

& illis nouam formam introducere: quia intentio nostræ operationis non est aliud, nisi quòd eliciatur, & eligatur purissima substantia Mercurij in istis corporibus: quoniam Elixir consistit in illis tantùm, & non in alijs.

Quid sit lapis, & quo indiget in operatione, vt sit Elixir completum.

CAP. X.

Hic igitur est lapis noster famosus: quia non fit transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Extrema autem nostri lapidis in primo latere est argentum viuum: in secundo verò est Elixir completum. Media namque istorum aliqua alijs sunt magis depurata, decocta & digesta: & illa sunt meliora & operi propinquiora, quod te charissime ignorare non credo, sed bene scire. Nõ ergo ob hoc erres: quoniam si seminauerit homo hæc & metet. Nam semen suo semini correspondet, & omne arbustum, proprium adfert fructum iuxta genus suum. Natura quippe est sapiens, semper perfici appetens: quoniam in se semper continet incrementum suum. Idcirco dicit Auicenna: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quòd Alchimia non est vera ars. Igitur quanuis lapis noster hic tàm in se tincturam materialiter cõtineat, quàm in corpore tenue creatus à quocunque per se motum non haberet, vt sit Elixir completum, nisi moueatur arte

& ope-

operatione. Et ideo artes diuersæ à diuersis hilosophis sunt inuentæ, vt compleatur per tificium, quod à natura est relictum incompletum: quoniam natura prona est ad sui perectionem. Prudenter ergo & non casualiter perare, & scias naturas lapidis & fortitudies, & quis lapis, cuius lapidis sit amicus vel imicus. Vide quòd agnoscas quod ipse feceit. Et antequam scias grossum, fac gracile, pon erosum alleua, asperum lenifica, durum molifica, amarum dulcifica, & habebis totum magisterium. Scias ergo quòd suarum operatioum aliæ medicinę auri, quibus conuenit paricipare argento in aliquibus, & in aliquibus diuersificare: quoniam in principio suæ operationis opus auri & argenti per omnia conuenit: in modo verò fermentationis disconueniunt: quoniam fermentum operis argenti argentum est. Fac ergo vnamquamque speciem cum sua specie: & vnumquodque genus in suo genere: quoniam opus albi ad albificandum, & opus rubei ad rubificandum. Non ergo misceas opus vnius lapidis cum opere alterius lapidis: quoniam vehementer errares si secus faceres. Alia quippe corpora possibile est quòd separentur, sed non erunt bona sicut illa: quippe quia medicinam quam non habẽt, dare nõ possunt, impossibile siquidem est, non fixum figere, & immũdum mundare: quia non inuenitur in re, quod in ea non fuerit antea:

nec aliquis dare potest quod non habet. Quare licet vti possis, vel indiges tu cùm non possis habere in istis illud quod est maioris temperantię, & minoris fæcis, si indigueris vsu eorum, oportet primò vt conuertas ea in similitudinem duorum corporum perfectorum: quod nunquã fiet, nisi Sol & Luna in vno corpore coniuncta proijciãtur desuper ipsa: quippe quia Mercurius cùm sit de sua natura conuersiuus, fit vnumquodq; cum singulis quos amplectitur ex planetis. Si iungatur cũ plumbo, plumbum erit: si cum ferro, ferrum erit: & si cum alijs corporibus erit consimile eis. Si autem cum istis duobus iungatur radijs, fit Elixir perfectum. Non ergo operandum est, nisi de ista nobili materia: quia non fiunt res aliqua ratione, nisi secundùm eorum naturam. Quicunque ergo quærit à natura quod in ipsa non est, fatuitas est & perditio laboris. Non comedas ergo de filio cuius mater menstruum patitur. Quem si comedis leprosus, & tu, & opus tuum: sed frustum comede de carne pingui, & habebis aurum & argentum quantum volueris. Et non quæras à natura quod in ipsa non est: quoniã fatigares animam tuam in vanum. Hæc extracta sunt à Morieno doctore veraciq; Philosopho. Nihil reputans inde lucrum si ita faceres, sed bene facias vngendum de Sulphure & lanqueto: quoniam res, cuius caput est rubeum, pedes albi, oculi verò nigri,

est

t magiſterium. Intellige quod dico: quoniã mnia verè ſunt veriſſima: qualia nunquam hiloſophus aliquis tradidit meliora.

Explicit liber Primus.

CAPITA LIBRI ſecundi.

De inuestigatione perfecta lapidis Physici.
CAP. I.

MAnifestum est ergo per operationẽ medicinæ esse operationẽ naturæ, ipsamq; medicinam esse eandem naturam: eò quôd ipsa medicina solûm est cõposita ex natura. Certum quippe est, omnem rem esse de eo, in quod resoluitur. nam gelu conuertitur in aquam calore mediante. Clarum est ergo, aquam ipsam priùs fuisse, quàm ipsum gelu. Sic omnis lapis noster resoluitur in argentum viuum per magisterium nostrum: ergo prius ipse fuit argentum viuum. Modus autem conuertendi ipsum argẽtum viuum est conuersio natura-

turarum in suam primam radicem: naturam
mque conuertere, est elementa circulariter
tare: sunt autem elementa de aptitudine sua
inuicem conuersiua, & ideò generantur &
rrumpuntur, & ad inuicem alterantur. Con
rte ergo elementa, & quod quęris inuenies:
uia nostra operatio non est nisi naturarum
utatio, & eorum elementorum frigidi cum
lido, humidi cum sicco amicabilis commix-
o. Veruntamen non conuertitur siccum in
umidum, nisi priùs fuerit frigidum: id est, a-
ua: nec frigidum conuertitur in calidum, nisi
riùs fuerit humidum: namque transitus non
t ab extremis nisi per medium. Terra non
onuertitur in aërem, nisi priùs vertatur in a-
quam: Aër quippe & aqua sunt elementa me-
lia: ignis & terra sunt elementa extrema: aër
verò est iuxta ignem, sicut terra iuxta aquam:
& ideo quia aqua contrariatur igni, & terra aë-
ri: quia aqua frigida est & humida, & ignis ca-
lidus & siccus: terra verò frigida & sicca, aër
autem calidus & humidus est. Et sic aqua &
aër conueniunt in humiditate, ignis & terra in
siccitate: & ideo vnum in aliud conuertitur: &
similiter ad inuicem, ideo immediatè conuer-
tuntur, ac tardiùs ab inuicem separátur. Econ-
trà autem aër & terra, ignis & aqua ad inuicem
non conuertuntur, nisi ignis in aërem, & terra
in aquam priùs conuertantur. Si ergo siccum
conuertitur in frigidum, & frigidum in humi-

dum,ac humidum in calidum, & calidũ in ſi
cum:tunc habebis totum magiſterium. Mo
verò regiminis ad inuicem conuertentes,ſu
quatuor principales, ſcilicet, ſoluere, abluer
reducere & figere. Soluere groſſum in ſimpl
& ſubtiliare: abluere, obſcurum in lucidun
reducere humidum in ſiccum: figere volati
ſupra corpus fixum. Soluere,eſt diuidere co
pora & materiam, vel naturam primam face
re. Abluere,eſt inhumare,diſtillare & calcina
re. Reducere,eſt incerare,impinguare vel im
prægnare,ſubtiliare: figere & deſponſare, re
ſoluere & coagulare.Per primum mutatur na
tura interius, per ſecundum exterius, per ter
tium ſuperius,per quartum inferius.

De primo lapidis regimine.

CAP. II.

Lapidem ſiccum, groſſum diſſoluere in ar
gẽtum viuum, vt in ſuam reducatur materiam
primam.Et hoc totum ſolum fit per argentum
viuum, eò quòd ipſum ſolum habet Solem &
Lunam ad ſuam materiam, vel materiam pri-
mam redigere. Sed quia argentum viuum ha-
bet in ſe fœculentiam terream & aduſtibilem
abſque inflammatione & aqueitatis ſubſtan-
tia,neceſſe eſt ſuperflua demere,& abſentia im
plere vel ſupplere,ſi plenam medicinam volu-
mus facere,vel trahere. Terrenam autem fæ-
culẽtiam oportet omnino per ſublimationem
demere,

nere, ne humidum in proiectione creat ca-
em & aqueitatem ipsius. Simili modo fugi-
un oportet quo ad medicinam illius sub-
ntiam saluare, de cuius proprietate est mun
e, & ab adustione defendere, & etiam fige-
ac fixum facere. Ideoq; contingit ex ipsius
dicinæ diuersitate, secundùm eius diuer-
n ~~deprauatione~~m, quandoque creari Satur- depuraóem
m ex illa, quandoque Iouem, quandoq; Ve
rem, quandoque verò Martem, quod ex im
ritate necesse est euenire, vel accidere.

Quomodo depuratur Mercurius, & purgatur. CAP. III.

Ingenium igitur ipsius terreæ substantiæ
perfluæ remotionis, est ipsum semel vel bis
blimare à vitro & sale, donec ipsius albissi-
a sumatur substantia. Cùm verò albissima a-
enderit, proijce in feruenti aqua, donec re-
eat in argentum viuum. Pòst tolle ab eo a-
uam, & operare cum eo: quoniam non est bo
um operari cũ ipso, nisi priùs hoc modo pur
etur. Vnde dicit Auicenna: Primùm quoque
acere incipere est, quòd sublimetur Mercu-
ius: postea solue eum vt redeat in primam ma
eriam suam, & sublima totũ. Tunc in hoc Mer
urio mũdo mitte corpora munda, æquali lan
e librata: veruntamen non misceas corpus al
bum cum rubeo, nec corpus rubeũ cum albo:
sed vnumquodq; seorsum dissolues in partem

quoniam aqua alba est ad albificandum, ac
rubea ad rubificandum. Non ergo misceas
quam vnius lapidis cum aqua alterius, aut
alio lapide: quoniam vehementer errares
excæcaberis, si secus feceris. Ab hinc vice p
vicem contere & imbibe, & coque in baln
Mariæ: pòst distilla per filtrum quousq; tra
eat ipsum: collige tamen ad partem superen
nens nigrum: quoniam illud est oleum, ac v
rum dissolutionis signum: quia quod est sol
tum, peruenit ad sublimitatis finem, vnde
paratur ab inferioribus, ascendens sursum,
petens altiora loca, vt corpus aureum. Cust
di autem ipsum cautè, ne euolet in fumum,
quod facis in albo, facias etiam in rubeo: qu
niam hęc medicina in essentia est vna, & in m
do agendi similiter vna: est tamen in rubea ac
ditamentum citrini coloris: quia sulphuris fix
substantia mundissima efficitur. Differenti
tamen inter solarem & lunarem medicinam
eò quòd hæc quidem illud continet, illa vero
non: quoniam indiget mundissimo sulphure
albo, sicut hæc indiget rubeo. Sufficiunt hæc
duo corpora, eò quòd assimilãtur quæsito, ve
illi quod quæris. Sed indiges quòd in solutio-
ne, sublimatione, & subtiliatione eorum labo-
res. Sunt enim fortia, & indigent præparatio-
ne longinqua & operatione continua, vt pri-
mò calcinentur, & postea soluantur: quoniam
cùm calcinata fuerint, faciliùs soluuntur: eò
quia

ia calor ignis penetrans partes corporis,fa-
aquam ingredi post ipsum : & sic est magis
utionis susceptiuum. Veruntamen si calci-
ueris corpus grossum, quod etiam dissolu-
ium est,pone ad partem,& quod remanet in
tro, accipias cautè ipsum,ne perdatur in fu-
um,& pereat magisteriũ. Idcirco cùm istud
aue sit perficere & difficile, expedit corpora
luere per aquam solum: id est,per argentum
uum sine calcinatione:quoniam istud est se-
rius,licet in operatione sit tardius. Esto er-
o longanimis, & non festinanter extrahas tin
turam, nec festinanter aut velociter quæras
erficere : quia primus error in hac arte est fe-
tinatio:quia comburit omnia,& ad remotum
erducit.Nam ignem si multũ feceris,in prin-
pio mixtionis ei9 eueniet in tincturis detri-
nentum : quoniam comburuntur medicinæ
er nimias caliditates. Vnde versus:

Diss'parem captam prius per partem satis aptam,
Leuiter extractam sic massam contere factam.
Hæc non festinè, sed temporis ordine sine
Albumen vrinæ disponit membra ruinæ.

Patienter igitur sustine, & contere, & coque,
eitera, & non tædeat te hoc ipsum reiterare:
quia quæ imbibuntur, per aquam mollifican-
ur. Et quantò magis teres,tantò magis molli-
icas : & quantò magis mollificas,tantò magis
partes grossas subtilias, donec vniantur, & ab
nuicem non diuidantur: quoniã spiritus cum

corpore tunc inſpiſſantur, & omnia quæ i
paſtantur, diſſoluuntur, & impaſtatio fit c
nimia trituratione & aſſatione. Nam per c
tritionem, & inceratione͂, ac aſſationem di
duntur partes ligatæ viſcoſitate aquæ, quæ
ſcoſitas eſt in corporibus. Corpora verò ſo
ta ad naturam ſpiritus ſunt redacta, & nu͂qua
ſeparantur, ſicut nec aqua miſta aquæ: quip
quia naturâ lætatur: quoniá ſponſa cum ſpo
ſo copulatur: quæ verò non diſſoluuntur, n
habent partes ſubtiles, niſi mollifices. Id
chariſſime indiges, quòd in diſſolutione la
dis labores, ſcil. partes ſuas priores diſgreg
ab ipſis, vt grauioribus partibus abiectis, op
cum leuioribus perficiatur.

natura

De inhumatione lapidis. *CAP. IIII.*

Lapide autem diſſoluto, accipe totum, & p
ne ſuper calorem temperatum, vt putrefiat
digeratur meliùs, videlicet per menſem Ph
loſophorum: id eſt, per triginta dies: quonia
aduſtio in animalibus per inhumationem to
litur, & decoctionem. Decoquas ergo com
pletè, vt ebulliant omnia leui igne, & in ſua
materiam primam redeant, & ſint argentu
viuum. Hoc autem habito ſoluitur illa autho
ritas Ariſtotelis in quarto Meteororum: Sci
ant artifices Alchimiſtæ: Species rerum tranſ
mutari non poſſe, quod quidem verum eſt, niſ
priùs, vt ſubditur, in ſuam primam reducantu
mate-

ateriam. Tūc autem in aliam formam quàm
iùs erant, bene permutantur, non quidem
ecies, sed indiuidua specierum permutan-
r: quoniam sunt corruptibilia ipsa, & actio-
bus sensibilibus subiecta. Materia namque
illo modo potest ista destrui, quin semper
aneat sub aliqua forma. Vnde soluta prima
rporis forma in Mercurio, immediatè in-
oducitur noua forma, corrupta ipsorum for-
a, quæ quidem forma est in colore nigra, in
dore fœtida, & in tactu subtilis & disconti-
uata: & hoc est signum perfectæ dissolutio-
s corporum: quia calor agens in humido pri
ò generat nigredinem, quæ quidem nigre-
o est caput corui: sed est principium operis
ostri, quod est dissoluere lapidem nostrum
Mercurium, vel in aquam mercurialē. Mo-
ò habes primum regimen operis.

De recapitulatione primi regiminis.
CAP. V.

Modò dicam breuiter totum dissolutionis
nodum. Sublima ergo primò Mercurium, &
einde soluas ipsum: hinc incorpora ipsum, cū
erra lota & igne, & pariter decoque, quousq;
edeát in suam primam materiam. Et hoc ideo
t, vt habeamus sulphur & Mercurium de il-
a materia, de qua aurum & argentum efficie-
antur subtus terram: quia si verum sulphur
uerit & argentum viuum, bene possumus ex

ipsis aurum & argentum facere. Hoc aute
magisterium non est nisi pro diuitibus, & p
Mundi altioribus. Et qui habet ipsum, hat
thesaurum sempiternum. In ipso ergo tria su
inquirenda, puta subtile ingenium artificis,
pera manuum & arbitrium. Quod quidem r
quirit diuitias, sapientiam, & libros.

De secundo regimine quod est abluere.
CAP. VI.

Secundum autem lapidis regimẽ est ablu
re nigrum corruptum & fœtidum, vt sit nim
lucidum, clarum, & à sordibus vacuum. Quo
quidem fieri nullatenus conuenit sine elem
torum diuisione & aquarum distillatione,
lapidis dissolutione: quia elementorum du
sunt lapidea, & duo sunt aquatica. Lapidea au
tem sunt ignis & terra: quia sunt sicca. Aqua
tica verò sunt aër & aqua: quia sunt humida.
Ignis ergo comedit illud quod in exterior
bus existit: quoniam comedit, & vastat & de
uastat sordes aquarum per distillationem, &
subtiliat eas per aëris leuificationem. Commi
nuit etiam grossitudinem lapidis per calcina
tionem, & deuorat eorum sulphureitatis salse
dinem. Et ideo lapis noster in quatuor elemen
ta diuiditur, vt magis subtilietur, & vt magis à
sordibus depuretur, & postea firmius coniun
gatur. Sed ~~namque~~ fuit aliquid natum, vel cre [margin: nunquam]
scẽs, nec animatum, nisi post putrefactionem.
Ideo

deo putrefiunt, vt magis digesta meliùs separentur. Quippe, quia si putrefactum non fuerit, fundi non poterit, nec soluetur, & si solutum non fuerit, ad nihilum redigetur.

De diuisione lapidis per quatuor elementa.
CAP. VII.

Accipe ergo lapidem sic corruptum, & diuide ipsum per quatuor elementa per distillationem. Primò per leuem ignem æqualiter continuatum. Et recipe suam aquam: deinde paulatim vigora ignẽ, donec receperit aërem igne mixtum. Quod verò remanet in fundo combustum, est terra nigra & sicca. Et scio quòd distillatio aquæ habet fieri in balneo mediante eo, quòd subtiliores lapidis partes sine calore, ad naturam simplicis aqueitatis approximantes, per eam distillabuntur. Aër verò & ignis per cineres distillantur, eò quòd per ipsum cùm ignitionem sustineant, contingit calores, & grossiores terreas partes sursum eleuari. Subtilior ergo separatio per aquam, cùm non substineat ignitionem quæ per cinerem elicitur. Isto ergo modo diuides quatuor elementa, eò quòd oportet extrahi de sua substantia humida, & non ex alia, quòd in eis est maior tinctura. De terra verò non cures cuius sit substantiæ, dum tamen fuerit alba & fixa substantia. Terra desiccat & figit: aqua verò mundificat & abluit: aër verò &

ignis tingunt & fluere faciunt. Ideo oport quòd sit aqua multa, & aër multus: quonia multitudo tincturæ tanta erit, quanta mul tudo aëris erit. Studeas ergo, charissime, in mnibus operibus tuis Mercurium superare commixtione, vt satis habeas de aëre: quon si per ipsum solum perficere poteris, preci sissimæ perfectionis naturæ vincentis indag tor eris. Veruntamen firmiter teneas, quc omnium capitulorum huius preciosissimæ a tis, non excedit precium ipsarum medicin rum expensione quinquaginta argenteos e prima operatione computando. Oportet t men ipsam Medicinam diutius assari super gnem, & nutriri puer in vberibus.

De ablutione aquæ. *CAP. VIII.*

Cùm autem habueris elementa, vt dictur est, diuisa, ablue ea, scilicet, aquam & aërem se pties distillando: ignem verò & terram fort ter calcinando, aquam tamen & aërem sepa ratim destilles: quoniam aër est melior quàn aqua, licet ipsa aqua abluet & dealbet terram faciensque matrimonium tincturarum: ac aë tingit terram & infundit animam, & facit ean sensibilem: vnde oportet, quòd aër & aqua sin à sordibus mundata, & ab adustione tuta, do nec fumatur eorum tinctura: quoniam si com burantur, effectu priuantur, nisi postea in fin coquantur. Idcirco inhumatio in fimo inter posit

ofita inter diſtillationes multum iuuat, vt ad
erfectæ ablutionis ſignum melius deuenia-
ir. Quod quidem ſignum eſt ſplendor & cry-
allina ſerenitas abſque fæcibus, niſi fortè al-
s. Fæces verò aquæ, quas facies in omni ab-
tione: id eſt, diſtillatione vice poſt vicem ad
irtem ſepara, & repone in terra nigra ſupe-
ùs collecta. Aqua verò ſepties diſtillata ſer-
ı eam ad partem: quoniam ipſa eſt Mercurius
ıiloſophorum ſolutiuus faciens matrimo-
ıum, & aqua vitæ abluens Latonem. & ſicut
iciſti de alba aqua, ſic facies de rubea: quoniá
ıum & eundem modum habent ablutionis,
conſimilem effectum, niſi quòd aqua alba
t ad albificandum, & aqua rubea ad rubifi-
ındum. Non ergo miſceas vnam cum alia:
ıoniam errabis ſi ſecus feceris.

De ablutione aëris. CAP. IX.

Ab hinc autem diuide aërem ab igne per
ſtillationem: quoniam quod diſtillatum eſt,
t aër puriſſimus: quod verò remanet in fun-
,eſt ignis ſiccus. Conſidera ergo quæ dixi,
opereris lapidem humidum, & aquam & ter
ım ſolùm, & vt vtaris lapide ſicco ad ignẽ &
rem tantùm. Aër ſanè eſt oleũ, & tinctura, &
ırũ, & anima Philoſophorum, & vnguẽtum,
ıo totum perficitur magiſteriũ. Intellige er-
quòd ignis cum aëre diſtillatur, quia conue
unt in caſualitate, & non cum aqua, eò quòd

aqua refugit ignem: quia contrariantur ad i
uicem. Aër ergo distillatur cum igne: quia ip
est aqua tincta, & eius tinctura est ignis: qu
niam corpus est aër spiritus ignem deferer
Si ergo lapidem miscueris cum igne, statim
rit rubeus, & semper diligent se. Quodcunq
ergo volueris rubificare, rubifica cum igne l
pidis, & erit rubeum semper.

Quomodo ab omni re extrahitur oleum.
CAP. X.

Pone ergo super substantiam corporis, c
ius oleum extrahere volueris purissimi Me
curij, tantùm quod superueniat quatuor dig
tis, vel plus, quod melius est: deinde accen
sub eo ignem lentum: donec videris eius
leum: id est, aërem paulatim ascendere, seu
leuari super ☿, collige eum cautè, & serua f
rosum. Si ergo minuatur Mercurius, adde
lium Mercurium mũdum, & clausulam, & r
pone ad coquendum: continuè hoc facias, d
nec sumas eius oleum, & nihil remaneat inf
lutum. Distilla ergo totum per alembicum f
pties: quia ablutio eiusdem est eadem, sic
ablutio aquæ. Quod quidem inhumando
distillando humiditatem debebit fieri, quou
que deuenerit ad crystallinam serenitatẽ ab
que fæcibus, nisi fortè ~~album~~ albis: cuius signa sur
gutta spissior, abscolor, intensior, & leuitas a
rea ita: quòd si ipsum prædictæ aquæ miscu
ri

s,natabit ſuperius. Aërem verò ſic ablutum rua ſeorſum: quoniam eſt oleum, tinctura, & ırum, anima & vnguentum Philoſophorum, ıod colorat & tingit, & figit, & fluere facit, ngit omnem laminam in eo ter extinctam, in ırum vel argentum, ſecundum quòd ipſum el album erit vel rubeum. Non ergo miſceas leum auri cum oleo argenti, nec è conuerſo: uoniam oleum albi ad albificãdum, rubeum d rubificandum. Idcirco ſi illorum corporum leum multũ fuerit, multa erit tinctura: quoiam multitudo tincturæ tanta erit, quanta fuërit olei multitudo.

Quæ differentia eſt inter aquam & oleum.
CAP. XI.

Differentia eſt inter tincturam aquæ & oei: quia abluit tantùm & mundat, oleum veò tingit & colorat. Exemplum autem huius ɛſt, quia ſi pannus mergatur in aquam, mundatur ab ea: & quãdo deſiccatur pannus, mundatur ab ea, & recedit aqua, & permanet in ſtau, & in colore ſuo in quo priùs erat, niſi quia ɛſt magis mundus. E contrà eſt in oleo, qui ſi ıntingatur pannus in eo, non ſeparatur ab eo per calorem ignis vel aëreum, niſi ex toto deſtruatur, nec poterit ſeparari oleum ab ipſo panno, niſi per ablutionem, & ignis deſiccationem. Aqua autem eſt ſpiritus extrahens hanc animam à corporibus: cùm verò extra-

aqua

hitur anima ab ipſis corporibus, remanet in
pſo ſpiritu: quia ſpiritus locus eſt eius. Anim
ergo eſt tinctura ſoluta in ipſo ſpiritu depo
tata, ſicut deportatur tinctura tinctorum p
aquam ſuper pannum. Deinde recedit aqu
per deſiccationem, & remanet tinctura in pa
no fixa propter oleaginoſitatem. Si ergo eſt d
aqua ſpiritus, eſt in quo portatur tinctura aë
ris, quæ cùm reducitur ſuper terram albam fo
liatam, ſtatim ſiccatur aqua ſpiritualis, & rem
net in corpore anima, quæ eſt tinctura aëris
Spiritus igitur retinet animam, ſicut anima re
tinet corpus: quoniam anima non moratur in
corpore, niſi mediante ſpiritu. Cùm verò con
iunguntur, nunquam ſeparantur: quia ſpiritus
retinet animam, ſicut anima retinet terram.
Vnde præcepit Hermes, animas venari in la-
pidibus: eſt enim manſio earum in ipſis. Non
ergo ſis in venando piger vel lentus, præca-
uens ne fugiant à te. Si autem fugiant, non ac-
cipias eas cum falcone. Sunt autem retentiuæ
fugitiuorum. Cum eis ergo eſt coagulatio no-
ſtra: quoniam retinet fugientem. Seminate er-
go animam in terram albam foliatã, quoniam
ipſa retinet eam. Quoniam cùm aſcenderit à
terra in cœlum, iterumque deſcenderit in ter-
ram, recipiet vim inferiorum & ſuperiorum.

Non tamen commiſceas oleum auri cum
oleo argenti, nec è con-
uerſo.

De ablutione ignis & terræ.

CAP. XII.

Olei verò fæces quas fecerit, collige omni ice, & repone cum igne: quoniam sunt ignis c nigredinem tenentes, id est rubedinem, juas oportet cum aqua prima terere, & suaui- er comburere, donec fiat puluis omnino pri- iatus ab aëris humiditate. Sic enim oportet æces, etiam aquam cum terra coniungere, i- gne accenso fortiter calcinare, quousque sit ubalba humiditate vacua. Calcina ergo ignẽ cum igne, & terra quousque fiat munda & ni- gredine priuata. Quod autem ascenderit ab i- gne, illud est oleum rubeum: quod verò à ter- a, est album preciosum: quippe quia oleum quod tardius à corporibus separatur, precio- sius habetur. Consequere ergo omnia tem- pore suo, partem à parte, & serua vnumquod- que eorum.

De recapitulatione secundi regiminis.

CAP. XIII.

Oportet ergo te Platonem pro posse tuo separationem elementorum exercere, aquam & aërem abluere per destillationem, & terram comburere per calcinationem, quousque non remaneat aliquid in corpore de anima, nisi quòd non sentiatur in operatione, cuius si- gnum erit cùm nihil à corpore euaporabitur, si de eo parum laminæ ignitæ fuerit superpo-

situm, tunc sanè erit appropriatum. Nomin spiritus, subtile, purum & appropriatum: nc mine corpus, subalbum & siccum. Quippe i nulla nostra operatione est necessaria aqua, ni si candida: nec oleum, nisi album vel subcitri num: nec ignis, nisi rubeus: nec terra, nisi pal lida sit vel subalba. Si autem ita præparaueri elementa, erit terra habilis ad soluendum, a qua efficax ad digerendum: & oleum in qu portatur ignis superabundans ad tingendum Si verò eleméta talia non habueris, est signum erroris. Ergo corrige errorem tuum, quia pro pinquior est operatio, præparatio in eo, quam in opere nouo incipere. Elementa ergo ablu ta in vase sigillato singulariter reserua, & ma ximè oleum: quia consumit ipsum aër propter naturæ suæ vicinitatem: & scribe super totum sic.

De tertio regimine, quod est reducere.

CAP. XIIII.

Tertium regimen lapidis est reducere aquam humidam super terram siccam, vt recuperet perditam humiditatem: sed cùm terra sit ex duobus corporibus, & duo eleméta sint sicca, dura & lapidea, ignis supple & terra in siccitate concordant, insimul sunt præparanda: quoniam vnam habent præparationem. Coniunge ergo grossitié ignis cum terra post aëris abstractionem, & præpara insimul propter

er temporis abbreuiationem, & etiam vt bo
sit eorum commixtio, & non confundatur
æparatio, & vnus alium bene tingat, & ne v-
ntur super ignis pugnam: vnde præparare
s insimul, est magis saluum magisq; propin
uum: eorum autem præparatio est, vt eorum
aiorem reciperent humiditatem. Corpus
imq; calcinatum est discõtinuatum, eò quòd
aqueo est omnino priuatum. Vnde cùm nu
im sit & vacuum, & multum sitiens, ebibit
um humidum aqueum.

De modo reducendi aquam super terram.

CAP. XV.

Infunde ergo primò aquam per vices con-
erendo, & pòst leuiter calcinando, quousque
sa terra biberit de sua aqua quinquagesimã
artem sui, sciens quòd oportet primò terram
utriri modica aqua, & pòst maiori. sic est vi-
erẽ in infantis educatione. Idcirco multum
ontere terram, paulatim imbibe cum aqua
e octo in octo dies, decoque in fimo, & post-
a mediocriter calcina in igne, & non tædeat
e hoc multoties reiterare: quoniam terra fru-
tum non gerit absque frequenti irrigatione.
Et si trituratio non fuerit bona, donec aqua
iat vnum cũ terra, corpus nihil proficit. Non
rgo suspendas manum à tribulatione tritu-
rationis, vel à trituratione & assatione, donec
aqua fiat sicca & desiccata à terra alba: quo-

niam exiccatio cum forti trituratione & aſſ
tione terram facit albam. Caueas tamen ne i
bibas terram niſi paulatim & paulatim cu
longa trituratione, ſupple poſt exiccatione
terræ. Deinde eſt pondus in hoc vbique n
tandum, ne nimia ſiccitas, aut ſuperfluus h
mor adminiſtrando corrumpant: vt videlic
tantum aſſando decoquas, quantum diſſo
uendo adiecit, & imbibendo diſſoluas, qua
tum aſſando deficit. Ideo omni vice poſt ca
cinationem terræ ſuperfunde aquam temp
ratè, neque multum videlicet, neque paru
quia ſi multum fuerit, fiet pelagus conturba
tionis: ſi verò parùm, comburetur in fauillam
quare ſuauiter & non feſtinanter de octo in o
cto diebus terram irrigabis. Decoques in fi
mo & calcinabis, donec de aqua biberit quin
quageſimam partem ſui. Et nota, quòd poſ
imbibitionem debet humari per ſeptem dies
Itera ergo opus multis vicibus, quanquam ſi
longum: quoniam non videbis tincturam, ne-
que proficuum profectum, donec ſit comple-
tum. Studeas ergo cùm in omni opere fue-
ris; omnia ſigna quæ in qualibet apparent, in
mente tua recordare, & eorum cauſas inueſti-
gare. Tres quippe ſunt colores, niger, albus, &
citrinus. Cùm terra egreditur, nigredo imper-
fecta eſt, & nigra completa. Qualibet igitur
vice paulatim & paulatim vigora ignem in cal
cinatione, quouſque terra egrediatur alba ex

ignis

nis fortitudine. Nam ſicut calor agens in hu
ido præſtat nigredinem, ita agens in ſicco,
nerat albedinem. Idcirco ſi terra non fuerit
ba, tere eam cum aqua, & poſtea calcina ite-
tò: quoniam azot & ignis latonem abluunt,
ſcuritatem ab eo auferunt. Nam præparatio
a ſemper fit cum aqua. Ideo qualis limpida
qua, talis limpida terra: & quantò magis fue-
t abluta terra, tantò magis alba. Ex multipli-
ergo reiteratione imbibitionis, cũ forti con-
itione & frequenti aſſatione aqueitatis Mer-
urij, maior deletur pars, ſcilicet aqueitatis,
ius reſiduum per ſublimationis reiteratio-
em ſimiliter remouetur.

De modo ſublimandi & albificandi terram, ex recapitulatione totius magiſterij.

CAP. XVI.

Cùm autem terra exhauſerit de aqua quin-
uageſimá ſui partem, citò illam ſublima for-
iori igne quo poteris, donec aſcendat ſurſum
d modum albiſſimi pulueris. Cùm autem vi-
leris terram ſicut nix albiſſimam, & quaſi pul-
erem mortuum aluthel ſpondilibus, & ad la-
era adhęrere, tunc ſuper eum reitera ſublima-
ionem ſine fæcibus inferiùs remanentibus:
uoniam adhæreret pars illius fixa, & fixare-
ur cum fæcibus, & nunquam per aliquod in-
geniorum genus poſſet ſeparari ab eis. Puluis
utem aſcendens à fæcibus ſuperiùs, eſt cinis

à cinere & à terra extractus, ſublimatus, hono
ratus. Quod verò remanet inferius, eſt cini
cinerum, cinis inferior, vituperatus, damna
tus, fæx, & ſicut ſcoria. Fac ergo agnitionem
inter clarum & limpidum eius, quoniam cùm
albiſſimum vt nix aſcenderit, completum erit
Colliges ergo eum cautè, ne euolet in fumū
quoniam ipſum eſt quæſitum bonum. Terr
alba foliata congelans congelandum, & mun
dificans arſenicum. Et ſulphur album, quod
Ariſtoteles dicit, quòd eſt res optima, quā re
cipere poſſunt Alchimiſtæ, vt de ea faciant ar
gentum. Operare ergo cum ea ad Lunā: quo
niam eſt completum. Et hoc quidem modo
perficietur ſulphur album non vrens.

Quomodo ſulphur album fit rubeum.
CAP. XVII.

Igitur ſi ad aurum volueris ſulphur rubeū, diſſolue ſulphur album ſuperius collectum in aquam rubeam per contritionem & imbibitionem, & bonam decoctionem diſſolutum, congela in lapidem coagulatum. Diſſolue iterum in aquam rubeam: diſſolue & ſublima totum per ignem fortiſſimum. Modus namque artificis opus deaurat, dirigit & coaptat quodcunque in ſimilitudinem pulueris. Aſcendens ſurſum eſt ſulphur albiſſimum: quod verò remanet in fundo deorſum, eſt ſulphur rubeum, tinctum, vt Scarlatta. Et iſtud eſt ſecundùm Ariſto-

ristotelem sulphur optimum non vrens, ru-
eum & clarum, & ex eo faciunt Alchimistæ
arum. Hoc autem argentum viuum conuer-
et per artificium secundùm Aristotelem in ve
ssimum aurum. Ex his igitur manifestè re-
acet, Philosophos verum dixisse, quod stultis
idetur impossibile, scilicet quòd vnus est la-
is, medicina vna, dispositio vna, opus vnum,
c vas vnum, ad album sulphur & rubeum si-
nul & semel faciẽdum. Videntes ergo omnes
uius artis inuestigatores dictam albedinem
n vase apparentem, mirati sunt stare rubedi-
em in illa albedine occultam: & tunc non o-
ortet illam rubedinem extrahere, verùm &
coquere quousque totum fiat rubeum. Sic er-
go de mane quando video quòd vrina mea est
alba, indigesta, statim cognosco quòd parum
dormiui, & repono me in lecto: somno verò
recepto vrina citrinatur: quia citrinatio non
est nisi completa digestio. Hæc verò est veris-
sima compositio albi & rubei sulphuris non v-
rentis, quo per regimen quartum completur
Elixir perfectum ad omne diminutum perfi-
ciendum in solificum & lunificum verum.

*De recapitulatione tertij regiminis cùm subli-
matur terra.* CAP. XVIII.

Nullus debet sublimare terram ad opus so-
phisticum: sed debet sublimare ad Elixir no-
strum perfectum: & illa quę sublimantur, duo-

bus modis ſublimantur: aut per ſe, quia ſpi
tus ſunt: aut cum alijs, quia ſe incorpora
cum ſpiritibus. Mercurius enim cùm ſit ſpi
tus, ſublimatur per ſe. Terra verò noſtra cù
ſit calx, non ſublimatur, niſi quia ſe incorp
rat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem
imbibe Mercuriũ, & decoque donec fiat co
pus vnum. Et non tædeat te, hoc ipſum mu
toties iterare: quia corpus, niſi cum Mercuri
ſit incorporatum, non aſcendet ſurſum. Ide
neceſſe eſt, vt quantum poteris, naturam ſua
ſubtilies: & cùm Mercurio fortiter piſte
quouſque fiat vnum: ſublimationem non faci
mus, niſi vt reducantur corpora ad ſubtile
materiam, ſcilicet, vt ſint ſpiritus, & quòd cor
pus ſit leue ad regendum in omnes res, ſiue i
Solem, ſiue in Lunam. Et hanc ſublimatio
nem facimus, vt corpora redigantur in ſuam
primam materiam, ſcilicet in Mercurium &
ſulphur. Fecimus ergo hanc ſublimationem
tribus de cauſis. Vna eſt: quia corpus fit ſpi-
ritus de ſubtili materia & natura: ſecunda eſt,
quòd Mercurius ſe bene incorporet cum cal-
ce: tertia eſt, quòd totum ſumat colorem al-
bum & rubeum. Iccirco quando ſcilicet calx
ſublimatur ad Lunam, debet eſſe alba, & Mer-
curius ſimiliter albus: & calx quando ſubli-
matur ad Solem, debet eſſe rubea, & Mercu-
rius ſimiliter rubeus, igne calefactus: & de-
bet eſſe puluis inceratus: quia non bene ope-
ratur

tur aliquis ad Solem, nec ad Lunam, nisi ta- modo, & cùm Mercurius quem sublimas ad unam, non commisceas vllam rem: quia So- calor non intrat ad Lunam, nec de Luna ad olem. Non mittas ergo Mercurium rubeum l album, nec album ad rubeum: sed pone v- umquamque speciem cum sua specie, & po- e ad ignem accensum, & sublima totum: & on misceas illud quod remanet deorsum, um illo quod ascendit sursum: sed pone v- umquodque ad partem: quoniam quod in undo remanet, reiterabis ad sublimandum er mercurialem incorporamentum, donec scenderit totum: alioquin non ponas ipsum n magisterium. Alembicum in quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & cucurbita terrea vi- reata, cuius os fundi sit amplum, quòd pos- t Mercurius ascendere liberius. Alembicum erò cum cucurbita debet iungi ita, quòd Mer urius non possit exire: quia non sublimatur Mercurius nisi per fumositatem aëris. Ideo i locum inueniret apertum, euolaret in fu- mum, & deperiret magisterium. Vide ergo quod diximus, vide: quoniam omnia verba necessaria sunt, & laude digna. Hæc er- go sufficiant ad complementum sulphuris albi & rubei.

De quarto regimine quod est figere, & ferment : alias fixum, est necessarium ad figendum.
CAP. XIX.

Quartum verò lapidis regimen est figere bum sulphur & rubeum supra corpus fixu scilicet vt sulphur album figatur super arge tum : sulphur verò rubeum figatur super a rum : quia secundùm Pythagoram, qui arge tum viuum à corporibus extractum non co gulat in sulphur album patiens ignem, nulla viam exigit ad albedinem: qui verò dictum gentum viuum non coagulat in sulphur r beum patiens ignem, nullam viam exigit rubedinem. Non ergo fatiges corpus tantu in huiusmodi rebus altis, ad quas peruen non potes, vbi ista facere ignoras: quoniam deuio erras. Prudenter ergo & non casualit operare : quoniam sine fermento nec exib Sol, nec Luna, sed aliud quod non perman in essentia in cura naturæ, nisi occultaueris psum in corpore quod præparasti ab initi scilicet Solem & Lunam. Coniunge ergo psum cum eo, vt generet sibi similem, & fiat E lixir id quod componis. Cùm autem coniu ctum fuerit cum suo corpore, non desinit in liud agere quousque conuertat totum. Icci co quando vis fermentare, misce sulphur cu corpore, vt totum sit fermentum: quoniam f mentum rediget sulphur nostrum ad suam na turam

uram, colorem & ſaporem, & per omnem mo
lum. Quare fermentum ad album erit album,
k fermentum ad rubeum, erit rubeum: quod
atet, quia ſi poſueris fermentum argenti, cum
ulphure auri, rediget ad ſuam naturam: ſed
ıon ad ſuum colorem. Similiter ſi poſueris
ermentum auri cum ſulphure argenti, con-
ıertet ipſum non ad ſuam naturã, ſed ad ſuum
colorem, & econuerſo. Non ergo miſceas fer-
nentum vnius ſulphuris cum ſulphure alte-
ius: quoniam fermentum auri aurum eſt: ar-
genti verò, argentum. Et nota quòd non ſunt
ılia fermenta ſuper terram: quia nunquam fi-
git quòd nunquam fixum eſt, nec fuit.

Quòd pondus fermenti debet excedere pondus ſulphuris, vel eſſe æquale.

CAP. XX.

Iccirco in omni fermento debet notari pon
dus vtriuſque, vt ſumma volatilis ſulphuris,
non ſuperet ſummam ſui corporis: alioquin
ligamentum ſponſalitij verteretur in ſpiritus
fugam non fixi. Vnde dicit Plato: Si purum
ſulphur proijciatur ſupra multitudinem cor-
poris, ita vt ſuper habeat potentiam: conuer-
tit ipſum citò in puluerẽ, cuius color erit ſicut
corporis, ſuper quod proijcitur ſpiritus, ſcili-
cet auri vel argenti. Dicam ergo inferiùs pon-
dera omnium: ſed quia ſulphura non poſſunt
ingredi corpora niſi mediante aqua, cum qua

faciat medium inter ſulphur & fermentum i omni diſpoſitione. Primò pones, vt dicit Auicenna, terram: quoniam ipſa eſt iuxta fermentum. Secundò pones aquam. Tertiò pones aërem: quoniam eſt iuxta aquam. Quartò pones ignem: quoniam eſt iuxta aërem. Veruntamen non ponas ignem in Elixir ad album: quoniam Elixir ad album tribus completur elementis in quibus non eſt ignis: rubeum verò omnibus quatuor vtitur rotis. Aperi ergo & claude: ſolue & noda ab his, & deſicca: quoniam aqua eſt medium coniungendi tincturas illorum, ſcilicet olei, aëris & ignis. Dico ego nunc verbum Philoſophicum: Si prius mittas oleum, mortifica tamen in terra: quoniam aqua intraret. Si autem poſueris: poſtea oleum ſtabit ſuper aquam: ſi verò poſueris aquam, & poſtea terram, erit aqua ponderoſior quàm terra. Tinge ergo aquam cum terra vt ei adhæreat. Si vnum de quatuor occidiſti, omnes ſunt mortui. Si vnus habeat de anima plus quàm alius, nil valet. Appropria ergo fermentum quod eſt anima ante fermentationem, vt ſit puluis calcinatus, ſolutus, & induratus: quoniam ſi bene non præparas fermentum, nil valet tuum magiſterium.

Quæ sunt vtilitates magisteriorum.
CAP. XXI.

Si non diuidis lapidē per quatuor elemen-a,non poteſt coniūgi cum corpore. Et ſi non niſceas de ipſo corpore cum eo, ſuper quod-ıis facere proiectionem in Elixir, non colora-ɔitur corpus ſuper quod debet proijci, ſicut decet. Et ſi non ſublimas totum quod mittis n Elixir, erit aurum & argentum actu: et ſi non præparas corpus tuum, non ſuſtinebit ignem. Et ſi non caueas tibi in inducendo & mollifi-cando, non erit habile aurum & argentum ad pperandum. Icc irco calx quæ mittitur in E-ixir, erit ſublimanda, vt ſit omnino ſimplex & viua. Cùm autem vis facere proiectionem de Elixir, facias calcem de illa materia, cuius fuerit corpus, ſuper quod proijcere volueris: & mitte ibi fermentum, ſicut ſuprà dixi: Si eſt aurum, de auro: ſi argentum, de argento. Quoniam ſpōſalitium non eſt aliud, niſi quòd coniungas fermentum cum corpore, quod e-go dico. Hi ſunt ſulphur album & rubeum: de quibus dictum eſt ſuprà, ſcilicet, quòd vis proijcere Elixir. Et nota quòd Elixires ſunt plures ſimplices, quæ debent fieri de lapide & corpore: & fermentum quod miſces in E-lixir, debet eſſe puluis bis & ter ſublimatus. Nam quoties ſublimabis aliquod corpus cum commixtione ſublimati ſpiritus, toties lucra-

beris in proiectionis mille partes. In quant
allevias ergo alicuius corpus tuum, in tanto habebi
melius, vt possis proijcere vnum pondus su
pra centum: & centum super mille, & mille su
per decem millia: & decem millia super cen
tum millia, & mille millia super decem nume
ros, & sic in infinitum.

Quomodo debemus seruare quantitatem vniuscuiusque. CAP. XXII.

Cùm volueris lapidem nostrum præpara
re, scias quantum est de ipso: de aqua, de aëre
de igne, & de terra. Cùm fuerit calcinatus, erit
in eo calor maior, siccitas minor, frigiditas mi
nor, humiditas minor. Cùm fuerit præpara-
tus, erit in eo calor maior, siccitas minor, frigi-
ditas minor, humiditas minor. Cùm volueris
ipsum conuertere, scias quantum amiserit de
sua prima natura in omni regimine; quoniam
si nescieueris, nil valet opus. Iccirco quando re-
soluitur, redigitur in frigiditatem minorem,
humiditatem minorem, caliditatẽ minorem,
siccitatem minorem. Cùm verò abluitur, re-
digitur in humiditatem maiorem, frigiditatẽ
minorem, caliditatem minorem, & siccitatem
minorem. Cùm verò reducitur, in siccitatem
maiorem, & calorem minorem, frigiditatem
maiorem, & humiditatem minorem. Cùm fi-
gitur redigitur in calorem minorem, humidi-
tatem minorem, frigiditatem minorem, sicci-
tatem

atem maiorem. Quippe quia in fixione lapilis apponimus sibi Mercurium calidum, & hunidum præparatum vltra illud, quem habueit naturaliter ante suam solutionem. Intellie hanc reuersionem, solutionem, vel lapidis differentiam de differentia in differentiam, & ur hoc & quomodo. Omne quod mutatur, ut mutatur in melius, aut in peius, aut in simile sibi: nullum est lucrum. Si mutatur in peius, tunc est damnum: si in melius, tunc est commodum: conuerte ergo lapidem de bono n melius, & erit Elixir completum.

Quomodo elementa sunt corrigenda: & quomodo acquiritur fusio medicinæ non fundentis.

CAP. XXIII.

In coniunctione lapidis attende tres colores principales: primò nigrum: postea album, & postea rubrum. Obserua igitur diligenter, ne corpus tuum rubeat ante nigredinem, & pereat tinctura per combustionem. Si verò rubuerit ante nigredinē, corrige errorem decoquens omnia simul in aqua alba, donec conuersa fuerint in nigredinem: sic etiam facies si rubuerit ante albedinem. Non ergo negligas inhumationis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per dissolutionem eius quod ingreditur, & per commistionem ambarum solutio-

num facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam vulgarem cõpletur: sed in aquam Mercurialem: & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusibilibus, vt apertiùs ingrediantur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus vt citiùs soluatur: & eá soluimus vt meliùs mundetur figura, & fundatur, ac vt ab ea suscipiant corpora meliore impressionem aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet, aëris & aquæ Mercuriorum non fixorũ. Aut cum multiplici reiteratione solutionis Medicinæ non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem præstandam Medicinæ non fundentis, vt soluatur corpus fermenti, supple albi vel rubri. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari: & etiam soluatur Medicina: id est, Elixir: imò terra alba, supple, vel rubra: de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non ergo negligas inhumationis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per commistionem eius ambarum, solutionem facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam aut in aquam vulgarem cõpletur, sed in aquam mer-

curia-

curialem, & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusibilibus, vt apertiùs ingrediantur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus, vt citiùs soluatur: & eá soluimus vt meliùs mundetur figura, & fundetur, ac vt ab ea suscipiant corpora meliorem impressionem, aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei, cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet acris & aquæ Mercurij non fixorum: aut cum multiplici reiterationis solutionis medicinæ non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem præstandam medicinæ non fundentis, vt soluatur, & corpus fermenti supple albi vel rubei. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari, & etiam soluatur Medicina: id est, Elixir, imò terra alba supple, vel rubea, de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non fiet tamen omnium istarum partium solutio, sed quarundam: quoniam solutio earum non est aliud, nisi quòd in humidum reuertuntur, & sulphuris salsedines auferuntur. Dehinc illud corpus & non aliud corpus imbibatur vice post vicem, donec fundatur citissimè super laminam ignitam. Quoniam ex his artificiorum ingenijs, necesse est Medicinam & commisceri, & fundi, ac etiam ingredi perfectè cum alterationis complemento. Si autem metallum quod conuertere

debes per medicinam, non fuerit ſufficientis coloris, addatur plus de Medicina ipſa: ſi verò de colore minus habuerit, ſcilicet in Sole: quia Luna non poteſt eſſe nimis alba, ponatur minus de medicina, & plus de metallo conuertendo. Si autem medicina non remanſerit bene, quod eſt defectu fixionis, ſuccurre per reiterationem ſolutionis & congelationis, atque per multiplicem non fixæ partis ſolutionem, ſuper partem fixam, donec ~~tamen~~ ex ignis aſperitate quieſcat, & non fugiat ab igne aſpero. Si autem non fundatur grauius quod eſt ex defectu cerationis, ſuccurre ei cū oleo: id eſt, aëre guttando guttam ad guttam ſuper ignem leuem, donec fundetur vt cera: quoniam quando inceras, miſce de re calida & humida magis quàm de frigida & ſicca. Et quando figis, miſces magis de re frigida & ſicca, quàm de calida & humida. Ergo intellige quæ dico: quoniam huius operis perfectio, eſt naturæ permutatio.

tandem

De ponderibus obſeruandis in fixione.
CAP. XXIIII.

Omnia ſub termino definito & diſpoſitione certa conſiſtunt. Icċirco vnicuique pondus, & omnis menſuræ pondus in omni opere opus eſt. Caue igitur tibi in commixtione Elixiris, & operare ibi ſapienter, vt ſcias quantum debeas ibi apponere de aqua, de aëre, de terra,

ra, de igne: alioqui si secus feceris, opus nō
ebit: quia si ponis de terra magis vel minus
àm opus fuerit, vel quàm requiritur in Eli-
: quòd si magis poneretur, faceret eas hu-
das nimis & non figerentur. Similiter in a-
a: quia si amplius poneretur vel minus, fa-
ret simile damnum. Si plus esset, faceret hu-
dum & malè: Si minus faceret siccum & du-
m. De aëre si plus esset vel minus, simile da-
num: si plus esset coloraret nimis: si minus
et, non haberet colorem. Ignis etiam lapi-
s simile damnum faceret: quia si plus esset,
mbureret: si minus & parum esset non sic-
t totam humiditatem quam debet desicca-
, nec calefaceret: tamen ad album non ponas
nem: sed loquor de omnibus Elixiris. Iccir-
pondus vbique notandum est, ne nimia sic-
tate authorum superfluitate magisteriū cor-
mpatur. Quare fermentum iuxta adæqua-
onis incrementum est semper aponēdum.
Jam nulla erroris offensa nocebit, si ad illud
ondus superrecurreris. Quicquid igitur in
lixiri est grauius & stabilius per ipsius pon-
lerositatem sibi nomen terræ vsurpat. Non
ninus quoque fermentum: quia cùm sulphur
oniungitur, terræ nomen assumit. Quæ verò
ublimantur, & etiam euolant, aquæ & aëris si-
i nomen apponunt. Cùm ergo coniungis ta-
ia vt figantur in terra: si ad album est, sit de ter
ra plus quàm de alio aliquo elemēto: alioquin

terra non figeret spiritum, imò secum euola
in fumum. Verùm illud sit plus secundùm
tionem iuxta adæquationis mensuram. Ve
gratia: si est de aëre vnum pondus & dimic
de aqua duo pondera debent esse: tria pōd
de terra minus quarta. Et terræ fermentum
ter tantum, quantum est sulphur album: vt s
num pondus fuerit de sulphure albo, tria po
dera erunt de fermento. Quantum ergo fue
aër & aqua tantum debet esse de terra min
quarta: de aqua duo, de aëre vnum, & dimid
de igne. Dicam ergo breuiter vt intelligas:
Lunam pone tria pondera de terra, scilicet fe
mentata minus quarta, duo de aqua: de aëre
num & dimidium, & erit Elixir completu
Ad Solem verò cùm ipse sit calidior Luna, d
bent esse pondera terræ, tria de aqua, & tot d
aëre, & vnum pondus & dimidium de ign
Nam pondus ignis medium est pondus aqu
nec est in hoc additio, nec diminutio: quoni
si sit multa aqua & paruus ignis, extinguitu
ignis. Et si sit similiter multa terra & paruu
ignis, extinguitur ignis. Et si sit similiter mult
terra & paruus ignis: ecōtrà tamen est de aëre
quia aër nutrit ignē, sicut aqua nutrit terram
Nam ignis viuit de aëre, & aër de iuuamento
aquæ, & aqua de iuuamento terræ. Fige ergo
aquam in terram, vt aër possit figi in aquam.
quoniam si aqua occidisti, omnes sunt mortui.
Veruntamen aqua non figitur sine terra: quia

Consurgit

duo

Consurgit nullus vnquam sine semine fructus,
In quo dum moritur semen fructum dare fertur:
uoniam cùm terra sit in se fixa, retinet secum figit alia elementa. Aqua verò cùm sit humida & frigida, circundat terram, & constrinit & tenet eam: quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictiuum. Veruntamen impressionem citò recipit, & citò dimitt. Siccum autem grauiter impressionem recipit, & grauiter dimittit. Ideo cùm humidum siccum se inuicem temperauerint, adipiscitur siccum ab humido per partium construtionem, vel per continuationem, & facilem impressionem, & acquirit humidum à sicco, t firmiter teneat impressionem, & quòd omnem patiatur ignem. Vnde per hoc humidum prohibet siccum à separatione. Et propter hoc siccum prohibet humidum à sua fluibilitate. Aër verò circundat aquam, & clarificat eam, vel rarificat terram, & tingit, vel figit ipsam, vt sit apta ad extensionem & fusionem. Ignis autem totum compositum maturat, subtiliat, rubificat, permiscet aërem, & consolidat, ac terræ & aquæ constringit frigiditatem, vt ad incolumis redeât æqualitatem complexionis. Elemēta ergo grauia vt terra & aqua, plus iuuant ad fixionem & tincturam. Non comedas ergo quòd non bibas, sed comede vnum post aliud secundùm rationem: quia caliditas maior facit corpus citiùs quàm oporteat. Non

ſis prodigus, non auarus, ſed moderata p
dera ſerues, ſecũdùm æqualem & inæqual
complexionem. Intellige ergo quæ dixi, q
nihil omiſi quod ſit verum.

De fixatione elixiris in compoſitione ad album, & de reductione aquæ.

CAP. XXV.

Illumina corpus antequam imponas a
mam: quia corpus niſi ſit ablutum, non re
net ſpiritum. Sit ergo potus poſt commixti
nem, nõ autem commixtio poſt potum. Ali
quin facies ventrem humidum, & non rec
piet ſiccitatem: bene ergo fige: bene comm
ſce: & bene tinge, & ſic totum habebis mag
ſterium. Idcirco ciba tres partes puriſſimę Lu
næ minutim limatæ cum duplo ſui Mercur
albi, terendo totum inſimul fortiter in mort
rio porfirico, donec Mercurius imbibat lima
turam, & fiat quaſi butyrum, ita quòd nihil in
ueniatur de limatura: hinc ablue fortiter cu
aceto, & ſale communi præparato, donec ace
tum inde purum exeat & clarum: tunc ablu
ſalem cum aqua dulci & clara ad ignem ſicca
ta. Abhinc verò adde prædicti ſulphuris ſub
limati, & congelati albi partem vnam, conte
rendo inſimul totum, donec redeat quaſi cor
pus vnum: deinde incera ipſum cum vna par-
te ipſius, ſcilicet ſuæ aquæ: & mitte ad ſubli-
mandum, vigorando ſuper ignem paulatim &
paula-

ulatim, donec ſublimetur: & quicquid fue-
rex eo volatile: deinde infrigidatum extra-
: & quod ad latera vaſis ſuperuolatum fue-
, cum aliqua parte ſuæ aquę, reduc ſuper fæ-
s ſuas terendo, imbibendo & aſſando, do-
c fiat ſicut paſta, & remitte ad ſublimãdum:
continuè reiterata contritione & imbibi-
ne, aſſatione & ſublimatione, vigoratur ſu-
r ignem donec figatur terra cum duplo ſui
aqua: & nihil penitus ſublimetur ab ipſa: &
ducas ſemper quod ſuperius aſcendit ſuper
ud quod inferius remanet fixum, quouſque
tum figatur deorſum. Nam ſulphur fixum
m ſit coagulatis coagulatiuum, naturaliter
ngelat ſuum Mercurium per frequentem
blimationem ſuper ipſum. Exemplum au-
m huius eſt terra & aqua, & cùm aqua com-
iſcetur cum terra: ipſa terra abſorpſit aquam
a ſiccitate, & inſpiſſat eam aquam ſua denſi-
te, & eam facit ſibi ſimilem ſua groſſicitate:
uoniá omne ſiccum naturaliter appetit ſuum
umidum, & in ſuis partibus continuitate. Vn
e oportet experimentum iſtius ſcientiæ ad
denum cognoſcere vires naturæ, & eiſdem
rmiter adhærere: quoniam naturæ ſufficiens
t tibi vel ſibi, & ſimiliter in omni quo indiget
adem ſui perfectione. Ipſa ſiquidem cùm ſit
gax, eſt ſolicita in creatione ſui corporis, cu-
as ſolicitudinis non eſt finis. Sufficit ergo
obis, chariſſime, naturam ſapiẽter diſponere

extrinsecus: quoniam ipsa sufficienter extr
secus disponet ad sui operationem. Motus
quidem ipsius sint adhærētes sibi viæ vni m
do meliori & certiori, qui possint excogit
vt patet ex creatione cuiuslibet generati.
circo tardamentum & præparamentum
bent esse in magistris Philosophorum & op
rantium: quia natura motum præterire n
poterit, nisi per contrarium impedita fue
Certum namque tempus est, quod ipsa hab
ad impрægnandum, pariendum, & nutrienc
ac operandum. Vnde cùm terram habue
impрægnatam, expecta partum: Cùm verò p
pererit filium, nutrias eum, quousque pot
tolerare omnem ignem, & tunc poteris face
proiectionem de ipso.

De reductione aëris super Elixir ad album.
CAP. XXVI.

Igitur cùm aqua fuerit fixata, tere & imb
be eam imbibitione rorida cum vna parte a
ris sui, & pone ad sublimandum, faciens su
eo ignem primò lentum, postea fortiorē, quo
usque per continuam sublimationis reitera
tionem totum figatur deorsum, tunc per dien
ac noctem facies sub eo ignem fortem: secun
da die cum sua nocte fortiorem: tertia die cum
sua nocte fortissimum, sicut est ignis funden
di. Sic enim aër figetur cum aqua & terra: qui
natura lætatur naturâ, & natura docet natu
ram

n præliari contra ignem per se combustibi-
i. Nam fugienti obuiante perit fuga: quo-
am auis plumata detinetur ab implumata
orsum in terra.

De inceratione Elixiris albi.
CAP. XXVII.

Ab hinc ergo extrahe de lamina cryſtalli-
quam in fundo reperies lucidam, ℥. j. tere
era inceratione vltima, guſtando ſuper i-
m guttam ad guttam in tenui crucibulo
er ignem leuem de ſuo aëre albo iam di-
,donec fundatur ſicut cera ſine fumo: tunc
oba ſuper laminam ignitam: ſi ſe reſoluerit
ociſſimè ſicut cera, cerata eſt: ſi verò non,
uc ipſum ad cerandum guttam ad guttam
oleo ſuo albo, donec fundatur vt cera ſine
no. Et hoc quidem eſt pręceptum omnium
ilosophorum, vt cùm per ſublimationes fi-
ueris mundiſſimam terræ partem, reiteres
limationem reſiduæ partis non fixæ ſuper
m fixam, donec ea ſimiliter figatur. Hinc
a ſuper ignem: ſi bonam dederit fuſionem,
nc ſufficienter ſublimationem reitera. Si ve-
non, reitera ſuper illam vicem non fixę par-
ſublimationem, donec fundatur citò ſicut
ra ſine fumo. Tunc extrahe & infrigidari
rmitte: quoniam eſt Elixir completum, im-
eciabile precium, conuertens omne corpus
minutum, in infinitum ſolificum & lunifi-

cum verum. Proijce ergo vnum pondus de
ſuper mille partes Mercurij cum ſale & ac
abluti, & fiet pura Luna melior quàm de
nera. Sic etiam ſi ſuper imperfectorum cor
rum vnumquodque fuerit de eo proiectu
in veriſſimum transfertur argentum. Mo
itaque huius compoſitionis veriſſimi Elix
tradidi vobis completo ſermone, ad quam
illum poteſtis peruenire indubitanter. S
citè ergo ad hos ingenieris modos regimi
exercere, & eorum virtutem ad vnguem in
nies. Quod quidem nec per ſe, nec fortè vt
tes, miraculosè ſi arte perficitur in operat
ne. Operare ergo quodcunque volueris: q
vltra conſilium iſtud, non poſſum aliud.

De compoſitione Elixiris rubei.
CAP. XXVIII.

Eodem modo fit Elixir rubeus ad Sole
ſicut album ad Lunam. Pro qualibet re alba
nas rubeam, & loco limaturæ Lunæ pone
maturam Solis, & aquam Mercurij rubific
tam priùs cum igne lapidis. Nam in opere
pidis ad rubeum, non intrabit niſi rubeũ, ſic
in opere albo niſi album. Solaris namque m
dicinæ non vrentis: præparatũ ſit additame
tum rubei ſulphuris per modum figentem
calcinantem in triplo fermenti præparati cu
aſtutiæ induſtria. Adminiſtrare perfectè p
modum ſolutionis, & ſublimationis multip

cem cu

tem cum reiteratione multa, quousque non fi-
xum cum fixo figatur deorsum: quoniá huius
solutionis & fixionis modus est per reiteratio-
nem partis residuæ nō fixę sublimationis cum
fixo ingeniosè coniungendi per minima, quo-
usq; eleuetur cum ea, & iteratò figetur cum il-
la, vt stet. Cûm verò tres partes aquæ suæ ru-
beæ fuerint secum: per hũc modum sublime-
tur, vice post vicẽ cum eo, donec figatur deor-
sum: & pone ipsam per diem ac noctem in igne
tepidissimo, vt meliùs depuretur & figatur in
eo. Hinc extrahe, & cera sine fumo cum eo stás
& penetrans, profundius tingens & manens.
Proijce ergo vnum pondus de ipso supra mil-
le partes Lunæ, vel ☿ abluti cum sale & aceto,
& fiet Sol verissimus in omni examinatione,
& melior valde, quàm de minera productus,
quia aurum & argẽtum ipsius elixiris excedit
aurum & argentum mineræ in omnibus suis
proprietatibus. Vnde dicũt Philosophi, quòd
aurum & argentum eorum, non sit aurum nec
argentum quod est vulgi: quoniam additur eis
additio magna in tinctura & præseruantia in
igne, & proprietatibus multarum vtilitatum
ad omnem infirmitatem expellendam.

De multiplicatione medicinæ.
CAP. XXIX.

Si verò medicinas istas cûm fixæ fuerint, &
datis oleis suis albis vel rubeis, donec fluxe-

rint ſicut cera, diſſolueris in Mercurium ſu
albo vel rubeo, donec fiat aqua clara. Et poſt
quam in leui decoctione congelaueris, & cun
eorum oleis, & ſic ſuper ignem denuo cerauе
ris, quouſq; fluunt citiſſimè, duplicabitur vir
tus eorum in proiectione: & ſi eas cùm ſoluta
fuerint, ſemel ad minus diſtillaueris, in centu
plo augmentabuntur virtutes eorum. Modu
verò multiplicationis medicinarum, eſt vt diſ
ſoluas vnumquenque illorum ſpirituum in a
quam ſuam per inhumationem ſingulariter
poſtea oleum, deinde ignem, & remanebit te
ra deorſum: Reduc ergo aquam per ſublima
tionem ſuper terram: donec bibat eam, ſcilice
aquam totam, & figatur cum ea: deinde imbi
be eam ex oleo & tinctura, donec figatur in ea
& etiam fundatur ſicut cera. Proijce ergo ſu
pra quoduis corpus, & ex eo tantum quãtum
vis: quoniam in duplo multiplicabitur tinctu
ra eius. Et ſi vna pars ſui primò conuertit cum
ſuis corporibus centum partes: ſecundò con
uertit mille: tertiò decem millia: quartò cen
tum millia: quintò mille millia in ſolificum &
lunificum verum. Vnde eſt notandum, quòd
quantò plus ſoluitur medicina, & ſublimatur,
& congelatur, tantò melius & abundantius o
peratur: quoniam in omni ſua imbibitione &
ſublimatione acquirit ſibi decẽ in proiectio
ne. Non ergo eſt faſtidium in reiteratione ſub
limationis & coagulationis: quoniam per eas
medicina

medicina meliùs digeritur, vnitur, figitur, & perfectiùs operatur.

Quomodo debemus intelligere solutionem, sublimationem, & coagulationem.
CAP. XXX.

Veruntamen non putes me docere solutionem hîc, vt Elixir reducatur in aquam: sed vt subtilies ipsum in quantum potes, & diuidas suas partes in fixione coniunctas, suumque siccum conuertas, & humidum & grossum in simplum: quoniam opus solutionis inuentum fuit ad sublimandũ, & non propter aliud. Vnde coniunctio corporum cum spiritib. fit cum dissolutione, & non cum sublimatione: quia corpora non indigent nisi sublimatione, vt meliùs cum spiritibus coniungantur. Eorum verò sublimatio est in aquam dissolutio: quia destillatio trahit lapidem de potẽtia ad actum, eò quòd facit omnino eum subtilem. Vnde cùm corpus totaliter subtiliatur, spiritus vniuersaliter cum eo coniungitur, & non per aliquod ingeniorum genus ab inuicem separatur. Quoniam confirmatio spirituum cũ corporibus fit cùm corpora fiunt subtilia, vt retinere possint spiritus. Et ideo qui corpora poterit separare cum prima sublimatione, finem consequitur optimum: quoniam in coniunctione spirituum cum corporibus tota debet esse intentio operantis. Et coniunctio eorum

scilicet spirituum fit, cùm corpora subtilian-tur, vt spiritus & corpora fiunt subtilia per dis-solutionem, contritionem, & assationem eo-rum cum spiritibus. Intellige ergo quæ dixi: quoniam vtile est totum, & nihil superfluum est in dictis meis. Si verò non intellexeris, ite-ra lectionem multoties, vt totum intelligas. Vide ergo & intellige, & secundùm ea opera-re: quoniam quicquid diximus aliena verita-ti, viuit Deus in nullo deficiens, deprehendes declinare. Quare nisi despicias, nec labor pri-uabitur fructu. Idcirco si verò subscripta non intellexeris, non me reprehendas, sed tuam i-gnorantiam calumnieris: quoniam infortuna-tus es, sicut ille cui nunquam Deus aliquid tribuit, vel condit boni.

De modo faciendi proiectionem, *CAP. XXXI.*

Sed quia graue est mille millium partes si-mul fundere, cùm volueris proiectionem fa-cere, hoc modo facies: Recipe centum partes Mercurij cum sale & aceto abluti, & pone in crucibulo super ignem. Cùm autem cœperit feruere, pone vnam partem tui Elixiris dicto modo præparati super centum partes illius Mercurij abluti, & fiet totum medicina super alium Mercurium ablutum. Deinde proijce: id est, partem medicinæ istius congelatę super 100. partes ☿ abluti, in crucibulo feruentis ad ignem,

ignem,& fiet totum medicina. Postea pone vnam partem istius medicinæ vltimò congelatæ super centum partes Mercurij abluti,& fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio secũdùm quod primum fuerit Elixir rubeum vel album,supple pręparatum,& vt dictum est compositum. Et hoc quidem est Rosarium Philosophorum, ferens odoriferas rosas tàm rubeas quàm albas, extractas breuiter à libris ipsorum, nihil habens superfluum vel diminutum in infinitum perficiendum, in solificum & lunificum verum,secundũ quod Elixir fuerit præparatum. Sic etiam habet virtutem efficacem super omnes alias medicorum medicinas omnem sanandi infirmitatem,tàm in calidis quâm in frigidis ægritudinibus, eò quòd est occultæ & subtilis naturæ: conseruat sanitatem: roborat firmitatem & virtutem: & de sene facit iuuenem,& omnem expellit ægritudinem:venenum declinat à corde: arterias humectat:contenta in pulmone dissoluit,& vlceratum consolidat: sanguinem mundificat: contenta in spiritualibus purgat, & ea munda conseruat.Et si ęgritudo fuerit vnius mensis,sanat vna die:si vnius anni,in duodecim diebus. Si verò fuerit aliqua ex longo tempore, sanat in vno mense,& non immediatè. Hæc medicina super omnes alias medicinas, & mundi diuitias est oppidò perquirenda: quia qui habet ipsam,habet incomparabile thesaurum.

De recapitulatione totius magisterij.
CAP. XXXII.

Pertractatis igitur regiminibus totius huius summi operis secundùm exigentiá sui sermonis cum caussis omnibus sufficientibus, restat breuiter vt teneatur memoriale totum recapitulare sub completa breuitate sermonis. Dico ergo, quoniam totius operis intentionis finis est, vt sumatur in capitulis notus, & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus, vt â corruptibilitate mundetur, & impuritate purgetur. Demum cum eo soluto per ipsius additamentum album vel rubeum, donec in vltima sublimitatis materia perueniat, & vltimò volatile fiat. Ab hinc verò cum fixionis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Demum verò fixum lapidem cum non fixa parte seruata, per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & iteratò volatilem: ac iteratò volatilem fixum quousque fluat, & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Et in hoc completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huiusmodi arcanum impreciabile precium, & omnium Philosophorum thesaurus. Idcirco, charissime Domine, exerceamini ad illum cũ laboris instantia, maximè in diuturnitate meditationis immensæ: quoniam cùm illa Elixir

com-

completum inuenies, & sine illa nũquam. Modos verò ipsius completo sermone vobis superius dedi, non sub ænigmate, sed sub plena sermonis serie. Discretionem vestram lucidè alloquendo: quoniam, teste Deo, sic libris Philosophantibus omnibus, & cunctis sciẽtibus, nihil in hac arte inuenimus melius nec perfectius, quàm in ista breuitate suprà scripta: tamen truncata, quanuis intelligentib. satis prolixa. Et qui habes istum librum, in sinu tuo reconde, nullique ipsum reueles, nec manibus impiorum offeras: quia secretum secretorum omnium Philosophorum plenariè comprehendit. Talis siquidem & tãtus margarita non est porcis & indignis largiendus: quoniam est donum Dei magnum, & Deus cui vult largitur ipsum & aufert. Quapropter, charissime, qui habes istum librum; digito compesce labellum, filius existens Philosophorum, vt meritò merearis dici & esse de numero sapientum antiquorum.

Explicit Rosarius à Magistro Arnaldo de Villa noua compositus.

MAGISTRI ARNALDI DE VILLANOVA, LIBER dictus, Nouum Lumen.

PROOEMIVM.

PATER & Domine reuerende: Licet liberalium existam scientiarum ignarus, studioq́; non sim assiduus: nec in statu maneam clericali, voluit Deus tamen, sicut cui vult inspirat, mihi quanuis immeritò secretum præcellens reuelare. Et quoniam exigunt vestra nobilitas, probitas, prudentia larga manus: vt quemadmodum assiduè profundæ scientiæ perscrutando, non recusastis labores, sumptus, & studia diuturna: sic & vberem fructum. Ex qua in agro Philosophiæ funditus arbore consequamini Dei dono. Ea propter vestræ prudentiæ desideratum Lapidem siue Elixir, occulta fide probum per virum, mihi à Deo institutum, ostensum, eiusq́; regimen, vt vidi, feci, & tenui, reserabo. Sciens quòd visis & intellectis quæ scribo, liquidè erit vestro ingenio perspicaci, quod ego Dei nutu secretum noui vulgariter ignoratum.

CAP. I.

INtellige ergo dictum Philosophi: Quòd actus actiuorum in patientis sunt dispositione: per

e: per quod intelligitur, Elixir fieri non pos-
, nisi ex materia ad hanc perfectam dispositi-
onem habentem. Testificor autem vobis,
uiusmodi habilitatem inesse materiei, ex qua
anibus meis, testibus oculis, per alienam ta-
en, vt prædixi, doctrinam, facta fuit Elixir,
aturnum conuertens in Solem: quam qui-
em materiam iam vobis nominaui, quod est
hilosophorum magnesies: de qua Philoso-
hi extraxerunt aurum in corpore eius occul-
um. Et de qua argentum viuum de argento
iuo, & sulphur de sulphure inuenerunt, quod
st lapis in similitudine & actu: sed in natura
on imitatur naturas lapidis. Quare dicitur
apis non lapis, & est mista tabesci, dictum ar-
entum viuum nostrum, non argentum vi-
um in propria natura, nec adhuc in natura ad
uam deductum est per mineram. Sed argen-
um viuum nostrum in natura, ad quam dedu-
it illud artificium nostrum. Istud est æs no-
trum, ex quo fit tinctura vera, ex quo fit Cha-
rici, & Veyæ coniugium, in quo est Rex cum
ua vxore. Et hæc quæque ipsos emendant in
pso ~~aëre~~ sunt: vt per operationis documētum
larius patefiat. Iste est spiritus quo tingimus,
c est corpus, de quo in Turba dicitur: Argen-
um viuum non habetur ex corporibus lique-
actis liquefactione vulgari: sed ex illa quę du-
at, quàm diu coniuges vero matrimonio v-
iiuntur, scilicet vsque ad albedinem. Hic est

are

lapis qui in vertice montium inuenitur. Et d
citur meritò mineralis, animalis etiam fert
esse: quoniam animam habet. Quare dicit
in Turba, æs, vt homo corpus habet & an
mam. Item omne quod habet spiritum, hab
& sanguinem. Item dicitur spiritus: id est, su
phur per corpus: & æs: id est, magnesiæ, siu
terræ: quæ spiritualis facta, dicitur aurũ quo
erat in corpore magnesiæ occultatum. Qua
dicitur: Fili extrahe à radio suam vmbram. P
tet etiam quòd applicari sic potest anima: cù
quasdam ostendit animi virtutes. Mouet
nim & mouetur: agit & patitur. Quare in Tu
ba: O natura, qualiter omnibus imminet, ac
mnia superat: & est acetum acerrimum, quo
fecit aurum esse merum spiritum: & cùm co
pori admiscetur, fiet vnum cum eo, & vertit
psum in spiritum. Cùm enim dicatur anima
ergo vegetabile quid dicitur, & meritò. Nar
in operatione vegetabitur de virtute in virtu
tem, subtiliando & depurando se, & colores i
se meliorando, vsquequo optatum assumat ru
borem, in quo est perfectio, virtutemque pe
netrandi capiat & tingendi. Hoc autem ani
mal Berbel, crocos vel croceum, lapidem ve
getabilem, nutritum in montibus errantes
plurimi non cognoscunt. Venditur
autem palàm minimo
precio.

Herbel

Sequitu

Sequitur lapidis mundificatio, antequam ponatur in decoctione. CAP. II.

Hoc opus quod vestro intellectui demon-
aui, purum,mundum,amœnum, sincerum,
ictum,in tenues laminas coaptatum,se osten
t quòd per ignis liquefactionem modos à
inerali grossitie expurgatum eleuationum
odis subtile fit in relictis quibusdam super-
nitatibus adustionis, & terrestreitatibus &
enuis fortique vnione permixtis: & quibus-
am humiditatibus corrumpentibus exhala-
s. Cuius subtiliationis signa sunt duo: vnum
uidem quod eleuatus est spiritus citrinus,mi-
us durus lapis factus, aliquantulum perspi-
uitatis habens. Aliud verò quod remansit in
asis fundo, terra tenuis & nigra. Aduertatur
utem ad hoc: quòd in hac eleuatione si rectè
at,quoddam permanens inuenitur,quod de-
et per vim adduci super abundanter vola-
ilis, eleuari, & parti quæ residet, ex eadem
uod eleuatum est, reddi debet, donec fugi-
ns totum fiat. Et tunc terra nigra prædicta
emanet ex ambobus, in lapidem prædictum,
lurum, citrinissimum, iam conuersum. Non
utem contentemini de volatilitate prædicta,
donec inueniatur quòd tota massa lapidis præ-
dicti, igne eleuati, reddita in suo vase per eun-
dem continuò ascendat: sic quod nil in profun
do mundum nec sordidum resideat ex eadem,

Dum verò ſic perfectiſſimè eleuabitur, adi plebitur in operis Philoſophici perfectio quá iubet ſcriptura, dicens: Suauiter cum m gno ingenio aſcendit à terra in cœlum. Ite Scitote quòd cùm corpori admiſcetur, fit v cum eo, & vertit ipſum in ſpiritum. Et Geb idem pręcipit in capitulo de tertij ordinis m dicina: & omnes Philoſophi idem clamant, hoc opus à Philoſophis nominatur Ablut per quam achilé ſue: quoniam in eleuatione terque aſcendit in fumum, ſeu fumi ſpecie Et quia etiam liquatur hæc materia dum aſc dit, patet eam eſſe de natura aquę calidæ: nam que liquatur, & frigido coagulatur: & cùm à perfluitatibus denudatur, abluitur & imbib tur: & aqua ſua, ſcilicet ſpiritu prædicto ab eodem germine procedente. Hæc eſt ergo P loſophica diſſolutio, quæ fit igne.

Sequitur decoctio primi gradus vſque ad albedinem. CAP. III.

Iſtud igitur rotundum ſpirituale factum quod æs vertit in quatuor, balneum tempe ratum ingredi: ſed per quod corpus ſit ſuau atque continens ignem leuem, qui humidita tum eſt corrumpentium conſumptiuus. Fie ri ergo debet furnus talis diſpoſitionis, quò in eo lentus adminiſtretur ignis, qui augmen tari non poſſit: & vas materiam capiens vi treum debet eſſe coopertum ferro, vaſe eiuſ dem

n formæ ſciſſo per medium: & debet eſſe longum cubito vno: ſtrictum in ſummi-e, & strictura nihil permittat exhalare de itu: & longitudo fumos præcipitet, ſi quos uari contingat, & humiditates corrumpentinfra ſe conſumat. Quorum furni & vaſis ærentium eſt lilij viſio, non ſcriptura: & de- calor vas vndique circuire: ita vt æqualitas dique ſit caloris: aliàs fruſtrà balneum dicetur. Et in furni ſummitate debet eſſe foram, per quod exire debet fruſtum vnum vitri ūdum & longum, claudens orificium dicti ſis: in cuius fruſti tactu cognoſcitur, ſi calo- congruo materia decoquatur. Et ſi fortè aliis fumus infra vas iam dictum aſcendere viatur, non permittit ipſum doſis diſpoſitum halare, quantuncunque vas etiam teneretr apertum. Quare dicitur à Gebero: Nunam vnum ab alio verè ſeparatur, licet quo viſum ſegregari, vel ſeparari ſuperficialiter deantur. Nec vnum ſine alio eſſe poteſt: nam ſpiritus temperati ſunt per viam naturæ rfectæ, in tantum, quòd ab inuicem non ſerantur. In hoc autem gradu caloris materia gra efficitur: quoniam nigredinem efficit in imido calor agens. Quare in Turba dicitur: dens autem nigredinem illi imminere, ſcito n corpus liquefactum eſſe. Item primò in ere omnia denigrantur. Iſte verò ~~fructus~~ furnus eo fit, vt caueatur ab igne nimio: quoniam

intensus
~~intrusus~~ calor perire facit, & compositum
gregare. Et ideo temperato debet igne pro
qui decoquitur, sicut puer lacte nutritur. E
hoc omnes conueniunt. Et hoc etiam ost
ditur in Practica de diuersis coloribus, sub
gro colore contentis.

De gradu ignis adueniente nigredine.
CAP. IIII.

Cùm verò totum est nigrum, continue
ignis eiusdem gradus, donec albedo in ve
tre ipsius occulta appareat: nam sic appro
mat fixum. Notandum autem, quòd in ip
nigredine multi colores apparent, de quib
faciunt Philosophi mentionem. Nam qua
doque totum fit viride, quandoque liuidu
quandoque violacei coloris: quandoque e
iam ex vno latere vasis est viride, ex alio n
grum, vel liuidum intus, & viride extrà, hi ta
men colores omnes sub nigro comprehẽdu
tur. Et quoniam in eis nulla perfectio esse
tialis existit: ideo Philosophi principaliter ta
tùm inter cæteros colores nominant tres, v
delicet quæ virtutes dicuntur animæ, scilic
nigrum, album & rubeum. Quare in Turb
Veneramini regem & suam vxorem: & no
te eos comburere, ne fugetis eos nimio ign
quoniam nescitis quando indigetis his, q
regem & suam vxorem emendant. Coqui
eos vt fiant nigri, deinde albi, deinde rube
deinc

inde tingens fiat venenum. Item fiat lapis
ous combustione : & humore seu liquefa-
one. Per aquam dicitur sequi mortificatiõ
æ apparet in nigredine. Primò apparente,
qua mortificatione vniuntur spiritus : id
,desiccantur: quia nisi corpora exiccentur,
on apparent colores animæ, quæ nigredo &
bes appellantur. Item magnesies cùm de-
atur, non permittit spiritum fugere: quia
tura naturam continet. Humiditas ergo
æ curabat in decoctione nigredinem, se de-
catam ostendit, dum color albus incipit ap-
rere. Nam in transmutatione nigredinis vi-
,antequam perfectè dealbaretur, fuscam al-
edinem, quæ brunus color vulgariter dici-
r: quæ brunicies vera albedo postea effici-
r. Tunc autem durante brunicie magister
eus fregit vas & lapidem & inspexit eum in-
s & extrà, & inuenit brunum extrà: intùs au
m erat adhuc nigredo. Cuius causam mihi
signauit, quòd videl. partes materiæ vasis la-
ribus adhærentes magis senserant calorem
bi propinquum, quàm materia media, ideóq;
ue citiùs in calorem cœperant transmutari.
t dixit mihi quòd ista brunitas ascendebat:
uòd albedo extrahebatur à nigredinis eius
entre, sicut in Turba dicitur. Cùm enim vi-
eris ipsum natum, scito quòd albedo ipsius
n ventre nigredinis primò apparentis occul-
a est. Et tunc te oportet illam ~~nigredinem~~ ex-
albedinem

trahere ab illa nigredine ſubtiliſſima eius: n
autem miremini: quia adhuc materiam ha
voco lapidem. Nam ſciatis quòd quandiu d
rat albedo, & etiam aſſumpta rubedine, p
longum tempus ſtat durus, & in maſſæ for
ſpeciem reſidet, quouſque decoctionis con
nuatione per ſe ipſam incipit dirui, & aliqua
tulum eleuari.

Sequitur decoctio ſecundi gradus vſque ad rubedinem. CAP. V.

Cùm igitur ſic dimiſerit hic lapis nigre
nem, mutatur gradus ignis, & ponitur in al
furno ſubtilis diſpoſitionis, in quo fortior a
hibeatur decoctio. Calefacientes vas, & m
teriam circunquaque, & ibi decoqui debe
Nam tunc ſuſcipit veram albedinem, cum q
ibidem coquitur tandiu, donec albedine tra
mutata ruborem adſumere videatur. Cauen
dum eſt autem, quòd iſte ignis non ſit inte
ſior, quàm ad ſuum gradum ſpectet: nam in i
lo albo colore, corpus & ſpiritus ſunt verè co
iuncti. Et ſi daretur decoctio in exceſſum v
tra debitum ſui gradus, ſepararentur vnita
Quare in Turba dicitur: Coquite & cauete n
in fumum vertantur & procreant. Citrinatu
autem quando de albo colore in rubeum tra
mutatur. Citrinus autem color eſt medius in
ter album & rubeum. Oportet ergo eum præ
tendi ante rubedinem veram. Et de hac Pra
ctic

ica locuti ſunt Philoſophi, dicentes: Spiri-
ıs & anima non vniuntur, niſi in albo colore:
uia tunc ~~in albo~~ colores qui in mundo exco- omnes
tari poſſunt apparent & firmãtur: & tunc in
ıum colorem ſcilicet albedinis, conueniunt:
ealbatio enim eſt totius operis fundamen-
ım: nec inde variatur in diuerſos colores, vi-
elicet veros, præterquam in rubeum, in quo
t finis vltimus. Citrinatio enim quæ fit inter
bum & rubeum, non debet dici color in per-
ctione. Approbantur autem per hæc omnia
uæ prædixi, quæ etiam vel re ipſa facti expe-
ientia demonſtrauit.

Sequitur decoctio tertij gradus vſq; ad calcinationem. CAP. VI.

Et dum rubeſcere incipit, ponitur ad deco-
uendum in alio furno, fortiorem ignis gra-
um, donec intus & extra vera rubedine per-
ruatur. Cuius ſignum eſt diruptio & perele-
atio ſuprà dicta: de quibus in Turba dicitur:
oſt albedinem autem non potes errare. Nam
gne augmentato poſt albedinem, ante rube-
inem ad cinerationem peruenitur. Item vi-
ens autem illam albedinem ſupereminẽtem,
ſto ratus, quòd rubor in albedine illa occul-
us eſt: & tunc oportet illud extrahere, & co-
uere, quouſque totum rubeum fiat. Et ſi vo-
is dubium relinquatur: quare albedo à nigre-
inis ventre extrahitur, rubedo autem non

extrahitur ab albedine, licet sit rubeum deco-
quendo, declaro vobis hoc modo: quoniam
durante nigredine materia remanet, & est hu-
mida in natura, quæ humiditas se ostendit ap-
parente albedine desiccari. Et nunquam e-
tiam apparet albedo, donec humiditates cor-
rumpentes, sint omnino consumptæ. His er-
go duabus de causis dici potest, quòd albedo
à nigredine extrahitur. Dum autem rubesci
nihil deuastatur, sed tantùm coquitur, & deco-
ctione sui forti color rubeus immutabilis ap-
paret, in quo est perfectio. Quare in Turba: E.
composito in spiritum rubeum verso, fit mun-
di principium. Item spiritus tingens & viuifi-
cans intromittitur, postquam recessit humidi-
tas corrumpens, non aletur, quòd est peruen-
tum ad dealbationem seu ad albedinem. Hoc
ergo colore rubeo apparente, natura sui perfe-
ctionem ostendit occultam.

Sequitur calcinatio, in qua vltimus gradus figendi
completur. Et tunc spiritus corpus est verè factus,
verè permanens, & fugitiuum fugiens.

CAP. VII.

Postquam hæc materia rubeum habens co-
lorem dirui & eleuari incipit, ponitur ad cal-
cinandum per flammam fortem reuerberio-
rum iam in terreo vase, in quo ignis gradu fi-
xio completur, & permanens efficitur, vera at-
que perfectissima fixione. Quare Iber ait in

cap.

ıp.de Calcinatione, quòd ſpiritus calcinan-
ır, vt fixiones fiant, & meliùs diſſoluantur.
t in capitulo etiam de tertij ordinis medicina
cipit calcinari. Et debet in ignis calcinantis
gore permanere, donec puluis tactu impal-
ıbilis fiat, intenſiſſimum habens ruborem.
uare in Turba ſic dicitur: Scitote quòd cùm
nis eſt, optimè miſcuitur: eò quòd cinis ille
cipit ſpiritum, & incluſus eſt ille humor per
teriorem ignem, quouſq; croci ſicci, vel com
uſti ſanguinis, vel ſyrupi granati colorem aſ-
ımat. Item cum aqua introiuit in corpore,
ertit ipſam in terram: deinde in puluerem, ſi-
e in cinerem, ſi vult apud perfectionem ex-
eriri, manu accipite. Si enim impalpabilem
quam inueniunt, bene eſt: ſin autem itera-
. Hic autem cinis rubicundiſſimus impalpa-
ilis in ſe ipſo: eleuatur etiam & creſcit in mo-
um fermenti, & ſeparatur ab eo in calcina-
ione, prædicta terra nigra, ſubtiliſſima & per-
ıcida, quæ in fundo vaſis eſt, ſub dicto pulue-
e rubeo reperitur. Vnde dicebat mihi ma-
iſter meus: Apparet perfectionem fixionis in
oc exiſtere duabus de cauſis: vna quidem:
uia per fixionem & per calcionationis igne,
ntroducitur parua quantitas huius Elixir ſu-
er multas quantitates non permanentes cor-
oris proiecta confirmans in eis aurifixio-
em: quod non faceret, niſi in ea fixio ſupera-
undaret. Alia verò: quia terra nigra prædicta

in calcinatione ſeparatur à commixto, quæ
liàs fuerat in toto opere inſeparabilis, prop
fortiſſimam vnionem: & ideo neceſſe fuit p
fortiſſimum artificium ſeparari. Et ſi reman
ret commixta propter ſui impuritatem, imp
diret puræ materiæ ingreſſum.

*Sequitur cinis per calcinationem factus fuſibil.
& iteratò lapis, qui eſt Elixir completum.*
CAP. VIII.

Cinis verò iſte caret fuſione: qualiter autem
ingrediatur vt tingat, certè liquefactio ſibi re
ditur, ſiue ſudor, per modum à Philoſophis tr
ditum. Quis ergo modus eſt ille? Eſt'ne in a
quam ſoluendo? Certè non, quia Philoſoph
non curant de aquis tangenti adhærentibus
& id humectantibus. Quare dicitur in Turba:
Incipientes autem, audientes aquam, putaue
runt eam aquam eſſe vulgi: quòd ſi noſtros li
bros legiſſent, ſcirent vtique aquam eſſe per
manentem. Quæ ergo aqua eſt verè, quæ tan
genti non adhæret, ſed ſuperficiem diſcurri
nihil humectans ſicut argentum viuum. Quis
ergo faciet talem aquam? Certè dico quòd il
le qui ſcit facere vitrum. Hæc enim materia
nihil aliud eſt quàm de ſeipſa vult ſibi adiungi:
nam omnia quibus indiget in ſe habet. Et ſi be
ne excogitentur quæ prædixi, ſcietis ex hoc ci
nere habere lapidem rubeum in intenſo colo-
re, parum perſpicuum habentem, frangibilem
cum

um modico ictu, fusibilem, penetrantem, ingredientem, & perpetua citrinatione tingentem. Cuius vnum pondus centum millia, & plus Saturni conuertit in Solem. Est autem in proiectionis modo subtilitas: qua ignorata Elixir tenens non proficit ex eodem.

Conclusio totius Epistolæ. CAP. IX.

Ergo pater non miremini, si in hoc opere multi errant. Quoniam iuro vobis, me nunquam vidisse quenquam præter magistrum meum: qui in debita applicaret materia opus suum, sed conantur ad impossibilia in materijs: ac si de cane crederent hominem generare. Quid mirum ergo si reddant in operibus mendaces? Nam lapide, & vnde noto in Practica operis dubia subtilissima multa restant: verè autem credatis, quòd in libris suis posuerunt Philosophi veritatem. Sed post mortem scribentes cuiuslibet scripta eius, quando est ab aliquibus malè intellecta: quod tamen ipse si præsens esset, & speculatiuè exponeretur iuxta verbum, verificaret opera per effectum. Ego autem vestræ prudentiæ per omnia exposui totum opus: & per dicta Philosophorū aliqua approbaui, licet pauca curaui allegare, quod ex causa omisi: quoniam presumo, quòd vos scripta Philosophorum omnia in scrinio vestri pectoris inclusistis. Et sic non dubito, quòd dictis meis ea omnia applicaueritis per

vos ipſum: ſicut ego per experientiam qua vidi, ſcripta ſapientum intelligo, aliâs non n turus. Et ſi circa hoc breuiloquio breuis fu hoc ideo. Nam in vobis tantùm præſumo ſc re fundamentum, quod vobis non latebit ir tentio huius rei. Et ſufficit mihi, quòd vob ſoli meus patet intellectus, & non mecum m grare queat huiuſmodi veritas ab hac luce. O paternitatis veſtræ reuerentiam, Nouum ho Lumen edidi ſuper ea: quoniam inter Munc cæteros vos elegi, hac re meo iudicio dignio rem, & Altiſſimus faciat vos peruenire ad o ptatum.

Explicit Nouum Lumen.

Incipit perfectum Magiſterium, & Gaudiun magiſtri Arnaldi de Villa noua, tranſmiſſum pe eum ad inclytum Regem Aragonum, quod quiden eſt, Flos Florum, Theſaurus omnium incompara- bilis & Margarita: in quo reperitur veri compo- ſitio Elixir, tàm album quàm ad rubeum com- ponendum, videlicet ad Solem & Lu- nam ſub compendio decla- ratum.

SCias, chariſſime, quòd in omni re quæ ſub cœlo eſt, creata ſunt quatuor elemen- ta, non per viſum, ſed per virtutem. Vn- de Philoſophi ſub velamine ſcientiæ elemen- ti, iſtam

, istam scientiam tradiderunt: & ad literam
on intelligentes operantur ex sanguine, ca-
illis, ouis, & vrina, nec non multis alijs, &
x illis primò extraxerunt quatuor elemen-
a, vt cum eis opus perficerent, separando pri-
mò per distillationem ex prædictis aquam
laram: deinde oleum in superficie citrinum,
quod dicunt ignem & aërem continere, & ter-
a nigra in fundo remanet. Postmodum cum
qua terram abluunt & dealbant imbibendo
ipsam: & decoquendo aquam illam toties, do-
nec terra dealbetur.

Deinde reducunt oleum illud ad ignem pa-
ratum distillando, quousque dicta terra totum
bibat, scilicet, aquam, oleum & tincturam. Et
istam terram siue cinerem proijciunt super
corpus fusum, videlicet super cuprum aut a-
liud, & nihil inueniunt: & tamen faciunt &
operantur secundum quòd Philosophi dicunt
in libris suis: & sic in errorem ceciderunt, non
inuenientes introitum. Et tamen error illo-
rum est: quia certum est, quòd non generatur
ex homine nisi homo, nec ex equo nisi equus:
similiter nec ex alijs animalibus, nisi sibi simi-
lia. Cùm igitur ista sint à natura metallorum
penitus aliena, impossibile est ex ipsis fieri ge-
nerationem ex metallis: quia metalla non ge-
nerantur, nisi ex spermate proprio: Argentum
autem viuum est sperma metallorum & ori-
go eorum, prout dicunt omnes Philosophi, &

etiam vſus & ratio docet, prout inferiùs declarabo. Iſta autem prædicta, videlicet ſanguis, capilli, oua, & cætera vegetabilia, non ſunt argentum viuum: ergo ex ipſis eſt impoſſibilis generatio, ſeu tranſmutatio metallorum, non ſunt igitur prædicta lapis noſter, licet ſint exempla.

Sunt alij qui accipiunt quatuor ſpiritus, ſcilicet, arſenicum, ſulphur, argentum viuum & ſal armoniacum, & dicuntur Spiritus: quia ab igne fugiunt, & euolant in fumum. Et iſta accipiunt loco quatuor elementorum: videntes quòd Philoſophi dicunt in libris ſuis: ſcientiam eſſe in ſpiritibus, & iſtos ſubiacentes, vt ſint naturæ aéreæ, vel naturæ aëreæ efficiantur. Fixant poſtmodum calcinando, vt ſint naturæ terreæ: ſoluunt, vt ſint naturæ terreæ, aqueæ, diſtillant, vt ſint naturæ igneæ. Et iſta componunt iuxta libros credentes habere ſcientiam elementorum: & compoſita ſimul componunt ſupra captum, & nihil inueniunt: ſed vt primi in errorem ſunt elapſi. Et cauſa illorum errorum eſt multiplex, quarum duæ ſufficiunt quo ad præſens. Vna, quia vt prædictum eſt, quòd metalla non generantur niſi ex ſuo ſpermate. Iſta autem non ſunt ſperma metallorum perfectorum, excepto argento viuo. Ergo ex eis eſt impoſſibile fieri generatio, vel tranſmutatio in metallis. Item quia ſulphur & arſenicum citò comburuntur

in igne,

igne, & ab ignis combustione in carbonem
nsferuntur: quomodo ergo expectabitur
eo bonum: quia citò comburitur, & in car-
nem reducitur, nec aquam expectare de-
t? Igitur patet subtiliter intuenti, quòd nec
n per se, nec iuncta cum corporibus, neque
ista cum oleis extractis ab ouis, sanguine &
pillis, vrina, vel alijs vegetabilibus, nec mi-
ad inuicem sunt lapis noster, aut medicina
ostra. Et hoc propter rationes prædictas,
uia ad generationem hominis non fit alicu-
s commixtio rei, nec ad generationem ani-
alis, nec ad generationem plantæ, nisi suis
oprijs seminibus, aut spermatis. Igitur ma-
sterium nostrum commistione alicuius non
diget extranea. Quidam credunt in salibus,
u saluminibus scientiam inuenire: & ea sol-
unt & calcinant, fundunt & preparant: & ali-
ui per se solùm proijciunt super corpora im-
erfecta. Et alij simul miscent cùm spiritibus,
dictum est. Præparant autem cum corpori-
us præparatis, & nihil inueniunt. Et causa il-
rum errorum est similis præcedentibus.

Et quidam ex solis corporibus credunt me-
icinam elicere: & præparant ea calcinando,
luendo & congelando, & proijciunt super
orpus, & decepti sunt. Et error illorum est,
uia sperma illorum ab initio non acceperũt,
ed corpus, vt est in natura sua. Ex rationibus
rgo dictis apparet, quòd non in sanguine, nec

in ouis, nec in capillis ſeu vegetabilibus app
reat, aut habebitur ſcientia noſtra, nec in ſpi
tibus prædictis per ſe, aut ſalibus, atrament
aut alijs huiuſmodi quibuſcunque.

Et quidam ſubtilius inſpicientes, conſid
rauerunt argentum viuum eſſe principiu
metallorum, & ipſorum origo in caloris ſu
phure inuenitur. Decoxerunt & ſublim
runt per ſe argentum viuum, & fixauerunt,
præparauerunt, & nihil inuenerunt. Cau
verò erroris illorum eſt: quia ſperma viri no
prodeſt, nec fructum affert, niſi proijciatur i
matricem mulieris. Sic etiam Mercuriu
qui ſperma eſt, non prodeſt, niſi proijciatu
in matricem corporum, vt ipſum maturent
Quidam ipſum cum corpore amalgamand
miſcuerunt, & lauarunt tamdiu cum aqua dul
ci, donec eis apparuit: quia corpus mundum
eſt redactum: & illud coxerunt vſque in fi
nem: credentes quòd argentum viuum cum
tali corpore miſceatur: & nihil inuenerunt:
quia corpus immundum inuenerunt, & argen
tum viuum euanuit: ſed corpus fuit mundius,
quàm fuiſſet. Cauſa verò illorum errorum eſt:
quia ſperma non iungitur cum corpore, niſi
Luna mediante: quoniam anima eſt medium
inter ſpiritum & corpus, ipſa ad inuicem con-
iungens. Anima autem fermentum eſt: quia
ſicut anima corpus viuificat hominis: ſic fer-
mentum corpus mortuum à natura ſua peni-
tùs

s alteratum viuificat. Vnde anima obtinet incipatum exercens vires suas: idcirco, quid fermentum, infrà dicetur.

Quidam miscent corpora imperfecta cum rporibus perfectis, & ponunt in examine, edentes, quòd id quod est bonum & purum corporibus imperfectis cum perfectis re-aneat, & residuum euanescat. Hæc autem on videntes illusi sunt, & cecidit in eis cogi-tio praua. Causa autem illorum errorum est: uia corrumpens corpora imperfecta, impe-it ne perficiantur. Et nota quòd hîc oporte-et habere duplicem virtutem, quæ separaret erram sulphuream comburentem à commix-o, & quæ conuerteret iam separatam ad natu-am suam. Hanc autem virtutem corpus in sua rossitudine habere non potest. Hæc omnia entauerunt communiter operantes, prout & go tentaui iam, & in stuporem adducti sunt anquam de scientia desperati, & intellectus mbecillitate magisterium relinquentes.

Nunc autem scire te volo, quòd materia omnium metallorum, & eorum sperma est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ, calore sulphureo decoquente, & secun-dùm varietatem sulphuris, & ipsius multitu-dinem in terra diuersa metalla generantur: semper tamē eorum materia est vna & eadem essentialiter, solo tamen differunt accidente, scilicet decoctione maiori aut minori aduren-

ti, vel non adurenti, ſeu comparatis. Et in h
omnes Philoſophi conueniunt. Et adhuc
bi, chariſſime fili, clariùs demonſtrabo. Ce
tum enim eſt, quòd omnis res eſt ex eo, vel
eo in quod reſoluitur: ſuper quod ponam t
bi exemplum. Glacies vel nix conuertitur i
aquam mediante calore: ergo priùs fuit aqu
quàm nix vel glacies: ſed omnia metalla con
uertuntur in argentum viuum: ergo priùs fue
runt argentum viuum. Modum autem con
uertendi ipſa in argentum viuum, inferiùs t
docebo. Hoc autem ſuppoſito, quòd metal
lum poſſit reſolui in argentum viuum, ſolui
tur opinio illorum, qui dicunt: Spiritus & a
lias ſpecies in elementa & naturam metallo
rum tranſmutari non poſſe: quia hoc verum
non eſt, vt ipſi aſſerunt, niſi ad primam mate
riam reducantur. Reductio ipſius ad primam
materiam eſt facilis & poſſibilis metallis. Item
oſtendo tibi quòd multiplicatio in metallis eſt
poſſibilis. Nam omne creſcens & naſcens mul
tiplicatur, vt patet in plantis & arboribus; nam
ex vno grano mille grana procreantur; ex vna
arbore infiniti procedunt ramuſculi: ex qui-
bus fiunt diuerſæ arbores & infinitæ. Et ſic
ſuum numerum augent & multiplicant. Me-
talla autem in terra naſcuntur & creſcunt: er-
go poſſibilis eſt in eis augmentatio & multi-
plicatio vſque in infinitum.

Oſtendi tibi, chariſſime fili, ſapientiæ: ſi ea

quæ

æ dicta ſunt, intellexiſti, errores omnium
erantium communiter cum cauſis ſuis: &
irmaui hoc eſſe verum demonſtratione a-
rta & lucida: nunc Dei auxilio ad practi-
m veniamus. Dico tibi chariſſime, quòd
ortet corpora primò ad primam materiam
ducere, ad hoc vt fiat generatio ſeu multi-
catio ſeu multiplicatio in eiſdem. Animad-
rte ergo in his quæ tibi deſcribuntur. Acci-
cupri ℔.j. & fiat ex eo limatura munda, &
iſce cum ℔.iiij. Mercurij, terendo in morta-
o cum ſale modico & aceto, quouſque ſimul
nalgamentur. Cùm autem cuprum fuerit o-
imè coniunctum, pone ipſum in bona quan
ate aquæ vitæ, hoc eſt, in xij. partibus ſui de
qua vitæ. Hoc eſt, quòd ſi amalgama fuerit
.j. aqua de vite ſit xij. & pone totum in vri-
ali ſuper ignem debilis cineris inferius lentiſ
mè ad ignem per diem naturalẽ: tunc dimit-
infrigidari, & cum frigidũ fuerit, cola aquam
am cum omnib. quæ in ea ſunt per pannum
neum donec exeat & tranſeat per pannum
e aqua, id quod de corpore reſolutum fuerit,
non per filtrum: quia non exiret reſolutio
orporis per filtrum, & pars quæ poterit exire
xeat, & pone ad partem. Deinde accipe id
uod remanſit in panno, & iterum cum noua
qua benedicta repone ad ignem in vaſe præ-
icto, per diem & noctem vt priùs: & cola vt
uprà dicitur, & aquam ſecundam cum prima

ad partem pone, vt suprà: & sic toties reitera quousque opus ad aquam reuertatur, hoc est ad primam materiam, quod est Mercurius.

Quo facto, totum istud accipe, & pone in vase vitri, super ignem lentũ decoquens, quousque videris in superficie nigredinem apparẽtem, quam remoue subtilius quàm poteris & sic reitera coquẽdo, & nigredinem à superficie tollendo, quousque appareat nihil nigredinis, & aqua remaneat clara: nunc habes aqua & terram, scil. duo principalia elementa.

Deinde accipe illam terram & nigredinem quam collegisti, & pone in vase vitreo, & superinfunde de aqua prædicta, quousque super eam natet: & coque lento igne per quatuor dies: tunc aquam pone & coque, & sic deinceps, quousque terra albata & clara. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quia cùm mundificata fuerit, auxilio Dei totum magisterium dirigetur. Qua mundata & clarificata, seu dealbata, vt dictum est, aqua mediante, quæ cum dicta terra, mediante calore, & coagulata & inspissata terram ipsam coagulatam cum aqua sua, inspissatam sine alia aqua decoquens forti igne in cucurbita vitrea, alembico vitreo superposito, donec quicquid fuerit de aqua, ascendat ad alembicum, & terra remaneat calcinata. Tunc accipe de fermento de quocunque volueris quartam sui partem: id est, si fuerit

vna libra corporis perfecti, de fermento vn
s tres. Fermentum verò aut est aurum aut
gentum: & istud fermentum cum terra fer-
ntatur, sic soluti, vt de terra factum est: & eo-
m ordine cum terra preparatum simul con-
ge & ablue cum aqua prædicta, & coque per
s dies aut plures. Tunc iterum aquâ suâ im-
e & coque vt priùs: & hoc toties reitera,
oties & donec hæc duo in vnũ reducantur:
od perpendes quando color non variabitur
eisdem: tunc super eis infunde aquam predi
am, partem post partem paulatim, vsq; dum
erit de ipsa quãtum poterit: semper nouam
uam infundendo. Nam in ista coniunctione
iritus, & corporis, cum eisdem commiscetur
ima: & vnum fiet cum eis, & corpora cõuer-
ntur in naturam ipsorum, & germen coniun
tur cum corporibus ipsorum prædictis mun
tis: quia non poterát antea propter illorum
mundiciem & grossitudinem, sed cum eis
niungitur, & in eis crescit & augmentatur.
Nunc reuertar, charissime, ad dicta priùs, ap-
icás singulariter super ea verba Philosopho-
m antiquorum, obscurè in parabolis collo-
ta. Vt me in dictis verba Philosophorum in-
lligere, cùm ipsa verba eos protulisse affir-
es. Primum verbum est corporum in argen-
m viuum reductio: & istud est, quod Philo-
phi vocauerunt Reductionem, quæ est artis
ndamentum. Verba Philosophi

Nisi corpora solueritis in vanum laborabiti
De qua solutione tractans Parmenides in l
bro Turbæ dixit: Si hunc librum legissent
intellexissent, scirent vtique aquam esse perm
nentem, quæ absq; suo corpore cum quo iur
cta est, & facta est vnum permanens, esse no
posset. Non igitur corporum Philosophorur
aqua nubis, sed ipsorum conuersio in aquam
ex qua fuerunt creata, scilicet argentũ viuum
prout gelu conuertitur in aquam limpidam
ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam v
num habes elementum quod est aqua.

Secundum verbum est: Quòd fit terra. E
hoc est quod Philosophi dixerunt: Quòd d
grossitudine aquæ terra generatur: quonian
fæces aquæ quæ remanent in fundo vasis, Te
ram Philosophi dixerunt. Sic habes ergo se
cundùm alios, elementum, quod est aqua.

Tertium verbum est: Quod est terræ mundificatio. De qua mundificatione Morienus Philosophus dicit: Hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quæ cùm mundificata fuerit, auxilio deitatis totum magisterium dirigetur. De qua dixit etiã Pheyrer in libro Turbæ: Iunge siccum humido, scilicet, terram aquæ. Ecce & aquam per se iam habes, & terram dealbatam cum aqua.

Quartum verbum est: Aqua quæ potest euaporare per distillationem, per quam sublimationem siue ascensionem efficitur ipsa terra aërea,

a aërea, cùm prius esset spissatum cum terra & coagulatum. Et habes terram, aquam & aërem. Et hoc dixit Philetes in libro Turbæ: Dealbatum siccum igne comburite, quousque ex eo exeat spiritus, qui in eo inuenitur: qui dicitur Cinis Hermetis. Et Misêris Philosophus: Et remanet terra calcinata in fundo vasis, quæ est naturæ igneæ. Et sic habemus in prædictis præparationibus quatuor elementa. Hæc ergo terra calcinata est illa, de qua ait Misêris Philosophus sic: Nec cinerem vilipendas in inferiori loco, eo teste existente. In eo enim est diadema cordis, quæ remanet. Cinis est postmodum cum prædicta terra. Fermentum ponitur, quod Philosophi animam dicunt fermentum. Et hoc ideò, quia sicut corpus humanum absque suo fermento, seu eius anima nihil valet, ita est in proposito. Nam fermentum est corpus, vt dictum est, & ad naturam suam alia conuertit. Et scias quòd non est fermentum nisi Sol & Luna, hoc est aurum & argentum istis planetis appropriata. Ideò, quia sicut Sol & Luna alijs dominantur planetis: sic ista duo corpora alijs dominantur, & ipsa ad suam naturam conuertunt: & ideò à pluribus Fermentum dicuntur. Oportet ergo fermentum in corporibus introduci: quia est eius anima. Hoc est quod dixit Morienus: Nisi corpus immundum mundaueris, & eum dealbatum non reddideris, & in eo animam non

miseris, nihil huic magisterio direxisti. Igitu fit coniunctio fermenti cum corpore munda to: & tunc spiritus cùm iungitur, lętatur & ga det cum eis: quia munda sunt à sua natura gro sa, & subtilia sunt facta. Et hoc est quod dixi Ascanus in libro Turbæ: Spiritus non coniu gitur cum corporibus, donec à suis immundi cijs fuerit perfectè denudatus. In hora coniu ctionis mirabilia maxima apparent. Nam o mnes colores de mundo apparent in operan do quotquot excogitari possunt, & corpus im perfectum coloratur coloratione firma medi ante fermento, quod fermētum est anima: spi ritus mediante anima cum corpore coniungi tur & ligatur: & cū eo simul in colore fermen ti conuertitur, & fit vnum cum eis.

Ex prædictis apparet subtiliter intuenti, Philosophos in suis verbis obscurissimis vera dixisse. Nam ipsi Philosophi dicunt in libris suis, quòd Lapis noster est ex quatuor elementis: quia ipsum elementis compararunt. Et ostensum est primò qualiter sunt quatuor elementa. Dixerunt etiam quòd lapis noster compositus est ex corpore, & anima, & spiritu, & verum dixerunt. Nam corpus imperfectum corpori comparauerunt propter hoc, quia est infirmum. Aquam spiritum dixerunt, & verè ipsa spiritus est. Fermentum animam dixerunt: quia sicut suprà dictum est, corpori imperfecto vitam tribuit perfectam, quàm prius

non

non habebat, & meliorem formam produxit.

Dixerunt etiam quidam Philosophi: Nisi corpora ducatis vt fiant incorporea, ad corpora nondum operanda regulas inuenistis, & verum dicunt. Nam primò fit aqua: id est, argentum viuum: & sic fit incorporeum. Deinde de coniunctione spiritus, scilicet aqua, fit corpus. Et ideo quidam dixerunt: Conuerte naturas, & quod quæris inuenies, hoc est verum. Nam in nostro magisterio primò facimus de grosso gracile: id est, de corpore aquam, & postmodum de huiusmodi siccum: id est, de aqua, quæ humida est, terram: id est, siccum: & sic naturas conuertimus, & facimus de corporeo vel corporali spirituale, & de spirituali corporale, vt dictum est. Et facimus id quod est superius, sicut id quod est inferius: & id quod est inferius, sicut id quod est superius: id est, spiritum corpus, & corpus spiritum: vt in principio operationis videlicet in solutione fit: quod est inferius, est sicut id quod est superius: & totum vertetur in terram.

Patet ergo ex prædictis, quòd lapis noster sunt quatuor elementa, & sunt anima, corpus & spiritus. Et lapis noster, prout dicunt quidam Philosophi, fit ex vna re cum vno: & certè verum dicunt. Nam certè totum magisterium nostrum fit cum aqua nostra, & ex ea: & per eam. Nam ipsa corpora soluit (vt dictum est superiùs) non solutione illa, quam & prout

credunt ignorantes, quòd conuertantur in aquam nubis: sed ſolutione vera Philoſophica, ſcilicet quòd conuertatur in aquam primam ex qua fuerunt ab initio. Ipſa enim aqua corpora calcinat, & in terram reducit. Ipſa eadem aqua corpora in cinerem transformat, & eam incinerat, dealbat & mundificat, iuxta verbum Morieni dicẽtis: quòd azoch & ignis latonem abluunt, atque mundificant, & eius obſcuritatem ab eo penitùs eripiunt. Lato autem corpus immundum eſt: Azoch autem eſt argentum viuum. Et corpora diuerſa coniungit pręparatum prædicto modo, coniunctione tali, quam non poterit ignis potentia: nec alia temperatio ſeu probatio ſeparare: & ab ignis combuſtione defendit: & eorũ vnum in aliud mittit, & corpora ſublimat non ſublimatione vulgari, quam intendunt idiotæ, quòd ſublimare ſit ſuperius aſcendere per ignem. Et ideo accipiunt corpora calcinata, & miſcent cum ſpiritibus ſublimatis, ſcil. cum ☿. arſenico, & ſale: & per ignem fortem & ſubitaneum corpora aſcendere faciunt cum ſpiritib. & dicunt quòd tum corpora ſunt ſublimata, & his tales falluntur & deluſi ſunt: quia ipſa poſtmodum inueniunt magis immunda, quàm fuerunt priùs.

Scias, chariſſime, quòd non eſt noſtrum ſublimare, ſuperiùs aſcendere: ſed ſublimare Philoſophorum eſt, de re baſſa & corrupta altam facere atque magnam: id eſt, puram: vt dicimus:

cimus: Iſte homo ſublimatus eſt: id eſt, in dignitate poſitus: ſic enim diximus, corpora ſunt ſublimata: id eſt, in ſubtilitatem & in alteram naturam conuerſa. Veruntamen ſublimare apud Philoſophos, idem eſt quod ſubtiliare & decretare, quod totum facit aqua noſtra benedicta. Sic ergo intellige noſtram ſublimationem: quia multi ſunt in hoc decepti. Aqua etiam noſtra mortificat & viuificat, & apparere facit colorem primò nigrum in mortificatione corporis, dum in terram vertitur: poſtmodum apparent multi colores, & varij ante dealbationem: quorum omnium finis eſt albedo. In coniunctione verò corporis præparati & fermentati, colores infiniti apparent tot, quot ab homine excogitari non poſſunt. Et ſic apparet quòd magiſterium noſtrum eſt in vno, & cum vno fit, & ex quatuor, vt dictum eſt, & ex tribus, vt ſuprà dictũ eſt. Vnde ſcias, chariſſime, quòd Philoſophi nomina noſtri lapidis multiplicauerunt ad hoc, vt abſconderent eum, & dixerunt: Lapidem noſtrum corporeum & ſpiritualem eſſe: & in rei veritate mentiti non ſunt, prout ſapientes intelligere poſſunt. Nam ibi eſt corpus & ſpiritus, & corpus factum eſt ſpirituale in ſolutione, vt dictum eſt: & ſpiritus factus eſt corporalis, in coniunctione ipſius cum corpore perfecto & fermento. Quidam enim Philoſophorũ ipſum vocantes (prout dixit Eximenus in libro Tur-

bæ) ſic ſcitote omnes ſcientiam inquirentes, quòd nulla ſit tinctura vera, niſi cum ære noſtro: & infinita nomina impoſuerunt, ne ab inſipientibus perciperetur quoquomodo, ſi ipſum nominarent: tamen vnus eſt, & idem opus. Et ideo dicit Morienus quòd cum facto noſtri magiſterij aſſimilatur in ordinem hominis creationi. Nam primò eſt coitus, poſtmodum conceptio, deinde imprægnatio, quartò ortus, & quintò ſequitur nutrimentum. Hæc verba faciam te intelligere ſi fueris attentus corde, atque ſolicitus. Sextò ſperma noſtrum, quod eſt argentum viuum, cum terra coniungitur corpori imperfecto: quæ terra noſtra dicitur: eò quòd terra eſt mater omnium elementorum: tunc ſecundùm Philoſophos Coitus appellatur. Dum autem terra incipit aliquantulum de argento viuo ſecum retinere, tunc dicitur Conceptio, & tunc agit maſculus in fœminam: id eſt, argentum viuum in terram. Et hoc eſt quod dicunt Philoſophi, quòd noſtrum magiſterium non eſt aliud niſi maſculus & fœmina, & ipſorum coniunctio. Dominatur aqua in argent. viuum, & terra creſcit & multiplicatur, & augmentatur. Quod autem euenit quando terra dealbatur, tunc prægnatio nuncupatur: quoniam iam terra eſt imprægnata. Deinde fermentum coniungitur cum corpore imperfecto preparato, vt dictum eſt, quouſque vnum fiant colore & aſpectu, & tunc

unc dicitur Ortus. Tunc enim natus est lapis
ioster: qui natus Rex à Philosophis nuncupa-
ur. Vnde dicit Philosophus in libro Turbæ:
Honorate regem vestrum ab igne venientem
liademate coronatum, & ipsum alimẽtate vs-
que dum ad ætatem perfectam perueniat. Cu-
us pater est Sol: mater verò Luna. Lunam au-
tem pro corpore imperfecto accipiunt: Solem
verò pro corpore perfecto. Vltimo verò se-
quitur nutrimentum, quousque augmentetur
augmentatione magna. Nutrimentum autem
lacte suo & spermate ex quo fuit ab initio, im-
bibatur argento viuo sæpe & sæpius, quousq;
habeat quod sufficiat: id est, vsq; ad perfectio-
nem, quod est finis totius operis nostri.

Charissime, per ea quæ dicta sunt, facilè potes intelligere omnia verba Philosophorum obscura, & cognosces omnes in eodem conuenire. Et nihil est aliud magisterium, nisi id quod prædixi tibi. Iam habes charissime corporis solutionem & reductionem sui ipsius ad primam materiam. Deinde habes ipsius in terram conuersionem. Post autem dealbationem, in aërem leuigationem: quia tunc destillando humiditatem quæ inuenitur, fit aëreum. Quod descendit, & terra remanet calcinata: & tunc est igneæ naturæ. Et habes etiam istorum coniunctionem ad inuicem: & habes commixtionem animæ & corporis: & etiam coniunctionem animæ

& corporis & ſpiritus ſimul, & conuerſionem ad inuicem: & habes augmentationem tantùm. Cuius vtilitas maior eſt, quàm poſſit percipi.

Explicit tractatus Flos Florum Magiſtri Arnaldi de Villa noua.

ARNALDI DE VILLA NOVA EPISTOLA SVPER *Alchimia ad Regem Neapolitanum.*

SCias, ô tu Rex, quòd ſapientes poſuerunt in opere multas res, & multos modos operandi, ſcilicet diſſoluere & coagulare, & plura vaſa, & pondera, quod fecerunt ad excæcandum ignorantes, & ad declarandum intelligentibus opus prædictum. Et nota, ô tu Rex, quòd ſapientes denunciarunt opus ſub breuibus verbis: licet plura verba alia poſuerunt, & adiunxerunt, vt non intelligeretur, niſi per ſapientes. Sapientes verò dixerunt, quòd eſt vnus lapis, qui ex quatuor naturis eſt compoſitus: quæ quidem naturæ ſunt, ignis, aër, aqua & terra. Qui quidem lapis eſt lapis in ſimilitudine & tactu: non autem in natura: & vocatur lapis, ſiue compoſitum quoddam. Compoſitum dum eſt ductum per viam rectam, eſt id quod quæritur, in quo non eſt aliquid ſuperfluum, vel aliquod quod deſit: imò

ò omnia quæ sunt in lapide, ~~sed ei~~ necessa-
:& nullo alio indiget: & quod dictum com-
situm, siue lapis est vnius naturæ & vna
: quæ quidem res, in decoctione ignis ha-
: diuersos colores, antequam fiat lapis al-
s perfectus.

Et nota, ô tu Rex: quòd vbi magis dictus la-
s stat in igne, tantò magis augmentatur de
nitate: quòd in alijs rebus non est ita: quia
nnes aliæ res in igne comburuntur, & amit-
nt humiditatem radicalem. Dictus verò la-
s totus solus in igne semper melioratur &
escit eius bonitas: & ignis est eiusdem lapi-
s nutrimentum. Et istud est vnum de eui-
entibus signis ad cognoscendum lapidem i-
um: quod intellige bene. Quod composi-
m siue lapis diuiditur ante operationẽ duo-
us modis: prima corporalis, alia spiritualis,
vnum exit ab alio, & est vnita, & regitur v-
um cum alio, & vnum meliorat aliud. Et Phi
sophi nominauerunt vnum Masculinum, &
iud Fœmininum.

Et nota, ô tu Rex, quòd quando Philoso-
hi nominauerunt Argentum viuum, & ma-
nesiam, dicentes: Congelat argentum viuum
corpore magnesiæ: quòd ipsi non intelle-
erunt de argento viuo vulgari quod vide-
ur: sed intellexerunt, quòd argentum viuum
st humiditas dicti lapidis: quia magnesia non
st illa quæ videtur vulgariter: sed magnesiam

vocauerunt totum compositum, in quo est to
ta dicta humiditas, quæ est argentum viuum
quæ quidem humiditas non est sicut aliæ hu
miditates, quæ quidem humiditas currit in i
gne, & in eodem igne totum compositum di
soluit, congelat: denigrat, dealbat, & finalite
rubefacit & perficit. Et nota, ô tu Rex, quò
in opere non ponuntur plura: sed vna res dun
taxat, nec oportet aliqua fieri trituratio ma
nuum, nec aliquid apponi debet cum dicto
lapide. Et nota, ô tu Rex, quòd terra alba vo
catur lapis albus perfectus, & terra rubea vo
catur lapis rubeus perfectus: quæ quidem ter
ra alba per regimen dicti operis, absque adiu
torio alterius rei conuertitur in rubedinem
Aqua verò siue argentum viuum, vocatur hu
miditas, quæ est in dicto lapide. Et nota quòd
aqua siue humiditas dum exit de compositio-
ne siue lapide, versa fuit tota compositio ni-
gra in fundo vasis: & sic continuando ignem
ipsa nigredo in qua est humiditas, vertitur in
diuersos colores: & finaliter in albedinem:
quæ quidem humiditas vocatur etiam aër,
qui aër seu humiditas miscetur cum terra sua,
& cum alijs elementis in ipso lapide existen-
tibus: donec fiat vnum quid album. Et no-
ta, ô tu Rex, quòd dicta humiditas aërea, quæ
est argentum viuum, est vna res cum terra sua
supradicta, & alijs elementis in ipso lapide
persistentibus. Quæ quidem humiditas, li-
cet

sit pauca, est sufficiens ad nutriendum, &
perficiendum totum lapidem, à quo est i-
humiditas. Et est sciendum, quòd in di-
compositione, seu lapide, sunt Sol & Lu-
in virtute & potentia, ac elementis, in na-
a: quia si hæc non essent in ipso composito,
n fierent: non fierent inde, neque Sol ne-
e Luna: & tamen non est ipse Sol, sicut Sol
mmunis, nec ipsa Luna, sicut Luna com-
nis: quia ipsum Sol & Luna existentes in i-
a compositione, sunt meliores quàm ipsa na
ra vulgaris: eò quòd Sol & Luna dicti com-
siti sunt viui, & alij vulgares sunt mortui:
bito tamen respectu ad ipsum Solem & Lu-
m in dicto lapide existentes, vt dictum est:
et Philosophi nominauerunt ipsum lapi-
em Solem & Lunam, ad finem illum: quia in
so lapide sunt potentialiter, non autem visi-
iliter. Et est sciendum, quòd ipse lapis siue
ompositum, vna est res duntaxat, & vnius na
ræ, & in ipso est totum illud quod est ei ne-
essarium: & in ipso est id quod eum melio-
t, & illud quod ipsum complet: & non est i-
ud compositum quod est vnum: videlicet o-
us aliquorum animantium seu animalium,
u vegetabilium: sed est natura munda & cla-
a de suis proprijs mineris, quæ transmutan-
ur per regimen ignis, & putrescit & nigrescit,
albescit, & rubescit: & ad plures alios colo-
es deuenit. Et nota, ô tu Rex, quòd humiditas

prædicta quæ est argentum viuum, est corr
ptio ipsius lapidis: quoniam ipsum lapide
nigrescere facit, & finaliter ipsum lapidem d
albat. Et nota, ô tu Rex, & scias, quòd Phil
sophi dixerũt: Fundatis corpus, & assetis eu
donec conuertatur in aquam: quod intellig
tur de dicto composito, quod fundatur, & cc
gelatur: & tunc vocatur terra. Et nota quc
Philosophi vocant Aquam dum dictus lap
est liquefactus cum sua aqua, quæ in ipso lap
de est fixa: quæ aqua tunc est currens & alt
sicut aqua. Et nota, ô tu Rex, quòd conuert
tur aqua in aërem: quod est intelligendum
quòd dicta aqua congeletur & conuertatur i
corpus quod antea fuerat: quod corpus e
tamdiu in regimine ignis, donec conuertatu
ipsum corpus subtile, & in albedinem perfe
ctam redactum: & tũc nominatur per aliquo
Aër. Sed quando dicitur quòd conuertatu
aër in ignem, intelligitur, quòd dictum com-
positum, quod vocatur Aër, stet in igne fort
tam diu, donec rubescat, & tunc erit comple-
tum ad rubeum: quod vocatur Ignis, siue Sol.
Et nota. ô tu Rex, quòd de vno solo composi-
to, & duntaxat de ipso fit opus, & non de alio:
quod compositum recipe purum absque im-
munditijs quæ sunt in eo, videlicet quòd sit
mundum, vt oportet: quod compositum Re-
ge ipsum in igne cum suis naturis: & istud fa-
cias in principio regiminis ignis: quia in hoc
est

totus defectus siue periculum. Et dum i-
d est factum, vlterius non potest esse aliquis
fectus: & tunc ignis debet esse inter fortem
lentum, quousque spiritus fuerit separatus
orpore, & ascenderit super terram, & rema-
bit in fundo vasis corpus mortuum, sine spi
u in ipso existente. Et signum est, quòd si
onatur super ignem, & non fundit, neque fu-
at, iam est completum quantum ad istum
ssum: & dum est ita, reducatur ipse spiritus
pra ipsum corpus à quo exiuit: qui spiritus
t similis nubis nigris, quæ portant aquam.
te namque spiritus vocatur Aqua vitæ, per
uam sustinetur hoc corpus, & cum qua mo-
tur, & post mortẽ viuificatur. Et nota, quòd
um dicto composito est illud, quod mortifi-
at ipsum compositum, & cum ipso eodem
ealbatur, & rubescit idem compositum sine
diutorio alicuius rei extraneæ. Item nota
uòd ignis debet esse in principio operis len-
us: secundò mediocris: tertiò fortis, videlicet
paulatiuè augmentando ipsum ignem, do-
nec dictus lapis albus fiat, & vl-
timò rubeus.

FINIS.

FRATRIS ROGER BACHONIS ANGLICI, D Mirabili potestate artis & naturæ, Libellus.

VESTRAE petitioni respond Nam licet natura potens sit & mi bilis: tamen ars vtens natura pro strumento, potentior est virtute turali, sicut videmus in multis. Quicquid a tem est præter operationem naturæ vel art aut non est humanum, aut est fictum, & fra dibus occupatum. Nam sunt qui motu vel ci, membrorum apparentia, aut vocum diue sitate, aut instrumentorum subtilitate, aut t nebris, aut consensu, multa mortalibus pr ponunt miranda, quæ non habent existenti veritatem: his mundus plenus est, sicut man festum est: nam ioculatores multa manuu velocitate mentiuntur, & phytonissæ vocu varietate in ventre & gutture figmentis & or formant voces humanas, à longè vel propè prout volunt, ac si spiritus tunc humanè lo queretur, etiam sonos brutorum confingunt Causæ verò gramini subditæ, & lateribus ter ræ conditæ, ostendunt quòd vis humana est & non spiritus, quæ magno fingunt menda cio. Cùm verò in tenebris crepusculi vel no-

cturnis

urnis res inanimatæ mouentur velociter,
on eſt veritas, ſed fraus & dolus: conſenſus
rò omnia fingit quæ volunt homines, prout
dinuicem diſponuntur. In his omnibus, nec
hyſica ratio conſiderat, nec ars, nec poteſtas
aturæ tenet: propter hoc nequior eſt occu-
atio, quando homo contemnit leges Philo-
phię, & contra omnem rationem ſpiritus in-
ocat nepharios, vt per eos ſuam compleat
oluntatem. Et in hoc eſt error, quòd ſibi ſub-
ici credunt ſpiritus, & quòd ſpiritus cogan-
ur humana voluntate, hoc enim impoſſibile
ſt: quia vis humana longè inferior eſt quàm
piritu um. Aut quia in hoc magis aberrant,
uòd per aliquas res naturales quibus vtun-
ur, credunt vel aduocari, vel figurari ſpiritus
nalignos, & adhuc errant, quando per inuo-
ationes, deprecationes, & ſacrificia nituntur
os homines placare, & adducere pro vtilitate
ominum: faciliùs enim ſine comparatione à
Deo impetrãdum foret, vel à bonis ſpiritibus,
quicquid homo debet vtile reputare. Sed nec
n his inutilibus fauorabiles aſſiſtunt ſpiritus
naligni, niſi inquantum propter hominum
peccata à Deo permittitur, qui humanum ge-
nus regit & gubernat, & ideo iſtæ viæ ſunt
præter ſapientiæ documenta, imò melius in
contrarium operantur, nec vnquam Philoſo-
phantes de his ſex modis curarunt.

Quid verò de carminibus, & characteribus,

& huiuſmodi ſit tenendum, cõſidero per hu
modum. Nam proculdubiò omnia huiuſm
di nunc temporis ſunt falſa & dubia: nam qu
dam ſunt irrationabilium, quę Philoſophi n
minerunt in operibus naturæ & artis, vt
creta occultarent ab indignis, ſicut ſi om
no eſſet ignotum, quòd magnes traheret f
rum: & aliquis volens hoc opus perficere c
ram populo, faceret characteres, & carmi
proferret, vt perficeretur attractionis vis: h
totum opus eſſet error. Sic igitur quampl
rima in libris Philoſophorum occultãtur m
tis modis, in quibus ſapiens debet hanc h
bere prudentiam, vt carmina & character
negligat, & opus naturæ & artis probet.
ſic animatas & inanimatas videbit ad nat
ram concurrere, propter naturæ conformit
tem, non propter virtutem carminis vel ch
racteris. Et ſic multa ſecreta naturæ & art
exiſtimantur ab indoctis magica, & magi con
fidunt ſtultè carminib. & characteribus, quò
eis præbeant virtutem, & pro aſſecutione eo
rum relinquunt opus naturæ vel artis, pro
pter errorem carminum & characterum. E
ſic vtrunque genus hominum iſtorum priua
tur vtilitate ſapientiæ, ſua ſtultitia cogente
Sunt autem quædam deprecationes antiqui
tùs inſtitutæ ab hominibus veritatis, aut ma
gis à Deo & angelis ordinatæ; & huiuſmo
di virtutem ſuam primam poſſunt retinere.
Sicut

ſicut in multis regionibus adhuc quædam o-
ationes fiunt ſuper ferrum candens, & ſuper
quam fluminis, & ſimiliter alia, in quibus in-
ocentes probantur, & rei damnantur, & au-
ıoritate creduntur fieri prælatorum. Nam
ː ipſi ſacerdotes exorciſmos faciunt, ſicut in
ıqua benedicta, ſicut in lege veteri de Aqua
urgatorij legitur, qua probantur adulteria,
el fides ſuo viro, & multa ſunt huiuſmodi.
ed quæ in libris Magicorum continentur, o-
ınia ſunt arcenda, quanuis aliquid veri con-
neant: quia tot falſis abutuntur quòd non
oteſt diſcerni inter verum & falſum. Vnde
uicunque dicunt, quòd Solomon compo-
ıit, & alij Sapientes, negandum eſt: quia non
ecipiuntur huiuſmodi libri authoritate Ec-
leſiæ, nec à ſapientibus, ſed à ſeductoribus,
ui nudam accipiunt literam, & ipſi nouos li-
ros componunt, & nouas adinuentiones
ıultiplicant, ſicut ſcimus per experientiam:
ː vt tunc vehementiùs homines alliciantur,
tulos præponunt famoſos ſuis operibus, &
os Authoribus aſſcribunt imprudenter: ac
t nihil opinentur, & contingentibus ſtylum
randiſonum faciũt, & ſub forma textus men-
acia ſua confingunt. Characteres verò aut
ınt verba ſignis literarum inuolutis compo-
iti, continentes ſenſum orationis adinuen-
æ, vel ſunt facti ad cultus ſtellarum in tempo-
ibus electis. De characteribus igitur primo

modo ſic iudicandum, ſicut de orationibus d
ctum eſt: de ſigillis autem & characteribus ſe
cundo modo, niſi fiant temporibus ſuis, nul
lam efficaciam penitùs habere noſcuntur. E
ideo qui facit ea ſicut in libris formantur, no
reſpiciens niſi ſolam figuram quam fabrican
ad exemplar, nihil facere ab omni ſapiente iu
dicatur. Qui autem in conſtellationibus de
bitis opera faciunt ad vultus cœlorum, illi no
ſolùm characteres, ſed omnia opera ſua poſ
ſunt diſponere tàm artis quàm naturæ ſecun
dùm cœli virtutem. Sed quia difficile eſt cer
titudinem cœleſtium percipere: ideo in hi
multus eſt error apud multos: & pauci ſun
qui aliquid vtiliter & veraciter ſcirent ordina-
re. Et propter hoc vulgus Mathematicorum
iudicantium & operantium per ſtellas magi
cas non multum excellunt: quamuis peritiſ-
ſimi, & artem ſufficienter habentes poſſent
multas vtilitates facere, & per opera tanquam
per iudicia in temporibus electis. Conſide-
randum tamen: quia peritus medicus, & alter
quicunque habet aliud exercitari, carmina &
characteres (licet fictos) vtiliter (ſecundùm
Conſtantinum medicum) poteſt adhibere:
non quia ipſi characteres & carmina aliquid
operentur, ſed vt deuotiùs & auidiùs recipia-
tur medicina, & animus patientis excitetur,
& confidat vlterius, & gaudeat, & anima ex-
citata poteſt in corpore proprio multa reno-
uare,

uare, ita vt de infirmitate in ſanitatem conualeſcat ex gaudio & confidentia. Si ergo medicus ad magnificandum opus ſuum, vt patiens excitetur ad ſpem & confidentiam ſanitatis aliquid huiuſmodi faciat, non propter fraudem, nec propter hoc vt confidant, vt de ſe valens (ſi credimus medico Conſtantino) non eſt abominandum. Nam ipſe in Epiſtola de his quæ ſuſpenduntur ad collum, ſic concedit ad collum carmina & characteres, & eos in hoc caſu defendit. Nam anima multum poteſt ſuper corpus ſuum per ſuas effectiones fortes, vt docet Auicenna in lib. de Anima, & 8. de Animalibus, & omnes ſapientes concordant: & ideo fiunt coram infirmis ludi, & res delectabiles afferuntur. imò aliquando appetitui multa conceduntur contraria: quia vincit affectus, & deſiderium animæ ſpes ſupra morbum. Quoniam verò in nullo lædenda eſt veritas, oportet diligenter conſiderare, quòd omne agens facit quod virtutem, & ſpeciem affert in naturam extrinſecam, non ſolùm ſubſtantiæ, ſed accidentia de tertia ſpecie qualitatis: & fiunt virtutes à rebus aliquæ ſenſibiles. Et ideo hoc poteſt facere virtutem, & ſpeciem extra ſe, maximè cùm ſit nobilior alijs rebus corporalibus, & præcipuè propter dignitatem animæ rationalis. & homines non ſolùm exercent calore, ſed ſpiritus ab eo ſicut ab alijs

animalibus excitantur, & nos videmus quòd aliqua animalia immutantur, & alterant res sibi obedientes, sicut Basiliscus interficit solo visu, lupus reddit raucum, si priùs videat hominem, & hyæna intra vmbram suam canem non permittit latrare, sicut Solinus de Mirabilibus mundi narrat: & alij authores, & Aristot. in libro de Vegetabilibus dicit: Palmarum fœminarum fructus maturescere per odorem masculorum, & equæ impraegnantur in aliquibus regnis per odorem equorum, vt Solinus narrat: & multa talia contingunt, per species & virtutes animalium & plantarum, multaque mirabilia, sicut Aristotel. dicit in libro Secretorum. Cùm ergo plantæ & animalia non possint attingere dignitatem naturæ humanæ: nullo modo poterunt facere virtutes & species, & colores emittere ad alterationem corporum extra se, propter quod dicit Aristot. in libro de Somno & Vigilia: quòd mulier menstruosa si aspexerit speculum, inficit ipsum, & apparet in eo nubes sanguinis. Et Solinus narrat: In Scythia sunt mulieres habentes geminas pupillas in oculo (vnde Ouidius: Nos quoque pupilla duplex) quæ cùm irascuntur, interficiunt homines solo visu. Et nos scimus, quòd homo malæ complexionis, & habens infirmitatem contagiosam, vt lepram, vel morbum caducum, vel febrem acutam, vel oculos multùm infirmos, vel huiusmodi,

iusmodi, quòd inficit alios præsentes, & contaminat, & è contrario, homines bene complexionati & sani, & maximè iuuenes, confortant alios, & homines gaudent ex eorum præsentia: & hoc est propter spiritus suaues, & vapores salubres & delectabiles, & naturalem calorem bonum, & propter spiritus & virtutes quæ fiunt ab eis, sicut Galenus docet in Techni. & hæc accidunt in malum, si anima sit peccatis magnis & multis corrupta, habens corpus infirmum & malæ complexionis, & similiter cogitatio fortis, & desiderium vehemens ad nocendum & malignandum: nam cum natura complexionis & firmitatis cogitationibus animæ & desiderijs fortiùs agit. Vnde leprosus, qui ex desiderio forti, & cogitatione, & solicitudine vehementi, intenderet alium præsentem inficere: & citiùs & fortiùs ipsum inficeret, quàm si non ad hoc cogitaret, nec desideraret, nec intenderet. Natura enim (vt Auicenna docet locis prædictis) obedit cogitationibus, & vehementibus desiderijs animæ: imò nulla operatio hominis fit, nisi per hoc, quòd naturalis virtus in membris obedit cogitationibus & desiderijs animæ. Nam (sicut Auicenna docet tertio Metaphysic.) primùm mouens est cogitatio: deinde desiderium conformatum cogitationi: postea virtus animæ, in membris quæ obediunt desiderio & cogitationi: & hoc in malo

(vt dictum) & in bono ſimiliter, vnde cùm in homine inueniuntur hæc, bona complexio, & ſanitas corporis, & iuuentus, & pulchritudo, & elegantia membrorum, & anima munda à peccatis, & cogitatio fortis, & deſiderium vehemens ad aliquod opus: tunc quicquid fieri poteſt per ſpeciem & virtutem hominis, & ſpiritus, & calorem naturalẽ, neceſſe eſt quòd fortius & vehementius fiat per huiuſmodi ſpiritus, & vapores, & influentias, quàm ſi aliquod iſtorum deficeret: & præcipuè ſi deſiderium forte, & intentio valida non deſit. Et ideo per verba & opera hominis poſſunt aliqua magna fieri: quando omnes dictæ cauſæ concurrunt. Verba enim ſunt ab interius per cogitationes animæ, & deſiderium per motum ſpirituum, & calorem, & vocalem arteriam: & eorum generatio habet vias apertas, per quas eſt magnus exitus ſpirituum, & caloris, & euaporationis, & virtutis, & ſpecierum quæ poſſunt fieri ab anima & corde. Et ideo alterationes (cęteris paribus) in ſpiritualibus fiunt per verba ſecundùm quòd eis debetur ex poteſtate naturæ. Videmus enim quòd per huiuſmodi arterias à corde in interioribus, anhelitus & oſcitatio, & multæ reſolutiones ſpirituum, & caloris fiunt: quæ aliquando nocent, cùm ab infirmo & malæ complexionis corpore proueniunt: & proſunt & confortant, cùm à corpore mundo, ſano, & bonæ

ɔonæ complexionis producuntur. Et ideo ſi-
niliter aliquæ operationes naturales poſſunt
ieri in verborum generatione & prolatione,
:um intentione & deſiderio operandi. Vnde
ıō immeritò dicitur, quòd vox viua magnam
ıabet virtutem: non quia illam habeat virtu-
:em quam magici fingunt, necnon ſimiliter
ıd faciendum & alterandum (vt exiſtimant)
ſed ſecundùm quòd natura ordinauit. Et ideo
valde cautè in his intendendum eſt: nam de
facili homo poteſt errare, & multi errant ad v-
tramque partem: quoniam aliqui omnem o-
perationem negant, & alij ſuperfluunt, & ad
magicam declinant. Multi igitur libri mundi
ſunt per carmina, & characteres, & orationes,
& coniurationes, & ſacrificia, & huiuſmodi,
qui purè magici ſunt. Vt liber de Officijs ſpi-
rituum, liber de Morte animæ, liber de Arte
notoria: & huiuſmodi infiniti, qui nec artis
nec naturæ continent poteſtatem, ſed figmen-
ta magicorum. Conſiderandum tamen: quia
multi libri reputantur inter magicos, qui non
ſunt tales, qui continent ſapiētiæ dignitatem.
Qui igitur ſunt ſuſpecti, & qui non, experiētia
cuiuslibet docebit. Nam ſi quis in aliquo illo-
rum opus naturę vel artis inueniat, illum acci-
piat: ſi non, relinquat velut ſuſpectum, & indi-
gnum ſapiēti. magici eſt pertractare ſic ſuper-
fluum nec neceſſariū: nam vt ſenſit Iſaac in lib.
de Febribus; anima rationalis nō impeditur in

ſuis operationibus, niſi detineatur ignorantia. & Ariſtôt. vult in libro Secretorum, quòd in talibus ſanus & bonus poteſt omnia, quæ homini neceſſaria ſunt, cum influentia tamen diuinæ virtutis. Et 3. Meteor. dicit, quòd non eſt virtus niſi per Deum. & in fine Ethicorum dicit, quòd nulla eſt virtus nec moralis, nec naturalis de cœleſti virtute ſine influentia cœleſti & diuina. Vnde cùm loquimur de poteſtate agentium particularium, non excludimus regimen agentis vniuerſalis, & primæ cauſæ: nam omnis cauſa prima plus influit in cauſatum, quàm ſecunda: vt prima propoſitio de cauſis proponit.

Narrabo igitur nunc per opera artis & naturæ miranda, vt poſtea cauſas & modos rerum aſſignem, in quibus nihil magicum eſt, vt dicatur quòd omnis poteſtas magica ſit inferior his operibus & indigna. Et primò per figurationem ipſius artis: nam inſtrumenta nauigandi poſſunt fieri ſine hominibus nauigantibus, vt naues maximæ & marinæ ferantur vnico homine regente, maiori velocitate quàm ſi eſſent plenæ hominibus nauigantibus: vnde currus poſſent fieri, vt ſine animali moueantur cum impetu inæſtimabili, vt exiſtimantur currus falcati fuiſſe, quibus antiquitus pugnabatur. Poſſunt fieri inſtrumenta volandi, vt homo ſedens in medio inſtrumenti reuoluens aliquod ingenium, per quod alæ

artifi-

tificialiter compoſitæ aërem verberent, ad
odum auis volantis. Item, inſtrumentum
ıruum in quantitate, ad eleuandum & depri-
endum pondera multa, quo nihil vtilius eſt
casu. Nam per inſtrumentum altitudinis
ium digitorum, & latitudinis eorum, & mi-
oris quantitatis poſſet ſeipſum & ſocios ab
nni periculo carceris eripere, & eleuare, &
eſcendere. Poteſt etiam de facili fieri inſtru-
entum, quo vnus homo trahet ad ſe mille
omines per violentiam, nulla eorum volun-
te, & de rebus alijs attrahendis. Poſſunt e-
am fieri inſtrumenta ambulandi in mari &
umine ad fundum ſine periculo corporali:
am Alexander magnus his vſus eſt, vt ſecre-
ı maris viderent, ſecundùm quod Ethicus
arrat Aſtronomus. antiquitus & noſtris tem-
oribus facta ſunt, & certum eſt, quòd ſit in-
rumentum volandi, quod non vidi, nec ho-
ninem qui vidiſſet cognoui, ſed ſapientem
ui hoc artificium excogitauit, explicitè co-
noſco, & infinita talia poſſunt fieri: vt pontes
ltra flumina ſine columna & aliquo obſtacu-
o, & machinæ, & ingenia inaudita. Sed ma-
is phyſicæ figurationes inueniuntur: nam ſic
oſſunt figurari perſpicua & ſpecula, vt vnum
ppareat multa, vt vnus homo exercitus, &
lures, & quot volumus Soles & Lunæ appa-
eant. Nam ſic aliquando figurantur vapores,
t duo Soles, & tres, & duæ Lunæ appareant

ſimul in aëre, vt Plinius in 2. natural. hiſtc
Quia qua ratione plures & infinitæ poteſt vı
res apparere: quia poſteaquam excedit ſua
virtutem, nullus eſt numerus determinatu.
(Sic enim arguit Ariſt. cap. de vacuo) & ſic
mni ciuitati & exercitui poſſunt fieri terrore
infiniti, vt vel propter multitudinem appar
tionum ſtellarum, vel hominum ſuper ipſo
congregatorum diſpereant, pręcipuè ſi ſequa
tur inſtrumentum cum quo primò habeâtur
poſſunt enim ſic figurari perſpicua, vt longiſ
ſimè poſita appareant propinquiſſima, &
contrariò. Ita quòd incedibili diſtantia lege
remus literas minutiſſimas, & videremus re
quantumcunque paruas, & ſtellas faceremu
apparere quò vellemus. Sic enim exiſtimant,
quòd Iulius Cæſar per littus maris in Gallijs
deprehendiſſet per ingentia ſpecula diſpoſi-
tionem & ſitum caſtrorum & ciuitatum Bri-
tanniæ minoris. Poſſunt & ſic figurari corpo-
ra, vt maxima appareant minima, & è contra-
rio: & alta appareant ima & infima, & è con-
trario: & occulta appareant manifeſta. Nam
Socrates ſic draconem corrumpentem ciuita-
tem & regionem ſuo anhelitu & influentia pe
ſtilenti, deprehendit intra montium latibula
reſidere: ſic omnia quæ eſſent in ciuitatibus &
exercitibus contrarijs poſſunt ab inimicis de-
prehendi. Poſſent etiam ſic figurari corpora,
vt ſpecies & influentiæ venenoſæ & infectiuæ
duce-

cerentur quò vellet homo: nam ſic Ariſtot.
tur docuiſſe Alexandrum. Quo documen-
venenum baſiliſci erecti ſuper murum ciui-
is contra exercitum deduxit in ipſam ciui-
em. Poſſunt etiam ſic figurari perſpicua, vt
nnis homo ingrediens domum, videret ve-
citer aurum & argentum, & lapides precio-
, & quicquid homo vellet: & quicunque fe-
naret ad locum, nihil inueniret. Sed de ſub-
nioribus poteſtatib. figurandi eſt, quòd du-
ntur & congregētur radij per varias fractio-
s & reflexiones, in omni diſtantia qua volu-
us, quatenus comburatur quicquid ſit obie-
um: nam hoc teſtantur perſpicua comburen
a antè & retrò, ſicut autores certi docent in
s libris. Et maius omnium figurationum &
rum figuratarum eſt, vt cœleſtia deſcriberen
r ſecundùm ſuas lõgitudines & latitudines
figura corporali, qua mouentur corporali-
r motu diurno, & hæc valerent regnũ vnum
omini ſapienti. Hæc igitur ſufficiant pro ex-
mplis figurationum, quanuis multa alia mi-
anda proponi poſſent in medium.

His verò ſunt quædam annexa ſine figura-
ionibus: nam in omni diſtantia qua volumus,
oſſumus artificialiter componere ignē com-
urentem ex ſale petræ & alijs. Item ex oleo
etroleo rubeo & alijs. Itē ex ambra & naph-
ha, & petroleo albo, & ſimilibus: ſecundùm
quod Plinius dicit in libro 2. In ciuitate qua-

dam se defendisse contra exercitum Ro
num: nam per multa proiecta combussit
litem armatum, his vicinus est ignis Græ
& multa comburentia. Præterea possunt
ri lumina perpetua, & balnea ardentia sine
ne. Nam multa cognouimus, quæ non co
buruntur, sed purificantur. Præter verò h
sunt alia stupenda naturæ. Nam soni velut t
nitrui possunt fieri in aëre, imò maiori horr
re, quàm illa quæ fiunt per naturam: nam m
dica materia adaptata ad quantitatem vni
pollicis, sonum facit horribilem, & corrusc
tionem ostendit vehementem: & hoc fit mu
tis modis, quibus omnis ciuitas & exercit
destruatur ad modum artificis Gedeonis, q
lagunculis fractis & lampadibus, igne salien
te cum fragore ineffabili, Madianitarum de
struxit exercitum cum trecentis hominibus.
Mira sunt hæc, si quis sciret vti ad plenum i
debita quantitate & materia. De alio verò ge
nere multa miranda propono, quæ licet mul
tam vtilitatem non habeant, tamen spectacu-
lum ineffabile sapientiæ, & possunt applicar
ad probationem omnium occultorum, qui-
bus vulgus inexpertum contradicit, & sunt si-
milia attractioni ferri per adamantem: nam
quis crederet huiusmodi attractionem nisi vi-
deret? & multa miracula naturæ sunt in hac
ferri attractione, quæ non sciuntur à vulgo,
sicut experientia docet solicitum. Etiam plu-
ra sunt

iunt hæc & maiora. Nam ſimiliter eſt per la-
iem auri & argenti, attractio omnium me-
iorum. Item lapis currit ad acetum: & plan-
ad inuicem, & partes animalium diuiſæ lo-
ter motu naturali concurrunt: & poſtea-
um huiuſmodi perſpexi, nihil mihi diffici-
ſt ad credendum, quando bene conſidero
nec in diuinis nec in humanis. Sed maio-
nis ſunt: nam tota poteſtas mathematicæ
n ponit niſi inſtrumentum ſuperficiei, iux-
rtificium Ptolomæi in 8. Almageſti, in quo
nia quæ ſunt in cœlo, ſuis longitudinibus
latitudinibus eſſent deſcripta veraciter.
uòd autem mouerentur naturaliter motu
irno, non eſt in mathematici poteſtate. Ex-
rimentator tamen fidelis & magnificus an-
lat, vt ex tali materia fieret & tali artificio.
uòd naturaliter cœli motu diurno moueren
, quod videtur ſibi poſſibile, quoniam mul-
motu cœleſtium deferuntur, vt cometæ, &
are in fluxu, & alia in toto, vel in partibus
s: nam tunc omnia inſtrumenta Aſtrologiæ
ſſarent, tàm ſapientialia, quàm vulgata, nec
eſaurus vnius regis poſſet vix comparari.
 licet non quantum admiraculum: tamen
uantum ad vtilitatem publ. & priuatam, ma-
ra poſſunt fieri: ſcilicet vt auri copia & argen
deducatur in medium quantum placet ho-
ini, & non tamen ſecundùm naturæ poſſibi-
atem, ſed ſecundùm artis complementum,

cùm ſint decem & ſeptem modi auri, octo ſ
licet à mixtione argenti cum auro. Et prim
modus fit ex partibus auri cum aliquibus p
tibus argenti, vſque ad vigeſimum ſecundu
gradum auri pertingatur, cum vno argēti ſe
per vnum gradum auri augmentando, & to
dem ſunt ex admixtione æris cum auro. Ita
vltimus modus ſit ex viginti quatuor gra
bus auri puri ſine admixtione alterius met
li: & non poteſt natura vlteriùs procedere, ſ
ut experientia docet. Sed ars poteſt augme
tare aurum in partibus puritatis vſque in m
tum, ſimiliter aurum complere ſine fraude
Sed præcedentibus maius eſt, quòd anima r
tionalis cogi non poteſt, tamen efficaciter d
poni, & induci, & excitari poteſt, vt gratis vel
ſuos mores mutare, & affectiones, & volunt
tes ſecundûm arbitrium alterius, non ſolùn
ſingularis perſona, ſed totus exercitus ciuita
tis, & totus populus regionis, & huiuſmo
experientiam Ariſt. docet in lib. Secret. tàm d
regione, quâm de exercitu & perſona ſingula
ri. Et in his ferè eſt finis naturæ & artis. Se
vltimus gradus in quem poteſt artis comple
mentum cum omni naturæ poteſtate, eſt pro
longatio vitę vſque in magnum tempus, quò
autem hoc ſit poſſibile, multa experimenta do
cuerunt. Nam Plinius recitat, militem ſtre
nuum corpore & animo, vltra ætatem homi
nis cõſuetam duraſſe in ſua probitate, cui cùm

Octa-

ctauianus Augustus diceret, quid fecisset, vt
u sic viueret: respondit in ænigmate, quòd
eum posuit exteriùs, & mulsum interiùs.
ed postea multa contigerunt. Nam rusticus
diens in campis, cum aratro vas aureum
am nobili liquore adinuenit, existimans ro-
am cœli, lauit faciem, & bibit, & spiritu, &
rpore, & bonitate sapientiæ renouatus est,
bubulco factus est baiulus regis Siciliæ,
uod accidit tempore regis Osti: & probatum
t testimonio literarum papalium, quòd Al-
anicus captiuatus inter Saracenos recepit
edicinam, qua vsque ad quingentos annos
tam suam prolongauit. Nam Rex qui ipsum
abuerat captiuum, recepit regis Magi nūcios
um hac medicina. Sed quia eam suspectam
abuerat, voluit probare in captiuo, quod fu-
rat ei delatum. Ac domina de Tormery in
ritannia maiori, quærens ceruam albam, vn-
uētum comperit quo custos nemoris se per-
nxerat in toto corpore, præterquam in plan-
s: vixit trecentis annis sine corruptione, ex-
eptis pedum dolorib. & passionibus. Et plu-
es experti sumus nostris temporibus, quòd
omines rurales sine consilio medicorum vi-
erunt centū sexaginta annis, vel circiter. Hæc
tiam confirmantur per opera animalium, vt
erui, & aquilæ, & serpentis, & multorum, quę
er virtutem herbarum & lapidum suam reno
ant iuuentutem: & ideo sapientes dederunt

se ad huiusmodi secretum, excitati exempl
brutorum, existimantes quòd possibile est ho
mini, quod brutis animátibus est concessum
Propter quod Artephius in sua sapientia se
cretorum, vires animalium, & lapidum, & ca
terorum scrutans ob secreta naturæ sciend
& maximè propter vitæ longitudinem glori
tur se vixisse mille & 25. annis. Et possibilita
prolongationis vitę cõfirmatur per hoc, quò
ânima est naturaliter immortalis, & poter
non mori: ac etiam post peccatum potuit v
uere circiter mille annos, & deinceps paula
tim abbreuiata est vitæ longitudo. Ergo opo
tet quòd huiusmodi abbreuiatio sit acciden
talis, quare poterit in toto vel in parte prolon
gari. Sed si velimus causam accidentalem hu
iusmodi corruptionis inuestigare, inuenie
mus quòd non est à cœlo, neque ab alio, quân
defectu regiminis sanitatis. Nam in hoc no
stro tempore patres corrupti sunt, & ex hoc
generát filios corruptæ complexionis & com
positionis, & filij eorum eadem de causa se
corrumpunt, & descẽdit corruptio à patribus
in filios, donec inualescat continuè abbreuia-
tio vitæ, sicut est dies ista: non tamen propter
hoc sequitur, quòd abbreuiabitur semp: quia
tempus in humanis positum est, vt in pluri-
bus viuant homines 70. annis, & amplius est
eorum labor & dolor. Remedium verò esset
contra corruptionem propriam cuiuslibet, si
quilibet

quilibet exerceret regimẽ completum ſanitatis à iuuentute, quod conſiſtit in his, quæ ſunt cibus & potus, ſomnus & vigilia, motus & quies, euacuatio, conſtrictio, aër, paſſio animi. Nam ſi quis hoc regimen obſeruaret à natiuitate, viueret quantum natura aſſumpta à parentibus permitteret, & duceretur ad vltimũ terminum iſtius naturæ lapſæ ab originali iuſtitia: quem tamen præterire non poſſet: quia hoc regimen nõ habet remedium contra corruptionem antiquam parentum. Sed impoſſibile eſt, quòd homo ſic regatur in omnibus mediocritate iſtorum, ſicut exigit regimen ſanitatis: & ideò oportet, quòd abbreuiatio vitæ contingat ex hac cauſa, non ſolùm ex corruptione parentum. Ars verò medicinæ determinat hoc regimen ſufficienter. Sed nec diues, nec pauper, nec ſapiens, nec inſipiens, nec ipſi Medici, quantumcunque perfecti, poſſunt hoc regimẽ in ſe, nec in aliis perficere vtraque cuilibet. Sed natura non deficit in neceſſariis, nec ars completa: imò valet irrumpere contra accidentales paſſiones, vt in parte, vel in toto deleantur. Et in principio, quando incœperat ætas hominum declinare, facile fuiſſet remedium: ſed à ſex millibus annis, & plus, difficile eſt remedium apponere. Sapientes tamen moti conſiderationibus prædictis, niſi ſunt vias excogitare, non ſolùm contra defectum proprium regiminis cuiuſlibet, ſed con-

tra corruptionem parentum, non quòd reducatur homo ad vitam Adę, vel Artephirij, propter corruptionem inualeſcentem: ſed vt centenarium annorum, vel plures in vita prolongentur, vltra communem ætatem hominum nunc viuentium: quatenus paſſiones ſenectutis retardarentur, & cùm non poſſunt prohiberi mitigarentur, vt vltra æſtimationem humanam vita prolongetur vtiliter: ſemper tamen citra vltimum terminum. Nam vnus terminus naturæ eſt, qui in primis hominibus poſitus eſt poſt peccatum, & alius eſt terminus cuiuſlibet ex propria parentum corruptione. Vltra iſtos ambos non contingit tranſire, ſed benè terminum propriæ corruptionis, nec tamen vſq; ad terminum primum. Credo quòd quantumcunque ſapiens his temporibus poſſit attingere, licet poſſibilis ſit, & aptitudo naturæ humanæ, ſecundùm quod fuit in primis hominibus. nec mirum, cùm aptitudo iſta ſe extendit ad immortalitatem, ſicut ante peccatum fuit, & erit poſt reſurrectionem. Sed ſi tu dicas, quòd nec Ariſtoteles, nec Plato, nec Hippocrates, nec Galenus, ad huiuſmodi prolongationem peruenerunt. Reſpondeo tibi, quòd nec ad multas virtutes mediocres, quæ poſteà ſcitæ ſunt per alios ſtudioſos: & ideò hæc maxima potuerunt ignorare, quanquam ad hoc laborauerunt. Sed nimis in aliis ſe occupauerũt, & citiùs perducti ſunt ad ſenectutem,

tem, consumentes vitam in peioribus & vulgatis, quamuis secreta multa perceperint. Scimus enim, quòd Aristoteles dicit in Prædicamentis: Quòd quadratura circuli scibilis est, nondum tamen scita. Et sic fatetur se, & omnes vsque ad tempus suum ignorasse. Sed nos scimus his diebus, quòd scitur veritas, & ideò longê magis poterat Aristoteles vlteriora naturæ secreta ignorare. Multa etiá modò ignorant sapientes, quę vulgus studentium sciet in temporibus futuris. vnde hæc obiectio vana est per omnem modum.

Enumeratis quibusdam circa naturæ & artis potestatem, vt ex paucis multa colligamus, ex partibus tota, ex particularibus vniuersalia, quatenus videamus quòd non est necesse nobis aspirare ad magicam, cùm natura & ars sufficiant. Volo modò singularia per ordinem prosequi, & causas, & modum dare in particulari. Sed considero, quòd in pellibus caprarum & ouium non traduntur secreta naturæ, vt à quolibet intelligantur, sicut vult Socrates & Aristoteles. Ipsemet enim dicit in libro Secretorum, quòd esset fractor sigilli cœlestis, qui communicaret secreta naturæ & artis, adiungens, quòd multa mala sequuntur eum, qui reuelat secreta. Cæterùm in lib. Noctium Atticarum de collatione sapientum, quòd stultum est asino præbere lactucas, cùm ei sufficiant cardui; atque in lib. Lapidum scribitur,

quòd rerum minuit maieſtatem, qui diuulgat myſtica, nec manent ſecreta, quorum turba ſit conſcia. Ex diuiſione enim probabili vulgi dicendi oppoſitũ contra ſapientes: nam quod videtur omnibus, eſt verum: & quod ſapientibus ſimiliter, & maximè notis. Ergo quod pluribus, hoc eſt vulgo in quantum huiuſmodi videtur, oportet quòd ſit falſum. De vulgo loquor, quod contra ſapientes diſtinguitur in hac dictione. Nam in communibus conceptionibus animi concordat cum ſapientibus, ſed in propriis principiis & concluſionibus artium & ſcientiarum diſcordat, laborantes circa apparentias in ſophiſmatibus, ſubtilitatibus, & de quibus ſapientes nõ curant. In propriis igitur vel ſecretis vulgus errat, & ſic diuiditur contra ſapientes, ſed in communibus ſub lege omnium continetur, & cum ſapientibus concordat. Communia verò pauci ſunt valoris, nec propriè ſequenda, ſed propter particularia & propria. Sed cauſa huius latẽtiæ fuit apud omnes ſapientes, quia vulgus deridet & negligit ſecreta ſapientiæ, & neſcit vti rebus dignißimis: atque ſi aliquod magnificum in eius notitiam cadat, à fortuna illud per accidens ſuſcipit, & eo abutitur in damnum multipliciter perſonarum atque communitatis: & ideò inſanus eſt, qui aliquod ſecretum ſcribit, niſi à vulgo celetur, & vix à ſtudioſis & ſapientibus poſſit intelligi. Sic currit vita ſapientum à principio,

cipio, & multis modis occultauerũt à vulgo sapientiæ secreta. Nam alij characteres & carmina occultauerunt: multi verò alij per ænigmata & figurati[illegible]a, vt Aristotel. dicit in lib. Secretorum: O Alexander, volo tibi ostendere secretorum maximum, & diuina prouidentia iuuet te ad celandum arcanũ, & perficiendum propositum artis illius lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet loco, & in quolibet tempore, & vocatur omniũ Philosophorum terminus, & inueniuntur in multis libris & sciẽtiis, innumerabilia talibus sermonibus obscurata, vt nemo intelligat sine doctore aliquo. Tertiò occultauerunt per modos scribendi: scilicet per consonãtes tantùm, vt nemo sciat legere, nisi sciat significata dictionum, sicut Hebræi, & Chaldæi, & Syrij, & Arabes scribunt: sed & Græci. & ideò est magna occultatio apud eos, & maximè apud Hebræos: quoniam Aristoteles dicit in libro memorato, quòd Deus dederit eis omnẽ sapientiam antequam fuerint Philosophi: & ab Hebræis omnes nationes habuerũt Philosophiæ principium. Et Albumasar in libro Introductorij maioris, & alij Philosophi, & Iosephus octauo Antiquitatum libro hoc manifestè docet. Quartò, accidit occultatio per mixtionem literarum diuersis generibus. Nam sic Ethicus: Astronomus suam sapientiam occultat, ex eo, quòd literis Hebræis, Græcis & Latinis

eam conſcripſit in eadẽ ſerie ſcripturæ. Quintò, occultauerunt per alias literas, quæ fiunt apud gentem ſuam: videlicet apud alias nationes: ſed fingunt eas pro ſua voluntate, & hoc eſt maximum impedimentum, quo vſus eſt Artephius in libro ſuo de Secretis naturæ. Sextò, fiunt non figuræ literarum, ſed aliæ figuræ geomanticæ, quæ ſecundùm diuerſitatẽ punctorum & notarum, habent literarum poteſtatem, & iſtis ſimiliter vſus eſt Artephius in ſua ſcientia. Septimò, eſt maius artificium occultandi, quod datur in arte notoria, quæ eſt ars notandi & ſcribendi ea breuitate, qua volumus: velocitate, qua deſideramus: & ſic multa ſecreta ſcripta ſunt in libris Latinorum. Neceſſarium verò exiſtimaui, has occultationes tangere: quia forſan propter ſecretorum magnitudinem aliquibus his vtar modis, vt ſic ſaltem te iuuem vt poſſum.

Dico igitur tibi, quòd volo ordinatè, quæ ſuperiùs narraui, exponere: & ideò volo ouũ Philoſophorum diſſoluere, & partes Philoſophici hominis inueſtigare: nam hoc eſt initium ad alia. Sal igitur diligenter aquis attere, & aliis aquis attritis purifica, & variis contritionibus cum ſalibus confrica, & pluribus aſſationibus concrema, vt fiat terra pura liberata ab aliis elementis, quam tibi pro meæ longitudinis ſtatura dignam duco. intellige ſi potes: quia proculdubiò erit compoſitũ ex elementis:

mentis: & ideò erit pars lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet tempore anni reperies hoc in suo loco: deinde oleũ ad modum ceroti & casei viscosi accipias primo ictu insecabile, cui tota virtus ignea diuidatur, & separetur per dissolutionem (dissol uitur autem in aqua acuta temperatæ acuitatis, cum igne leui) & decoquatur, quatenus separetur sua pinguedo, sicut pinguedo in carnibus, per distillationem, vt non egrediatur aliquid de vnctuositate, & virtus nigra, in qua vrina distillatur, & pòst in aceto decoquatur, donec in prunã (qđ est de causa adustionis) desiccetur, & virtus nigra habeatur. Sed si non curetur de illa, iterum fiat: euigila, & attende. Nam sermo difficilis est: oleum verò dissoluit, & in aquis acutis, & in oleo communi, quod expressius operatur, vel in oleo acuto amygdalorum super ignem: ita vt oleum separetur, & remaneat spiritus occultatus, & in partibus animaliũ, & sulphure, & arsenico. Nam lapides (in quibus oleum humiditatis superfluæ) terminum habent humorum suorum: partim quòd non est vehemens vnio, cùm posset vnum ab alio dissolui, propter naturam aquæ, quæ subest liquefactioni in spiritu, quæ media inter partes suas & oleum. facta igitur dissolutione, remanebit nobis humiditas in spiritu pura, vt vehementer permixta partibus siccis, quæ mouentur in ea: tamen

resolueret eam ignis, qui vocatur à Philosophis Sulphur fusile. Aliquando oleũ, aliquando humor aëreus, aliquando substantia coniunctiua, quam ignis non separat, aliquando camphora, & dilue: istud est Ouum Philosophorum, vel magis terminus & finis oui. Et hoc, quod peruenit ad nos de oleis istis, sed inter sinapica reputatur, qui ab aqua vel oleo, in quo purgetur, separetur. Præterea corrumpitur oleum, vt scis, terendo ipsum cum rebus desiccantibus, sicut sunt sal, atramentum, & assando. Tamen passio fit à contrario, & posteà sublimatur, donec ab oleogineitate sua priuetur, & aqua est sicut sulphur, vel arsenicum, in mineralibus præparatis potest, sicut & ipsa. Melius est tamen vt decoquatur in aquis temperatis inacuitate, donec purgetur, vel dealbetur. Alia verò salutaris concoctio fit in igne sicco, vel humido, & iteretur distillatio, vt dextrum boni te recipiat sufficienter, donec rectificetur: rectificationis cuius, nouissima signa sunt candor & crystallina serenitas: & cũ cætera nigrescant ab igne, hoc albescit, mundatur, serenitate nitescit, & splendore mirabili. Ex aqua & terra sua argentum viuum generatur: quia est sicut argentum viuum in mineralibus: & quando incanduit hoc modo materia, congelatur. lapis verò aëris (qui non est lapis) ponitur in pyramide loco calido, vel (si vis) in ventre equi, vel bouis, in febrem acu-

m mutatur. Nam de hac in 10. & de hoc in
quando procedit, vt feces oleorum dissol-
ntur in aqua sua, antequã separetur, & mul-
tiens iteretur dissolutio & distillatio, donec
ctificetur. Et hic est finis huius intentionis.
cias verò, quòd cùm consumaueris, oportet
incipere.

Aliud verò secretum volo tibi occultare.
am argentum viuum præpara, mortificando
sum cum vapore stagni pro margaritis, &
m vapore plumbi pro Ibero lapide: deinde
ratur cum rebus desiccantibus, & atramen-
s, & huiusmodi (vt dictum est) & assetur: de-
de sublimetur, si ad vnionem 10. si ad rube-
inem 21. donec in eo humiditas corrumpa-
ur. Nec est possibile quòd humiditas eius se-
aretur propter vaporem, sicut oleum antedi-
tum: quia vehementer est permixta partibus
uis siccis, nec terminum constituit, sicut di-
tum est in metallis priùs dictis. in hoc capi-
ulo decipieris, nisi significata verborum in-
telligas.

Tempus est tertium inuolui capitulum vt
clauem operis, quod quæris, intelligas. Cor-
pus verò calcinatum quandoque apponitur,
& hoc vt humor in eo corrumpatur per salem,
& sal armoniacum & acetum, & quandoque
cibatur argento viuo, & sublimatur ab eis do-
nec remaneat puluis. Sunt igitur claues -
tis congelatio, resolutio, inceratio, proie

& hic eſt finis atque principium. Sed purificatio, deſtillatio, ſeparatio, ſublimatio, calcinatio, inquiſitio cooperantur, & tunc poteſ requieſcere.

Tranſactis annis Arabum ſexcentis & duobus, rogaſti me de quibuſdam ſecretis. Accipe igitur lapidem, & calcina aſſatione leui & contritione forti: ſine tamen rebus acutis Sed in fine parum commiſce de aqua dulci, & medicinam laxatiuam compone de ſeptem rebus, ſi vis, vel de ſex, vel de quinque, vel quot vis: ſed quieſcit animus meus in duabus, quarum melior erit in ſex, quàm altera proportione, vel circiter, ſicut poteſt te docere experientia: reſolue tamen aurum ad ignem, & melius cola. Sed ſi mihi credis, accipias rem vnam, hoc eſt, ſecretum ſecretorum naturæ, potens mirabilia. Mixto igitur ex duobus, aut ex pluribus, aut phœnice (quod eſt animal ſingulare) ad ignem, & incorpora per fortem motum: cui ſi liquor calidus quater, vel quinquies adhibeatur, habebis vltimum propoſitum. Sed poſteà cœleſtis natura debilitatur, ſi aquam infundas calidam ter, vel quater. Diuide igitur debile à forti in vaſis diuerſis, ſi mihi credis: euacuato igitur quod bonum eſt. Item adhibe puluerem, & aquam, quę remanſit, diligenter exprime: nam pro certo partes pulueris deducet non corporatas, & ideò illam aquam per ſe collige: quia puluis

exiccatus

ficcatus ab ea, habet vim medicinæ in corpore laxatiuo. Fac igitur vt priùs, donec fortè debili distinguas, & ter vel quater, vel quinquies, vel plus, puluerem adhibeas, & semper vno modo facias. Et si cum aqua calida operari non poteris, facies violentiam. Si autem propter acuitatem & mollitiem medicinę frangatur, puluere apposito, appone cautè plus de auro & molli. Si verò propter abundantiam pulueris, appone plus de medicina. Si verò propter fortitudinem aquę, rigua cum pistello, & congrega materiam vt potes, & aquam separa paulatim, & redibit ad statum, quam aquam exsiccabis: nam continet puluerem, & aquam medicinæ, quæ sunt incorporanda sicut puluis. Non dormias hîc: quia valdè vtile, & magnum continetur secretum. Si verò partes virgulti cõbusti, aut salicis, & multarum rerum scires aptè ordinare, vnionẽ naturaliter seruabunt, & hoc nõ tradas obliuioni, quia valet ad multa. Trinitatem verò cum vnione liquefacta miscebis, & exurgẽt (vt credo) simile lapidi Ibero, & proculdubiò mortificatum est per vaporẽ plumbi, inuenies plumbum, si exprimas à mortuo, & mortuum sepelies in clibano per surcula. Tene hoc secretũ: nam nullius est vtilitatis, & idem facias cum vapore Margaritæ, vel lapide Tagi, & sepelies mortuum tamen, vt dixi.

Annis Arabum videlicet transactis, petitio-

ni tuæ reſpondeo in hunc modum: Oporte te habere medicinã, quæ diſſoluit in liquefacto, & inungatur in eo, & penetret in termin 2. eius, & permiſceatur cum eo, & non ſit ſeruus fugitiuus, & tranſmutet ipſum: radice verò ſpiritus permiſceatur, & per calcem metalli ſigatur. Æſtimatur autem, quòd fixio præparat, quando corpus & ſpiritus in loco ſuo ponuntur, & ſublimantur: & totiens fiat, vt corpus fiat ſpiritus, & ſpiritus fiat corpus. Accipiatis igitur de oſſibus Adæ, & de calce ſub eodem pondere, & ſunt ſex ad lapidem petralem, & quinque ad lapidem vnionis, & terantur ſimul cum aqua vitæ, cuius proprium eſt diſſoluere omnes res alias, & quòd in ea diſſoluatur & aſſetur, & ſignũ incerationis eſt, quòd medicina liqueſcat ſuper ferrum valdè ignitũ: deinde ponatur in eadem aqua loco humido, aut ſuſpendatur in vapore aquarum valdè calidarum, & liquidarum: deinde congeletur ad Solem: demùm accipies ſalem petræ, & argentum viuum conuertes in plumbum, & iterum plumbum eo lauabis, & mundificabis, vt ſit proxima argento: & tunc operare vt priùs. Item potabis totum ſic. Sed tamen ſalis petræ LVRV VO PO VIR CAN. vtriet ſulphuris, & ſic facies tonitruum & coruſcationem: ſic facies artificium. videas tamen vtrum loquor in ænigmate, vel ſecundùm veritatẽ. Et aliqui exiſtimauerunt aliter: nam dictum eſt

t mihi, quòd debeas omnia resoluere ad ma-
riam, de qua habebis ab Aristotele in locis
ulgatis & famosis, propter qđ taceo. Et cùm
la habueris, tunc habebis plura simplicia &
qualia, & hoc facies per tres contrarias, & va
as operationes, quas priùs vocaui, Claues ar
s: & Aristoteles dicit, quòd æqualitas poten
arum concludit actionem & passionem cor-
orum. Et hæc dicit Auerrois, reprobãdo Ga-
enum. & hæc existimatur simplicior medici-
a, quæ reperiri potest, & purior, & quæ valet
ontra febres & passiones animi & corporum,
ilior quacunque. Hæc qui rescribit, habebit
lauem, quæ aperit, & nemo claudit: & cùm
lauserit, nemo aperit.

Finis libelli Fratris ROGERII BACHONIS, ordinis Minorum Anglici, de Mirabili potestate artis & naturæ.

OPVSCVLORVM ARTIS CHYMICAE FINIS.

IN SECVNDVM TOMVM OPVSCVLORVM ALCHIMIAE, INDEX.

decoctio

Fatui

F

G

H

I

lapidi

metallo-

patientia

sol

ſulphur

INDICIS IN II. TOMVM OPVSCVLORVM ALCHIMIAE FINIS.

